

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 9 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: 788.
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Szomorú biztatások.

Irtá: Mezei Ernő.

Különös feszült hangulatban hallgathatta ma a képviselőház azt az interpellációs párbeszédet, amelyet az osztrák trónbeszéd dolgában váltottak. Minden kérdésnek és minden kijelentésnek úgy kellett elvonulnia, mint a nehéz, sötét felhőnek a még sötétebb tenger felett. A hallott kérdés és válasz után a figyelő hazafiak is úgy suttoghatnák egymásnak, mint a római polgárok a cannaei vereség után. *Hannibal ante portas.* Csakhogy koalíciós szenátoraink nem tehetik meg azt, hogy a megvert konzuloknak köszönetet szavazzanak hősiességükért. Olyan alkotmányos minisztereknek, amilyeneket a mi dualisztikus helyzetünk követel, nem lehet könnyen se vereséget, se veszedelmet beismerniök. Mentől sulyosabb a helyzet, annál kényesebb és óvatosabb diplomáciára érzik magukat rászoritva. Nehéz felhő a szó, amit kimondanak, de ez a felhő eltakar és elleplez. Mi csak szorongva sejtjük, hogy ha a közelgő vész ostora villámokat fog kilövellni, rémes ösvényeket fognak előttünk bevilágítani.

Persze az olyan fura magyarázatot, hogy az osztrák trónbeszéd voltaképp lényeges közeledést jelent a magyar

törvényhez és a koalíciós állásponthoz (ha ugyan tudjuk, mit kell érteni ez alatt), egy pillanatig se vesszük komolyan. Olvastunk már ilyent is, de ezt a túlbuzgóságot a miniszterelnök ur még a diplomáciai körmönfonság tekintetéből is elengedhette volna magának. Az ország tisztában lehet vele, hogy az osztrák trónbeszéd máris kihirdette a *közbenső vámat* — óh nem a gazdasági forgalom területén, hanem törvényes jogaink, alkotmányos önrendelkezésünk gyakorlata körül. De a helyzet megítélésében több fontosságot tulajdonítunk a miniszterelnöki válasz ama részének, amely az osztrák trónbeszédnek alkotmányos jelentőségére és reánk vonatkozó tételeinek közjogi erejére nézve igyekszik a kellő mértéket megállapítani. A miniszterelnök nyomán követte és lényegében megismételte azt a felfogást, amelyet előtte a függetlenségi körben Apponyi Albert kifejtett. Igazán nevezetes, meglepően új álláspont ez, velejében és egészében hamis is. De kételkedünk rajta, szabad-e ezt az álláspontot a logika és a tudomány műszereivel vizsgálni? Hátha azért beszélnek a magyar miniszterek úgy, ahogy beszélnek, mert „sub rosa” akarják megértetni Béccsel és az udvarral a magyar tiltakozást. Európa összes közjogászai azonban csóválni fogják a fejüket. Eddig sem közönséges

feladat volt megértetni velök, miben áll a mi 67-es alkotmányos rendünk ama sajátossága, hogy közös is, önálló is. A miniszterelnök állításai után pedig azt is hihetnék, hogy oly exotikus agyafurtság eszmevilágában élünk, amelynek megértéséhez kívülről semmi út nem vezet.

Azt mondják, az osztrák trónbeszéd nem tartozik ránk, akármit mond is a bennünket érdeklő ügyekről, annak reánk semmi következtetése nincsen. Mert a trónbeszéd mindig csak az illető kormány gondolkodását tükrözi és egy osztrák trónbeszéd csak az osztrák kormány felelősségére esik. Szó sincs róla, minden alkotmányos államban a kormány felelőssége fedezi a trónbeszédet. De vajjon odáig lehet-e ezt a felfogást kiterjeszteni, hogy két alkotmányos állam közös uralkodója az egyik államkormány felelősségére olyast is hirdethet, — még pedig a legünnepelesebb alkalomkor — ami a másik államban kötelező alkotmányos hivatásával nyílt ellentétben van. Ez legfeljebb csak bohókás elmésségnek járja. Tessék csak elképzelni Ferencz József ő felségét, mint a „legeslegalkotmányosabb uralkodót” nem is egy, hanem kétféle ellentétes kiadásban. Ugy, hogy egyszer az osztrák alkotmányosság drótrángatására jogarával homlokony kólintja a magyar kormányt, máskor, mint a magyar alkotmányosság koronás bábja,

Dalok.

I.

Járok-kelek hideg lakásom
Bús pusztaságán szótlanól,
Keresem Rózsát s nem találok:
Elvitte tőlem őt az Ur!

Pedig a hangja most is itt van,
Jól hallom, amint cseng felém,
S a mint melegen felém villan,
Mosolyát most is érzem én.

Messze vidéken szenderegve
Hiába porlik föld alatt:
Abból, mi kedves, jó volt benne,
Valami mégis itt maradt.

Mint a szobából ha elvitték
A szép virágot máshova,
De illatán soká érzik még,
Hogy virágos volt a szoba.

II.

Zöldek a ligetek, a virágok nyilnak,
Lobogva tüzel a nap a derült égen,
Alig hihetni el, hogy itt még ősz is volt,
Hogy itt még tél is volt, nem is olyan régen.

Megváltozott minden csodálatos módon,
Ujjászületés van az egész világon,
Őszi, téli gyászából csupán egy maradt meg:
Egyedül csak az én nagy szomorúságom!

III.

Fordulhat bárhogy ez az élet,
Nem tudlak én felejteni téged,
Egyre sóhajtlak, egyre hivlak,
Minden órámban visszasírlak.

Amit veszteddél te ütöttél,
Ez az égő seb szerfölött mély!
Keresem rá az irt hiába,
Sehogy sincs ennek gyógyulása!

Hiába minden, bármit kezdjek,
Használni csak egy fű fog ennek,
De a fű, mely e bajt legyőzi,
Csak síromon fog majd kinőni!

Jakab Ödön.

Óriások temetője.

Irtá: Makay Béla.

(Utánnemzés ill.)

Lefujtak.
Az utolsó puskalövés után a kopókoncert
végső akkordja is elhangzott.
Vége a hajtásnak.
Az áfonyabokrok és májmosós sziklatömbök
között egymás után sompolyognak elő a
fáradt kopók. „Zahraj”, a vezérkopó olyan lucskos,
hogy a gránittömbökön hagyogtatja maga
után vizes talpának nyomát. Bizonyos, hogy a
Krahulcsó-völgy rohanó patakjában is gázolt a
üldözött vad után. Nyomában a dalia „Csárdás”.
Meg-megáll. Reszkető, kilógó nyelve és

ziháló horpasza mutatja, hogy mennyire fáradt,
kimerült ez a legkitartóbb kopó is. Nemes
életépárja, a kecses „Diana”, valahol elmaradt;
talán valamelyik távoli völgyben hullott vadon
lakmározik. „Plutó”-n meg „Bábi” ténsasszonyon,
a szürke tiroli tacsópáron, mely nagy ravaszul
kellő távolban most hever le a süppedeg
fűbe, bizony meg se látszik az erős hajtás.
Ennek alighanem oka lesz. Amint a fűből
sunyi módon kiütögetik a fejüket, hamiskásan
rángatózó szemöldökükkel mintha oda in-
tenének a többinek, hogy: No bolondok!
kellott a sok lőtás-futás, sok semmiért?
Hiszen rövidebb uton is vissza lehetett
jönni ide, ahonnan kiindultunk. Ez a két
„ördögfej” bizonyos, hogy kiállt a hajtásból,
mert hát csak a biztosat, a „meleg”
nyomot szeretik, amikor az orruk előtt a vad.

Beérkezik az utolsó kopó is: „Fogas”, az
izmos, erős, disznós kutya. Biztos tehát, hogy
a hajtásban vaddisznó nem esett, mert különben
most azt strázsálná. Pedig vaddisznót szer-
rettünk volna megállítani a Kriván alatt, a
Krahulcsó vizenyős, dágványos völgyében.

Vége a hajtásnak mára. Vállamra vetem
Manlicheremet. Mehetünk. A „Pri Sztudni”-
völgyi vadőr, Uhoresan Brezina Miso, czorkára
füzi a kutyákat és a lánczos ötösfogat csak-
hamar nyomomban csörömpöl a meredek völgy-
oldalban, fel a tetőre. Háznagyaságu sziklatömbökön
kuszunk. Ahol már a szegesczipő sem segít,
ott térdünket feszítjük neki kétoldalt a sziklafalnak,
melynek a kapaszkodás közben lefejtett mohos
bundája minduntalan a kezünkben marad.
A sziklatömbök közeit, hézagait bujántenyés-
ző áfonyabokrok töltik ki. A hasadékokban és
sziklaölén, mint óriási gránit edényekben, egész

fölrugja az osztrák kormányt. No, ezt az utóbbi esetet ne tessék képzelni. Mert hogy nem ilyen ideális határzavarodásban keringünk, azt alaposan tudjuk onnét is, hogy ezek az alkotmányos határátlépések csak az osztrák drótrángásra és csak a mi határaink sérelmével történnek. Bátorkodunk is az osztrák próbára az ellenpróbát követelni. Elég sürgősnek találjuk, hogy az osztrák trónbeszéd jogainkat csonkító irányzata ellenében a magyar király körülbelül hasonló ünnepélyes módon tegyen tanúságot a magyar nemzetnek teljesen szabad gazdasági önrendelkezéséről, amelyet a 67-es egyezség föltétlenül fentartott és a király esküvel erősített. Wekerle, Kossuth, Apponyi csak kivághatják úgy az ő alkotmányos felelősségüket, amelyet egy óriási többség szentesít, mint Beck Wladimirnek szürke irodafőnökökből és bukkolt pártemberekből összefércelt kormánya.

Bizony, az ilyen duplán legalkotmányosabb uralkodás a végső elemzésben csak egyszerű osztrák abszolútizmus. Hiszen kitapasztaltuk 1848-ban, amikor azt, amit a magyar Batthyány-minisztérium az alkotmányos magyar király nevében hirdetett, az osztrák Pillersdorf-minisztérium az osztrák császár alkotmányos czégére alatt keresztelni és kijátszani törekedett. Csakhogy ezt 48-ban a maga igazi nevén a kamarilla gonosz ármányának, alávaló hitszegésének nevezték. És a 67-es alkotmány bölcsei mily magasztalva hirdették, hogy ez az új közjogi rend a két alkotmányosságának és az uralkodó két közjogi személyének ilyes szembeállítását mindenkorra lehetetlenné tette. Látjuk, hogyan válik be ez a legszebb és legszerényebb 67-es prófécia is. Amit Wekerle, a 67-es elvű és Apponyi, a függetlenségi elvű, a mai helyzet alkotmányos magyaráza-

tául egy huron összpendülve előadtak, valósággal ez a *Hatvanhét* utolsó értelmének lerontása, utolsó útjának bezárulása.

Be szomorúan fest ez az átmeneti kormány, amikor minden értelmetlen dologhoz a kedvező értelmet keresi és legmézesebb beszédeiből kell kiéreznünk, micsoda fanyar íz bántja folytonosan. Milyen szomorú látvány ez a nagy függetlenségi többség is, amely akkor lépett rá a 67-es alap földére, amikor ez a föld égővé vált és vulkánikus repedésektől fátong. Wekerle most is biztat, hogy minden osztrák trónbeszéd ellenére el kell hoznia a szerződési formulát, ezt az értéktelen koldusrongyot, amelyet alig hogy a magyar király beleegyezésével csizmaszárába rejtve kivitt a Hofburgból, Beck ur az osztrák császár nevében revolverrel utját állotta és a rongy fejében a magyar nemzet minden rábizott kincsét követelte. Wekerle még azzal is biztat, hogy ha létszámemelésnek kell lennie, előáll ő nemzeti követelésekkel is. Szép, szép, látjuk, hogy a magyar kormány szeretne a királylyal alkudni egy kicsit. Mikor viszi ő is annyira, hogy egyszerű követeléseket, vakmerő kijelentéseket tesz és a maga felelősségére elmondja egy magyar királyi trónbeszédben is. Mi eddig csak azt láttuk, hogy amit a királylyal szemben biztosítottak mondtak egy *kétoldalu paktum* erejével, annak sincs semmi értéke, semmi érvénye, semmi értelme. *Vae victis!* Legyőzöttékül bánnak velünk, míg Ausztriából a diadalmenetek vad ordítása hallszik át.

Budapest, június 22.

A képviselőház hétfőn, a hó 24-én délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen megválasztják a kvótabizottság tiz tagját s azután folytatják a vasutas-javaslatok tárgyalását. A horvátok szó-

nokai lesznek hétfőn: *Kraszojevics* György, *Popovics* Dusán, aki magyarul beszél és *Zagorac* István.

Kvótatárgyalások. A kvótabizottság hétfőn alakult meg, miután a képviselőház is megválasztotta akkorra majd a bizottság tagjait. A bizottság nyomban megalakulása után jegyzéket küld az osztrák deputáció címére, amelyben kifejti, hogy a pénzügyi előfeltételekben és a szituációban egyáltalán változás nem esett. Ebből indulva, azt az ajánlatot teszi, hogy a most főnnálló 34.6 : 65.4 tartású fönn ezentulra is. Alig hihető, hogy ebben a kérdésben a jegyzékváltás eredményre vezessen és hogy azután szóbeli tárgyalásra kerül a sor. Az utolsó ilyen egyezkedést Bécsben tartották meg és így a mostani tárgyalást Budapesten tartják majd meg. Az osztrák Reichsrath két háza csütörtökön választja meg kvótabizottságának tagjait. Az osztrák urakat a jövő hét szombati napján várják Budapestre. Amennyiben nem egyeznek meg a deputációk és emellett szól minden előjel, királyi döntéssel állapítják meg a kvótát az eddigi arányban.

Tisztviselők küldötsége. A jogvégezt, de nem a fogalmazási karnál működő tisztviselők küldötsége tisztelettel ma délelőtt a képviselőházban dr. *Popovics* Sándor államtitkárnál Szebeny Antal vezetésével. *Czukur* József arra kérte az államtitkár, hogy a jogpótlék kedvezményt adja meg minden jogvégezt nem fogalmazó tisztviselőnek. Jelenleg ugyanis ezt csak egynéhányan kapják és a méltányosság is azt kívánja, hogy mindenkire egyenlő mértékben terjesztessék ki a háromszáz koronás jogi pótlék. *Popovics* Sándor államtitkár szívesen fogadta a küldötséget és kijelentette, hogy az ügyet tanulmányozás tárgyává fogja tenni. A küldötség lelkes éljenzéssel fogadta az államtitkár választát.

Vajda Sándor mentelmi ügye. A mentelmi bizottságot *Gál* Sándor elnök hétfőre hívta össze. Ezen az ülésen tárgyalják *Vajda* Sándor ismeretes mentelmi ügyét. Meghívták a tárgyalásra *Justh* Gyula elnököt s több jelenvolt képviselőt is megidézték, köztük *Leszkay* Gyula háznapgyót, *Markos* Gyula, *Murza* Gyula, *Somogyi* Aladár, *Eitner* Zsigmond, *Ráth* Endre stb. orsz. képviselőket.

virágerdeje fészkel a hanga, csarap, ragyabura és azalea-féléknek. Ha csak a sziklák mohaköppönyege vagy egy marék „havasi rózsza” marad kapaszkodó kezünkben, az még hagyján; mert lábunknak van támasza. De Isten legyen annak irgalmas, aki a csalogató, illatos virágok közé lép. Akár csak gyanutlanul farkasverembe lépett volna. Az még szerencsés, aki a virágostól, mindenestől együtt mélyebbre leszakadó, nedves televénybe derékig süpped, s nem egyenesen a másvilágba lép, vagy legalább is nem a lábát töri. Azt se mondhatom, hogy: „kutyának való ut”, mert ez ellen meg az egymást ránczígáló kopófalka emelne alapos kifogásokat. Hiszen annyira csetlenek-botlanak, hogy a czorkát is meg kell oldanunk és úgy tologatunk fel egyik szikláról a másikra „ő kutyaságukat”, mintha bizony valami piramisokat mászó angylusok volnának. A fáradságos ut elég hosszú, de rövid idő alatt eljuthatni rajta a másvilágra.

Kerülgetjük is ahol csak lehet a virágos „halálvermeket”. A vadszeder indája is mintegy óva-intve szuros rostélyt vert a virágos gödrökre, hogy még inkább elmenjen a kedvünk arrafelé járn.

Olyan ez a csupa rengeteg kőtömbökből álló „kövön-kő” völgyoldal, mintha nem is az özönvíz jégárja, hanem az egetvivő titánok, hegymagas óriások hordták volna össze garmadába parittyaköveknek, valami démoni harcra. A vörösfánya bokroknak vérszínű apró bogói meg a fényes zöld leveleken úgy festenek, mint szerte-széjjel frecegett millió vércsepp.

Amint egy sziklatömbön megpihenve, magamban félhangosan így gondolkozom, rábólint mellettem *Uhorcsan* Miso: Biz úgy van az, uram!

Vékony vizsugár szökel egy repcsennyel befuttatott mohos szikla hasadékból és szívárványszínű kristálycseppjei tótkalapnagyságu medencébe hullanak. Reszelőssé száradt torkomat szeretném megnedvesíteni. Megmerítem a jég-hideg tókában crpákom (ivópoharam)-at, de Miso ijedten kérlel:

- Ne igyál ebből a vízből, uram!
- Nincs melegem.
- Nem is azért.

Mondok, talán bizony valami mocsaras dágványból erjedő hegyi lóp vizéből szívárog, amelyben redőslevelű mérges záspa és fekete hunyor ázik és rothad; — azért óv.

— Talán bizony mérges?

— Az uram. Mérges, gonosz víz. Elkárhozol, ha belőle iszol.

Már erre a babonásságra hangosan, szívből elkaczagom magamat.

Miso elhalványodva kapja le a fejéről a kalapját, szaporán keresztet vet és szinte könyörög: Ne kaczagj a Krahulcsó-völgyben, uram, ha kedves az életed!

— Hahaha! Hihih! Hooho. Huhuhu! Hu-hu! Hu! . . . Minden völgytorokból, sziklafokról öblös hangon nem is kaczagnak, de üvöltenek vissza reám. S mikor már azt hiszem, hogy a gonosz visszhang a pokoli gunykaczajba belefult, a messze bércekről még egyszer gunyosan felkaczag: Ha-ha! . . .

A megrezzenéstől a talpalatnyi sziklán megesusznok s bizonyosan lezuhanok valami virágos sirgödörbe, ha *Uhorcsan* még idejekorán meg nem ragadja a karomat. A víz is kilocsant a poharamból.

— Talán a sors is azt akarta, hogy ne igyam.

— Mondtam uram! Nevet a Gonosz. Oly

komolyan mondta ezt Miso, hogy habár legkevésbé sem vagyok babonás, borzongás fut végig rajtam, mintha valami nedves völgy halálhideg szele csapott volna meg.

— Pán velkomozsnye. Istent kísértesz! Szerencsétlen hely ez. Aki ennek a vízből iszik és felkaczagja a Gonoszt, az menten szörnyet hal; ijesztiget tovább Miso és ott-hagyva engem a faképnél, igazabban a sziklák közt, ahogy csak bír, iparkodik felkapaszkodni a tetőre, hogy mihamarabb kívül legyen a veszedelmes hely büvkörén.

Csak a tetőn értem utól, amikor a szívszakasztó kapaszkodástól kimerülten már erősen nekigombolkozva, ingujjban üldögélt a maga alá gyűrt „kamizol”-ján (bundabőrökből készült bekecs) és hol pipáját tömögette, hol verejtékező arcát törölgette. Szegény ördög — gondoltam magamban — nagyon megijedhetett.

Miso elérthette a gondolatomat, mert maga kezdte azzal, hogy: Nem tréfa az, amit mondtam. Nem tréfálhat az, akinek a felesége, az én szépséges Markám, szörnyet halva itt zuhant le a Krahulcsó-völgybe; mert felkaczagta a Gonoszt és ivott a vízből.

— Nem értem mit mondasz, Miso?

— No, hát csak ülj le uram; itt már elmondhatom, Ugy is meg kell várnunk a többieket. Itt megpihenhetünk.

Hullott száraz fenyőgalyakból rőzsét gyűjtött. A felgyuladó rőzserakásból csakhamar opálkék füstoszlop emelkedik zsinóregyenesen az azurkék levegőégbe. Mintha a fölöttünk lassan uszó tarajos felhő színvá magába a fenyőfa illatos áldozás-füstjét.

Miso megtömtött pipáját bedugja a parázsba: majd mikor már a beletömtött bagóval együtt izzani kezd, kiveszi; lefújja róla a ha-

Szélcsend.

A trónbeszéd és a kiegyezés.

Drohobeczký mosolygós arca eltűnt a folyosóról, a jó püspök székhelyére, Körösre utazott, hogy görög-pünköszt ünnepére szent misét szolgáltasson. És ezzel egyszerre beborult a béketárgyalásoknak, ismét elárvultan maguk között konferálnak a sötét képtű balkáni urak. És megszűntek a kombinációk, a kombinációkkal pedig együtt halt el az érdeklődés. Immár nem szül szencziót az, hogy Szerényi tárgyal Drohobeczkývel, vagy Wekerle Polónyival. Senki sem vár váratlan meglepetéseket s ezzel szürke unalom és részvétlenség borul a folyosóra.

Az érdeklődés sulypontja átköltözik az ülésterembe, ahol a sérelmes trónbeszéd tárgyában Lengyel Zoltán kérdez, Wekerle felel. Lengyel éles beállításban csoportosítja a trónbeszéd veszedelmes passzusait, Wekerle pedig kurtára fogva mondja fel a penzumot. Bármilyen volt az osztrák trónbeszédben, 1917-en túl csak az önálló vámterület felállításával, addig pedig csak szerződési formában kötünk gazdasági lekööttséget hazajáró kiserletet, de falra festette a soha be nem telő katonai molochot, a nemzet veradóján hizó kétféjű sást.

A miniszterelnök beszéde így meglehetősen vegyes hatást tett s igen kevésbé járult ahhoz, hogy a trónbeszédéből származó kedvetlenséget eloszlassa.

Nem járult a hangulat javulásához az sem, hogy a kiegyezés halogatásáról szóló hírek kerültek forgalomba. Eredetileg tudvalevőleg az volt a terv, hogy a miniszterek már a napokban Bécsbe utaznak, fölveendő a kiegyezés folytatásának tárgyalásának fonalát. Ezzel szemben egy félhivatalos a legszigorubb komolysággal azt jelenti, hogy „a mi értesülésünk szerint beavatott körökben mit sem tudnak arról, hogy közgazdasági miniszterek a legközelebbi időben Bécsbe utazásuk iránt rendelkeztek volna.“

Ami azt teszi, hogy egyelőre nem tervezik a kiegyezési tárgyalások folytatását. S ez ismét megerősíti azt a korábbi, jöhelyről eredő érte-

mut, pernyét; hüvelykujjával megést megnyomkodja a bagót; egyet-kettőt szippant, csak úgy próbaképen; ugyanannyit szitytyant csak úgy fogvegről; megtörli a homlokát ingujjával, a száját meg csak úgy marokkal; foghegyre kapja szortyogó pipáját, — így készülődik a szóra.

Ha Miso pöfékel, magam is rágyujthatok. A Krahulcsó-völgyben nincsenek „tudós vadászok“, akik lexikonokból citálnák rám a rosszul alkalmazott paragrafusokat a vadászás alatt dohányszás miatt.

A meredek kapaszkodón fásasztó izommunkát végzett térdeim még reszket, de szemem már a völgyoldal sziklapárkányáról elém tároló remek képet csodálja.

Alattam sötétlik a vadkanjárta Krahulcsó mocsaras völgye, mely valahonnan a bércekről leszáradt, óriási sziklatömbjeivel és egymásra omlott ősfenyőivel — olyan vad, amilyen csak a pokol tornáca lehet. Azt hinném innen felülről, hogy nyitott mély sirban ezer és ezer óriás koponyája fehérlik; pedig csak a sötét völgyfenéken egymáson heverő görgeteg kövek, melyeket a hegyoldalból leszivárgó vadvízek csobogó patakja gömbölyit és mosogató zugó mormolással.

Körülöttem a fenséges Tatra égbenyuló bércei emelnek megvihatatlan kőfalat.

A magas fensikről is óriási arányokban felülemelkedett és mérhetetlen kötömegű sulyával nyomasztólóg ható Tatra-bércek sorában élesen kiválnak: a mélység fölé hajló, ferdehátú vén Kriván; a kopár Szoliszko tömege; az élesgerincű, zergenyájás Osztri; a törpefenyővel borított, lapos Placsnik; a kövönkő Kopki; a simahátú, meztelen Tupa; a csipkésparányú, ezüstkoronás Tátraacsuc; a

süléstünket, hogy a kiegyezés a vele junktimban álló alkotmánybiztosítókkal egyetemben az őszszel megoldandó kérdések között marad.

Itt érdekes a megemlítésre az a cikk, amelyikben a „Prager Tagblatt“ részleteket közöl a magyarországi kiegyezésről.

A cikk szerint a kiegyezés főbb vonalaiban annyira kialakult, hogy már legközelebb létre fog jönni. A cikk szerint csak állampénzügyi tekintetben, a vámok felosztása tekintetében ért el sikert Ausztria, más szempontokban a magyar álláspont érvényesült.

A block-járadék körül kompromisszum lesz az annakidején Széll Kálmán által tervezett módon; a bankkedésben Magyarországtól függ, fenn akarja-e tartani a közösséget, vagy külön bankot állít-c. A szerződés tartalma tekintetében ismeretes, hogy 1917-en tulterjedő szerződést Magyarország nem akar kötni.

A tarifákat illetően a magyar kormány némi engedményeket tesz Ausztriának, amennyiben az osztrák és a magyar cikkeknek differenciálása Magyarországon iránydíjszabások, refakciák és hasonló rendelkezések útján kizáratik. Az állategészségügyi egyezmény tekintetében minden a régiiben marad.

A magyar értékpapírokra kivetett járadékadó kérdése és a készletek fölvetelének ügye egyelőre elhalasztódik. Ebben az esetben tehát az osztrák álláspont fog győzni.

A sur taxé-ot illetően az osztrák és a magyar cukorfinomítók megegyezése nem fog nehézségeket támasztani, különösen arra való tekintettel, hogy az osztrák finomítógyáraknak nagyobb részesedésük van a magyar finomítógyárakban is.

A kvóta valószínűleg változatlan marad.

Háboru vagy béke?

A kiegyezés elhalasztásával aktuális kérdésnek egyelőre csak a horvát kérdés marad. Igaz, hogy közbe már a jövő héten össze ül a két kvóta-bizottság s úgy tesz, mintha a közös költségek hozzájárulási aránya fölül egyezkednék és tárgyalna, de azzal a legkevésbé avatottak is tisztában vannak, hogy ez üres komédia lesz. Kicsinált szinpadit trükk, díjbirkózás, amelyikben egyik fél sem győzi le a másikat s végül a legfelsőbb ur mond per-döntő szentenciát.

A horvátokkal való perben azonban nekünk kell döntenünk és pedig sürgősen, mert abban

mindenek megegyeznek, hogy ez nem mehet így tovább.

Egyelőre holt pontra jutott a helyzet s az emberek gróf Pejačević Tivadar horvát bán megérkezésétől várják a legközelebbi fordulatot. Általános az a vélemény, hogy ez az utolsó békekísérlet, azután akcióba lépnek a sokat emlegetett „armaturák.“

Jó helyről így informáltak bennünket a várható fejlemények fölül:

A kormány Pejačević Tivadar személyét, amint az Egyetértés már hírt adott, már napokkal ezelőtt elejtette. Most még egy utolsó kísérletet tesznek vele, hogy bírja-e a hivatást jobb belátásra kapacitálni, ha nem, a megkezdett „hosszabb szabadság“ alighanem végleges marad s a horvátokkal szemben megkezdődik az erősebb eszközök alkalmazása, a horvát kormány menesztése s a tartománygyűlés föl-osztatása, amiről szintén elsőnek adott hírt az Egyetértés a magyar sajtóban. Azt, hogy ezeknek az erősebb eszközöknek az alkalmazásához sikerült végleges jóváhagyást nyerni a kormánynak, nem tudom. Az utolsó audiencián erről folyt a Burgban a beszélgetés és a kormány minden esetre biztató kiállításokat hozott magával, úgy, hogy a horvátok megrendszabályozásának semmiféle komolyabb akadály nem állhat útjában. Hiszem azonban, hogy erre nem kerül a sor. A horvátok kezdik reményüket veszteni, alig néhány szónok van az általános vitához. Az érettebb és megfontoltabb elemek már is belátták, hogy meddő harcot visznek. Aligha csalódom, ha meg merem jósolni, hogy jövő héten, szerdán, csütörtökön egy vagy más formában meg lesz a béke.

Hasonló értelmű az itt következő értesülés:

A horvát koalíciós képviselők hétfőn még Kraszojević, Popović Dusan és Zagorac István orsz. képviselőket küldik a vitába s kedden — egy-két felszólalással — a maguk részéről befejezik az általános vitát. Zagorac valószínűleg egy indítványt terjeszt elő, melyben javasolni fogja, hogy küldjön ki a Ház magyar és horvát részről 5—5 tagból álló bizottságot, melynek feladata az lenne, hogy a vitás kérdéseket áttanulmányozva egy expediciens-tervet létesítsen, melynek alapján a kibontakozás lehetséges volna. A részletes vitában a horvátok már nem akarnak részt venni, hanem egy deklarációval kivonulnak az ülésteremből s ettől a pillanattól kezdve pusztán és kizárólag a békés kibontakozás útját kívánják egyengetni.

A horvátoknak a vasutas javaslatok álta-

— Hej! te Miso, mégis féltél, hogy ide csal valakit a kaczagása.

— Ennek is meg van a maga oka, uram. Majd, ha elmondom elhiszed, hogy a Tátra-bércek hajdan mind élő emberek voltak. Olyanok, mint jomagunk; csakhogy óriások.

Régen, nagyon régen, — mikor még mi, szegény apró emberek, nem éltünk a földön, — tündérvilág volt ezen a vidéken; — fordított egyet Miso a Marka történetén és belekezdett a Tátra-bércek meséjébe.

Az illatos alpesi fű közé hanyatt heveredve egy ideig nyitott szemmel csak hallgattam a vezetóm ajkairól folyó történetet; de aztán az izzasztó őszi nap melege, az ózonus hegyi levegő és a mámorító virágillat annyira elbágyasztott és megrészegített, hogy ma már igazán nem tudom, hogy: csak hal-lottam-e, vagy csak álmodtam-e a Tátra-bércek regéjét.

Az öreg tündérkirálynak két leánya maradt. Gonosz az idősebb, Jóság a fiatalabb. A koromfekete-haju, éjfékete-szemű néne: csupa büszkeség, uralkodni vágyás, szívvelenség. Az aranyszőke-haju, égszínkék-szemű hug: maga a szendeség, szerénység, szivesség.

Az idősebbik leány az öreg király halála után, menten magához szerette volna ragadni atyjaura koronáját. De hát, — így szólt a tündérek törvénye, — csak az követheti a királyt a trónon és választhat feleséget a két nővér között, aki megtalálja az öreg király halálakor a hegybe süllyedt, óriási, ragyogó „Karbunkulus“ követ. Mert hát, míg ez a kő a föld alatt pihen, nincs világító napja se a sötét gyszba süllyedt, szomorú, nagy tündérországnak.

Eljutott a hire aranyos Jóságnek, fent a

szénapetrenczeformájú Oszterva és közöttük, hatalmas, széles hátú bátya gyanánt a fenyves-alju Bátya.

Mintha nem is csak otromba, érzéketlen kötömegek lennének. Szinte érzem hatalmas szívük dobogását, mely megrepesztí kőbörtönnek falát.

Olyanok, mint megannyi egymásra omlott, harcban elhullott, kővé vált óriás.

De hát hadd beszéljen Miso.

— Bizony uram, azok. Óriások temetőjében vagyunk. Óriások voltak ezek a hegyek mind. Nekik is az okozta vesztüket, aki az én Markámot megölte. Ketteskén, csendes boldogságban laktunk a völgy kis házában, tudod uram, ott a tavaeska mellett, amelyből a Fehér-Vág egyik ága fakad. Nem kerestünk senkit l nem kerestt senki. Akkor még nem vadásztak annyit erefelé az urak.

— Miso, talán féltetted is az asszonyt?

— Mitől, kitől, uram? Hej! pedig szép asszony volt Marka! Gömbölyű arca rózsaszín, mintha rózsagyökérben mosdott volna. Szeme nefelejtseké, mint a tengerszem, melybe belémosolyog az ég. Lazán fonott haja aranyos napsugárnyaláb. Ingó-ringó, könnyű járása volt, mint az özikének; a mohán lépte nyomot se hagyott. De ha kellett, zergekönnyűséggel ugrott át széles sziklahasadékokat, amelyekben a halál leselkedik.

Együtt járta velem az erdőket, bérceket. Ismert minden hegyet, völgyet, forrást, tavat, ősvényt. Csak a Krahulcsó-völgyet és a Gonosz vizét nem. Megmutattam neki merre van, de arra kértem, hogy ide ne jöjjön soha. Itt ne kaczagjon soha.

ános vitájához még hét szónokuk van: *Popovics* Dusan, *Tuskán* György, *Barcsics* Erazmo, *Supilo* Ferencz, *Moacsevics*, *Bedekovics* és *Krajcsovics*.

Az Obzor és a Pokret azt a hirt hozzák, hogy Wekerle miniszterelnök a királytól egyáltalában nem kapott felhatalmazást a horvátok ellen alkalmazandó erélyesebb rendszabályokra és hogy az uralkodó békés és alkotmányos megoldást kíván. Ő felsége nem akar tudni királyi biztos kiküldéséről és a külügyi kormány is mindent elkövet a békés megegyezés czéljából. A két lap szerint, ha mégis királyi biztos kinevezésére kerül a sor, akkor Varcsanin tábornagy, Dalmácia katonai parancsnoka van kiszemelve. Új banná a magyar kormány Rakodczayt, a hétszemélyes tábla elnökét kívánja kinevezni.

A két horvát lap úgy látszik úgy festi a helyzetet, amint látni szeretné, de következtelen ebben a munkában, mert amíg az egyik sorban azt írja, hogy a kormány semmiféle fölhatalmazást nem kapott, a másikban már az új bán és a királyi biztos személyét is ismeri.

Horvát tervek.

A horvát válság ügyében a tárgyalások ma egész nap szüneteltek. A horvát képviselők részéről nem történt lépés bonyodalom kiengyelítésére. A tegnapi est folyamán felmerült ugyan egy terv, melyből kiindulva a béke helyreállítását remélhetni vélték. E módoszat abból állana, hogy a sérelmes szakasznak a nyelvkérdésre vonatkozó a) pontja teljesen kihagyassék és helyébe felveendő lenne az az intézkedés, hogy a kvalifikáció feltételeit Magyarország területére a kereskedelmi miniszter, Horvát-Szlavonország területére pedig a kereskedelmi miniszter a bannal egyetértőleg, rendeleti uton állapítja meg. E megoldási módoszatnak sok híve lenne a függetlenségi párton is, azonban illetékes helyen a kérdésnek ilyen alapon való megoldása még nem képezte a mérlegelés tárgyát. A horvátok nem is tettek kezdeményező lépést, mert úgy látszik, bevárják gróf *Pejacsevich* Tivadar bannak Budapestre való érkezését, ki ha Wekerle miniszterelnökkel a válság dolgában értekezett, azonnal érintkezésbe fog lépni a horvát delegátusokkal. Ettől teszik függővé további eljárásukat. A horvátok ugyan is azt hiszik, hogy *Pejacsevich* gróf közölni fogja velük azon rendszabályokat, melyeket a

magyar kormány a horvátok makacsságának letörésére alkalmazni szándékozik. E rendszabályok képezték ma a horvátok körében a beszélgetés egyetlen tárgyát.

Egyik előkelő delegátus panaszosan említette, hogy mily furcsa helyzetbe jutottak a horvát képviselők. Ha siker nélkül hazamegyünk, ugymond, akkor végleg tönkretettük magunkat, ha meg itt folytatjuk a küzdelmet, itt idézünk fel válságot. Egy másik képviselő egész határozottan kijelentette, hogy nincs az a rekompenczió, melynek fejében a horvát nyelv jogáról lemondanának. Van egy-kettő olyan is, kik oly megoldást is képzelnek, hogy a horvátok a törvényjavaslat elintézésének többé gátat nem vetnek, hanem hazamennek és bevárják, míg a magyar kormány adminisztratív uton létesíti a kilátásba helyezett reformokat és azután apellálnak a horvát néphez, hogy egy új választáson nyilvánítsa képviselőivel szemben ítéletét.

Általánosságban azonban a horvát képviselők az elvi álláspontjukhoz ragaszkodnak és csakis oly megoldási módot tartanak a maguk részéről lehetségesnek, mely a horvát nyelvnek a horvát vasutakon való behozatalát feltétlenül kimondja. Maguk is tudják, hogy rövid néhány nap alatt az ügynek jobbra vagy balra, de végleg el kell dölnie. Nem is ment közülök a mai szombaton senki sem haza, jöhetnek sokan közülök agórrög pünkösdi ünnepek miatt e két napra szerettek volna hazamenni. Azt hitték, hogy a görög vallásúakra való tekintettel a képviselőházban hétfőn nem lesz ülés, de miután a kvótadeputáció megválasztása a hétfői ülés napirendjére lett kitéve, ezen nem is változtattak volna, ha ezt a horvátok vagy mások kérték is volna.

Hétfőn *Popovics*, *Tuskán* és *Barcsics* fognak felszólalni.

Párisi czég, bécsi portéka.

A párisi Temps egy cikkben kirohant ellenünk, amire Ábrányi Kornél levélbelileg világosította föl a vaskos tévedésekben leledző francia újságot. A Temps most cikkben válaszol Ábrányi Kornél soraira és többek közt a következőket írja:

Ha Ábrányi ur azt közli velünk, hogy a magyar miniszterelnök nem elégedett meg azzal, hogy a parlament vitáit vezesse, hanem az osztrák kormányval is tárgyal és a külügyeket is ellenőrzi, mindenki joggal mondhatja erre, hogy Wekerle ezzel csak magától értetődő kötelességet teljesített;

ha Ábrányi ur hozzáteszi, hogy a kormány részt vett három nemzeti ünnepen: Szent István lovaszobrának leleplezésén, gróf Andrassy Gyula szobrának avatásán (ez is lovas-szobor és Rákóczi hamvainak hazahozatalában: csak nagy erőlködéssel lehet az ilyen megnyilatkozásokban a kormány tevékenységét látni. Ezen a czímen Kossuth Ferencznek is joga volna arra emlékeztetni, hogy három nappal ezelőtt edesatyjának 51. szobrát leplezte le; de ez nem politika és annak sincs valami tulságosan nagy jelentősége, hogy az iskolákba a madaraknak és fának szentelt napot hozták be. Gyakran nem jó, ha nagyon sokat akar az ember bizonyítani.

Nekünk úgy látszik, hogy a magyarok nemzeti jogaik körül való gondoskodásukban olykor kissé túlmennék a kellő határokon. A magyaroknak választaniok kell. Ha a teljes függetlenséget akarják, akkor a szétválás útjára kell térniök, ha ellenben nem akarnak a különválásról tudni, akkor be kell érniök a fél-nemzeti engedményekkel. Még Magyarországnak sem szabad szem elöl tévesztenie, hogy nagy erő van az Ausztriával való közösségben. Vak, aki nem látja, hogy a 48-as politika legszélsebb következményei válságra vezetnek, amelytől bizonyára szenvedne Cislajthania is, de Translajthaniának kétségkívül nagyobb kára volna belőle. Ez a folytonos harc a korona ellen paradoxon, amely veszedelmes elvi okokból, politikai jelenségeiben és későbbi következményeiben egyaránt.

A czég párisi, de a portéka, a magyargyűlöli hazug ferdítés nyilván bécsi eredetű. Bécs rendszeresen üzi a magyar politikai közélet perfid befekettetését s a magyarfaló francia lap a piszkos manőverre szívesen bocsátja rendelkezésre a hasábjait.

Budapest, június 22.

Függetlenségi pártgyűlés a Zuglóban. A Zugló és környéke függetlenségi és negyvennyolczas pártja holnap, vasárnap délután négy órakor, a Bosnyák-utca 3. szám alatt lévő helyiségben nagygyűlést tart. A nagygyűlés az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolczas párt számos tagja megjelenik.

magas Északon lakó óriás Tátrik országos deli királyfiához.

Nosza, kapja magát *Tátra* királyfi, összegyűjti legkedvesebb testőreit; a többek közt: az óriások közt is óriás *Tömeget* (Szoliszko), az éles baltájú *Elest* (Osztri), a tömzsi *Tompát* (Tupa), a laposmellű *Lapost* (Placsnik), a görbehátú *Görbét* (Kriván) és mindezeknek vezérét, leghűbb *Bástyá-ját*. Hetet léptek hét mértföldes csizmájukkal és „hipp, hopp, ott leszek, ahol akarok!” máris ott állottak leánykérőben a tündér királylányok előtt.

Hát bizony *Tátra* királyfi olyan szép volt, hogy tüstént belészeretett *Jósziv* is, meg *Gonosz* is. A királyfinak azonban teste-lelke csak *Jósziv*et kívánta.

Jaj, de hát hogy találja meg tündérországának sziklába rejtett napját, a ragyogó karbunkulust.

Történt, hogy amint egyszer *Tátra* királyfi fát vágott a nap hijján már fonnyadó, száradó tündérligetben, véletlenül olyan mélyen belevágta a baltáját a kemény kősziklába, hogy csak látja, látja, hogy a vágás nyomában támadt hasadékból valami ragyogó fény festi veresre *Jósziv* aranyszőke haját. Hát bizony ez nem volt más, mint a „karbunkulus.”

Neki is fogtak az óriások a sziklarepesztéshez és alig telt el hét nap meg hét éj, már fennen ragyogott tündérország felett karbunkulus napja.

Készülődött tündérország *Tátra* és *Jósziv* lakzójára.

Jósziv sirt örömeiben. *Gonosz* sirt dühében. Mindakét királylánynak meg volt a tündérek közt a maga pártja is.

S így esett, hogy mielőtt *Tátra* és *Jósziv* elmondták volna egymásnak a „holtomiglan-holtodiglant”, *Gonosz* megtámadta gonoszaival

a *Tátrikát*: Ha övé ne nem lehet *Tátra*, hát ne legyen másé se; senki se ölelhesse keblére soha.

A *Tátrik* hősiesen védelmezték magukat és védtek a királyfit. Halomra gyűjtötték parittyaköveknek a szerteheverő kavicsokat és bőszt üvöltéssel ostromolták a *Jósziv*et is fogvatartó gonosz tündéreket.

Zeng az ég az óriások üvöltésétől és mennydörgés minden lábdobbanásuk. Villámok cikláznak szemükből. Recsege roppan össze fényes tündérország, ahová lesujtanak. *Bástyavezér* elesik. Hatalmas teste feltartóztatja a fűrge tündéreket.

Már-már elérik és megsabadítják *Jósziv*et a *Tátrik*, mikor *Gonosz* rávág tündérvesszejével a karbunkuluskőre és egyszerre összeomlik fényes tündérország és kővön-kő lesz minden, amiben eddig élet volt.

Kialudt a karbunkulusnap vörösgő tüze. Most csak kopár, piszkos, szürke, ormóttan kőtömeg a *Zöldtő* felett.

A gonosz királylány bűbájossága kővéaltotta a hős *Tátrikát*.

A közelgő zivatar előhírnökének, az égzengésnek hangjára felocsudtam félálomból. Megváltozott az idő körülöttem. Azt se tudom meddig aludtam.

— Elszundítottál uram — figyelmeztet *Miso*.

Valóban csak álmodtam-e?

— Látod uram! Egy kaczagás csak a *Krahulcsó-völgyben* s máris vihart hoz. Jár a gonosz tündér. Felköltötte a kaczagásod. Vihar a visszhangja.

— Az ám! Dühében már üvölt a kővéalt *Tátrik* közt. Jajongása szélsüvítés. Sirása zuhogó zápor, köveket hengergető fergeteg. Lehe-

lete szurós zuzmara, velőfagyasztó, metsző hideg. Ha egyet sóhajt, a hegyóriások közt deres lesz mindnek az üstöke és *Tátra* királyfi opálkék palástjának ránczaiban csillogni fog már a kora-őszi hó. *Jósziv* ellenben suttogó szellő képében jár busan a kővéalt óriások között. Ha langyos fuvalat éri arcodat, selymes keze simogatását érzed. Ha a lombok zizegnek, susognak, sóhajtását hallod. Leheletéből köd támad, s ezzel törölgeti a harmatot izzadó bércek homlokát. A csendesesen csobogó, duruzsoló kristálypatakokcskákból panaszos szavát hallod. Ezt álmodtam én *Jósziv*ről és *Gonosz*ról *Miso*.

— Igazad van, uram. Magam is így tudom; csak hogy te szebben tudod elmondani. Nézd uram ezt a tengersok áfonya-bogyót. A vörösfőnyű bogyója a hős *Tátrik* elhullott vércseppjei. A fekete áfonyabogyó ott terem, ahol gonosz tündér vérezt. *Jósziv* is, *Gonosz* is sirdogálnak örökké. Mindketten *Tátra* királyfit siratják; kiki saját szíve érzése szerint. Amerre csak járnak, mindenütt apró vizerek támadnak hulló könnyeikből. Könnyeikkel öntözik a hegyóriásokat. *Jósziv* könnye üdítő, krisztálytisztá víz; *Gonosz*é mérgező, mocsaras dágványokat teremt, mérges növényeket éllet és magában hordja a sorvasztó kórokat. *Gonosz* a sötét sziklák közt feketélő „*Poprádt-tavat*” sirja tele. *Jósziv* könnyeiből gyarapodik a kristályvizű „*Csorbat-tó*.” Az alpesek tengerszemci mind a *tátrik*ba szereimes tündérek könyei.

— Hej, uram! Ovtam, intettem az aszszonyt, hogy kerülje a *Krahulcsó-völgyet* mérges vizével és gonosz visszhangjával. De hiába! Kiváncsi a fehérség mind a hány, vette fel *Miso* ismét felesége szerencsétlen esete történetének fonalat.

— Bizony most már elhiszem, hoovha

Vizsgálat a zirczi választás ügyében. A függetlenségi párt tudvalevőleg egy bizottságot küldött ki a zirczi választás ügyének megvizsgálására.

A bizottság, melynek tagjai: *Tóth János* államtitkár elnökle alatt *Csernel Gyula*, *Gaál Gaszton*, *Nagy Emil*, *Okolicsányi László* voltak, ma reggel kilencz órakor folytatta a megkezdett kihallgatásokat. A bizottság előtt ma először dr. *Pap Zoltán* jelent meg, aki ezt a nyilatkozatot tette:

A bizottság részéről a mai napra nekem kézbesített meghívó szerint a függetlenségi és 48-as párt megbízásából a tisztelt bizottságnak az a feladata, hogy a Zirczen június ötödikén lefolyt képviselőválasztással kapcsolatos ténykedéseimet megvizsgálja. Pártiüségem azt parancsolja nekem, hogy a bizottság előtt megjelenjek és a férfias szó teljes súlyával tegyem meg nyilatkozatomat. A Zirczen június ötödikén lefolyt képviselőválasztással kapcsolatosan „legjobb hitem és meggyőződéseim szerint” nincsenek ténykedéseim. Nem korteskedtem, nem korteskedtettem. Amit e dologban vallhatok s ezeket becsületszavamra való hivatkozással teszem, a következő: Folyó évi április hónap közepétől fölkért engem *Ivánka Imre* barátom, hogy kísérjem őt le Zircze, ahol ő képviselőjelöltül fellépett. Első kérdésem az volt hozzá, hogy milyen viszonyban áll a függetlenségi párttal és ennek elnökségével? Megnyugtató válasza után megígértem neki Zircze való lemenetelemet. Ugyanez alkalommal arra is felkért *Ivánka*, hogy mutassam őt be egypár képviselőtársamnak s közösen kérjünk meg egy-kettőt közülök arra, hogy egy, előre kitűzött napra szintén kísérjék őt le Zircze. Április vége felé megjelentünk együtt a képviselőházban, ahol is őhajtatást teljesítettem. Több képviselőtársamat iparkodtam — teljes önzetlenséggel — rábírni arra, hogy *Ivánka Imre* kérését teljesítsék. Tervem nem sikerült. És pedig, mint utólag megtudtam azért nem, mert egyik képviselőtársunk, aki a párt vezetőségének tagja is, lebeszélte őket arról, hogy Zircze menjenek. Április hónap végén — amikor még *Udvardy Ferencz* zirczi mandátuma meg sem volt semmisítve — én beváltottam *Ivánkának* tett ígéretemet. A kerületnek — gondolom — 30 községe közül egy délelőtt kettőt meglátogattam vele s délután hazautaztam Budapestre. Többet a zirczi választásba se egyenesen sem kerülő uton be nem folytam, többször a választókerületbe le nem mentem. És pedig azért nem, mert

május hónap elején felkeresett engem *Pilissy István* képviselőtársam s arra kért, hogy mivel a zirczi kerületben *Kállay Frigyes* is fellép, ne korteskedjem ellene. Ezt én *Pilissy István* barátomnak nyomban megígértem s elhatározásomat tudattam *Ivánkával* is, kérve őt, hogy mentesen fel további ténykedésem ígérete alól, mert erre a *Kállay Frigyes* személyében rejöl okaim vannak. Ezzel teljesen azonos álláspontot foglaltam el a függetlenségi párt elnökségével, amely szerint, ahol több függetlenségi képviselőjelölt van, a választásba a központ nem avatkozik. Ez az én egész ténykedésem a zirczi választás körül, sem több, sem kevesebb. Vannak azonban ténykedéseimnek körülményei, amelyeket azonban már hozzáragasztottak. Anélkül, hogy meghurcoltatásomért bárkit is vádolnék: becsületszavamra kijelentem, hogy sem *Ivánka Imrétől*, sem senki mástól azért, hogy a zirczi választásnál *Ivánkát* támogassam, nekem sem nem ígértek és sem nem kértem, sem nem kaptam semmiféle czímen egyetlen fillért sem. Ugyanezen súlylyal jelentem ki, hogy *Ivánka Imre* nekem arra semminemű felhatalmazást nem adott, hogy az ő támogatásáért képviselőtársaimnak pénzt igérjek. Erről szó sem esett közöttünk. Kérdés: hogyan került hát szárnyra az a kompromittáló hír, hogy én *Ivánka Imre* Zirczen való támogatásáért napidíjjal kínáltam meg képviselőtársaim egynémelyikét? Nem állítom teljességgel, hogy rosszakaratból, de mindenesetre félreértésből, amelyet felfújtak azok, akik az embervadászatban kedvüket lelik. Ahol azt véltém, hogy oly baráti viszony köt az illető képviselőtársamhoz, hogy azt a szokásos formulát megengedhetem magamnak alkalmazni, hogy készkiadások megtérítéséről biztosítsam, ott étem ezzel a szabadalommal. Ezt sem vittem keresztül, mert egész választási tevékenységemet magam is abban hagytam. Aki ezt a formulát teljesen bizalmas baráti körben nem ismeri, az vessen rám követ társaim közül.

Ivánka Imre képviselő becsületszavára jelentette ki, hogy senkinek sem megvesztegetésre, sem korteszélokra pénzt nem adott és így nem is érti, miképp kerültek ilyen hírek forgalomba.

Az ügyből kifolyólag kihallgatandó még *Gál András* is, aki pénteken jelenik meg a bizottság előtt.

A bizottság ezzel azután befejezettnek jelenti majd ki eljárását.

Szent-Királyi Zoltán orsz. képviselő a kö-

egy-egy vadászatra hajtónak hívtak és otthon kellett hagynom az asszonyt, eljárógatott a Krahulcsó szikláik közé. Már pedig — igaz ami igaz — ezt azért se szerettem, mert néha azt a szoknyakergető *Duda Misót* is arrafelé látam bujtorogni. *Misónak* hívták a gonoszt, mint engem. Hej! csak egyszer öre mehettem volna vele; magam se tudom miért kívántam ezt olyan nagyon!

Elborult *Misó* homloka, mintha valami sötét gondolat fellege ült volna rá s aztán hévvel folytatta:

— Egyszer — úgy mint ma is — valamivel korábban fújtak le a hajtat; talán éppen ezen a tájon. Alighogy lepihentünk, ismerős csengésű kacagás és hívó hang üti meg a fületem: *Misó! Misó!* Az a! Szakasztott a feleségem hangja; így szokott hívni, keresni, ha a fenyesekben el-elmaradt tőlem. Talán valami baj érte?

Felugrom. Szaladok, rohanok kövön-bokron át a hang irányában. Innen, a Krahulcsó-völgy oldalából, a forrástól jött. A szakadék párkányáról letekintve látom, hogy alattam áll *Markám* egy kiugró kőtömbön: mint egy *Mária-szobor*. Nem merek rákiáltani. Velem szemben, a hegyszakadék tulsó oldalában meg *Duba Misót* látom. Rám néz a gonosz; rám vigyorg szemtelen poláival; aztán gunyosan felkacag, hogy a pokol völgye a hahota visszhangzásában majd megszakad. A hahotázásra megrezen, felnéz reám szegény feleségem és rémes sikoltással lefordul az éles sziklatömbökkel párnázott mélységbe...

— Bizonyosan megrémült az asszony — ugye *Uhoresan* — hogy az a *Misó* olyan hirtelen meglepte?

— Azt hiszem, uram. Meg hát bizonyos,

hogyha kacagott, kíváncsiságból ivott is a Gonosz vizéből.

Hm!? Lehet. A bizalom, megnyugvás, hit sokat ér; nem is zavarom hát szegény *Uhoresan Misót*.

De hát bizonyos-e az, hogy melyik *Misó* lepte meg az asszonyt?

Bizonyos-e az, hogy az asszony, a Gonosz forrásánál is nem tiltott boldogság cseppjeit szüröcsölte-e?

Bizonyos-e az, hogy az asszony kacagása nem a *másik* *Misónak* szólt?

De hadd maradjon meg *hitében* legalább az egyik *Misó*. Talán szerencsésebb mint a *másik*, aki mindent tud. S ne zavarjuk a halott nyugalmát.

Mind a ketten elhallgattunk és az az egy bizonyos, hogy mind a ketten *mást* gondoltunk az esetről.

Uhoresan Misó, hogy kiöntötte szive fájalmát, arra kért, hogy:

— Tudom uram; megírtad már, hogy vertek huszonötöt a „szarvasölő” *Zabaka Danira* azért, mert álomból ébredve a megsebzett szarvas czimerét összetörte s mindezért a csalogató „vodnik”-ot, a viziembert okolta. Tudom, hogy megírtad *Lach Rapos Jano* históriáját is, amikor a pálinkászsídó mintakofferjét a vadászurak ebédjéhez felezipelte a hegyre. Ird meg hát *Tátra* meséjével *Markámnak* a történetét is, hogy minden errevetődő ember, akinek kedves az élete, tudja, hogy: ne igyék a Gonosz vizéből és ne kacagjon a Krahulcsó-völgyben.

Megírtam.

vetkező nyilatkozat közreadására kért fel bennünket:

A pártértekezleten és az általa kiküldött bizottság előtt tett nyilatkozatom érintése nélkül kijelentem, hogy *Pap Zoltán* képviselőtársam nekem *napidíjat* tényleg nem ajánlott fel a zirczi választással kapcsolatban. *Ilyen kijelentést én senki előtt sem tettem.* A lapok ilyenemű közleményei nem fedik az én nyilatkozatomat. A lapok különféle hirieivel szemben kijelentem, hogy a nyilvánosság előtt ez az egyetlen nyilatkozatom.

Budapest, 1907. június 22.

Szent-Királyi Zoltán,
orsz. képviselő.

A zirczi választás ügyében *Fay Sándor*, az *Ivánka-párt* végrehajtó-bizottságának elnöke a következő nyilatkozat közzétételét kéri:

„A zirczi választásról annyi valótlanúságot és rágalmat közöltek *Ivánka Imréről* és pártjáról, hogy mi, kik a választást vezettük, tovább szó nélkül ezt nem tűrhetjük. Kijelentjük, hogy *Ivánka Imre* igenis tartott programbeszédet, igenis beutazta a kerület községeit, azonban ő nem korteskedett, nem adott és nem ígért senkinek sem anyagi előnyöket, sőt mellette a fekete-fehér reverendás urak sem házalnak éjjelenként a községekben a gyóntatás örve alatt. Ez a tényállás. Az ezzel ellenkező híreket és mindenféle pletykákból összeszedett vádakát, ugylát-szik, egyes képviselők kolportálták, akik a zirczi kerületbe *Kállay* támogatására jöttek le. Ezért férfiasan felhívjuk őket arra, hogy ha az igazság mellett harcolnak, akkor ne bujkáljanak, hanem vagy szüntessék be a rágalmazásnak ezt a guerilla-hadjáratát, vagy pedig adják elő konkrét formában vádjaikat, úgy hogy módunk legyen azoknak alaptalanágát bebizonyítani.”

Ugyanez a zirczi választással kapcsolatosan *Gaál András* orsz. képviselő annak közzétételét kéri, hogy szerepe a választásnál mindössze abból állott, hogy a választást megelőzőleg három hónappal, amikor még a kerület meg sem üresedett, hat órát töltött *Ivánka Imrével* együtt Zirczen, ahol akkor *Vajda Ödön* zirczi apáton, *Hunkár Dénes* főispánon, *Major László* földbirtokoson, *Véssey József* pártelnökön és *Szönyeghy Alajos* főszolgabíron kívül senki mással nem beszélt. Azóta, tehát a lezajlott választás egész ideje alatt egy percet sem töltött Zirczen, egyáltalában nem folyt bele a választásba, senkit fel nem szólított arra, hogy *Ivánkának* akár ingyen, akár pénzért kortesszolgálatokat teljesítsen. Ezért felszólítja a személye ellen irányuló gyanúsítások terjesztőit, bizonyítsák be állításukat, mert amíg ezt nem teszik, nem tekintheti e hirteléseket egyebeknek, mint aljas rágalmaknak.

Budapest, június 22.

Farkasházy Zsigmond üdvözlése. *Farkasházy Zsigmond* orsz. képviselő választókerületének székhelyéről, *Elesdről* mintegy háromszáz függetlenségi párti választó aláírásával a következő üdvözlő levelet kapta: Nagyságos képviselő ur! A nép igazi érdekeit tartalmazzák azok az indítványok, amelyekkel bátran, nemes meggyőződését követve a harctérre kilépett. Lelkessen üdvözljük Nagyságodat ez alkalomból és kérjük, hogy szeretetünk és ragaszkodásunk tudatában haladjon tovább ezen az uton és tartson ki ezen eszmék mellett, melyek a nép szabadságát, gazdasági emelkedésünket és hazánk függetlenségét jelentik.

Farkasházy Zsigmond orsz. képviselő az üdvözlést a következőleg köszönte meg: „Hálás szívvel vettem bizalmuk és elismerésük megnyilatkozását. Ragaszkodásuk nagy megnyugvásomra szolgál e perczen, midőn elveimért való küzdelemben súlyos támadásoknak vagyok kitéve. Kijelentem, hogy lelkiismeretemen kívül Önöknek a szava mérvadó előttem és drága hazámért, hön szeretett népemért való munkámban semmiféle támadás megtántorítani nem fog.”

Népiskolák órarendje. Az Országos Közoktatásiügyi tanács állandó bizottsága június 20-án dr. *Fináczy Ernő* alelnök elnökle alatt tartott ülésben letárgyalta a nem magyar tanítványelvű népiskola órarendjét, tekintettel a magyar nyelv tanítására a népiskolában. Az ülésen mint szakértők jelen voltak dr. *Popovics V. István*, a *Thököly* tanum igazgatója és *József Mihály* kir. tanfelügyelő. A folyó tanévben ez volt az állandó bizottság utolsó ülése.

ORSZÁGGYÜLES.

— Ülés mind a két Házban. —

Budapest, június 22.

A képviselőház és a főrendiház is ülést tartott ma. A főrendiház elfogadta a cselédtörvény-javaslatot; a képviselőház nem végzett akkora munkát. Ülésének első részét *Novosel Mátyas* horvát képviselő foglalta le a maga számára. A vasuti javaslatokhoz szólott s iszonyu meggyőződéssel védelmezte a horvátok fölfogását; az izzadság kivert a homlokán a nagy erőlködéstől, míg egy-egy argumentumot kiteremtett. Különben még saját elvtársai sem hallgatták. A horvát beszéd után a vasutavitát hétfőre halasztották és elővették a kivándorlás megállítását sürgető kérvényeket. *Moskovitz Iván* referálta őket azzal, hogy pártolólág utasítsanak a kormányhoz. *Hencz Károly* hosszan elmélkedett arról, mi bírja rá a népet, hogy kivándoroljon. Két okot említett: a hibás adózás és a hibás parcellázás. *Lähne Hugó* az ipar nagyarányu fejlődésében látja a gyógyítószert; az ipar kifejlődéséhez azonban önálló vámterület kell. Tehát meg kell valósítani az önálló vámterületet minél előbb. Félkét óraker ezt a témát is ott hagyták és az interpellációkra tértek át. *Váld Aurél* a posta-alkalmazottak egyesületének dolgában interpellálta meg a kereskedelemügyi minisztert. Érdekes volt *Lengyel Zoltán* interpellációja. Az osztrák császári trónbeszéd néhány passzusát inkriminálta, különösen azokat, melyek a gazdasági közösségre céloztak. *Wekerle Sándor* azzal tért ki a válaszadás alól, hogy a magyar kormány nem avatkozhatik bele az osztrák trónbeszéd megszövegezésébe. 1917-ig főtartjuk a szövetséget — ez a kormány álláspontja — vámszerződés alapján, aztán pedig föllájtjuk az vámsorompókat. (De azt nem mondotta a miniszterelnök, hogy 1917 után meglesz az önálló vámterület.) A létszámfelemlés sem lehetetlen, — folytatta *Wekerle* — de az bizonyos nemzeti követelésekkel van kapcsolatban. A miniszterelnök választ tudomásul vették.

A főrendiház a cselédtörvény-javaslatot foglalkozott. A képviselőház által elfogadott szöveget akképen kívánta módosítani a főrendiházi bizottság, hogy a gazda fegyelmi joga a cselédek gyermekeire is kiterjesztessék. *Edelsheim Gyulai Lipót* báró, *Rákosi Jenő*, *Antal Gábor* a módosítás ellen szólottak. Kifejtették, mily embertelen, mily reakzionárius ez a módosítás, mennyire nem fér össze a haladás gondolatával. Még *Darányi Ignác* is ilyen irányban szólalt föl. *Gróf Degenfeld Pál*, *gróf Zselénszki Róbert* és *gróf Keglevich Gyula* a fegyelmi jog kiterjesztése mellett kardoskodtak. Szánalmas érveket hordtak össze, nem is győztek meg senkit; a nagy többség elvetette a bizottság javaslatát. De azért módosítottak az eredeti szövegen. Pallavicini Ede indítványára elhatározták, hogy azt a szakaszt, amely szerint a gazda a cselédnek a terményt „elsőrendű és szokvány” minőségben köteles kiadni, úgy módosítják, hogy az „elsőrendű és szokvány” szavakat az „elsőosztályu” szóval helyettesítik. Még a tüzelőfa mennyiségére vonatkozólag is változtattak a képviselőház szövegén. *Zselénszki Róbert* és néhány elvbarátja előállottak ugyan retorgrad indítványokkal, a többség azonban nem akceptálta azokat. Különösen a rendbíróságot szerette volna törvénybe iktatni *Zselénszki*, de fáradozását nem koronázta siker. A paragrafusok hátralévő részét változatlanul fogadták el.

Részletes tudósítás ez:

I.

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. negyedtizenegy óraker. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Ráth Endre és Hammersberg László.

Az elnök: Az ülést megnyitja.

A vasutas-javaslatok.

Novosel Mátyas (horvátul): Ezen javaslat megbirálásánál főképp ama viszonyokból kell megítélni a javaslatot, amely Magyar- és Horvátországok között fennáll. Horvátország Magyarországgal már 800 éves szövetségben él. E szövetségben Horvátország mindig megtartotta individualitását, sohasem adta fel jogait.

Az elnök az ülést tíz percre felfüggeszti. Szünet után a Házhoz beérkezett kérvényeket tárgyalják.

A kivándorlás.

A kivándorlás mérséklésére irányuló törvényeket *Moskovitz Iván* előadó ismerteti s a bizottság nevében azt ajánlja, hogy a Ház pártolással utasítsa a kormányhoz.

Hencz Károly a kivándorlást előidéző okokat ismerteti. Főlemli, hogy a saját választókerületében eset van arra, hogy két szántóföld közül az egyik háromszor annyi adót fizet, mint a másik darab, amelyet csupán egy barázda választ el amattól. Az ily igazságtalanságok és visszaélések megszüntetése volna a legelső orvosság a kivándorlás gyógyítására.

Eber Antal az előtte szóló állításával szemben megjegyzi, hogy neki az említett birtokok parcellázásában semmi része nem volt. Sem ő, sem az általa vezetett pénzüzetet ama eladásokban semmi irányban érdekelve nincs.

Hencz Károly kijelenti, hogy ő csupán annyit mondott, hogy ama földeladásokról *Eber Antal* is tud.

Lähne Hugó szintén a kivándorlás kérdéséről beszél. Volt kivándorlás Angliában és Németországban is és ezt csak az ipar nagyarányu fejlődése szüntette meg.

Váld Aurél a postaalkalmazottak egyesülési jogával kapcsolatban interpellációt intéz a kereskedelemügyi miniszterhez, kérve a miniszter egy bizalmas rendeletének visszavonását.

Az osztrák trónbeszéd.

Lengyel Zoltán: A közgazdaság és valutarendezés tekintetében a kormány által elfoglalt állásponttal sok tekintetben ellenkezik a minap mondott osztrák trónbeszéd. Ha ez bennünket nem is közvetlenül érdekel, mivel az osztrák császár mondta, azt hiszi, hogy az osztrák császár sem tehet olyan nyilatkozatot, amely a mi törvényeinkkel ellenkezik. A trónbeszédnek a magyar állam önálló vámterületére vonatkozó része ellenkezőben van az 1867. évi XII. t.-cikkkel, amely nyíltan kimondja, hogy a vámközösség nem a pragmatika szankcióból foly. Ezt az álláspontot fejezték ki azóta az önálló vámterületet jogilag megvalósító 1898. és 1899. XXX. törvények. A következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz:

Tekintettel arra, hogy az osztrák *Reichsrath* megnyitása alkalmával elhangzott trónbeszéd a kiegyezés és a katonai kérdésekben olyan kijelentéseket tartalmaz, amelyek részint a magyar közjoga ütköznek, részint a magyar kormány pragmatikájával ellentétben állanak s utját szegni látszanak annak is, hogy a parlamenti többség programja legalább az átmeneti idő után megvalósítható legyen:

a t. miniszterelnök ur a magyar kormánynak ezekre vonatkozó álláspontját kifejteni hajlandó-e. Különösen mi a felfogása az 1867: XII. és 99: XXX. t. cz.-ben is biztosított azon jogunk biztosítása tekintetében, hogy az önálló vámterület, a magyar kormány és a magyar többség és a magyar közvélemény követeléseinek e sarkalatos és életbevágó pontja mielőbb megvalósuljon.

Hajlandó-e a t. miniszterelnök ur a Házat ezen trónbeszédben ugyan kifejezetten meg nem jelölt, de a kiegyezési kérdésekkel szorosan összefüggő s a kormány programjában is felvett kérdésekre az ugynevezett önálló nemzeti bank felállítására, a valutarendezés és a készfizetések felvétele tekintetében tájékoztatni;

és végül tekintettel arra, hogy az osztrák trónbeszéd a katonai létszámemelést feltétlenül szükségét hangoztatja, amelyre nézve a jelen kormány kötelezettséget nem vállal, a koalíció pedig ennek megadását a magyar vezényszó behozatalának feltételéhez kötötte:

hajlandó-e a t. miniszterelnök ur a Házat s az országot felvilágosítani, minő álláspontot foglal el a kormány a létszámemelést fenyegető veszedelemével szemben?

Wekerle Sándor miniszterelnök: A trónbeszéd a kormányok programját szokta kifejezni. A kormány programja pedig hosszabb időre szól, mivel az összeült parlament hatásköre öt évre szól. Parlamentáris szempontból a trónbeszédért az uralkodót felelősségre vonni nem lehet, azért csakis a kormány felelős. Már pedig az természetes, hogy amint ő nem engedné, hogy az osztrákok beleavatkozzanak a magyar trónbeszéd megfogalmazásába, ő sem vindikálhatja magának a jogot az osztrák trónbeszéd kérdésébe való beavatkozásra. A két ország viszonyával kapcsolatban az a kormány álláspontja, hogy 1917-ig szerződést köt Ausztriával, azután pedig a vámsorompók tényleges föllállításával fogja szabályozni a két ország gazdasági kapcsolatát. A hadsereg létszámának felemlése, ha a szükség úgy kívánja, megtörténhetik, de ez bizonyos nemzeti követelésekkel van kapcsolatban s a kormány ily irányu előterjesztést nem tesz. Az osztrák trónbeszéd taglalásába tovább bele nem mélyedhet, mert az osztrák trónbeszéd a magyar álláspontot nem változtathatja meg, több fölvilágosítást tehát fölöslegesnek tart. (Helyeslés.)

Lengyel Zoltán: Nem elégti ki a miniszterelnök válasza, amely a bankszabadságra vonatkozólag semmi felvilágosítást sem nyújt.

Wekerle Sándor: Nem is adok felvilágosítást, majd megteszem annak idején az előterjesztéseket!

Lengyel Zoltán: ... ezért nem is veszi a választ ezen részét, ellenben a katonai kérdésekben adott választ tudomásul veszi.

Az elnök: Az ülést negyedhárom után bekezeszti.

II.

A főrendiház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz óraker. —

Elnök: Dessewffy Aurél gróf.

Az elnök: Megnyitja az ülést. Javasolja a kvóta-bizottság öt főrendi tagjának azonnal való megválasztását és elrendeli a szavazás eredményét az ülés végén jelentik be.

A napirend során először a török bevételi értékármok felemeléséhez való hozzájárulásról szóló törvényjavaslatot tárgyalta a főrendiház. A javaslatot általánosságban és részleteiben vita nélkül fogadták el. Egyben az ülés idevonatkozó jegyzőkönyvi részét is azonnal hitelesítették.

Az elnök bejelenti, hogy a gazdasági cselédek jogviszonyait szabályozó törvényjavaslat tárgyalásánál a földmivélsügyi miniszter *Mezőssy* államtitkárnak megjelenési és fölszólalási jogot kér.

A főrendiház megengedi az államtitkár megjelenését.

A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet létesítése iránt 1905. évben Rómában kötött nemzetközi egyezmény beczikkelyezéséről szóló és a gazdasági munkásházak építésének állami támogatásáról szóló törvényjavaslatokat a főrendiház vita nélkül általánosságban és részleteiben elfogadta.

A cselédtörvényt általánosságban szintén vita nélkül fogadták el.

A cseléd-törvény.

Gróf Edelsheim-Gyulai Lipót: A harmadik szakaszról szólal föl. Ehhez a szakaszhoz a bizottság azt a módosítást ajánlotta, hogy a kiskoru cselédek és a cseléd kiskoru családtagja tizennyolcz éves korukig a gazda házi fegyelme alatt állanak. Ezt a módosítást sem jogi, sem humánus, sem gyermekvédelmi szempontból nem fogadja el.

Gróf Degenfeld Pál: Sokban méltányolja *Edelsheim* gróf érvelését, de mégsem lehet a gazdától a rend szempontjából a gazda fegyelmi jogát megvonni, erre vonatkozólag a tizennyolczadik szakaszhoz fog módosítást benyújtani.

Gróf Zselénszki Róbert: A bizottság módosítását fogadja el. Ez csak a fegyelmi föntartására való törekvés volt. Polemizál *Edelsheim Gyulai* gróffal s azt vitatja, hogy a gazdaságokban, amelyek mérföldekre vannak a centrumoktól, más a helyzet, mint egyebütt. Itt nem egy osztálylyal való kivételről van szó. Utal Angliára, ahol a hajókon drákói törvények uralkodnak. Nem kívánnak egyebet, mint hogy a cseléd gyermekeit rendben tartassák. Azért is nehéz a helyzet, mert ostromol bennünket a szocializmus, s ha az *Edelsheim* által jelzet irányban haladunk, előtente bennünket a szocializmus.

Gróf Edelsheim-Gyulai Lipót: Félremagyarozott szavait igazítja helyre. Ő korántsem képvisel tulajdonos radikális irányt, hanem csak méltányosan gondolkodik.

Rákosi Jenő: *Gróf Edelsheim-Gyulai* felfogásához csatlakozik.

Gróf Keglevich Gyula: Mint gyakorlati gazda a bizottság módosítását fogadja el.

Antal Gábor: Ha a gazdaságban a gazdának csak annyi joga volna, mint amennyi ebben a javaslatban biztosítva van, akkor nem lehetne gazdálkodni. Az eredeti szöveget fogadja el.

Darányi Ignác: Nem fogadja el a bizottság módosítását.

A harmadik szakaszt eredeti szövegében fogadták el.

Gróf Keglevich Gyula: Az ötödik szakaszról szólal föl és módosítást nyújt be, hogy a szerződés szóval és írásban is megköthető legyen, s csak 24 óra mulva legyen köteles a gazda az írásbeli szerződést átadni.

Gróf Zichy Nándor: Azt hiszi, hogy a törvénynek nem lehet minden részletére kiterjeszkedni. Az eredeti szöveg föntartását kéri.

Darányi Ignác is az eredeti szöveg föntartását ajánlja.

Az ötödik szakaszt eredeti szövegében fogadták el.

A hatodik—tizenhetedik szakaszig nem volt vita.

A tizennyolczadik szakaszról:

Gróf Degenfeld Pál: Módosítást nyújt be, hogy egy gazdasági cseléd, mint hozzátartozói kötelesek a gazdasági rendet föntartani s e tekintetben a gazdát fegyelmi jog illeti meg.

Darányi Ignác: Fölsőlegesnek tartja a módosítást annál inkább, mert azt a harmadik szakaszról már ugyis elvetette a főrendiház.

A főrendiház a tizennyolczadik szakaszt eredeti szövegében fogadta el.

A huszonharmadik szakaszról a bizottság stílusmódosítását elvetették.

A huszonötödik szakaszról a bizottság azt a módosítást ajánlotta, hogy a cselédnek szolgálati illetménye ne az elsőrendű minőségből adassék ki, hanem az átlagos minőségből.

Módosítások.

Pallavicini Ede örgróf azt a módosítást ajánlja, hogy első osztályú minőségből történjék a szolgálat.

Darányi Ignác Pallavicini örgróf módosítását fogadja el a bizottság módosításával szemben.

A főrendiház a huszonötödik szakaszt Pallavicini örgróf módosításával fogadta el.

Báró Podmaniczky Géza: A huszonhetedik szakaszhoz azt a módosítást ajánlja, hogy ott, ahol a gazda marháit beoltják, a gazda legyen köteles a cseléd marháit is beoltani.

Az elnök: Méltóztassék megmondani, hova illeszkedik be ezt a módosítást.

Báró Podmaniczky Géza: Ugy sem fogadják el, le sem írtam. (Derűtség.)

Gróf Zichy Nándor nem fogadja el ezt a módosítást.

Báró Podmaniczky Géza: Kijelenti, hogy a külföldön is így van.

Gróf Keglevich Gyula stílis módosítást ajánl.

Báró Inkey József: Podmaniczky módosításába azt az al módosítást ajánlja, hogy csak védő oltásokról lehessen szó.

Az elnök: Konstatálja, hogy Podmaniczky módosítása, amelyet különben írásban be sem adott, a huszonhatodik szakaszra vonatkozik. A hosszú vita tehát, amely itt elhangzott, meddő és felesleges volt, mert a huszonhatodik szakaszt már elfogadta a főrendiház és most a huszonhetedikről van szó. (Derűtség.)

Darányi Ignác nem fogadja el Keglevich módosítását.

Az elnök kénytelen megszámláltatni a szavazásnál a két pártot, mert szemmel nem lehet egyik félre sem megállapítani a többséget. Ekkor kiderült, hogy a főrendiház a huszonhetedik szakaszt egy szótöbbséggel Keglevich stílis módosításával fogadta el.

Antal Gábor: A huszonkilencedik szakaszhoz határozati javaslatot nyújt be, hogy a földmivelési miniszter a végrehajtási rendelkezésben utasítsa a törvényhatóságokat, hogy egy év alatt az erre vonatkozó szabályrendeletet alkossák meg.

Darányi Ignác nem járul hozzá a határozati javaslatához.

A főrendiház is elvetette a határozati javaslatot.

A reakció emberei.

Gróf Zselénszki Róbert: A harminczkettedik szakaszról módosítást nyújt be, hogy a gazda csak lehetőleg nyujtsa módot arra, hogy a cseléd iskolába járhasson.

A főrendiház Darányi Ignác hozzászólása után a harminczkettedik szakaszt változatlanul fogadta el.

Gróf Degenfeld Pál: A harminczharmadik szakaszról a rendbíróság fönntartását kívánja. Erre vonatkozólag részletes módosítást nyújt be.

Gróf Zselénszki Róbert: Ezt a módosítást a legmelegebben fogadja és nagy indignációval fogadja a képviselőház veszedelmes határozatát, amelylyel törölte a rendbíróságot. Az egész gazdaközönség ő mellette van.

Darányi Ignác: Az eredeti szakaszt elfogadni kéri, annál is inkább, mert az Omge szakosztálya is elfogadhatónak találta azt.

Gróf Zselénszky Róbert: Akkor én nem einököltem.

Hertelendy Ferencz az eredeti szöveget fogadja el.

Gróf Zichy Nándor: A rendbíróságok szükségét sohasem érezte és soha máshol sem látta. Nem fogadja el a módosítást.

A főrendiház a harminczharmadik szakaszt eredeti szövegében fogadja el.

Gróf Degenfeld Pál: Kéri a Ház határozatképességét konstatálni.

Az elnök: Ezt csak a határozathozal előtt tehettem volna. Ennélfogva menjünk tovább. (Derűtség.)

Gróf Zselénszki Róbert: A harminczötödik szakaszról szólal föl. A hatóság hivatalból indítsa meg az eljárást, ha a cseléd visszatérni nem akar a gazdához.

Darányi Ignác nem fogadja el a módosítást. A harminczötödik szakaszt az eredeti szövegben fogadták el.

Gróf Szapáry László: A hatvanegyedik szakaszt a cselédség szempontjából sérelmesnek tartja.

Darányi Ignác kijelenti, hogy a földmivelési miniszter hivatalból köteles felügyelni a cselédek jogvédelmére.

A javaslat többi szakaszait változatlanul fogadták el.

Az elnök kihirdeti, hogy a kvóta-bizottság öt főrendi tagjává báró Harkányi Frigyes, gróf Majláth József, Miklós Odón, örgróf Pallavicini Ede és báró Rudnyánszky József választották meg. Ezzel az ülés egy órákor véget ért.

A t. Házból.

I. Még a szünet előtt.

Az előcsarnokban azzal fogadnak, hogy a javától lekéstem. A mig én ott izzadtam az adóhivatalnál, hogy igen sulyosan ráfizessek a nemzeti küzdelemre, azalatt az élelmesek minden őt elszedtek előlem. Nem voltam jelen, amikor a folyosót bölcsességgel hizlalták liberálisan, sem a mikor klerikálisan nyaggatták. Nem vehettem tudomást arról, hogy a mai ülés legnagyobb szenzációja Polónyi Géza felszólalása volt, ezt ígérték a beavatottak s ez is elmaradt. Az ügyvédkérdésről keletkező vitákban sem vehettem részt, mert érdekelt fél vagyok. Borzasztóan nyuzott elsőrangú és másodrangú ügyvéd nem egyszer, de éveken át s hosszú ideig perköltségekre fizettem nekik minden keresetemet. Hanem aztán a politikában előljárók lettek és miután kifiztettem őket, azért kellett izzadnom, hogy minél diszesebb jelzőket találjak az ő nemzeti érzésük és hősiességük dicsérésére. Elkéstem hát, hogy a párbaja miatt még bekötött feju Farkasházy Zsigmond ügyvéd üldözésének kérdéséhez hozzá szóljak. Mástkülönbem sem tehetném. A lelkiismeretlen ügyvédet szidni népszerű dolog, de viszont az ő kalamárisuk tele van tentával s egy évig egyebet se olvashatnék, mint felszólító leveleket és nyilatkozatokat. Szegény Tóth Bélának mennyi baja volt miattuk, pedig egyebet se tett ellenük, mint megcsinálta a következő anekdotát:

„Egy földbirtokost, ki az 1848-iki országgyűlés tagja volt, szintén elzártak az Ujépületben: de csakhamar szabadon bocsátották. A jó ur maga is elámult gyors menekülésén s azt Haynau előtt ki is jelentette.

A táborsernaggy vállat vont:

— Az én elvem — ugymond — az, ha a fogoly zsidó, vegyék el a pénzét; ha pap, vagy ötven botot vagy várfogságot neki; ha birtokos, menjen haza; ha azonban prókátor, föl kell akasztani!”

Semmi kedvem sincs hát beleavatkozni a Farkasházy Zsigmond és kontra ügyvédtársainak a pörébe. Mindenesetre jobb, hogyha az ügyvédek egymással perlekednek, mintha minket perelnek. Még az is jobb, hogyha egymást tullicizálják a becsületességben, mintha a mi holmijainkat licizálnák.

Elég az hozzá: elkéstem. Annyira elkéstem, hogy Radótl Gondához, Gondától Lenkei Gusztávhoz, Lenkeitől Pakotshoz, Pakotstól Lengyelhez, Lengyeltől Székelyhez kellett szaladgálnom információkért, amíg végre Sturm Alberttől megtudhattam, hogy tulajdonképen nem mulasztottam semmit, mert nem történt semmi. Határozottan konstatálhattam is, hogy az összes politikai közvéleménycsinálók a Vázsonyi Vilmos és Lengyel Zoltán támogatása mellett azzal vannak elfoglalva, hogy malicziákat fabrikáljanak ama tényből, hogy Polónyi Gézára ma nem kerülhetett sor, mert egy Novosel nevü horvát bácsi elszónokolta előle az időt. Ez a horvát addig beszélt, mig a tárgysorozat folytán a kérvényeket kellett elővenni.

Kivándorlás A nép apadása Csábítás Az amerikai nagy munkabérek A hajók A határ A hazaszeretet A régi nóta. Behunytt szemmel is tudom, nem kell megnéznem a kérvények sorjegyzeit: azokról a felterjesztésekről tanácskoznak, melyekben sürgetik a kivándorlás korlátozására és megakadályozására irányuló intézkedéseket és biztatják a kormányt, hogy csináljon törvényjavaslatot, visszatartani a meg-

nekülöket, mivelhogy csak akkor boldog a magyar, ha a honi földhöz van lánczolva. (Csak-hogy enni is adj az éhezőnek és munkát az erős karunak, hazám.) Tehát tárgyalják a kérvényeket, épujú, mint tavaly, tavalyelőtt és azelőtt. Azt mondja Hentz Károly, hogy a kormány módot kellene nyujtsa a visszajövetelre azok részére is, akiknek nincs pénzük. Laehne Hugó meg egész részletesen foglalkozik a kivándorlási kérdéssel. Feleleveníti emlékeztünkben a statisztikát. Egy héten 6500 kivándorlót is visz a hajó — a másik héten azt mondják: már kedvezőbb az arány, mert csak 5600 érkezett. (Honnan kerül ily rengeteg ember? Hisz maholnap annak a másik statisztikusnak lesz igaza, aki mondá: ha így haladunk, majd a császár abszolutisztikus elhatározással fog beleszólani a dologba, mert máskülönbem nem marad Magyarországon elég ember a katonáskodásra.) De azt mondja Laehne Hugó, hogy rendeletekkel, tilalmakkal nem segíthetünk a bajon. Amig nincs nagy iparunk, nem tudjuk kellőképen fizetni a munkát s megy az emberek tömege idegen világba. Nagyipar és jó munkabér pedig nem lesz addig, amig önálló vámterület nem lesz. (Ezt meg éppen nem akarja a császár.)

Ilyenféle kérvényeket tárgyalnak máskor is. Már kivándorlási ankét is volt annyit, mint a buzában a konkoly. Már bizottságot is választottak. De már ezelőtt két évvel is ama biztattással halasztották el az adáz tevékenységet, hogy a kormány törvényjavaslatot csinál. Hát hol van az a törvényjavaslat? — kérdezi Laehne Hugó és indítványozza: szólítsák fel a kormányt, hogy még a szünet előtt nyujtsa be és tárgyalassa ama törvényjavaslatot.

Még a szünet előtt! Fagyos kifejezés ül az arcokra és a szemek gyűlölködő sugarakat lövelnek Laehne Hugó felé. Még a szünet előtt! Uraságod, ugy látszik idegen. Avagy gunyolni akarja nagyságod a törvényhozást, sértegetni akarja a nemzet szuverinitását képviselő testületet? Elszundított talán az elnöki trónuson Náray Lajos, hogy nem utasította rendre? Látszik, hogy nincs itt Justh Gyula, rendre intené ő! Még a szünet előtt! Hát nem tudja Laehne Hugó, hogy minden komoly munkára azért nem került sor sohasem, mert mindig csak olyankor került volna rá a sor, amikor a képviselő urak valamennyinél fontosabbnak azt tartották, hogy már szünet legyen.

Még a szünet előtt! Nem ros. Éppen most fedezik fel, hogy fél két óra van, hát abba kell hagyni a tárgyalást, nem hozhatnak határozatot, hanem majd folytatni fogják a kérvények felől a tanácskozást annak idején . . . Mikor? A tanácskozást még a szünet előtt folytatják, de ha a horvátok megengedik, akkor előbb lesz vakáció, mintsem a kérvények elintéztetnének.

Bizony „még a szünet előtt“ már senki sem gondol egyébre, mint arra, hogy már minél előbb szünet legyen.

* * *

II. A császár támad — a király bánja.

Javában csinálták a folyosón a különleges politikát a Vázsonyi—Lengyel koalíció és hivei, amikor arrafelé ment Günther Antal és megkérdezte, hogy miféle gyűlés van. „Szabadsajtó ankét!“ felelte Vázsonyi és nevettek rajta, mivelhogy ez inkább a Polónyi—Lengyel-féle sajtópör ügyvédi ankéte volt. Felujították a kellemes reminiscenziákat, hogy Vázsonyi a Martinovics-ünnepélyen (és nem is csak a Tancsicsén) meghajtotta a demokráta zászlót a Habsburg-ház feje előtt. Vidáman diszkuráltak a közlélmzés drágasága

felől, közkeletű elmésséggel. Jól érezték magukat és mind nagyobb csoportot vontak körükbe. Minden egyébről megfedekeztek, amikor egyszerre csak egy vészhirodó szalad ki a te-remből:

— Lengyel Zoltán! Lengyel Zoltán! Hát így vigyáz ön a hazára! Az elnök már szólította az interpellációra és nem volt bent, most hát Vlád Aurél interpellál.

Lengyel Zoltán beszalad. Nincs baj. Vlád csak rövid interpellációt mond és elnézi, hogy Lengyel lekészt, megengedi neki, hogy utána következzen. Minapában Szikcsának nem engedték meg ugyanezt, de Szikcsák, az más. Maga Wekerle is őhajtja, jöjjön csak ez a Lengyel, mert felelni akar neki.

És Lengyel jön. Interpellál. Nézzétek csak, üressé válik az egész mező, mert Lengyel nem tartozik a nagypártokhoz. Polónyi, aki hátat fordítva állott előtte, kimegy és utána igyekeznek a többi szélbaliak. Csak Visontai Soma marad egy darabig és mellette Hédervári Lehel. Eképpen Visontai a pártvezér és leül a Kossuth Ferencz régi helyére, amíg be nem jön később a Wekerle hallgatására Ugron Gábor. Az elnöki emelvény feletti páholyban feltűnik egy emeltes kék kalap, a Visontai Sománé fején.

— Hát ti nem tudjátok — újságolják a távolabbi karzatokon, — hogy Visontai udvari tanácsosságot kap?

— Gratulálunk méltóságos ur — integetnek feléje — kézsókunkat és hódolatunkat a méltóságos asszonynak . . .

Hát Visontai is csak a Wekerle beszédére várakozik. Azért van itt Andrassy is, meg Darányi és Günther, továbbá három államtitkár a legközelebbi belső titkos tanácsosok közül: Hadik, Szerényi és Popovics.

Már beszél Lengyel. Az osztrák trónbeszéd miatt interpellál, abból olvasva idézeteket. A cizitátumok két papirosra vannak írva, hogy a karzatokon oly benyomás keletkezzék, mintha akták lennének. A szónok arcán állandó mosoly lakik, amíg Wekerle felé fordulva beszél. Az a mosoly ez, melyről Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök korábban mondotta:

— Amaz ábrázatot vegyék meg, bármibe kerüljön is, mert nem bírom nézni a — mosolyát.

Lengyel a miatt panaszkodik, hogy az osztrák császár a trónbeszédben a kiegyezést diktálja, meg az ujonczlétszám-emelést.

— Mit mond erre Wekerle?

Mindjárt meghalljuk, mit mond! Már beszél is Wekerle és a folyosón megtudván, hogy Lengyel bevégezte, mind bejönnek, népsé teszik a padokat, akik imént Lengyelt tüntetőleg itt hagyták. Most már nem csupán két demokrata, egy szocialista és három nemzetiségi van jelen, hanem megtelik egy pár függetlenségi padosor és több alkotmánypárti.

Wekerle aztán körülbelül azt mondja el, hogy mi különbség van az osztrák császár és a magyar király között. Az osztrák császár a bécsi Reichsrath részére ad programot, a magyar király a magyar országgyűlés részére. Az a program lehet hosszabb, mint a miénk, de hát a Reichsrath is hosszabb időre van választva. (A mandátumok remegnek.) Aztán mi közünk nekünk az osztrák trónbeszédhez. Éppen a függetlenségi álláspont szerint semmi közünk hozzája. Mi megmondottuk, hogy csak szerződési alapon egyezkedünk és 1917-ben felállítjuk a vámsorompókat. Pont. A létszámemelés? Mi megmondottuk, hogy nem emeljük a létszámot, amíg a nemzeti követelések feltételeit nem teljesítik. Pont. Két súlyos pont volt ez. Lengyel Zoltán csak

kapkodta a fejét, míg a függetlenségiiek a fölébe helyezték a Wekerle beszéde közben.

Nem tudta hamarjában, hogy mit válaszoljon. Végre azt mondta, jól van, ha így van, de hol a bankkérdés? Népiesen kérdezte, fiu-e vagy leány a bank? (Persze olyik bankón fiu is van, leány is van.) Aztán azok a nemzeti vívmányok milyenek lesznek. Előre megmondta, hogy ne vékonyan juttassák, hanem vastagon, különben neki nem kellene.

Wekerle szeliden nézte. Hát van-e olyan vastag, ami neki elég vastag lenne?

És megtörtént a csuda, hogy az egész Ház szavazás nélkül tudomásul vette a miniszterelnök választát és mindenki elégedetten ment el.

Künn jutott eszükbe, hogy mit tettek: megszavazták az osztrák trónbeszédet. Azonban vigasztalódtak. Mert enmaguk részére a szavazást úgy indokolták, hogy a Wekerle magyarázata tulajdonképpen annyit jelent: más az osztrák császár és más a magyar király. És az az igazi külön államiság, ha amikor az osztrák császár támad, a magyar király bánja — és viszont.

Csak hogy ez a „viszont“ nem igen szokott előfordulni.

Budapest, június 22.

A bírósági jegyzők kongresszusa. A bírósági jegyzők mozgalma kezdeményező dévai jegyzői kar most bocsátotta ki a kongresszusa szóló meghívót, melyben közli a kartársakkal, hogy a Szegedre, 1907. július 7. napjára egybehívott kir. bírósági nagygyűlést okvetlenül és mindenestre megtartják. A csatlakozás bejelentése és kiküldötték megnevezése 1907. július 3. napjáig Dévára sürgönyileg is eszközölhető, de a csatlakozási nyilatkozat nélkül megjelenő kartársakat is szívesen látják Szegeden. A nagygyűlés tárgysorozata a következő:

1. Gyűlési elnök, 2 társelnök és 6 jegyzőkönnyvezető megválasztása.
2. Elnöki előterjesztések a gyűlési dekorum és ügyrend tárgyában.
3. Az 1906. évi kir. bírósági jegyzői mozgalom ismertetése.
4. A dévai 20 pont.
5. Az 1907. évi felújított mozgalom irányelvei.
6. A zombori 10 pont.
7. Egyéb indítványok.

Az önkéntesség kiterjesztése. A Magyar Kereskedelmi Csarnok, Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége, Országos Iparegyesület, Fővárosi Kereskedők Egyesülete, Kiskereskedők és Kiparosok Országos Csarnoka, Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete, Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete, Kereskedő-Ifjak Társulata és a Magántisztviselők Országos Szövetsége petíciót intézett ma a képviselőházhoz. A petícióban arról van szó, hogy úgy, mint Német- és Olaszországban már megvan, az önkéntesi jog négy elemi és négy középiskola (gimnázium, real- vagy polgári iskola) sikeres elvégzése után már megadassék. A petícióból, mely részletesen kifejti ennek a reformnak közgazdasági jelentőségét, a következő fejtetések közöljük: Az önkéntesi intézmény létesítésekor és az azt követő években csak főgimnáziumi vagy főreáliskolai érettségi bizonyítvány jogosított e kedvezmény elnyerésére; később a hadvezetőség konzessziókat tett, amennyiben a kereskedelmi akadémiák, illetve középfokú kereskedelmi iskolák, ipariskolák stb. sikeres bevezését tanúsító bizonyítványokat egyenjogusította a gimnáziumi vagy főreáliskolai érettségi bizonyítványokkal. Ujabbban a hadvezetőség ismét egy nagy lépéssel ment tovább, megengedvén, hogy nemcsak az érettségi bizonyítvánnyal rendelkező, hanem bárki is lehet egyévi önkéntes, aki egy katonai bizottság előtt sikeresen teszi le az u. n. értelmi vizsgát, Intelligenz-Prüfung. A hadvezetőségnek ezen kérdésben tanúsított konziliáns magatartása azonban azt eredményezte, hogy az önkéntesi kar szellemi nívója nagyot hanyatlott s így teljesen jogosult a hadügyi köröknek az a felfogása, hogy az önkéntesi intézmény fejlődése katonai szempontból nem kielégítő, miért is az előfeltételek szigorítását kívánják. Önkéntesi intézményünk katonai érdekekből kifolyólag tehát úgy volna reformálandó, hogy az egyévi önkéntesi jog kedvezményére — tiszti rangra való jogosultság nélkül — már nyolcz, esetleg 9 évi sikeres nyilvános iskolafogatás képesítsen, viszont a tiszti vizsga letételének előfeltételét az

érettségi bizonyítvány képezze. Ennek a rendszernek előnye az volna, hogy míg az intelligens ifjuság nem lenne kénytelen 3 évig szolgálni, a hadvezetőség is sokkal intelligensebb tartalékos tisztikarhoz jutna. A petíciózó egyesületek azt kérik a képviselőháztól, hogy ezt a javaslatot a m. kir. honvédelmi minisztériumnak pártolólag azzal adja ki, hogy az 1889: VI. t.-cikknek a javaslat értelmében való módosítása iránt a magyar országgyűléshez törvényjavaslatot nyújtson be.

Zavargások Franciaországban.

Budapest, június 22.

A francia borkrisis formális zavargással fajult, s a Clemenceau kormány nemcsak le-tartóztatásokat kénytelen eszközölni, hanem katonaságot is rendelt ki és ma már halottak és sebesültek vannak. Igaz ugyan, hogy a kormány szigoruan meghagyta a katonaságnak, hogy lehetőleg kimélettal járjon el, de végre is a katonaság mégis csak kénytelen volt fegyvert használni, mikor a zendülők revolverlövésekkel, ködöbásokkal, feszítő vasakkal támadták meg. Hogy a telefon- és távírdavezetéseket szétrombolták, az azt bizonyítja, hogy a zendülők tervszerűen jártak el. Narbonneban tegnap a fölkelők elfogták Fandenacur tábornokot s véresre verték; később szabadon bocsátották, miután megígérte, hogy a nép által gyűlölt vérteskatonákat vissza fogja hivatni. A fölkelők Pourgas tábornokot is elfogták, aki kíséret nélkül távozott lakásáról. Csakhamar több százán körülfozták s halállal fenyegették; ez a tábornok is csak úgy tudott megszabadulni, hogy megígérte, hogy a vérteskatonákat vissza fogja hivatni.

Ennek dacára ma az a hír érkezett, hogy a déli megyékben javult a helyzet. A narbonnei áldozatok temetése rendezés nélkül ment végbe. Az agdei zendülő katonák átadták töltesüket s bevonultak a beziéresi kaszányába, ahonnan ma visszaküldik őket Agdébe. A szőlőművelők bizottsága minden lehetőt megtett, hogy a katonákat kötelességük teljesítésére rábirja. A tábornokok kijelentették a tömegnek, amely a katonákat körülvette, hogy a zendülők közül senkit sem fog büntetés érni.

A narbonnei alprefektúrán azt állítják, hogy a legutóbbi rendezés alkalmával 52 katona sebesült meg, köztük hat tiszt és kilencz altiszt. A gyógyszerárakban 21 polgári személyt ápolnak, akik közül négy súlyosan sebesült. A legutóbbi összeesküvésnek négy áldozatát tegnap temették Narbonne város és a szomszéd helységek lakosainak óriási részvétele mellett. Az összes hatóságok képviselői jelen voltak a temetésen. A halottas koscsit számos koszoru borította el. Ezek között Ferroul lemondott polgármester koszoruja, melynek szalagján ez a felírás volt: A vértanúnak. A gyászmenet gyászdulók hangja mellett lassan vonult a temető felé. Az üzletek zárva voltak. A házakon gyászflobozók lengtek. Nagy embertömeg sorfalat állott. Az újságírók jelvényt viseltek megkülönböztetésül a rendőröktől, nehogy bántalmazzák őket. Inczidens nem történt. A siroknál kilencz beszédet mondtak. A tömeg azután rendben szétoszlott.

A tüntetők.

Montpellierben tegnap este a Place de la Comédien számos tüntető himnuszt énekelt. Marcelin Albert tiszteletére, azután pedig füttyök és revolverlövések hallatszottak. Az egyik tüntetőt egy csendőr kardcsapással könnyebben megsebesítette. Ejjel tíz és fél órakor bevették a tüntetők a postahivatal, a rendőrhivatal s a polgármesteri épület ablakait. Lovasság és gyalogság szétverte a tüntetőket, akik különböző kiáltások között oszlottak szét. Délután Montpellierből is az a hír érkezett, hogy a nyugalom ismét helyreállt. Számos letartóztatás történt. Montpellier püspöke a montpellier lakossághoz körlevelet intézett, amelyben sajnálja a történeteket s inti a lakosságot, hogy hagyja abba a

lázadást. A püspök hozzáteszi, hogy a kormány meg fogja szüntetni azokat az intézkedéseket, amelyeket igazolatlan bizalmatlansága diktált. De azért a vidéken még nagy az izgalom. A Montpelliervel szomszédos helységek lakói elzárják a pályaudvart, hogy a 142. számú gyalogezred elindulását megakadályozzák. Bailout tábornok erősítést kért. A bíróság a tegnap letartóztatott tüntetőket elítélte. A szomszédos városokból érkező hírek szerint nagyszámú csapatok indultak. Egy Lodeveből Bdziérs felé haladó katonákat szállító vonatnak nyílt pályán meg kellett állania, mert a sineket fölszaggatták. Mintegy négyszáz paraszt körülfogta a vonatot. A vinczellérek visszatartották az oda-siető alprefektust, de nem bántalmazták. Bár a prefektus nem aggodalmaskodik, többek megkísérlik kiszabadítását. Rendkívül viharos és drámai részletekben bővelkedő jelenet volt az, amikor Ferroul narbonnei polgármestert e hó 19-én letartóztatták. Félégykor érkezett meg az első ezred, melyet óráról-óra más ezredek követtek. Avárosháza bejáratánál félezernyi embertömeg állt készen, ha kell, az egész világ ellen is megvédelmezni. Félnehégykor a csapatok a pályaudvart és a város összes bejáratait megszállították. Két század, élükön vértessékekkel, Ferroul háza elé vonult, de egy percze kénytelenek voltak a tömeg elől visszahátrálni. Az egész városban vészharangok zúgtak, huszezer ember volt talpon. A polgármester kijött az erkélyre és így szólt:

— Barátaim, ne kompromittáljátok a jó ügyet. Tízezer emberre volt szükségük, hogy elfogjanak. Engedjétek az erőszaknak! Mit tehettek?

— De nem akarjuk, hogy letartóztassanak!

— kiáltotta a tömeg és viharosan tiltakozott. Amikor a letartóztatást foganatosították, a tömeg támadásba ment át és visszaütötte a csendőröket és katonákat. Csak a polgármester újabb rábeszélésének engedett végre, de kikötötte, hogy a letartóztatást ne rendőrök, hanem katonák eszközöljék. Amikor Ferroult két fegyvertelen katonára elvezette, az asszonyok és munkások térdreborultak előtte.

A miniszter tanácskoznak.

A mai minisztertanácson — mint Párisból tegefráfáják — Clemenceau miniszterelnök közölte, hogy az est és az éj incidens nélkül folyt le. Bailloud tábornok a hadügyminiszterhez intézett táviratban jelentette, hogy egy apache banda behatolt az *agdei* kaszárnyába és terrorizálta a katonákat. A fegyverrel szembe fordított katonáknak valóságos támadást kellett intézniük az apacheok sorai ellen, akik közül sokan, az alprefektus szerint más vidékekről jöttek ide. Picquard hadügyminiszter közölte, hogy a 17. gyalogezred zendülői ma délelőtt visszatértek a kaszárnyába. Guyot-Dessaigne igazságügyminiszter jelentette, hogy tegnap este Montpelliervben két letartóztatás történt. A letartóztatottak egyike a royalista klub népháza vezetőjének fia. Clemenceau miniszterelnök vizsgálatot rendelt el ama körülményekre nézve, amelyek között a csapatok kénytelenek voltak fegyverüket használni a narbonnei lázongók ellen. Az *audet* prefektus számos tanút hallgat ki és folytatja az üldözést. A délvidéken történt események miatt Fallières elnöknek a jövő héten Bordeauxba és Royanba tervezett utazását szeptemberre halasztották. Ugyanez okból a miniszterek nem vesznek részt Párisban és a vidéken azokon a fogadásokon, amelyekben való megjelenésüket kilátásba helyezték.

Légberöpített hidak.

A Temps jelent Narbonneból: Lodeveből érkezett táviratok szerint Bezieres és Pesenas mellett a vasúti sineket felszedték és a hidakat légberöpítették. Viszont Narbonneban az üzletek ma már nyitva voltak. Montpelliervben ma délelőtt nem történt incidens. A bortermelek bizottságának felhívása nyugalmat ajánl.

Az EGYETERTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.
A nyomda telefonja: 18—25. szau.

KÜLFÖLD.

A diktatura Portugáliában. Lisszabonból azt jelentik, hogy a király és Franco miniszterelnök ellen az elkeseredés egyre nagyobb mértéket ölt s a kormány csak a legszigorubb katonai és rendőri rendszabályokkal tudja a rendet némileg fentartani. A fővárosban és a vidéken naponként van véres összetűzés az elkeseredett nép és a csapatok közt. Ugy a király, mint a miniszterelnök a legkomolyabban fenn akarják tartani a diktatúrát. Mikor a lisszaboni községtanács tiltakozott a király előtt az alkotmányellenes kormányzat miatt, a kormány azonnal feloszlatta a községtanácsot s egy bizottságot küldött ki a városi ügyek vezetésére.

Perzsia hécsi követe. A „Budapesti Közlöny” jelentése szerint a király Isaac khan tábornok, perzsa császári rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert 1907. évi június hónap 16-án fogadta és megbízó-levelét átvette.

A helyzet Oroszországban. Eddig még titokban tartott kirek szerint a varsói, vilnai, kievi, kazáni és odesszai katonai kerületekben a katonaságtól számos forradalmi fölhívást elkoboztak. A kievi, vilnai és odesszai katonai kerületekben számos katonát letartóztattak. A hadügyminisztérium e hírek következtében elhatározta, hogy a nagy őszi hadgyakorlatot, amelyen először kellett volna az orosz-japán háboruban tett tapasztalatokat értékesíteni, a jövő évre halasztja. Míttauban letartóztatták az egész szocialista bizottságot, amely a londoni kongresszuson résztvett. A kormány ez által birtokába jutott a londoni kongresszus határozatainak, amelyek egész Oroszországra nézve a terrorizmus fokozását helyezték kilátásba. Pétervárt a pályaudvarról bevonták a katonai őrséget és a helyőrség megerősítésére összevont csapatok ismét visszatértek állomáshelyükre. A moszkvai kormányzóóságban tiltakoztak a parasztok az ellen, hogy falvaikban újabb pálinkaméréseket állítsanak fel, mert azokat veszedelmeknek tartják. A parasztok megtagadták hozzájárulásukat ahhoz, hogy házaikban rendezzék be az állami szeszélesztő helyeket. Mendelssohn berlini bankárt, hír szerint, Pétervárra várják és már lakást is béreltek számára. Míttauban letartóztatták a lett forradalmi szocialista bizottság valamennyi tagját, mert a bizottság résztvett a londoni kongresszuson. Ily módon a kormány a londoni kongresszus határozatainak birtokába jutott.

A hágai békekonzferencia. A békekonzferencia első bizottságának mai ülésén fel fogják olvasni a tengeri döntőbíróóság szervezésére vonatkozó német javaslatot. A javaslat csak akkor kerül tárgyalás alá, ha a tengeri hadijog átdolgozására kiküldött bizottság munkálataiban megfelelőleg előrehalad. A német javaslatot általános helyesléssel fogadják. Azt tartják azonban, hogy a részletek megbeszélésére csak igen kevés idő fog jutni. A tengeri döntőbíróóság székhelye valószínűleg Hága lesz. Vilma királynő és Henrik németalföldi herceg jul. 1-én Huišten Bosch nevű nyári palotájukban a békekonzferencián résztvevő kiküldöttek tiszteletére kerti ünnepélyt adnak. Kedvezőtlen idő esetén ugyanaznap este a városi királyi palotában lesz fogadtatás. Jul. 2-án a királynő és a herceg disztribúciót fogadják a békekonzferencia első kiküldötteit. A konzferencia első bizottságának (döntőbíróóságok) mai ülésén Bourgeois elnök beszédet mondott, amelyben szóvá tette a kötelező döntőbíróóságok kérdését. A második bizottság Bernaert belga delegátus elnöklésével ülést tartott, amelyen az elnök a békekonzferencia létesítéséről szólott és azt fejtegette, hogy Oroszország a konzferencia céljait tekintve hiv. marad hagyományaihoz. Svájc és Kína delegátusai államaik nevében hozzájárultak az 1899 évi megállapodásokhoz, dr. Kriege második német delegátus a hadviselő felek területén lakó semlegesekkel való bánásmódról vonatkozó javaslatát terjesztett elő. Jermolov orosz delegátus az utóbbi tárgyra vonatkozó javaslatot jelentett be. A bizottság e kérdésben arra az álláspontra helyezkedett, hogy errevonatkozó nemzetközi egyezmény hiányában minden állam a saját szempontjait tarthatja jogosultknak. A bizottság fog ennek következtében dönteni, vajjon a státuskvót szentesíti-e, avagy nem lehet-e a kérdést nemzetközileg megoldani.

A nagy orosz forradalom.

Pétervár, június 20.

Mintha valamely régi görög dráma volna, úgy válik az orosz forradalom minden felvonása egyre komolyabbá, bonyodalmasabbá, tragikusabbá. Két világ kerül szembe egymással és küzd, viv a világ színpadán, az ázsiai zsarnokság az európai kultúrával, a barbár kormányzat a leigázott néppel, a vérnek és gyilkosságnak hagyománya a szabadságra való törekvéssel, a fegyveres palota a munkáskunyhóval. És folyik a küzdelem életre, halálra, míg a viláosság el nem őrzi a sötétséget, míg az emberiség le nem győzi az ördög fejedelmét.

A dumát feloszlatták; nem, nem oszlatták fel, szétkergették. Szinte hátulról, oroszva lepték meg, nem is készült támadásra, mert bizott igazában. És szétkergették, nem tisztelve a дума méltóságát és saját maga előtt is ismeretlen erejét. A дума nem létezik többé, szét van rombolva ma a szószék, ahol a leigázott nép még felemelhette szavát gyilkosai ellen, ahol fegyveres ellen-ségének még felelnie kellett dulásaiért. A félalkotmányos élet megszűnt az országban és a zsarnokság ismét felemelte a fejét. Az önkény támadt először, hogy a forradalomnak ne legyen érkezése a harcra előkészülnie, hogy a katonai diktatura tűzbe-érbe hajthassa a szabadság minden csiráját az országban. A véres ellenség Oroszország összes népeinek hadat üzent.

Összegyűjti seregét. Seregében ott vannak az összes vérszomjas férfiak a minisztertől egész a zsoldárig, akik vérgyilkosság és gyűlölet között nőttek fel, akik csak kardjukból élhetnek, akik rettegnek a szabadságtól és rendtől. Oda gyűlnek ezek a fekete zászlók köré állatias tekintettel, fogakat visorítva. Ott vannak a seregben a gondolkodás nélkül mérszáró katonák, akikből az akaratot és az észet kiölte a rettenetes kaszárnyai fegyverem, akiket elvakít az egyenruha csillogása, elkábit a brutális őrmester kiabálása, a papok varázsa. Ott vannak a seregben a társadalom összes bűnös elemei, a grófok és hercegek, akiket a mai rend véd, a hivatalnokok, akik lefelé való szemérmetlen zsarolásból és felfelé való megalázkodásból élnek. Ott vannak az írók, akik eladják az ördögnek tollukat és lelküket, ott a szűkkeblű nyárspolgárok, akiknek szellemére köd borult, ott a tolvajok és rablók, akik orozni járnak, míg vért kiabálnak.

Ebben a táborban, melylyel szemben áll a nagy lelkesedési forradalmi sereg, dul a hamisság és demoralizáció teljes erővel. És a tábor egalsó fokában, mely az egész véres épületet tartja, már kezd ébredezni a zendülés szelleme, ébred a forradalmi hangulat. A vezetőség pedig ördögi terveket kovácsol és mefisztói politikára adja magát. Amit egyszer Zakotov kis mértékben megpróbálta, azt akarja most a kormányegész hatalmi politikájával megtenni, ezzel akarja megsemmisíteni a forradalmat. „Divide et impera!” (Ossz szét és uralkodj!) Az összes kormányoknak ezt a régi módszerét választotta az orosz uralkodás halálos ijedelmében jelszavául. Meg akarja osztani a népet úgy, hogy az egyik részének megígéri a kívánságai teljesítését, a másik részt pedig az ország ellenségének bélyegezi; így az egyik részt megnyeri magának, a másikat pedig közprédára bocsátja. Az egyik néposztályt a másik ellen uszítja, a parasztokat a városi lakosság ellen, a városi fekete század a zsidók és egyéb nemzetiségek ellen, hogy majd aztán mind-ezreke ráeressze a hit katonaságot gyorstűzelő fegyverekkel, ágyukkal, hogy mindent szétaposanak, szétpusztítsanak, szétzuzzanak, elégessenek. Ez a kormány retentő terve, ez a zászló az, amelyet lobogtat, hogy a fekete elemek köréje gyűljenek.

A paraszt, ugymond, földet fog kapni, jogot, a földbirtokos és rendőrség, kényének kiszolgáltatta, szándékosan tudatlanságban tartotta, hogy ne tudja megkülönböztetni az igazságot az igazságtalanságtól, a barátot az ellenségtől. A paraszt-ság a szegénység, inség és szükség oly fokán van,

aminőn még a legkevésbé művelt államokban sincs. A parasztság azonban eddigelé ellenségét nem a fennálló kormányrendszerben látta, hanem mindennapi elnyomóiban, akik folyton szeme előtt voltak, a földbirtokosban és a kozákban. Az önkényuralom a szerencsétlen paraszt képzeletében népbártság és igazság fényében jelent meg. A paraszt a maga szükségét abból magyarázta, hogy válaszfal van közte és a kormány között, a hivatalnokok, akik nem hajják végre az önkény szent akaratát. A parasztság régi ábrándja az volt tehát, hogy közvetlen érintkezésbe lépjen a kormányval, neki panasolja el baját és tőle nyerjen igazságot. A dumában látták a parasztok, hogy az ő történeti álmuk hogyan válik valóra, hogyan állnak az ő küldötteik a jog és igazság örök forrásánál, hogyan közeledik a föld új felosztásának ideje. A duma szétlítése megölte ezt a reményt és a parasztságot megszabadította a kormányról való álmától. A duma szétlítése után a nép nem várhat semmit a kormánytól. A paraszt kitűzi a lázadás zászlaját, elpusztítja a régi rendet ezzel a kiáltással: „Földet és szabadságot!” Szelet vetnek és vihart aratnak az önkény véres várának tanácsadói.

A kormány az orosz forradalom drámájának új, rettentő felvonását nyitotta meg. Be akarja fektíteni a dumát; a népek földet ígér a sajtójából, szolidaritást vállal a czimeres rablókkal, akik pogromot rendeznek, felhívja a fekete százakat vad tánczra, véritasságra, véres örületre. Felidézi a forradalmat, az ellenforradalmat, a lázadást, a pogromot, a polgárháborút, provokál 150 millió embert, megindítja mindenki harczát mindenki ellen. Ez az önkény rendje — a polgárháború rendje, ez a haza megújítása — az ősalapot megújítása. A veszély rettentő, kard lebeg minden fej felett; az önkény demónokt járja be az országot, vést és pusztítást hirdetve mindenütt.

De ahogy a gyermek veszély esetén atyjához fordul, úgy fordulnak Oroszországnak szorongatott fia a forradalomhoz, mely meg fogja hozni a szabadságot, igazságot, rendet, „Össz szét és uralodj” a kormány jelszava. „Egyesíts és szabadíts” a forradalomé. Minél nagyobb pusztítást visz a kormány végbe, annál szorosabban egyesül Oroszország szabadsága kivívása. A forradalom az egész ország, az összes elnyomottak harcza lesz, a parasztoké, munkásoké, értelmiségé, orvosoké, zsidóké, lengyeleké, örményeké, tanároké stb. Nem mindenki harcza lesz mindenki ellen, ahogy a kormány akarta, hanem mindenki harcza kevesek ellen, ahogy a forradalom akarja.

A forradalom, mint anya, az ország minden hű fiát egyesülésre hívja, 150 milliónyi népet nem pusztíthat el néhány zsarnok, néhány emberbőrbe bujt vadállat. Van még elég erkölcsi és szellemi erő Oroszország népeiben, hogy lerázzák magukról a történeti gyalázatot. Az orosz hóduban, proletárságban, értelmiségben nagy remények, szent törekvések élnek, jobb és szabadabb világ után. Az elnyomott proletárságban mindinkább felhalmozódik a düh és a boszu a pogromrendező kormány ellen. Lengyelországban minden porszem boszút kiált százezrek gyilkosai ellen, a Kaukázus népei sohasem tették félre a fegyvert, a reményt, szabadságuk kivívására. Az összes elnyomott elemek átmentek már a vérkeresztelődésre, mindnyájuk felett a szabadság elhullt, legyilkolt hőseinek képei lebegnek. Az önkény véres vára ellen mind szent bosszút esküdtek, gyülekeznek már a gondolat és tett harcossainak zászlói alá, megkezdtek már a harczot. A szenvedő Oroszország vitéz fiainak bátorsága és vakmerősége, önfeláldozása és hősiessége fel fogja deríteni a nagy orosz forradalom napját, azt a napot, mely világitani fog az egész emberiségnek.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18—25. szám

TÁVIRATOK.

Posadowski lemondása.

Berlin, június 22. A Nordd. Allg. Ztg. értesülése szerint gróf Posadowski beadta lemondását. Utódjául Bethmann honvédelmi miniszter van kizemelve, aki egyidejűleg a porosz államminisztérium alelnöki funkciókat is át fogja venni. A lemondott dr. Studt kultuszminiszter helyére dr. Holle, a közmunkügyi minisztérium államtitkár, helyettesét fogják kinevezni. A belügyminisztériumba Moltkét hívják meg. Ez időszert mérlegelés tárgyává tették azt a kérdést, vajon tanácsos volna-e a birodalmi belügyminisztérium kettéválasztása. — Éjjel berlini tudósítónk megerősíti, hogy Posadowski belügyi és Studt közoktatási miniszterek lemondtak.

Oszták minisztertanács.

Bécs, június 22. (Saját tudósítónktól.) Báró Beck miniszterelnök ma egy órai kihallgatáson volt. Délután a kormány minisztertanácsot tartott, amelyen Marchet kultuszminiszter kivételével valamennyi miniszter megjelent.

A Reichsrath elnöke.

Bécs, június 22. (Saját tudósítónktól.) Politikai körökben biztosra veszik Weisskirchner megválasztását az elnökségre. A lengyel klub is rászavaz. Némelyek szerint Zaceknek is vannak kilátásai. Annyi biztos, hogy az elnökválasztás csekély többséggel fog előlni.

Vilmos császár ajándéka Kinának.

London, június 22. (Saját tudósítónktól.) A Tribuna közli, hogy Vilmos császár legközelebb külön követséget fog meneszteni a kínai császárhoz azzal a jelentéssel, hogy a császár visszaadja Kinának Kiao-Csaut. Kiao-Csau visszaadásának, hír szerint az a célja, hogy a német birodalom Kinában megerősítse befolyását; az idézett lap szerint Németország Kinában Japán ellen akar operálni. Berlini illetékes helyen azonban megczófolják a Kiao-Csau visszaadásáról terjesztett híreket.

Válasz a trónbeszédre.

Bécs, június 22. (Saját tudósítónktól.) Az urakháza felirati bizottsága 10 szavazattal 9 szó ellenében elhatározta, hogy a trónbeszédre loyaltási nyilatkozattal és nem felirattal válaszol. A felirat mellett szavazták az alkotmánypárt tagjai és a középpárt kisebbsége, a loyaltási nyilatkozat mellett a jobbpárt és a középpárt nagyobb része. A felirat mellőzését a jobbpárt azzal okolta meg, hogy nem tartja opportunusnak a magyar kérdés fejesztését ezuttal, pedig ezt kellett volna tennie, ha a trónbeszédre felirattal válaszol. A miniszterelnök a jobbpárt álláspontjához csatlakozott, mert a legközelebbi időre biztos kilátásba helyezheti a kiegyezés tárgyalások folytatását. A loyaltási nyilatkozat az urakháza július 2-iki ülésén fog végbemenni.

A parlamentnek a képviselőházi üléssterme oly szűk, hogy illetékes körökben felmerült az a terv, hogy új palotát szereznek, még pedig a Reichsrathstrassén, szemközt a mostani parlamenti palotával és a kettőt alagutttal összekapcsolják. A terv az, hogy az urakháza ülésstermét és klubhelyiségeit az új palotában fogják berendezni és az urakháza mostani helyiségeit a képviselőház számára alakítják át.

Az ópium.

Saugai, június 22. Az ópiummérések bevétele teljes rendben megy végbe. A kínai hatóságok széleskörű elővigyázó intézkedéseket tettek.

Közgazdasági távirat.

Cetkago, június 22. Galonárúdsze. Zárlat. Buza irányzata szilárd, júliusra 92¹/₂ K., szept.-re 95¹/₂ K., — Tengeri szilárd, júliusra 53¹/₂ K.

Csikago, június 22. Terménytőzsde. Zsir. jul.-ra 8.62, tegnap 8.57, szeptemberre 8.82, tegnap 8.77. Szalonna short clear — tegnap, —. Sertésus júliusra 15.60, tegnap 15.52.

New-York, június 22. Terménytőzsde. Gyapot. New-Yorkban 12.85, jun.-ra 11.53, szept.-re 11.11. New-Oriensban 12¹/₂. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178. Zsir. Vestern Steam 9.10. Rohe festvérek 9.20. — On 42.40—42.87. — Réz 24.50—24.25.

Szolgálati pragmatika.

Budapest, június 22.

A fizetésjavítás vajudásai között, hallgat, mélysegesen hallgat minden bokor és ajak a szolgálati pragmatikáról, erről a mi (állami tisztviselők) „alkotmány” - biztosítékainkról. Csdálatos ez a hallgatás. Elepedtünk a várakozásban s most, mikor legfőbb reményünk lehetne, hogy a pragmatikát megszerezzük, inkább a fizetésjavítás körül csapunk zajt. Igaz, hogy a szolgálati pragmatikával nem fizethetünk, a nyomasztó anyagi helyzeten semmitse lendítünk, de hiszen a fizetésjavítást bármilyen idők jöjjenek, bármilyen „kormány” jöjjön, meg kell adni, de kérdés az, hogy bármilyen kormánytól, bármilyen időben meg fogjuk-e kapni a szolgálati pragmatikát.

Mig szolgálati pragmatikája nincs az állami tisztviselőknek, ezer és ezer ember, tanult ember, nehéz munkát végző ember, rablánczon van. Az állami tisztviselő addig nem az államnak tisztviselője, hanem a kormánynak cseléde, akit bármely pillanatban elbocsáthat, félrelökhet, akin bármikor bosszút állhat. A cselédtörvény után már cselédnek se nevezhető az állami tisztviselő, mert a cseléd a törvénnyel keresheti a maga igazát, ő ellene fegyelmet *gazdák*ból összeállított bizottság nem ülhet, mint az állami tisztviselő felett. A cseléd, ha cselédi becsületében, végzett dolgában gonosz és alattomos emberek, vagy társai megvádolják, keresheti a maga becsületét a törvény előtt. Az állami tisztviselőnek előbb végig kell szenvedni a türelem kálváriáját, ha megbántják, ha hivatal-társai (ellenségei) denuncziálják, megrágalmazták hivatali ténykedésében, s csak azután, ha ugyan a hivatali komolyság megengedhetőnek tartja, mehet panaszra, keresheti a becsületét.

Rabszolgáallapot ez, mert keze-lába megkötve az állami tisztviselőknek, s mert rabszolga, szabadjára gyanusíthatják, bátorsággal vádolhatják, denuncziálhatják alap nélkül is. A gyanusítás sara, a denuncziálás piszkosja rajta marad, ha meg is czáfolja a koholt vádakot, mert csak bizonyos esetekben élhet a független bíróság megtorló erejével. Azt hiszem a fölöttes hatóságok, a minisztériumok elég feljelentést olvashatnak. Ezekben gyakran a legsúlyosabb vádak vannak emelve az állami tisztviselő ellen. A megvádolt, meggyanusított hány-szor kénytelen megelégedni azzal pusztán, hogy *nem rendelik el ellene a fegyelmet*. A vasutasoknál a denuncziás a saját fejével játszik. Ugy van-e ez az állami tisztviselőknél? Nincs ugy. A hivatal-társ hivatal-társ marad denuncziálása után is, hivatal-társ marad, bármennyire kitént is, hogy alávaló lélekkel és alaptalanul denuncziált. Bezzeg, ha volna szolgálati pragmatika, az állami tisztviselő hivatali működését, hivatali ténykedése becsületét nem rughatná fel minden dib-dáb ember és „kollega.”

Ha eddig nem kaptunk szolgálati pragmatikát, érthető. A rabszolgatartók rabszolgákat akartak tartani, mert maguk is rabszolgák voltak. Nekik az állami tisztviselők hatalmas táborának nemcsak a munkája, de a lekiismereti szabadsága is kellett. Kellott a voks mindenáron. De most, mikor a nehéz, küzdelmes idők után a hatalomra a nemzeti küzdelem *szabad* vezérferriai kerültek, akiket az állami tisztviselők rabszolga csapata lánczra-kötve is *elcsapatást* megvető bátorsággal támogattott a legnehezebb harcokban, érthető, miért kékik a fehérgalamb, mely meghozná a hirt, hogy szabad vagy, bilincsed nincs!

Miért kékik? Miért nem veszi el tisztviselői felül a damoklesi kardot a nemzet akarata, a nemzet mai kormánya? Talán érdemtelnek erre? Mit vétettek a közelmúltban? Szolga-sorsukban is nem szabad férfiakhoz illően cselekedtek-e? Éretlenek talán az állami tisztviselők erre? Mivel mutatták ki ezt az éretlenséget? Mi lehet az a *miért*, amiért meg van fosztva ezer meg ezer ember attól, hogy elvégzett nehéz munkája után nyugodtan nézhessen a hoinapnak elébe, nyugodtan alhasson leg-alább, ha már nyomasztó anyagi gondjai miatt nem lehet ébren nyugodtan?!

A napszámosnak, cselédnek van független

bíróság
rabszol
szolgas
az állan
is, mert
neki cs
azonban
politika
jük, ho
So
gálati p
viselő.
átkával
a szolg
lakra s
ben rab
a függ
lehet m
zése se
Te
meinket
ölünkbe
kának.
százada
deneset
is, ott
kérik,
állami
tunk er
módra
nevelve
A
csületb
gaság
testi és
kileg fü
ség ne
Mi ped
berek,
lenni. I
hivatali
güinkt

Ter
latban
bauer A
A közg
feljelen
jelentés
ispán
és egyb
már m
A mai
janovic
vics Ivá
szükség
rosba s
röpirat
Emil és
nak cs
ispán k
akarta
az alisp
indítvá
birságra
sal 143
mat sza
sajtópö
Cso
meg se
a terve
rosrés
csongrá
kások
hogy m
közlebb
közlebb
közlebb
Lajos
tése irá
hogy j
vést.

A
a köve
ságoth
kiadott
„Ha a
nagyob

birósága, csak az állami tisztviselőnek nincs. Csak rabszolga nemzet tarthat rabszolga sereget. A testi rabszolgaság már el van törölve, hát a lelki rabszolgaság még fennmaradhat! De hisz keservebb az állami tisztviselő helyzete még a rabszolgáénál is, mert a rabszolgától nem kértek véleményt, neki csak dolgozni kellett. Az állami tisztviselőtől azonban kértek és kérnek. Neki szavazni kellett, politikai jogait gyakorolni kellett és kell. Ne feledjük, hogy kell majd a jövőben is!

Sok szomorú história szől arról, hogy a szolgálati pragmatikáért miért esengett az állami tisztviselő. Letört, félredobott, elüldözött egzisztenciák átkával, panaszával, nyomorúságával van kiköveve a szolgálati pragmatika felé az ut. Az utjelző táblákra sűrű sorokban van felírva azok neve, akikben rabszolga létükre fel mert támadni az ember a független ember. Jó hosszú ez az ut s jó messze lehet menni a multba ezeknek a tábláknak a jelzése segítségével.

Tekintsünk vissza, állami tisztviselők és sérelmeinket észrevéve, ne összetett kézzel várjuk, míg ölünkbe méltóztatik hullani a szolgálati pragmatikának. A jobbágsorsot eltörülte már több fél-századánál Kossuth Lajos. Most az ő fia, ki mindenestre szellemének méltó utódja, képviselője is, ott ül a hatalom polczán, sürgessük nála és kérjük, hogy a jobbágsors bilincseit verje le az állami tisztviselők hatalmas táboráról. Rászolgálunk erre, megérdemljük ezt, mert nem szolgálomódra viseltük magunkat, bár szolgasorsra voltunk nevelve.

A szolgálati pragmatikát most kiküzdeni becsületbeli kötelességünk. Most! Elég volt a szolgaság jármából. A fizetésért dolgozni akarunk, testi és szellemi munkával fáradunk ezért, de lelkileg függetlenek akarunk lenni. Lelki függetlenség nélkül ember lehet névleg, de tényleg nem. Mi pedig nem árnyék-, nem járomhoz kötött emberek, hanem lelkileg független emberek akarunk lenni. Ilyenek pedig csak akkor lehetünk, ha lesz hivatali működésünket védő, egyéni függetlenségünket biztosító szolgálati pragmatikánk!

Dr. Nógrádi László.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Temesmegye közgyűlése ma izgatott hangulatban folyt le. Joánovics Sándor alispánt Hofbauer Árpád volt jegyző több súlyos váddal illette. A közigazgatási bizottság és a belügyminiszter a feljelentést, mint alaptalant elutasította. A feljelentés tartalma röpiratban is megjelent. Az alispán sajtópör megindítására kért engedélyt és egyben közölte, hogy a feljelentések miatt már megindította a bűnpört Hofbauer ellen. A mai közgyűlésen báró Ambrózy Béla, báró Sztojjanovics György, Hajdu Frigyes és báró Sztojjanovics Iván azt hangoztatták, hogy sajtópörre nincs szükség, mert az alispán nem mehet minden városba sajtópört indítani, ahol egy álleves szerző röpiratot jelent meg. Sztura Szilárd, Zvarinyi Emil és Jakabffy Pál azt vitatták, hogy az alispánnak csak a sajtópör adhat teljes elégtételt. Az alispán kijelentette, hogy Hofbauer Árpád őt meg akarta zsarolni, mire Hofbauer azt mondta, hogy az alispán hazudik. Dr. Darabant János főügyész indítványára Hofbauert széksértésért 200 korona bírságra ítélték. A közgyűlés névszerinti szavazással 143 szóval 14 ellenében az alispánnak bizalmat szavazott és egyenesen eltöltötte őt attól, hogy sajtópört indítson.

Csongrádon a Tisza-Duna csatorna építése még meg sem kezdődött, s máris keletkező félben van a tervezett torkolat helyének közelében egy új városrész 270 munkásházzal. Ugyanis Bozó Mihály csongrádi földbirtokos 83 holdas tanyáját a munkások házhelyei számára felosztani kérték, mint-hogy már most is van három gyár ezen tanya közelében és a csatornatorkolat építése esetén a közelben több gyár is fog épülni. Sohlnya Gyula községi főjegyző ma jelentést tett dr. Cicatricis Lajos alispánnak a munkásoknak egy új telep építése iránt való kérelméről. Az alispán biztosította, hogy jóindulattal fogja kíséreni a munkások törekvését.

A csendőrség igénybevétele. A belügyminiszter a következő rendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: A magyar királyi csendőrség részére kiadott szervezeti utasítás 16. szakasza szerint: „Ha a közigazgatási hatóságok saját területükön nagyobb csendőrségi erőnek összpontosítását vél-

nék szükségesnek, akkor általuk ez irányban az illető szakasz-, esetleg szárnyparancsnokságok megkeresendők” — mely parancsnokságok azután a továbbiak iránt intézkednek s esetleg kíségetés végett saját felsőbbbégükhöz, végső fokon pedig a csendőrküldeti parancsnokságok a most hivatkozott 16. szakasz értelmében, hozzám fordulnak. Felhívom tehát a czímet, hogy a csendőrségi karhatalmak igénylésénél a jövőben annál is inkább eszerint járjon el, mert a közvetlenül hozzám intézett ily felterjesztéseknek az illető csendőrküldeti parancsnokságokhoz való leadása által természet-szerűen beálló késedelmezés folytán csakis a karhatalom gyors kiállíthatása szenved.

Szegeden a fegyelmi választmány a főispán elnökletével ma tárgyalta Tóth Pál nyugalmazott főjegyző fegyelmi ügyét, melyet azért indítottak ellene, mert a darabont főispán installációján részt vett. Az eljárást megszüntették, mivel nem követett el olyat, ami hivatalvesztéssel járna, különben is jogerősen nyugdíjazták. Az öngyilkos Rainer főkapitány fegyelmi ügyében is ma szüntették meg az eljárást.

Az olvasóhoz.

Az *Egyetértés* július elsején új évnyegyedbe lép. Alkalom ez arra, hogy ráirányítsuk az olvasó figyelmét az *Egyetértés* gondolkodására és arra a misszióra, melyet ez az újság betölt.

A nemzeti eszme szolgálása ez az a devise, mely e lap munkájának homlokán ragyog. Ahány betűt ebbe az újságba beleírnak, mind a nemzeti eszmet szolgálja, mind egy porszem akar lenni, melyből a nemzeti önállóság és függetlenség falait ki lehet verni. Természetes, hogy aki ilyen munkába fog, önmagának is szabadnak, függetlennek kell lennie. Az *Egyetértés* az. Vehették észre, hogy némelykor azok ellen kell küzdenie, kiket egykor támogatott és uralkodásra segített. Küzd ellenük azért, mert azt gondolja, hogy küzdelmével a nemzeti ügyet szolgálja.

Hogy a közvéleménynek szüksége van ilyen újságra, ezt onnan látjuk, hogy a közönség szinte páratlan lelkesedéssel állt mögénk. És ebből a táborból minden nap kapunk buzdító szót: csak ezen az uton előre. S mi megyünk is azon az uton előre. Hátra nem nézünk és csak a kitűzött czélt látjuk magunk előtt.

Jó újságot írunk és nagy újságot írunk. Az események leírását sehol nem találják meg úgy, mint az *Egyetértés*-ben. Világos, tiszta, tárgyilagos előadás — ez minden sora — a melyből az olvasó elfogulatlan ítéletet alkothat magának. A rovatok megbővültek. Érdekesebbek és tágabbak, úgy, hogy mindaz, ami újságba való, benne van az *Egyetértés*-ben. A rovatok erejüket külön-külön felsorolni fölösleges; aki kezébe veszi ezt a lapot és pillantást vet rája, nyomban láthatja, mit nyujtanak.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhes-sük tovább.

Az Egyetértés előfizetési ára:

egy hónapra	2 K 40 fill.
két hónapra	4 „ 80 „
negyedévre	7 „ — „
félévre	14 „ — „
egész évre	28 „ — „

Uj előfizetőink is teljesen díjlanul kapják a magyar család számára kiváló gondnal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Mozgó képek.

Cseléd-ügy.

— Modern kor- és kórkép. —

Az egyik (lamentálva): Feloszlatom a háztartást, elküldöm a feleségemet az anyjához, a gyermekeimet egy kifőzőbe s én magam a Folies Caprice-ban fogok étkezni.

A másik: Miért ez a nagy elhatározás?

Az egyik: Miért? a szakácsné ma ismét felmondott.

A másik: Hát aztán?

Az egyik: De barátom, az egyetlen szakácsné az utolsó huszonötéztendőben, aki jól tudott főzni.

A másik: Aj haj! Ez érdekel.

Az egyik: Igen, egy első rendű konyhatalentum. Ha tudnád, mit miveltem vele?

A másik: Udvaroltál neki?

Az egyik: Az semmi, azt kedvező körülmények között máskor is megtettem. Örök hűséget esküdtem neki, elhalmoztam lelkem összes kincseivel, azonfelül egy nő remontoir órával, s megfogadtam, ha —Isten ments — özvegy találnék lenni, senki mást nem vezetek oltárhoz.

A másik: Nagyon szereted a gyomrodát.

Az egyik: Nem tagadom. A valódi boldogság — nézetem szerint — annál a csirkepörköltnél kezdődik, amit az ember otthon eszik. Ezért érdemes áldozatot hozni. Jaj, a mérge elfog, ha eszembe jut, hány-szor esőköltam homlokra.

A másik: Homlokra? Az még nem olyan mély sülyedés. A homlok a magasban van.

Az egyik: De ha látnád, milyen kietlen pofa, milyen sárgák a fogai. És képzeld, ez a bestia azt mondta a mult héten, hogy váljak a feleségemtől, mert ő azt ki nem állhatja.

A másik: Értem.

Az egyik: Főleg azért, mert feleségem, ki kissé smuczig, nagyon jól ismeri a piaci árakat. Kiegyezési ajánlottam neki: „Náni”, mondottam, „mennyit akar maga naponra rebakolni? Egy koronát, két koronát? Csak öntse ki szívé, én folyósítom az összeget.”

A másik: Nos, belement?

Az egyik: Bele. Szerény három koronában állapodtunk meg, mit mindennap a kezébe csuszaltam. Iszonyu gyötrelmeket szenvedtem, folyton attól kellett remegnem, hogy feleségem észreveszi és félremagyarázza. Multam ebben a tekintetben nem egészen szeplőtlen.

A másik: Értem.

Az egyik: Egy alkalommal már megbűnhődtem a multat és jövődöt . . . De azért hűségesen adtam a három koronát . . . Tudod, ideges gyomor-bajom van, nagyon fontos, hogy jól étkezsem, Nem rettentem vissza az anyagi áldozattól és az erkölcsi kockázattól . . . El voltam szánva mindenre . . . Ugy lesz, ahogy lesz . . .

A másik: És mi történt?

Az egyik: Mégis felmondott . . . Még tizennygy napig sem akar maradni . . . Azzal fenyeget, ha nem engedem el, mindent elmond a feleségemnek . . . Hát nem rettenetes ez?

A másik: De igen . . . Az én esetem sokkal enyhébb.

Az egyik: Neked is volt eseted?

A másik: Egész csinos eset. Ugy indult, mint a tied. A szakácsné rut volt, mint az éjszaka, de a pikáns mártást remekül tudta készíteni. Ez az én gyöngye oldalam. Igyekeztem magamhoz bilincselni. Nagy nehezen kieszeltem a módját. Volt egy törvénytelen gyermeke, akinek tartásáért havonként huszonnégy koronát kellett fizetnie. Azt mondtam neki, hogy fizetni fogom helyette és megígértem, ha jól viseli magát, adoptálom a gyermeket. Ez így tartott nyolc hónapig, soha semmiféle adót pontosabban nem fizettem, mint annak a bászárdnak a tartásdíját. A kilen-czedik hónapban . . .

Az egyik: Ismét szült?

A másik: Nem, hanem azt követelte tőlem, hogy vállaljam el feleségem előtt a gyermek természetes apaságát.

Az egyik: Ohó!

A másik: Erre én szó nélkül pofonítottam. Hatalmas csattanás volt, de használt . . . Azóta hűségesen szolgál és szó nélkül csinálja a legfinomabb pikáns mártásokat.

Az egyik (gondolkozva): Pofon . . . Na jó, de az végre is brutalitás.

A másik: Kétségtelenül . . . elítélendő embertelen cselekedet . . . Ha más teszi, minden csöpp vérem fellázad . . . De azért, ha rákerül a sor, habozás nélkül megtenném újra . . .

Lucián.

Öngyilkos diákok.

Budapest, június 22.

Közeledik az iskolai év vége s máris fel-fel-tünik a lapokban egy-egy hír, amely majd itt, majd ott történt diák-öngyilkosságról ad számot. A pár sornyi újdonság röviden csak a szekundát jelöli meg a végzetes tett okának s a nagyközön-ség, amely manapság csakugyan elfásult lehet minden öngyilkossági hírral szemben, hamarosan napirendre tér az ilyenek felett is, legfeljebb egy-egy kifakadással könnyít lelkén a kegyetlen taná-rokkal szemben.

Pedig ez a, sajnos, évről-évre ismétlődő öngyilkossági sorozat megérdemli, hogy az ember egy kissé gondolkodóba essék miatta. Mert arra, hogy egy gyermek-ifju, akit még annyi remény-nyel kecsegtethet az élet, ezt csak úgy könnyedén eldobja magától, a bukás egymagában nem elég indok. Előfordulhat ugyan, hogy a ro-manticizmusra hajló ifju, kivált mikor mások példáján annyiszor volt alkalma látni egyrészt, hogy mily kellemetlen helyzetbe hozhatják az ily esetek a közvetlen okozóul feltüntetett tanárt, másrészt, hogy a szomorú tett hőst legalább arra a pár napra, míg közbeszéd tárgya, bizonyos mértékben a mártírúság koszorujával övezik, elkeseredésében hirtelen elhatározással válik meg attól az élettől, amelynek értékét még nem ismeri, de a legtöbb esetben mégis mélyebbre és hosszabb időre visszanyúló folyamat eredményének kell tekintenünk az efajta végzetes elhatározásokat.

S ha a gyermeki lélek eme meghasonlásának igazi okát kutatjuk, azt legközelebb a pályatévész-tettségen találjuk meg. Mert igaz ugyan, hogy a legtöbbben csak felnőtt korokban veszik észre, hogy pályát tévesztettek, mikor már az élet bizonyítja, hogy azon az uton, amelyen elindultak, sehogy sem boldogulhatnak, de valójában ez a pályatévész-tetés éreztetni kezdi hatását már akkor, amikor a gyermek nevelése helytelen irányba terelődik. A múltó évekkel egyre jobban érzi a növekedő gyer-mek a neki való munka terhét s ha lelki ereje megtörik, idő előtt bekövetkezik a katasztrófa, ha jobban bele tud törődni a ráerőszakolt helyzetbe, egy hosszú életen át lakol az eltévesztett kez-detért.

S hogy annyi korán félbeszakadt, vagy örökös elégedetlenségre kárkoztatott életet látunk napjainkban, azt három tényezőre vezethetjük vissza, még pedig egyikre sem kisebb mértékben, mint a másikra: a társadalmi felfogásra, a szü-lőkre és az iskolára.

Szóban és írásban egyre hirdetjük, hogy a különböző életpályák értékének megítélésében köz-felfogásunk nagyon helytelen; a demokratikus világnézetnek előbb-utóbb szükségkép bekövetkező diadaláról beszélünk, de azért minenki nemcsak gazdag, hanem — és pedig főképp — ur is akar lenni. S mivel az uraság fogalmát a legtöbb ember helytelenül értelmezi, természetes, hogy kevesen is találják el a helyes utat, amelyen ehhez a célhoz eljutnának. Ahelyett, hogy abban a munkakörben igyekeznek kiki lehető független és meg-elégedett életet biztosítani magának, amelyre tehetsége és hajlandósága utalja s ahol egyéni értéke szereznék meg neki a megbecsülést, jövedőbel állásától várja ezeket.

Éppen ezért különbséget tesznek a munka különféle nevei közt: a testi ügyességen és erőn alapuló munka megbecsülése a mi reális gondolkozásunk nevezett korunkban még mindig csökkenőben van, sőt a szellemi foglalkozásokat is nem annyira a jövedelem, mint a cím és rang szerint osztályozzák az emberek.

Igy természetes, hogy az intelligens elemek huzódnak az ipari, kereskedelmi s efajta munkáktól, sőt még az alsóbb társadalmi osztályok gyermekei is egyre jobban tódulnak az ugynevezett uri foglalkozások felé. Pedig hány diplomás ember nézi később nyomorúságos helyzetében irigy szemmel nemcsak a kereskedőnek vagy iparosnak az övéhez képest sokszor fényes, de még a munkásosztályhoz tartozóknak egyszerű, meg-elégedett életét is?

Ha az uri életre pályázók nagy tömegében igen sokan vannak, akiket nem a tehetség, nem is a hajlandóság vezet a közép- és felsőbb iskolákba, ebben hibás a mai társadalmi közfelfogás, de nem kevésbé hibásak a szülők sem, akik csak azért, mert megaláznak tartanak magukra és gyermekükre nézve, hogy ez ne eszével kerresse meg — sokszor igen száraz — kenyerét, a józan ész minden tiltakozása ellenére rákényszerítik vagy a fejébe verik, hogy crején felül való munkára vállalkozzék.

E két tényezőnek hibáját a harmadik, az is-kola volna hivatva helyrehozni. Hiszen annak állana módjában éppen azon körülményeknél fogva, hogy kebelében egyesíti a különböző társadalmi osztályok gyermekeit, lecsiszolni azokat az ellentéteket, amelyek a szülőktől ezekre is ráragadnak s a tanulók megdönthetetlen meggyő-ződésévé érlelni azt a felfogást, hogy a lelkiismeretesen teljesített munka, akármilyen foglalkozással járjon is, egyformán megbecsülendő. Ha az alko-holizmus ellen való küzdelemben eredményt várunk az iskola működésétől, nem téveszthetnek el hatá-sukat az olyan célzatos olvasmányok s az ehhez fűződő fejtegetések sem, amelyek a különböző fog-lalkozások munkájának egyforma megbecsülését csepegtetnék az ilyen eszmék iránt még fogékony gyermeki lélekbe.

De, amint az eredmény mutatja, az iskola ezt a nevelői hivatását még nem tudja kellőleg betölteni s nem is töltheti be mindaddig, míg célja elérésében a szülők teljes bizalommal és szeretettel kezébe nem járnak.

A gyermeki lélek kiismerése nem könnyű feladat. Más szemmel nézi tehetségeit és hajlamait a szülő, mint tanár, aki már a többekkel való összehasonlítás és az elfogulatlanság lehetőségénél fogva sokkal megbízhatóbb véleményt alkothat azokról. De azért, mint ember, ő is tévedhet. Mert más a gyermek élete otthon és más az iskolában. Szülő és iskola külön-külön csak az egyik életét látja. Már pedig a nevelés helyes irányítása végett mind a szülőnek, mind az iskolának a gyermeki lelket egészében kell ismernie.

S ez csak a minél sürűbb érintkezés útján lehetséges. Ezért szükséges, hogy minden szülő, még ha közvetlen ok nem mutatkozik is, minél gyakrabban keresse fel a tanárokat s épp oly bizalommal tárja fel előttük gyermekei jó és rossz szokásait, akárcsak az orvos előtt a betegen észlelt összes szimptomákat, viszont a tanárok a legna-gyobb jóakarattal fogadják az ilyen felvilágosítá-sokat s ne bizonyítéknak vegyék a saját, esetleg kedvezőtlen tapasztalataik igazolására, hogy így együttesen igyekezzenek a helyesen kiismert gyer-mek fogvatkozásainak eltüntetésére. S ha az ilyen bizalmas megbeszélések során az tűnnek ki, hogy a szülők bármilyen okból helytelen irányba terelték gyermekük tanítását, ne sértett büszkeséggel, vagy a családás keltette elkeseredéssel fogadják az iskola részéről nyert figyelmeztetést, hogy, míg nem késő, változtassanak az irányon, hanem a jóakarattal jelének tekintsék azt. Hiszen egy iskolának vagy tanárnak sem érdeke, hogy a haszna-vehető elemeket eltávolítsa.

Hány tanulót térítene így a kölesönös meg-értésen alapuló okos belátás a jövendő boldogul-lását biztosító utra!

Míg azonban a szeretet és a bizalom ki nem fejlődik szülő és iskola közt s míg az iskola meg nem tanítja növendékeit nemcsak a tudományokra, hanem az élet megbecsülésére s a különböző pályák helyes értékelésére is, nem remélhető, hogy a társadalmi felfogás mai kényszere enyhüljön s kevesbedjék a pályatévészett tanulók s ezzel együtt azok száma is, akik egy meggondolatlan pillanatban helyrehozhatatlan tetre ragadtatják magukat.

AZ EGYETERTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18-25. szám.

ÚJDONSÁGOK.

Meddő forradalmak.

* * *

Messze tőlünk, aludt tej országtól, távol nyu-gaton, a forradalmak piros tüze lobogott föl nem is egy, hanem egyszerre két helyen. Lisszabonban a portugál király kedvencz miniszterét hajszo-lta meg a nép „Halál a diktátorra!” kiáltással, bari-kád is volt, sortüz és a követzetre kiömlő piros vér. Dél-Franciaország pedig már napok óta lán-gokban áll, a nép hadat üzent a hatóságoknak barikád, sortüz nem hiányzik innen sem s itt is patazik a vér, a rend s az államnyugalom szent nevében.

A két forradalom közül az első még régi séma szerint a „szabadság” jegyében tört ki s az abszolút monarchia rossz tanácsadója ellen fordul, a másik azonban már tipikusan modern s a jövő nagy tömegzavargásoknak egy előre küldött min-tája.

A délfranciaországi forradalom genezise ez:

A nagy filoxera-pusztítások után a kormány-hatalom mesterségesen és állami kedvezésekkel szőlőtermelésre szoktatta délfrancia hon egész vidékét. Az a teoria szülte ezt az irányt, hogy minden vidék foglalkozzék a viszonyainak leginkább megfelelő termeléssel. Dél-franciaországban kiváló bor terem, ültessen tehát az egész vidék szőlőt, szüreteljen bort s így illeszkedjék be — mint a nagy munkamegosztó-gépezet egy részecskéje — a nagy egészbe. Más-hol termelnek búzát, vágómarhát, gyári árut, külön a vidék más-más sajátsága szerint, a sokfajta ter-melés végeredményben, mint egy jól berendezett háztartásban, kiegyenlíti egymást.

Igy szól a teoria. Ámde a gyakorlatban meg az történt, hogy a konjunkturák alakulása egy-szerre és váratlanul értékelenné tette a bort s ez a fordulat, mely egyébként egyes gazdákat sujtott volna, nyomorba döntötte az egész ország-részt. Így született meg egy nagy, összefüggő or-szágrészen az egyetemes nélkülözés, abból az egyetemes elégedetlenség s végül mindennek be-koronázásául az egyetemes forradalom.

A délfranciaországi zavargás tehát tipikusan gazdasági forradalom. Alapjában véve azonban a más külső jelenségekben mutatkozó portugaliai fölkelés sem más. A nép, az elégedetlen, sorsa javítását, nyomora szűnését kívánó nagy tömeg, miután egy darabig viselte keresztjét, itt is ott is egyszerre az állami rend szervei ellen fordul, s azon követeli az igazát. Mert ha az állami rend tiltja a lopást, a rablást, a jogtalan szerzést, ebből természetes logikával azt következteti a nép, hogy ennek ellenértéke gyanánt az állami rend köteles bölcsességgel előrelátással és becsülettel olyan viszonyok megteremtésére, hogy tisztességes munka bárki számára biztosítsa a kielégítő megélhetést.

A lisszaboni nép egy abszolutisztikus kormány és egy felséges urat bálványozó monarchia sulyát érzi első sorban, azért „halál a diktátorra!” kiál-tással fordul elnyomói ellen. S úgy véli, hogy ha kiirtja a diktátorokat, meg lesz a szabadság, a szabadsággal a jólét.

Hosszu időig nem csak Lisszabon utcáin, de politikai bölcsek elméjében is ez volt a felfogási

De ime: Franciaországban már nincsenek diktátorok, szabadság van, monarchiamentes köz-társaság s mégis nyomor születik egy tévedt és hibás teoriából!

Ennek a két ténynek az összevetéséből szü-rődik le bennem a kétely:

— Vajjon emberi elme — álljon akár mon-archia, akár köztársaság, vagy akár az előre meg-álmodott szocialista falanxter élén, elég erős, elég bölcs-e ahhoz, hogy kiszámítsa minden elképzel-hető eshetőséget, nyilgyenesen sinre terelje a rá bízott milliók gazdasági fejlődését? Nem-e az a fátum, hogy az igazgatást kezeikbe kaparító bol-dog kevesek vagy diktátorsággal, vagy tévedéssel, vagy rosszakaratu ostobasággal feltétlen bizonyo-an megrontsák és bajba döntse a nagy töme-

get, s a nagy tömegeknek ez ellen amíg a világ világ, nem marad egyéb óvószerek, mint egy-egy végső, elkéseredett, haragból fakadó czéltalan, meddő forradalom?

Ben

Napirend. Napár: Vasárnap, 1907. június 23. — Római katolikus: F. 5. Edlfrud. — Protestáns: F. 4. Gemma. — Görög-orsz: június 10. G. Pünk. v. — Zsidó: Tham. 11. — A nap két reggel 4 óra 3 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két délután 5 óra 6 perczkor, nyugszik éjjel 2 óra 13 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — A Magyar Gazdaszövetség közgyűlése az O. M. G. E. nagytermében. — A Társadalmi tudományi Társaság közgyűlése d. e. 11 órakor, Károly-körút 11. sz. a. — Az Országos Központi Katolikus Legényegyesület kirándulása a Disznótóhoz. — A budapesti ügyvédi kamara választmányának kilövitése. — Az Orsz. Izs. Tanfélépítő volt iskolatársainak közgyűlése és fetavót ünnepélye d. u. 4 órakor a Sip-utcai hitközség dísztermében. — A Magyarországi Könyvnyomdászok és Belföldi Képzőiskolák Köreinek János-ünnepélye d. e. 10 órakor a kőhánai régi színházban. — A E. U. E. nemzetközi uszóversenye a Császártérben. — Az O-budai Tornacsapat nyári versenye a Kármány-utcai pályán. — A Nemzeti Szalon nyári kiállítása nyitva 9-6-ig. Belpódi 1 korona. — Az Urania Kizyóteri szatonya nyitva délelőtt 9-1-ig. Belpódi 20 fülér. — Az Ifjúság-kiállítás a Könyves Kálmán műintézetben. (Nagymező-utca 37-39. sz.), nyitva 9-1-ig. Belpódi nincs. — A Nemzeti Múzeum összes terei nyitva délelőtt 9 órától délután 2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 9-6-ig 1-ig. — A földtani intézet múzeuma nyitva 10-1-ig. — A Történelmi Képesárnyok nyitva 10-6-ig 1-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Széchenyi Múzeum meglekén hétfő 1 korona belpódi díjjal. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai iparmúzeum és könyvtára nyitva 9-1-ig. — A pedagógiai könyvtár és tantervkészítés nyitva 9-12-ig. — A többi múzeum és nyilvános könyvtárak zárva.

Hétfő, június 24. Római katolikus: Ker. sz. János szűf. — Protestáns: Ivan. — Görög-orsz: jun. 11. Pünkösöd hétfő. — Zsidó: Tham. 12. — A nap két reggel 4 óra 30 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két délután 5 óra 6 perczkor, nyugszik éjjel 2 óra 50 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — A pénzügyi államtitkár fogad 12-2 óráig. — A belügyi államtitkár fogad délután 2 órakor.

Személyi hir. Gróf Nákó Sándor fiúmei kormányzó több napi tartózkodásra Temesvárra érkezett és a püspöki palotában szállt meg, hol Németh József püspök ebédet adott tiszteletére.

A király szemléje. A király ma reggel szemlét tartott a simmeringi réten. Kiséretében volt Lipót Szalvátor királyi herceg, Bolfras főhadsegéd, Latscher honvédelmi miniszter, Freund lovasági tábornok, térparancsnok, Konrád vezérkari főnök és számos más tiszt.

Czímadományozás. A hivatalos lap jelenti, hogy a király az igazságügyminiszter előterjesztésére Dusóczky Károly miniszteri osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi, dr. Záborszky István miniszteri titkárnak a miniszteri osztálytanácsosi czímet és jelleget, dr. Turjay Zoltán miniszteri segédtitkárnak a miniszteri titkári és dr. Rötzer Ferenc miniszteri fogalmazónak a miniszteri segédtitkári czímet és jelleget adományozta.

Vilmos esászár Kielben. Kielben Vilmos császár ma reggel fogadta a Hohenzollern fődélzetén Yuiin japán admirálist vezérkarával és az itt tartózkodó Tsukuba és Tsitoze nevű japán hadihajó parancsnokaival. Yuiin admirális gyönyörű szoborművet nyújtott át a császárnak. A szobor, amely sötétzsinű bronzból készült és a legfinomabb kivitelű japáni munka, kiterjesztett szárnyu sast ábrázol, amely egy sziklaucuson pihen.

Kitüntetések. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Radisch Jenő miniszteri tanácsosnak, az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum igazgatójának, az iparművészet érdekében kifejtett buzgó és eredményes működése elismerésül, a Ferencz József-rend középkeresztjét adományozta. — A király, Günther Antal igazságügyi miniszter előterjesztésére, Zimányi Alajos budapesti közjegyzőnek, a magyarországi közjegyzők országos egylete elnökének, a közjegyzői pályán szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi czímet díjmentesen adományozta. — Ugyancsak az igazságügyi miniszter előterjesztésére dr. Brill Ignác budapesti gyakorló ügyvédnek, a budapesti ügyvédi kamara elnökeltyettesének az ügyvédi pályán és a közélet terén szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi czímet díjmentesen adományozta.

Rákóczi-emlék Orsován. Az orsovai áll. polgári fiu- és leányiskolák tanulóiúsága a közönség támogatásával az állami iskola előtt levő díszkert balsarkába egy 4-2 méter magas, 1-8 méter alapzatu, fölfelé folyton vékonyodó gránitkőből faragott Rákóczi-emléket állított fel, Szvoboda József orsovai építőmester terve szerint, annak emlékére, hogy Rákóczi és bujdosó társainak hamvait Orsován át hozták vissza hazánkba.

Kiszolgált altisztek alkalmazása. A budapesti kereskedelmi és iparkamara felhívja a kereskedelmi, ipari, pénzügyi és közlekedési vállalatok figyelmét arra a körülményre, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter a kiszolgált altiszteknek polgári alkalmazásba való át lépését lényegesen megkönnyítette s az összes kereskedelmi és iparkamarákat az érdeklődőknek szánt „Ismertetés“ című nyomtatványokkal és a kereslet bejelentésére szükséges „Bejelentési iv“ című űrlap kellő számu példányával ellátta. Fölkértnék ennél fogva azok a vállalatok, amelyeknek tovább szolgáló had-

seregheli, tengerészeti, honvédségi vagy csendőrségi altisztek alkalmazását találhatnak, hogy a szóban forgó nyomtatványok megküldése végett az illetékes kereskedelmi és iparkamarához forduljanak.

Elismerés két műépítésznek. Az új zenepalota épületének befejezése alkalmából az építkezésnél közreműködött festő, szobrász és iparművészek a palota tervezőinek, Korb Flóris és Giergl Kálmán műépítésznek, ma tiszteletük és elismerésük jeleül egy művészi plaquetet nyújtottak át. A plaquet Maróti Géza szobrász-tanárral igen sikerült műve.

Doktoravatás az egyetemen. A budapesti tudomány-egyetemen ma délelőtt avatták orvosdoktorrá Pally Sándor, a kereskedelmi miniszter titkárá. A doktoravatáson megjelent Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter, Tóth János és Sztejnny József államtitkárok, Csöke miniszteri tanácsos, Smalovszky Valér és báró Kemény Árpád főispánok, Leszky Gyula, a képviselőház háznapya, gróf Batthyány Tivadar és gróf Benyovszky Sándor, Müller Kálmán főrendiházi tag és több képviselő. Kossuth Ferencz és a függetlenségi képviselőket az ifjúság lelkes ovációval fogadta. Az avatást az egyetemi tanács élén Ajtay K. Sándor udvari tanácsos, rektor vezegzte. Pally Sándoron kívül egy hittudományi, huszonegy jogtudományi és államtudományi, hat orvoskari, kilencz bölcsészeti és egy gyógyszerész doktorjelöltet avattak föl. Az új bölcsész-doktorok közt volt két leány is: Gárdonyi Zseni és Pell Mária.

Az osztendei sakkverseny. Ostendéből jelenti tudósítónk: A csütörtökön függőben marad Perlis Mieses partiban Mieses lett a győztes, ellenben dr. Bernstein elvesztette partiját Van Vliet ellen. A Billicard—Scheve játszma remis lett.

A huszonnyolcadik, utolsó előtti fordulón Mieses vereséget szenvedett Salve ellen. Rubinstein legyőzte Cohn Erichet és Bernstein is nyert Billicard ellen. Forgács győzött Shoosmith ellen, míg Niemzowitsch csak remist ért el John ellen. Tartacower nyert Swiderski ellen, Marco legyőzte dr. Perlist, Teichmann nyert Scheve ellen, Blackburne nyert Cohn W. ellen és Spielmann legyőzte Mortimert. A Süchting—Snosko-Borowski parti remisvel végződött. Nem nyert befejezést a Metger—Shories és Leonhardt—Duras közti játszma, míg Lee nyert egyseget kapott. Állás a huszonnyolcadik forduló után:

Rubinstein 18½ (1), Bernstein, Mieses 18½, Niemzowitsch 18, Forgács 17½, Salve (1), Teichmann (1) 16½, John, Marco 16, Duras (2), Cohn E. (1), Tartacower 15, Snosko-Borowski 14½, Spielmann 14, Perlis 13½, Swiderski 13, Blackburne (2), Leonhardt (1), Süchting (1), Billicard 11½, Metger 10½ (1), Scheve 10, Shories (2), Lee, Shoosmith 9½, Van Vliet 8½, Mortimer 5.

A huszonkilencedik utolsó fordulón a következő párok mérkőznek: Rubinstein—Cohn W., Duras—Cohn E., Scheve—Leonhardt, Mieses—Teichmann, Bernstein—Salve, Marco—Billicard, Spielmann—Van Vliet, Forgács—Mortimer, Tartacower—Shoosmith, Niemzowitsch—Swiderski, Shories—John, Snosko-Borowski—Metger, Jacob—Süchting, Blackburne—Lee. Dr. Perlis szabad.

Az osztrák pékek Wekerle Sándor miniszterelnöknel. Az osztrák és németországi sütőmesterek ma délelőtt több fővárosi malmot látogattak meg és délfelé a képviselőházba mentek, ahol Breunig bécsi udvari sütőmester vezetése alatt tisztelegtek Wekerle Sándor miniszterelnöknel. A vendégeket Glasner Ede és Steiner Gyula, a Magyar Sütők Országos Szövetségének elnökei mutatták be. A miniszterelnök megköszönte a megtiszteltetést és szívélyesen beszélgetett a külföldi sütőmesterekkel. A vendégek Wekerle éltetésével hagyták el a termet. A képviselőházból kocsikon a Kovács-féle székesfővárosi pavilonba hajtottak, ahol a Magyar Fővárosi Malomegyesület vendégei voltak. Az ebéd folyamán az első felköszöntőt Déry Izidor, a Lujza-gőzmalom igazgatója, a fővárosi Malomegyesület nevében mondotta. Wolfbauer Hans, a bécsi sütőmesterek nevében szólalt fel s a legnagyobb elragadtatással beszélt a magyarok vendégzeretéről. Utána Steiner Gyula a Magyar Sütők Országos Szövetsége nevében felköszöntötte Déry igazgatót. Spolarits György főv. bizottsági tag pedig kedélyes felköszöntőben éltette a bécsi vendégeket. Pampam Ferencz a német-cesh szövetség nevében tartalmas beszédet mondott, amelyben ismertette azt a cseh bojkót, amely a magyar liszt ellen irányult. Kijelentette, hogy a bojkót eredmény nélkül maradt, mert a magyar lisztnék világhatalmát megdönteni nem lehet. Beszéltek még Kilian, Krausz Sándor és Glaszner

Ede. A vendégek a legjobb hangulatban délután négy óráig ültek asztal mellett, asztalbontás után pedig kihajtottak a sütőipari kiállításba.

A Sáros vármegyei Múzeum megnyitása. Abból az alkalmából, hogy megnyitották a Sárosmegyei Múzeumot gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő levelet intézte Mihalik József kir. tanácsos, a bártfai múzeum biztosához: „A sáros vármegyei bártfai múzeum ünnepélyes megnyitásával kapcsolatosan nem tehetem, hogy Nagyságodnak e múzeum szervezése és rendezése körül szerzett érdemeiről meg ne emlékezzem. Szíves örömmel konstátalom, hogy Nagyságodnak a muzeumi ügyek s általában a hazai közművelődés terén, nevezetesen pedig a kassai múzeumnál eddig is kifejtett, mindenkor sikerdus buzgalma a bártfai múzeumban ujra példaszertien nyilatkozott meg, sőt hosszu időkre szóló, maradandó emléket állított. Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy Nagyságodnak ezuttal melegt elismerésemet és őszinte köszönetemet nyilvánítsam“.

A kis herceg vizsgálója. A budai királyi várpalotában ma délután volt József királyi herceg idősebbik fiának, József Ferencz főhercegnek gimnáziumi vizsgálata. Az ifju főherceg, aki ez év márczius havában töltötte be tizenkettedik életévét, ma délután tette le a szóbeli vizsgálatot a harmadik gimnáziumi osztály tárgyaiból. Az írásbeli dolgozatokat már tegnap elkészítette. A mai vizsgán ott voltak: József főherceg és Augusta főherczegasszony, gróf Takács-Thoivay József, az ifju főherceg nevelője, továbbá Mihalovich főhadnagy, a kis László főherceg nevelője. A vizsgálatokat dr. Demeczky Mihály udvari tanácsos, a Ferencz József-intézet kormányzója mint a II. kerület kir. kath. egyetemi főiskola igazgatója vezette és résztvettek benne az intézet delegált tanárai: Pokorny Emánuel, Andor József, Nikolic Ignác, Kovaluk József, Tettl Lipót és Le Comte József. A főherceg az egyes tantárgyakból — mint egyáltalán minden főherceg — kitünő feleleteket adott. „Valóságos bámulatra ragadta az egész tanári kart és a fenséges szülőket — írja a könyvomas — a magyar történelemben való jártasságáért.“ A vizsgálat eredményéről nyomban jelentést tettek gróf Apponyi kultuszminiszternek.

Orosz tudós Budapest. Érdekes vendége van fővárosunknak. Petrov L. Alexej egyetemi tanár, a szentpétervári császári tudományos akadémia megbizásából felkereste a Magyar Nemzeti Múzeumot, hogy ott különösképp a Széchenyi Könyvtárban a magyarországi ruthének egyházi történetére vonatkozó adatokat gyűjtsön. Petrov, aki otthon, hazájában tudományos működésével szép nevet vivott ki magának, nálunk sem ismeretlen. Már másfél évtizeddel ezelőtt járt Budapest és akkoriban annyira megtanulta a magyar nyelvet, hogy magyar vonatkozásu orosz történeti tárgyakról tanulmányokat közölt magyar nyelven, tudományos folyóiratokban, így a Századokban, a Magyar Könyvszemlemben. A tudós hosszabb ideig fog nálunk időzni.

Ünnepelt főigazgató. Fest Aladár királyi tanácsos, a fiúmei állami főgimnázium igazgatója ma ünnepelte 25 éves tanárságának jubileumát, mely alkalommal a tanári kar nevében Ivris Mátyás üdvözölte. Az ifjúság részéről magyar, majd olasz nyelven üdvözöltek a jubilans igazgatót, ki lendületes szavakban köszönte meg az ünnepelést. Este Fest Aladár tiszteletére bankett volt a Deák-szállóban, melyen a tanári kar és számos előkelőség vett részt.

Vakok érdekében. A vakokat gyámolító egylet a következő felhívást tette közzé: Hazánkban 19 ezernél több vak ember él, kiknek még nem adtuk meg a mindennapi kenyeret biztosító kiképzést és így paragon van bennük a munkaerő, kénytelenek tehát terhére lenni hozzátartozóiknak, községeknek és a társadalomnak. Felhívásunkra az ország minden része meghozza vakjáiért a szükséges áldozatot, miért is remélni merjük, hogy Ujpest társadalma sem nézi tétlenül a sorsüldözött vakokat és nem hagyja kiképzés nélkül a megmentésre váró ezreket. A vakokat gyámolító országos egylet most alakítja meg ujpesti fiókegyletét, melynek feladatát képezi a vakokat gyámolító országos egyletet áldásos működésében támogatni. E nemes cél, azt hisszük, egyesíteni fogja Ujpest társadalmát, miért is reménytelten hívjuk meg mélyen tisztelt Czimedet, a folyó év június hó 23-án d. e. 11 órakor Ujpesten, a városháza dísztermében tartandó alakuló gyűlésre. Az egyesület nemcsak humánus feladatot tűz maga elé, de közzgazdaságilag is fontos tevékenységet fejt ki azzal, hogy az ország vakjait oly iparágakban képezeti ki, amelyek készítményeiért évenként milliókat adunk a külföldnek. E kettős irányu tevékenység megérdemli a felkarolást és mi hisszük, hogy Ujpesten a nemes szívü emberbarátok közül kevesen fogják megtagadni támogatásukat akkor, amikor tizenkilenczezer vak honfitársunk megmentéséről, keresétképessé tételéről van szó.

— **Tanárok gyűlése Pécsen.** Az Országos Polgári Iskolai Egyesület július hó 3-án és 4-én tartja XII. rendes közgyűlését Pécsen. A közgyűlés tárgysorozata a következő: **Julius 3-án:** Délelőtt 8 és fél órakor választmányi gyűlés, 9 órakor közgyűlés a kiállítás területén levő színházban; tárgyai: 1. Elnöki megnyitó és üdvözlések. 2. A szavazatszedő bizottság kiküldése és a szavazás körülményeinek kihirdetése. 3. **Jakab József** (Dobsina) előadása: „Milyen legyen nemzetünk jövőendő köznevelési iskolája?” 4. **Ehenné-Keményfi** Katinika (Mezőberény) felolvasása: „A polgári leányiskola az egységes polgári közszellem fejlesztésének szolgálatában.” 5. **Rédei Károly** (Siklós) felolvasása: A baranyamegyei örménység ismertetése. **Julius 4-én:** A közgyűlés második napja. 6. **Özv. Zelenka Jánosné** (Csongrád) felolvasása: „Leánynevelés és feminizmus.” 7. **Istvánffy Gyula:** (Brezsnóbánya) felolvasása „Az iskolai ünnepek.” 8. **Dr. Váncsák Jenő,** az Orsz. Pedagógiai és Tanszermuzeum elnöke (Budapest) „A készülék alatt levő polgári iskolai természetrajzi normál-felszerelési gyűjtemény bemutatása kísérletekkel kapcsolatban.” 9. **Miklós Gergely** az O. P. K. és T. M. titkára (Budapest), „A készülék alatt levő polgári iskolai természetrajzi normál-felszerelési gyűjtemény ismertetése kísérletek bemutatásával.” 10. Hivatalos jelentések: **Végh Mihály** titkár, **Jeszzenszky Gyula** szerkesztő, **Miklós Gergely** pénztáros és **Scherer Gyula** ellenőr jelentése; költségvetési beszámoló. 11. Indítványok. 12. A szavazatszedő bizottság jelentése a tisztviselői és igazgatótanácsai tagsági helyek betöltése végett megjelölt szavazásról és a választás eredményének kihirdetéséről. 13. A közgyűlés bekezdése.

— **Gyászmise Horthy Pálért.** **Horthy Pál** festőművésznek és az iparművészeti iskola jeles tanárának, aki a messze idegenben oly tragikus körülmények között fejezte be nagy reményeket osztó pályafutását, gyászba döntve az egész magyar művészetet, lelkiüdvéért június 26-án, szerdán délelőtt 11 órakor a budapesti terézvárosi plébániatemplomban misét mondanak. A gyászszertartáson az özvegy és a család tagjain kívül résztvesznek az elhunyt barátai és testüleitől jelennek meg a vele szorosabb összeköttetésben állott intézmények, az Iparművészeti Társulat, az Iparművészeti iskola és mások.

— **Polónyi Dezső párbaja.** A Fodor-féle vívóteremben kardpárbaj volt **Polónyi Dezső** orsz. képviselő és **Hausner** ügyvéd közt. A felek kétszer csaptak össze és a viaskodásnak **Hausner** vetett véget. **Polónyi** sértetlen maradt. A párbajra az Országos Kaszinóban történt összehozálkozás adott okot.

— **A térparancsnokság.** A térparancsnokság telefonját a közös hadügyminiszter rendelkezésére különválasztották a katonai hatóságok és a kaszárnyák telefonjától. Eddig, ha valaki valamelyik katonai hatósággal, katonai kórházzal vagy raktárral akart beszélni, a térparancsnokságot hívta fel, amely, mint a katonai intézmények telefonjának központja, elvégezte a kapcsolást. Most azonban minden katonai intézményt telefonjában önállóították s így ezentúl közvetlenül a telefon-központra fogja a kapcsolást végezni. A térparancsnokságot ezentúl szintén számmal (74-67-tele) kell felhívni, míg a katonai hatóságoknak és a kaszárnyáknak külön számjuk van, amelyet a telefonkönyv júniusi füzetében meg lehet találni.

— **Házasság.** **Dr. Heidlberg Márton** ügyvéd eljegyezte **Leitner Olgát**, **dr. Leitner Adolf** ügyvéd országgyűlési képviselő leányát Budapesten.

Dr. Szabó Zoltán egyetemi tanársegéd, író június 25-én, délelőtt **Gválin** oltárhoz vezeti **Magarasevics** Miklót, **Magarasevics** Pál gyálai jegyző leányát.

Huszár Béla, a Franklin-Társulat intézője, ma esküdtött örök hűséget **Laczkó Elzának**, **Laczkó Antal** és kir. udvari ékszerész leányának.

Vainicsk János asztalosmester, **Vainicsk** Béla nagyiparos fia ma vezette oltárhoz **Herrmann Antal** gyáros leányát, Irmust a kőbányai templomban. Az esketési szertartást szép beszéd kíséretében **dr. Vainicsk** Béla erzsébetvárosi lelkész végezte. Tanúk voltak **Adorján** építész és **Riedl** fővárosi tanár.

— **Egy város pénzvára.** Hódmezővásárhely egyike volt, még nem is olyan régen, a legjobban szituált városoknak. Néhány évvel ezelőtt még 90.000 koronányi tartalékalapja volt a városnak, ma pedig úgy áll a dolog, hogy a város július 1-én már nem tudja kifizetni hivatalnokait. A város most százezerkoronás kölcsönt akar felvenni.

— **Szerencsétlenséget hozó léghajó.** Éjjel jelentik, hogy a **Fekete** Zsigmond tanyáján felrobbant léghajó maradványait a hatóság Hajdu-Böszörménybe szállította és megállapították, hogy azon a következő felírás volt: **Ballon II. Adler** sárga-fekete színben. **Fekete** és megsértült társai súlyos betegek. A tanya még mindig ég.

— **A budai ambulatórium ügye.** A budapesti orvosok szövetségének csütörtökön tartott közgyűlése — mint megirtuk — rosszalását fejezte ki a budai ambulatóriumban működő szövetségi tagok eljárása felett. A megnevezett szövetségi tagok között szerepelt **dr. Pozsonyi Jenő** is, holott ő már a közgyűlést megelőzőleg kilépett az ambulatórium rendelő orvosainak sorából. Ezek után tehát a közgyűlési határozat **dr. Pozsonyi Jenő** személyét nem érinti.

— **Uj színházi vállalkozás.** Rendkívül nagyszabású színházi vállalkozás képezi szóbeszéd tárgyát néhány nap óta a fővárosi író- és művész-körökben. Arról van szó, hogy nagyobbára írók és újságírókból álló csoport vállalkozott arra, hogy magyar színre alkalmazzák **Henry Lavedannak**, a világhírű francia írónak, a francia akadémia tagjának, ugyancsak világhírű, sőt talán leghíresebb művét, a **Le Lit-t**. A rendkívül érdekfeszítő jelenet-csoport Párisban, Londonban, Berlinben, Bécsben, sőt Amerikában is számtalan előadást ért és mindenütt szenzációs hatást keltett. A bécsi „Intimes Theater“-ben az elmúlt idényben „**Das Bett**“ címen 465-ször került színre egymásután naponként zsúfolt ház mellett. Az új színpad „**Parisiana színházi vállalat**“ címen alakult meg és alapítói írók és néhány ismert tőkepénzes. A „**Parisiana színház vállalat**“ kibérelte Ós-Budavárában a **Folies Comique** helyiségét, melyet óriási költséggel teljesen renovált és nagy fényűzéssel, nemkülönben kényelemmel rendezte be. Az átalakítási munkák miatt a **Folies Comique**-ot néhány nap múlva bezárják, hogy idejére elkészülhessen az új muzsahajlék, mely **Henry Lavedannak** e szenzációs művével megismerteti a budapesti közönséget is. A társulat tagjait az igazgatóság előkelő művészek és művésznők közül szervezi és a teljes névsort már legközelebb közzéteszi. A „**Le Litt**“ magyar címe: „**Az ágy**“ lesz és színre alkalmazásán az írói gárda színe-java fáradszik. A „**Parisiana színházi vállalat**“ igazgatósága az új színház megnyitását e hó végére tervezi.

— **Nagy váltóhamisítás.** Nagy váltóhamisítási esettel foglalkozik most a budapesti államrendőrség. Özvegy **Drottár Jánosné**, vagyonos tiszaujlaki öregasszony, férje halálával 45.000 koronáért eladta tiszaujlaki birtokát és Budapestre költözött egy rokonához, aki a fővárosnál ideiglenes minőségben adóvégrehajtó. **Drottárné** abban állapodott meg rokonaival, hogy velük töltsék el hátralevő napjait és ha meghal, rájuk hagyja egész vagyonát. Az öreg asszony fizette a közös lakást és a kosztot. E hónap tizedikén a végrehajtó azzal a kéréssel lepte meg nagynénjét, hogy írjon alá neki egy kétezer koronáról szóló váltót. Hivatkozott szorongatott helyzetére és az öreg asszony végre is megsajnálta szegény rokonát és aláírta a váltót. A végrehajtó erre leszámítottatta a váltót és még aznap egy újabb váltót iratott alá **Drottárnénal**. Azzal az ürügygyel tért tért vissza ugyanis nagynénjéhez, hogy az első váltó nem jó, írjon tehát alá egy újabb váltót. **Drottárné** gyanútlanul ment bele a dologba és aláírta az újabb váltót is. Ez tízenyocok koronába került és és 27.000 koronára lehetett kiállítani. A végrehajtó utólag 27.000 koronáról állította ki az irtalapot s perelte a váltó elfogadóját, özvegy **Drottár Jánosné**. A megijedt asszony **Bródy Lajos** dr. ügyvédhez fordult tanácsért. Az ügyvéd feljelentést tett a végrehajtó ellen. okirathamisítás miatt. A rendőrségen **Botár Béla** rendőrfogalmazó vezeti a vizsgálatot. Kihallgatta a végrehajtót, ki azzal védekezik, hogy ő kölcsönzött 27.000 koronát **Drottárnénak**. Ezt az állítását azonban megczáfolja saját felesége, aki beismerte a rendőrségen, hogy sohasem tartozott nekik **Drottárné**. Továbbá elmondotta, hogy a férje életveszélyes fenyegetésekkel bírta csak rá, hogy ő is aláírja a váltót. A vizsgálat még folyik az ügyben és valószínűleg letartóztatások lesznek benne.

— **A közbiztonság** című rendőri hetilap az egyetlen szakközlöny, amely nagy súlyt helyez a vidéki rendőrségek érdekeinek felkarolására és minden számban tekintélyes terjedelemben foglalkozik velük. Így minden számban ismertet egy-egy vidéki kapitányságot. Vasárnapi számában **Nagykároly** rendőrkapitányságáról közöl írásban és képből részletes ismertetést. Külön rovat foglalkozik a többi kapitányságok közérdekű ügyeivel. Eppen ez a nagyarányú érdeklődés tette annyira népszerűvé a **Közbiztonságot** a vidéki kapitányságok körében. Vasárnapi számában sok nagyérdékű közleményt hoz. Vezércikként **Gegus Dániel** rendőrkapitány írta.

— **Szkicsák Ferencz bankja.** **Szkicsák Ferencz** országgyűlési képviselő „**Jablonkai Gazdasági Iparbank**“ címen nemzetiségi pénzintézetet készült alapítani. A rózsahelyi kir. törvényszék a bank bejegyzési kérvényét a törvényes rendelkezések meg nem tartása miatt elutasította, az alsó-kubini pénzügyigazgatóság pedig jövedéki vizsgálatot indított, amely beigazolta a jövedéki kihágást. A népet súlyosan károsító visszaélés kiderítése és megállítására az elsőfokú iparhatóság is széleskörű intézkedéseket tett. Mikor **Szkicsák** látta, hogy a nép tudatára kezd ébredni meglepettettségének, legutóbb értekezletre hívta össze a részvényeseket és ott a hatóságok eljárását nyilvánosan becsémélte, a hatóságokat pártoskodással vádolta és annyira kihívó viselkedést tanúsított, hogy a jelenlevő hatósági közegek a politikai jellegűvé vált értekezletet fel kellett oszlatnia.

— **Párbajok.** A főváros pénztárában csütörtökön **Nyíri Aladár,** a Magyar Folyam- és Tengerhajózási részvénytársaság ellenőre és **Kovács Károly** székesfővárosi tisztviselő között történt összehozálkozásnak kardpárbaj lett a folytatása. **Dr. Nyíri Bródy Ernő** országgyűlési képviselő és **Kánicz Géza** utján provokálta **Kovácsot**, aki **Pásku** Emil főhadnagyot és **Radványi Károly** székesfővárosi tisztviselőt nevezte meg segédeknek. A megbízottak nehéz kardokkal végkimerültségű vívandó kardpárbajban állapodtak meg, mely szombat délelőtt 11 órakor folyt le a **Fodor-féle vívóteremben**. A párbajadalt **Kánicz Géza** vezette, kinek vezényszavára **Nyíri** rögtön támadott és hatalmas csapást mért ellenfele karjára. A második összehozálkozásnál **Kovács** újból megsebesült a vállán. A következő összehozálkozásnál **Nyíri** hatalmas vágással kiütötte ellenfele kardját, miközben ellenfelét homlokán újból megvágta. Erre a párbajt beszüntették. A párbaj után **Kovács** bocsánatot kért **Nyírítól** és így az affér a felek kibékülésével ért véget.

Dombóváry-Sulhof Géza és **dr. Fuchs Jenő** ügyvédek ma harczképtelenségig menő kardpárbajt vívtak. **Dombóváry** segédei voltak: **dr. Hajdu Marcell** és **dr. Komlós Artur**, **Fuchs Jenő** pedig **Mándy Lajos** és **Rudnay Egyed**. Az orvosi tisztet **dr. Komlós Béla** látta el. A párbaj **dr. Dombóváry** harczképtelenségig menő sebesülésével végződött.

— **A tizenharmadik.** A tizenharmadik számtól való babonás félelem él a köznépek körében, de hogy fejedelmi udvarokban is dideregnek ettől a számtól, azt bizonyítja az alábbi quiproquo, amely a müncheni udvarban történt. A birodalmi postahivatal államtitkára, **Krátke** titkos tanácsos hivatalos volt udvari ebédre; ugyanekkor meghívták **Porlewils** miniszterelnököt és **Fraendorfer** közlekedési minisztert is. A régens-herceg éppen belépett az ebédlőbe, hogy vendégeit üdvözölje, amikor hirtelen feltűnt, a szolgálatban levő urak nagy meglepetésére, **Mottl** Félix, az opera- és zeneigazgató, mellén az imént adományozott rendjellel és szintén le akart ülni a terített asztalhoz. Meghívták, — mondotta — tehát eljött. Ugy is volt, de nem arra, hanem egy későbbi napra. A müncheni királyi palotában most csomó ember azon töri a fejét, hogyan történhetett a févedés. A kiváló muzsikust természetesen azért ezen a napon is szívesen látta a régens-herceg, de a meghívottak kivüle éppen 12-en voltak és így általános derűtlenség közt a régens szárnysegéde, gróf **Castele** kapitánynak a főasztal mellett terítették, mert régi bajor udvari szokás szerint **tizenhárom** semmi esetre se ülhetnek az udvari ebédre.

— **Strasznov lopói.** **Strasznov kapitányról**, ki most a nagyváradi börtönben ül szélhámosságainak következményeit, hozzá nem méltó hírt kapunk. **Strasznovot**, ki annak idején sértésnek vette, hogy a köpeniki kapitánnyal egyenrangú szélhámosnak minősítették, most azzal vádolják, hogy a vonaton kilopott volna **Batesin** Jakab nevű lovrnai lakos zsebéből ötven koronát. A lopásban állítólag bűnrészes is volt neki, egy eddig ismeretlen, mintegy 30 éves ember. A pört csak **Strasznov** kiszabadulása után tárgyalják.

— **A sáska.** Borsódmegye déli részét ellepte a marokkói sáska és elpusztítással fenyegeti a legelőket, vetéseket és szőlőket. A sáskapusztítás egyenlőre **Mezőkövesd,** **Szentistván** és **Püspöki** községekre terjedt ki. **Tarnay Gyula** alispán a helyszínre utazott és táviratilag értesítette a földmívelésügyi minisztert a veszedelemről, aki sáskairtó-gépeket küldött. A fenyegetett terület lakossága élénk részt vesz a sáskapusztítás elleni védekezésben. Sáskaik eddig a legelőket és szőlőket pusztítják.

— **Reményteljes csemeték.** Nagyon érdekes társaság mulatott tegnap este egy erzsébetvárosi zugkávéházban. Három 11—12 esztendőskorú iskolás fiú volt a bőkezű házigazda és egy csomó utczei leány élvezte a gazdag mulatságot. A rendőrség letartóztatta a három fiatal szeladont, névszerint Csörgő Lajost, Kiss Lajost és Weil Jenőt. Az iskolás suhanczokról kiderült, hogy harmincznyolcz különböző tolvajlást hajtottak végre és az így szerzett pénzt mulatták el.

— **A Panama-csatorna fejlődése.** A Panama-csatorna fejlődéséről és a munkálatok jelenlegi állásáról Bunau-Varille francia mérnök, a csatornaügy legelső harczosainak egyike ekkép nyilatkozott: Az amerikai mérnökök első hirádsái szerint a munkálatoknak 1906. július hóban fokozottan kellett volna folytatódniuk és 40 kotró segítségével havonta 750.000 m³ föld és sziklaanyag lett volna kiemelendő. A valóságban 47 kotró működött augusztus havában 244.000 m³, szeptemberben pedig 289.000 m³ munkaeredményrel. Ezen bal-siker oka az amerikaiak visszás eljárási módozatában keresendő, kik ahelyett, hogy az ország rendkívül gazdag természeti erőit fordítanák hasznukra és uszókotrókkal lazítanák föl az anyagot és vizen tovább tanák azt, még most is szárazkotrókkal dolgoznak és szárazon szállítják föl az anyagot nagy kinnal a csatorna partjaira. Ez az eljárás ott, az esőben oly rendkívül bővelkedő éghajlat alatt, ahol a kis patakok a legrovidebb idő alatt rohamos folyamokká dagadnak, súlyos technikai hiba. És mily roppant munkaerő fecsérlődik el a természeti erők ellen viselt ezen meddő küzdelemben! A csatornamunkálatokra a 2 1/2 évvel ezelőtt történt átvételtől kezdve mult évi október 31-ikéig kiadtak összesen 180.000.000 frankot. A francia társulatok munkaeredményét, még pedig a régi társulatnak 54.000.000 m³-ét és az újabbnak 5.250.000 m³-ét, valamint az épületeket, raktárakat, kórházakat stb. az amerikaiak részére való átvételnél 165.000.000 frankra becsülték és kifizették. Maguk az amerikaiak kevéssel több mint 1.500.000 m³-t emeltek ki, de kiadtak rá 15.000.000 frankot. A fentebb említett visszás eljárás miatt a csatorna befejezése 8—10 évi késéssel szenvedhet. A viszonyokkal minden tekintetben jól ismerős Bunau-Varille véleménye szerint, a tőle egyedül jónak tartott eljárással 3000 munkással naponként legalább 75.000 m³-t lehetne kiemelni, ami a csatorna elkészültét igen jelentékenyen siettetné.

— **Vitriol-robbanás.** Nagy szerencsétlenség történt ma délután négy óra tájban a nyugati pályaudvar 22-ik számú anyagraktárában. A raktárban nagymennyiségű vitriol van felhalmozva üvegedényekben, talpfa-telítés és más egyéb technikai czélakra. Egy ilyen vitrióllal telt üveg, amelyben kilenczven kilogramm maróanyag volt, ma délután, eddig még ki nem derített okok folytán felrobbant s veszedelmes tartalma szerteomlott. A szétfröcseselő vitriol, a raktárban dolgozó Bozsók János, Sziri István, Vranka Ferencz, Vranka János és Kreller István vasuti munkásokat veszedelmesen összegegette. A sebesülteket, akik közül háromnak, és pedig Bozsók János, Sziri és Vranka Ferencznek az állapota életveszedelmes, az előhívott mentők a Rökusba szállították.

A rendőrség vizsgálatot indított, hogy a borzasztó szerencsétlenség miatt terhel-e valakit felelősség.

— **Automobil bérkocsik Bécsben és Budapesten.** A bérkocsisok ipartársulatának ülésén Pollák elnök bejelentette, hogy eddig már 135 egyfogatu bérkocsinak a tulajdonosai irták alá a szerződést a londoni, párisi, bécsi és budapesti automobil vállalatot létesítő angol-francia társulattal. Bécsben ennek folytán már az ősszel megkezdődik az automobil bérkocsi üzeme. Az új automobil bérkocsik taxaméterrel lesznek ellátva és tarifájuk olcsóbb a jelenlegi kétfogatu lovas bérkocsinál. Budapesten a szervező szindikátus gróf Zichy Béla Rezső orsz. képviselőnek elnöklété alatt szintén megkezdte már működését. A magyar szindikátus alelnöke gróf Széchényi István.

— **Jótlékony ünnepély az árvák javára.** A VI. kerületi előljárásság ma számolt le Friedmann igazgatóval az árvák javára Ósbudavárban rendezett ünnepélyről. Az eredmény örvendetes, mert nem kevesebb, mint háromezer korona jutott az árváknak. Friedmann igazgató elhatározta, hogy ezen-tul minden vasárnap délután más-más árvaház összes gyermekei részére ingyenes előadásokat rendez Ósbudavárban és uzsonnára is vendégül látja. Julius 4-én pazar fényű Szabadság ünnepély lesz Ósbudavárban az amerikai Egyesült-Államok nagy napián, tekintettel ott lakó honfitársaink százezreire.

— **A pécsi kiállítás.** Az országos erdészeti egyesületnek 206 tagja érkezett ma Pécsre a holnapi évi közgyűlésre. Az egyesület elnökségét báró Bánffy Dezsőt, Balogh Vilmos s Bedő Albert államtitkárokat, a földmívelési és vallásügyi miniszterium valamennyi főtisztviselőjét a pályaudvaron nagyközönség élén Nendtvich Andor polgármester, továbbá Koszits Kamill alispán és a kiállítás végrehajtó-bizottsága nevében Zsolnay Miklós elnök fogadták. Az erdészek a város vendégei lévén, a polgármester üdvözölte az érkezőket, mire báró Bánffy Dezső hálással köszönte meg a város szives meghívását, mely most kiállításával megmutatta, hogy feladatának magaslatán áll. Abban a meggyőződésben vannak, hogy a közgyűlésre a legalkalmasabb és legkellemebb helyet választották ki. Az alispán a vármegye nevében is üdvözölvén a vendégeket, szállásukra hajtattak. Délután igazgatósági ülés volt, mely előkészítette a közgyűlést. Este a kiállítás területén ismerkedési estély volt. A budapesti Sas-kör 250 tagja holnap délelőtt fél 12 órakor különvonaton a kiállítás megtekintésére Pécsre érkezik. A fővárosi vendégek éjjeli 11 órakor visszatérnek Budapestre.

— **Vidám végű szomorú ügy.** A lovagias ügyek minden körülmények közt szomorú ügyek. Szomorúak már csak azért is, mert a korszaktól való visszamaradottságot jelentik és — miután minden nap tuczatszám fordulnak elő — bizonyítékai annak, hogy még a legnagyobb mértékben divatban vannak és nincs is kilátás arra, hogy megszűnjének. Szomorúak rendszerint azért is, mert vércsapolással, esetleg halállal végződik s kicsiny, jelentéktelen dolgokért emberélet, vagy legalább is testi épség esik áldozatul. Azonban vannak esetek, amikor ilyen gyászos ügyek is vidáman végződnek. Nagyváradon történt, hogy Jancsó Jenő nevű festő beléütközött az utcán Rottmann Miklós honvédkapitányba. Ebből szóváltás támadt. Jancsó ököllel fenyegetőzött, a kapitány kardot rántott és sujtani akart, de a kardot dr. Zilahy Gusztáv nevű ügyvédjelölt a botjával felfogta és így szólt:

— Kapitány ur, ilyen ügyet nem így intéznek el.

A kapitány katonalétére nagyon jól tudja, hogyan szoktak lovagias ügyeket elintézni s ami őt illette, mindent el is követett, hogy a lovagias-ság szabályai szerint elintéztessék. Elküldte segédeit Jancsóhoz. Balogh Barna és Baranyai László huszártsztek voltak a megbizottak. Jancsó is megnevezte a maga segédeit: két földmíves munkást. Kávéházban kellett volna találkozniuk a segédeknek. De Jancsó segédei minden lovagiassági szabály lábba taposásával s az összes párbajkodexek megvetésével nem jelentek meg a légyotton. Helyettük nagy későn beállított Sonnenwirth Lajos, a nagyváradai szociálista párt titkára és Horváth Gusztáv, a földmíves szakegylet tisztviselője. Mindketlen kijelentették, hogy a segédek nem jöhetnek, mert munkában vannak. Egyébként azt ízenik, hogy felük nem hajlandó párbajba keveredni s fegyveres elégtételt nem hajlandó adni. A tsztek jegyzőkönyvet vettek föl s felük részéről az ügyet befejezletnek jelentették ki. Így végződött eléggé vidáman és szerencsésen a nagyváradai szomorú ügy.

— **Babó az ágy alatt.** Veszedelmes látogatója volt ma egy Budakeszi-úti villának Weisz Lipót kereskedő, akinek a József-köruton van üzlete, családjával a Budakeszi-út 28-ik száma alatt lévő villában nyaral. Ma délután, ugy három óra tájban a család 7 esztendőskorú leánya átmént a hálószobába, hogy egy kicsit lefeküdjék. Alig pihenit azonban a gyermek ágyacsájában, a szomszédos ágy alól neszt hallott, amittől megijedt és sikoltozni kezdett. Erre az ágy alól egy jól öltözött fiatalember mászott elő hirtelen, aki kést rántva, megfenyegette a megrémült gyermeket, hogy megöli, ha sikoltani mer. A kis leány ijedtében elhallgatott, a rabló pedig az egyik földszinti ablakot bezuzva, elmenekült.

A zajra természetesen összefutottak a háziak, akik a gyermeket félájultan találták ágyában. Perczek teltek bele amíg a szegény kislány el tudta mondani, hogy mi történt. A rabló külsejéből azonban csak annyit ragadta meg a figyelmét, hogy cipője nem volt a lábán, csak harisnya. A lakás

egyik zugában csakugyan meg is találták a háziak a veszedelmes ember ott felejtett cipőit és a kalapját.

Weisz Lipót kereskedő az esetről jelentést tett a központi rendőrségen, ahol Kádár Péter detektivet rendelték ki a nyomozásra. A detektiv mindenekelőtt megállapította, hogy a rabló cipőit teljesen újak és hogy Fogt Márton cipészmeister üzletéből kerültek ki, akinek a Csalogány-utca 52. sz. alatt van műhelye. A detektiv rögtön fölkereste Fogt Márton cipészt, aki aztán elmondta, hogy a cipőt tegnap vásárolták nála, a vásárló pedig ott is hagyta nála a régi cipőit talpalás végett, amelyért ma este 8 órakor jön el. A detektiv erre ott maradt a cipőműhelyben és elbujva várta a rabló érkezését. Közben a műhelyből Jekli János cipészsegéd átmént Gajetter János Krisztina-köruti vendéglőjébe. ahol ott találta a nagyon keresett ismeretlent békén vacsorázva. A legény feltűnés nélkül ismét eltávozott a helyiségből és visszasietett a műhelybe, ahol elmondta a dolgot Kádár detektivnek. A detektiv rögtön átmént a korcsmába, mikor azonban belépett, a rabló úgy látszik fölismerte őt, mert hirtelen fölugrott és egy pár asztalt feldöntögetve, egy mellékajtón kifutott az utcára és elmenekült. A rendőrség nyomozza.

— **A székesfehérvári rablógyilkos nyomában.** Megirtuk, hogy e hónap 11-én a Tács községhez tartozó s Gulner Gyula pestmegyei főispán bérletét képező Pötöle-pusztá határában, az Aba-felé vezető úton délután 1—3 óra között Magyar János 21 éves tejszállító kocsiát, amint Székesfehérvár felé tartott, öt lövéssel agyonlőtték és 1156 korona 61 fillért, az összedett tejpenzt elrabolták tőle. A me-renylő még a lovakat is lelőtte. A rablógyilkosságban budapesti detektivek is nyomoztak s megállapították a valószínű tettes kilétét, szemtanuk állítása szerint ugyanis a rablógyilkosságot 30 év körüli nyulánk termetű, szürkeruhás férfi követte el, többben látták elmenekülni, de egyik sem merete utját állni. A detektivek most kiderítették, hogy ez a személyleírás teljesen ráillik egy napszámra, aki a főványi csárda bérlő-nőjénél, Horváth Andrásnénál volt május hónap első feléig alkalmazva. Az illető Dolezsei Károlynak mondta magát, de Kovács néven is szerepelt, egy béres barátját meglopta és megszökött. A detektivek megállapították, hogy Dolezsalek Károly az igazi neve, rákoskeresztúri születésű csavargó, rossz hírű ember, aki falubelijeit szerint, rablógyilkosságtól sem riad vissza. Pontos személyleírása: középnél valamivel magasabb, nyulánk, arca hosszú, napbarnított, haja gesztenyebarna, orra hosszas, vékony, bajusza barna, előrehajolva lomhán szokott járni, mesterember benyomását teszi, beszélt magyarul, németül. Itt jegyezzük meg, hogy az 1156 koronán kívül még egy szivartárczát is elrabolt, melynek belső felében M. J. és V. M. betűk voltak ragasztva. A rendőrség most széleskörű intézkedéseket tett Dolezsalek kézrekerítésére.

— **Óriási napfolt.** A csillagászokat jelenleg egy szokatlanul nagy napfolt ejti csodálkozásába. A napfoltok tudvalevőleg különböző nagyságu sötét pontok a nap felületén, amelyeknek természetével a tudósok azonban még nincsenek egészen tisztában. Ezek a foltok egyúttal haladnak a nappal, főbbször megváltoztatják alakjukat, eltűnnek, majd ismét feltűnnek. Tömegük szintén változik. Így például megfigyelték azt, hogy minden 11-ik évben feltűnően nagy számban mutatkoznak a napfoltok. Pontos mérés alapján megállapították, hogy volt már 211.400 kilométer átmérőjű napfolt is. A most látható napfolt is 200.000 kilométernél nagyobb átmérőjű és 3000 millió négyzetméternyi területet fedd be.

— **Védőkezés a szénhiány ellen.** A szénhiány dolgában a minap tartott értekezleten a szénnyagykereskedők erősen kifogásolták, hogy a pályaudvarokon kevés a szénraktár és a bérlet feltételei is nagyon terhesek. Az értekezleten jelen volt dr. Bódy Tivadar tanácsos is, a pénzügyi és gazdasági osztály vezetője s már akkor bejelentette, hogy a panaszt hajkón a főváros akkép akar segíteni, hogy megfelelő területet bocsát a szénkereskedők rendelkezésére, ahol a szénraktározhatják. A helyiséssel fogadott terv megvalósítását Bódy tanácsos már megkezdte. Ma a szénszállításra tartott árlejtés után értekezletet tartott, amelyen megállapította, hogy a főváros az Üllői-ut és Bihari-ut mentén lévő fővárosi telken rendezi be a szénraktárt. Egyelőre ideiglenes jellegben, a lehető legkisebb költséggel, úgy, hogy nagyobb kár nélkül abbanhagyassák, ha a kisérlet be nem válna. A terület 23.000 öl, de csak egy részét kerítik be, amelyet aztán iparvágánnyal kötnek össze. Az előterjesztést a legközelebbi közgyűlés elé viszik be.

— **Szervezet helyett szakcsoport.** A budapesti kőműves szakszervezetet a belügyminiszter tudvalevőleg néhány hét előtt feloszlatta. A kőművesmunkások erre tegnap este megalakították a kőműves szakcsoportot. A Baross-utca 45. szám alatt levő vendéglőben volt az alakuló gyűlés, amelyen mintegy háromezer ember vett részt. Kovács József beszéde után megválasztották a tisztikart. Elnökök lettek: *Valics István* és *Szabó Lajos*. A gyűlés a Marseillaise éneklésével ért véget.

— **Thury Zoltán varrőiskolája.** Az évről-évre rosszabbodó gazdasági viszonyok takarékoságra intik a jobb módú családokat is, amelyeknek nyugodt és biztos egzisztenciáját is kemény próbára teszi az életnek egyre növekvő drágasága. A munka, a küzdés a férfi hivatása marad, de a takarékoság az asszony kötelessége. S vajon hol kínálkozik több sikere a józan takarékoságnak, mint a ruházkodás körül? Ha a gazdasszony a saját kezével tudja elkészíteni a maga és a hozzája tartozók ruháját és fehérműjét, hihetetlen módon megkönnyíti a kenyérkereső küzdelmét. Erre a hasznos mesterségre akarja megtanítani a budapesti intelligens családok leányait Thury Zoltán asszony, a némrég elhunyt jeles író özvegye. Nemes izlését és nagy kitartással szerzett tudását szolgálatába adja a nőnevelés e fontoságának. A jövő őszi urileányok számára varrőiskolát nyit a Lipót-körút 8. számú házában, ahol rövid idő alatt megtanulhatják a legelegánsabb ruha és a legizlésebb fehérmű varrását. A növendékek beírása szeptember 1-én kezdődik.

— **A rejtélyes automobil.** Tegnapelőtt este két munkáskülső férfi egy számozatlan automobil állított be a Szent László-utca 40. számú ház udvarába. A lakók kíváncsian az automobil köré sereglettek, mire a két férfi azt mondta:

— Legyenek szívesek, vigyázzanak erre az automobilra. Elromlott, nem akar tovább menni. Majd később értejük.

De máig sem jöttek érte. A rendőrség az hiszi, hogy a két férfi valahol lopta az automobilt, de nem mérte értékesíteni.

— **Halálozás.** *Waldmann L. M.*, a bécsi Ronacher-intézet igazgatójának temetése óriási részvét mellett ment végbe. A temetésen az összes bécsi színhadok testületileg voltak képviselve. A Ronacher-intézet előcsarnokában volt a ravatal felállítva, melyre száznál több koszorú érkezett. A közelben levő evangélikus templomban történt beszentelés után a központi temetőben helyezték örök nyugalomra a megboldogult igazgatót, *Waldmann Imre*, a Fővárosi Orfeum igazgatójának atyját.

— **Friemann Adolf**, a főváros egyik legidősebb lakosa, ma hajnalban meghalt 98 éves korában rövid szenvedés után.

— **Özv. Tancsics Mihályné** a nagy márcziusi napok első felszabadult mártírjának özvegye, ma éjjel 94 éves korában végelgyengülésben meghalt a Tompa-utca 30. számú házában.

— **Gyermekek tragédiája.** Mélyen megindító dráma játszódott le Aignau mellett Caborousse helységben. Két gyermek megrendítő drámája volt ez. *Bauerrel* nevű kávé tizennégy éves fia elment három éves kis öccsével epérfalevelet szedni. Az uton az öregebb pisztolyt adott át a gyermeknek, hogy játszó vele; azt hitte, nincs megtöltve. De hirtelen lővés dördült el és a kis fiu vértől elborítva összesett. A nagyobbik fiu azt hitte, hogy öccse meghalt, gyorsan ráirta egy czédulára a következő sorokat és letette a földre:

— Amikor Luciennek átadtam a pisztolyt, azt mondtam, hogy nincs megtöltve, de ha volt bátorságom odaadni neki, lesz bátorságom még egyszer elsűtni.

Ujra megtöltötte a fegyvert és egy golyót röpített a fejébe. Holtan vitték haza, kis öccse életben maradt.

— **Sikkasztó rendőrök.** A debreczeni rendőrség egyik őrök, *Nagy Sándor*, aki városszerte híres volt gavallér-tempóiról, hivatalos pénzeket sikkasztott és azután Amerikába szökött. Az elsikkasztott összeget ezrekre teszik, pontosan azonban eddig még nem tudták megállapítani a hiányzó mennyiséget. *Nagy Sándor* rendszeresen a hivatalos pénzek átvételkor dézsmálta meg a hatósági pénztárt olyképen, hogy a nyugtákat meghamisította. Boldizsár rendőrkapitány maga is nagy mértékben károsodott.

— **Körözött építész.** A budapesti büntető-törvényszék vizsgálóbírája elfogató parancsot adott ki *Braun Emil* állítólagos építész ellen. *Braun Emil* a Dohány-utca 61. számú házában hónapos szobában építési irodát tartott s a többi közt *Glogovszky és társa* czégtől egy írógépet vásárolt hitelbe. Az írógépet nyomban eladta s megszökött. A rendőrség most sikkasztás miatt keresi *Braun Emil* a ki szikár termetű, fekete haju, fekete szemű, 6-lábú fiatal ember.

— **Nemzetközi balesetiügyi kiállítás.** A nemzetközi balesetiügyi, iparegészségügyi és munkásjóléti kiállítás ügye a kezdeményező szakegyesületek kebeléből kiküldött és *Thék Endre* elnöklésével működő végrehajtó-bizottság munkálkodása következtében sikeresen halad előre. Ausztriában az osztrák iparosok központi egyesületének közreműködésével és dr. *Exner Vilmos* osztályfőnök vezetésével külön osztrák bizottságot alakítottak, szintugy Németországban is a német ipar állandó kiállításügyi bizottságának közreműködésével, valamint a német birodalmi balesetiügyi kormány támogatásával dr. *Hartmann* titkos tanácsos és dr. *Albrecht* tanár vezetésével külön német bizottságot szerveztek, melyek Ausztria és Németország technikai czégeinek a budapesti kiállításra való részvételére vonatkozó munkálataikat már megindították. Franciaországban is most van folyamatban a francia iparosok balesetiügyi egyesületének vezetésével külön bizottság szervezése, ugyszintén kiállítás van arra is, hogy Olaszország, Svájc, Belgium, Hollandia, Svéd- és Norvégország szaktechnikája a budapesti kiállításra megfelelően képviseltesse magát.

— **Gyilkos szerelmek.** *Finta Mózes* bereckzi kereskedő felesége és *Mikó Ferencz* főgimnáziumi tanuló, akik szerelmi viszonyt folytattak, agyonlőtték. A gyilkosokat elfogták.

— **Rendőri hírek. Öngyilkos cseléd: György-pál** Regina 19 éves cseléd Szentkirályi-utca 23. szám alatti lakásán ezetsavat ivott. Mielőtt eszméltre térítették volna, meghalt. — **Betörés: Bálint** Sándor magánzó Maglódi-ut 27. szám alatti lakásába ismeretlen tettesek betörték s onnét 484 korona értékű ruhaneműt elloptak. — **Zseblovajlások: Vudi** Krisztina nevelőnőnek a villamoson ellopták 140 korona értékű aranylánczát. — **Ujvári** Lajos pinczértől ellopták 100 koronát érő óráját. — **Lokosch** Antal kertész zsebéből a czirkuszi előadás után a villamoson ellopták aranyóráját s lánczát. A kár 240 korona. — **Eltűntek:** A rendőrségen a következők eltűnését jelentették be: *Gerégen* Borbála 16 éves cseléd, *Petroczy* Béla 15 éves tanonc, *Michák* Géza 19 éves tanuló, *Szjártó* Dezső 13 éves tanuló, *Karl* Lázár 40 éves gazdász, *Tasnádi* Titusz 15 éves tanonc, *Bacsák* István 34 éves rézöntő, *Mayer* Ferenczné 28 éves tapétás neje, *Nahalka* Mária 23 éves cseléd, *Szufflanszky* Katalin 23 éves cseléd és *Györi* Károly 16 éves tanonc.

— **Balesetek: Gombolai** Antal 34 éves lakatos ma délelőtt egy éles vassal véletlenül megvágta az ütő-erét. A mentők a Rókus-kórházba szállították. — **A Gróf** *Haller-utca* és a *Márton-utca* sarkán *Takács* József 33 éves kocsiszt úgy hasba rugta egy ló, hogy összesett. Az István-kórházba vitték. — **Belefutak a Dunába.** Tegnap délután több 69. gyalogezredbeli közkatona fürdött az obudai Dunaparton. Az ár egyszerre elragadta *Sós Mihály* 23 éves közvitét, társai megmentésére siettek, de már késő volt. A szerencsétlen közkatona holttestét még nem találták meg. — **Szuttoni** János 39 éves napszámos a VII. számú fűshajórol saját vigyázatlansága folytán beleesett a Dunába s nyomtalanul eltűnt a habokban. — **Betörés a tüzérkaszárnya.** *Petrini* Gyula főhadnagynak a tüzérkaszárnyaiban lévő lakására ma éjjel ismeretlen tettes betört, az irászatlajókat fel-felcsiztette s onnét egy 500 korona értékű aranyórát elloptak. A rendőrség nyomozza a vakmerő betörőt. — **Lopás a fürdőben.** *Bernhard* Endre svájci kereskedő följelentést tett a rendőrségen, hogy a Rudas-fürdő egyik kabinjából ellopták a pénztárczáját, amelyben öt darab százfirkos bankjegy volt. A tolvajt nyomozza a rendőrség.

— **Nyári társasutazások.** A Központi Menetjegyiroda északolaszországi társasutazása, mely az olasz tavakhoz és a Simplon-alaguton át Svájcba viszi a kirándulókat, igen érdekesnek ígérkezik. A kirándulás július hó 5-én indul és befejezése alkalmával minden résztvevő az egész Svájc területére 15 napig érvényes vasuti bérletjegyet kap kézhez. A 325 korona részvételi díj, melyben az összes költségek bentfoglaltainak, kivánatra — havonként 20.— korona utólagos részletekben is fizethető. A Menetjegyiroda azonkívül minden szombaton kirándulást indít a Magas-Tátrába, továbbá Herkulesfürdőbe és az Aldunára, ez utóbbi a pécsi kiállításal kapcsolatban is. Részletes felvilágosítással és prospektussal készsággel szolgál a Központi Menetjegyiroda, (Budapest, Vigadó-tér 1.). Ugyanott a részletfizetésre történő fürdőzés és üdülésre vonatkozólag is kapható prospektus és felvilágosítás.

— **Az Országos Női Gyorsíró Egyesület** szakiskolájának saját helyiségében VII., Kazinczy-utca 3. megtartandó szünidei tanfolyamaira jelentkezéseket legkésőbb július hó 10-ig fogad el. A szünidei tanfolyamok mérsékelt tandíj mellett tartatnak s tárgyak: német gyorsírás, kereskedelmi gyorsírás, vita gyorsírás és gépírás az összes írógéprendszerrel; valamint szükség esetén magyar gyorsírás kezdők részére.

— **Társas-utazások.** Július hó 6-án Lourdesbe melynek jelentkezési határideje f. hó 30-ika. Július hó 15-én Párisba, a VII. kerületi függetlenségi és 48-as kör részvételével, ugyanakkor Schweizba és az Észak olaszországi tavakhoz. Július hó 20-án a Rajna vidékére s a Szt.-Erzsébet születési helyére Marburgba, melyet mélt. és főtiszt. dr. *Komlóssy* Ferencz ur, pozsonyi prépost pápai prelátus vezet. Programokkal készsággel szolgál a „Magyar Utazási Vállalat r.-t.” Budapest, IV., Eskü-ut 3. szám.

— **Új műsor a Beketow-czirkuszban.** A czirkusz az elmúlt héten is állandóan jól látogatva, az utolsó műsor kiváló erőt csaknem kivétel nélkül új mutatóványokkal arattak elismerést. *Belling* Góbert forgó asztala szünni nem akaró kacagást eredményez. Egészen újak a két *Revell* komikus nyújtóműsorok, a kik jól beillenek a pompás műsorba. Vasárnap délután az *Erzsébet-árvaház* és a protestáns árvaház gyermekei ingyen nézik az előadást.

— **Ha jó és olcsó** divatrua cikket akar, forduljon Vass Jenő céghez Budapest, Erzsébet-körút 22. szám.

— **A czimbalomkészítés** terén nagy érdemei vannak *Habits* Antal budapesti hangszerkészítőnek (VII., Erzsébet-körút 42.), ki elismert, első szakértője a czimbalomkészítésnek, minél fogva az ő czimbalmai páratlan nagy kedveltségnek örvendenek.

— **Zászlók, czimerek, minden kivitelben** kaphatók *Linhart* színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Árjegyzék ingyen.

— **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

— **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 f.**

— **Nászajándékok** *Rothauser*. Deák-tér 6. sz.

— **Fogyasztó közönség** egyetlen alkalommal sincs annyira az eladó lelkiismeretességének kiszolgáltatva, mint amidőn őt vagy ékszer vásárol. Ezen cikknél a legkevesebben tudják azt megállapítani, vajjon elsőrendű tartós óraszerkezetet, vagy hibátlan kövü ékszer kaptak-e? És ezért teljes mértékben méltányolható a vevőközönség tétovázása, amidőn ünnepi ajándéknak avagy egyéb alkalomra órákat vagy ékszerfelét akar vásárolni. Sajnos, hogy sok reklámmal dolgozó, némely esetben nem is szakember kezében levő üzlet nem azt nézi, hogy vevőjét lelkiismeretesen kiszolgálja, hanem, hogy kétes értékű holmiján minél nagyobb haszonnal adjon túl. — Ily körülmények között öszinte örömmünkre szolgál, ha ezuttal egy általános elösmert szolid órára terelhetjük t. olvasóink figyelmét. — *Polgár Kálmán* budapesti óraművészt értjük, (üzlete: VII., Erzsébet-körút 29. szám.) kinek egy évtized óta fennálló üzlete országos jó hírre tett szert, mert ő az egyedüli órási, aki zseborát minden helyzetben, sőt a finomabbakat még hideg és melegben is kiregulazza, ami által még a temperatura változásai sincsenek befolyással óráira. A vidéki közönség kényelmére *Polgár Kálmán* „A Műtövös” cím alatt egy képes albumot állított össze, ami gondos, fénykép után készült metszetekben mutatja be az immár nagy népszerűségnek örvendő és megbízhatónak elösmert *Polgár-féle* órák és ékszerkezeteinek menő fényképeit. *Birjuk* *Polgár Kálmán* abbeli ígérését, hogy a kiadásában megjelenő „Műtövös” olvasóinknak közvetlenül ő hozzá czimzendő felszólításra: ingyen és bérmentve megküldi.

— **A nagy hőségben** kellemes tidítő, legjobb szomjúságotlók a *Schmidt-féle györi Udító-caramellek*, legkifűnőbb tápszert a *Schmidt-féle Tejszincskokoládé*. Ha a szokott bevásárlási hejyen e cikket nem volnának kaphatók, úgy azok közvetlen a gyárból és budapesti főraktárban: VII., Erzsébet-körút 4. is, beszerezhetők.

EGYHÁZAK.

— **(Az evangélikusok közgyűlése.)** Az ágostai hívallású evangélikus egyházmegye *Fabiny* Gyula felügyelő és *Kacziány* János esperes elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés jóváhagyta a *Simonyi-féle* alapítvány oklevelét, mely iskolai czélokra bocsátja át a Hajó-utca 10. számú házat. A trencsényi egyházmegye azon felhívását, hogy a nem állami népiskolák törvényjavaslatával szemben az egyházmegye foglaljon állást, levették a napirendről, mivel a törvényjavaslat már szentesítve van. Végezetül az egyházmegye, mivel az egyházmegyei felügyelő mandátuma lejárt és a régi szokás szerint az esperes megbízatása is véget ért, felhívta az egyházközös-

geket új felügyelő, illetve új esperes választására. A szavazatszedő bizottság tagjai: *Schantz* János és *Kaufmann* Kamilló, a szavazólapokat az esperesi hivatalhoz kell küldeni bezárólag augusztus 28-áig.

(A pesti ág. hitv. evangélikus testvéregyháza) minapi gyűlésében a *Lux* Ede tanító halálával megüresedett tanítói állásra első helyen *Laman* kolozsvári és *Matesz* zurányi tanítót jelölték. A képviselőtestület előreláthatólag július 2-án fog dönteni.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Az Opera programja.

Budapest, június 22.

Messzire előre tekint *Mészáros* Imre, az Operaház igazgatója. Mert most, hogy a színházi saison lejárt, az Opera kapui bezáródtak, három esztendőre kiható programot adott, melynek művészi értékét és komolyságát semmi okunk sincs kétségbevonni. — Az összes jelek arra vallanak, hogy az Operaház művészi és adminisztratív ügye a legjobb kezbe jutott. *Mészáros* Imre az igazi művész komolyságát vitte bele hatáskörébe. Eddigi rövid ideig tartó működésével hebizonyította rátermettségét. Nemcsak eszméi vannak, amelyekkel az Operát igen magas színvonalra emelheti, hanem erős keze is. Erős kéz alatt értjük mindenekelőtt az ügyes vezetésére, a művészi élet föllendítésére nem elég a tudás és akarat. A tapintatosság és energia elengedhetetlen feltétele a sikeres munkának. *Mészáros* Imre ért ahhoz, hogy mérlegre tegye a művészi erőket és azokat a kellő helyre, kellő időben beállítsa. S nagy művészi érzéke s élessége képessé teszi a nagy energiára is, mely nélkül sem egységes, sem művészi vezetés el nem képzelhető. S azzal a széles perspektívával, melylyel *Mészáros* Imre rendelkezik, meg is tudja alkotni az Operaház jövőjének képét és tervét, legalább annyira, amennyire földi számítás szerint a jövőben felmerülő esetleges akadályok számításába vételével azt megalkotni lehet. A legnagyobb megnyugvással vesszük tudomásul ezt a tervet, mint művészi programot azzal a biztos tudattal, hogy *Mészáros* igazgató művészi öntudattal jelölte meg az utat, a melyen a művészet igazi szelleme szerint haladni kell és amely irányban az Operát, mint nagy kultúrtenyézót vezetni óhajtja.

Tervébe belefoglalta *Mészáros* igazgató *Erkel* Ferencz műveinek ciklusos előadását. November 7-ikén lesz *Erkel* születésnapjának századik évfordulója. Erre az alkalomra a magyar zene nagymesterének összes dalműveit fel akarja eleveníteni.

Ehhez hasonlóan történik tervszerű előkészítése egy klasszikus ciklusnak oly módon, hogy a jelenleg műsorba illesztett 5 klasszikus dalmű minden évben kétféleképpen szaporítva, 1910. évig kiegészítetik 12-re, melyek aztán állandóan műsorban maradnak. Az igazgatóság továbbá oda fog törekedni, hogy az összes Wagner-operák ciklusszerű előadását biztosítsa a „Tündérek” és a „Parsifal” kivételével. Az Operaházban eddigelő előadott Wagner-operák száma tehát a „Rienzi”-vel kiegészítendő. Hasonlóképpen tervezetik a műsorban jelenleg szereplő három Verdi-opera számának 3-ra való kiegészítését. Mindezen tervek kivitele a legközelebbi 3-4 szini idényre csoportokba osztva történik.

A jövő évi szini idényre megállapított tervek a következők: Össze első sorban a „Tannhäuser” dalműnek a párisi át dolgozásában való előadása tervezetik; ezt követi *Mihalovics* Ödönnek még elő nem adott „Eliane” című dalműve. Utána előadásra kerül *Berlioz* nagy operája, „Benvenuto Cellini”. 1908. január hóra tervezetik *Goldmark* „Téli regé” című új operájának előadása. Február hónapban egyidőben kerül színre két egyfelvonásos és pedig *d'Albert* „Tiefland” és *Tschaikowszky* „Jolantha” című dalműve. Közben előadásra kerülhet új betanulással *Auber* „Fra Diavolo” című operája, márczius és április hónapokban pedig

következnek *Mozart* „Szóktetés a Seraillból” és *Gluck-Wagner* „Iphigenia Aulisban” című dalműveknek tervszerű előadása, illetve a műsorba való beillesztése. Amennyiben addig *Hubay* Jenő elkészül a már bejelentett új egyfelvonásos dalművel, a „Vénus”-sal, akkor ezen eredeti mű kerül első sorban előadásra az előbb említett két egyfelvonásos egyike helyett.

Tervezve van továbbá két kisebb balletudjongság előadása is, amelyek közül az egyik magyar tárgyú és magyar zenéjű. Az igazgatóság foglalkozik annak lehetővé tételével is, hogy *Tschaikowszky* „Csipekörözsza” című kiállításos nagy balletje az 1908. év tavaszán színrehozzassék. Hasoulóképpen mérlegeli az igazgatóság egy nagy és modern dalműnek előadását, mely esetleg a *Berlioz* „Benvenuto Cellini”-je helyett kerülne színre. E tekintetben a választás a következő dalművek között történhetik: *Dukas* „Ariane et Barbe Bleue”, *Debussy* „Pelleas et Melisande”, *E. Jaques Dalcroze* „Le Bonhomme Jadis” (vig opera 1 felv.), *Strauss R.* „Elektra”, *Padarewsky* „Manru”, *Boito* „Nero”. *Bungert* „Odysseus-Cyklus”-a, *Giordano* „Siberia”.

Az udjongságok mellett régi dalműveknek új betanulásáról is történik gondoskodás és az alább következő dalműveknek a műsorba való illesztése tervezetik: *Erkel* Ferencz két operája: „Brankovics György” és „Sarolta”; *Verdi* hérom operája: „Ernani”, „Traviata” és „Rigoletto”, két régi dalmű e klasszikus műsorból: „Figaro lakodalma” és „Varázsfuvola”, továbbá újbóli előadása *Goldmark* „Berlichingen Götz” dalművének; részben új szereposztással *Hubay* „Lavoita szerelme” és *Szendy-Szabados* „Mária” című dalműveinek, nemkülönben *Liszt* „Szent Erzsébet legendájá”-nak, valamint *Zichy Géza* „Roland mester”-ének előadása, ugyszintén tervbe van véve részben új szereposztással *Wagner* „Nürnbergi mesterdalkok” című dalműve, valamint általában a Wagner-operák előadhatóságának lehető biztosítása megfelelő kettős szereposztás által. A régebbi balletek közül újból a műsorba illesztetnek: „Sylvia”, „Korrigan”, továbbá a „Király mondta” dalmű francia balletjévéül „Coppelia”, utóbbi új kiállítással.

Az Operaház 1906-7-iki évadjáról az igazgatóság közlése a következő adatokat:

Az 1906. szeptember 16-tól — 1907. június 15-ig terjedő idényben, 273 nap alatt, az Operaház összesen 209 előadást és 2 opera-bált rendezett, 62 napon pedig az intézet zárva volt. Az előadások közül volt: 150 bérletfolyamos, 33 rendes bérletszünetes (ezek között 6 ifjúsági és 4 délutáni gyermekelőadás) és 26 rendkívüli bérletszünetes (ezek között 23 jótékonycélu előadás.) Az idény alatt színre került dalművek és balletek száma — szerzők nemzetisége szerint csoportosítva — a következő:

	Dalművek művek előadások száma	Balletek művek előadások száma
9 magyar szerzőtől	9 34	5 27
11 francia	13 52	1 8
10 német	16 54	2 4
6 olasz	14 74	— —
Összesen:	52 214	8 39

Műsorban volt tehát 52 különféle dalmű összesen 214-szer és 8 különféle ballet összesen 39-szer. Udjongság volt 2 dalmű (*Lavoita szerelme*, *Monna Vanna*) és 1 ballet (*Psyche*). Új betanulással színrekerült 4 dalmű (*A Rajna kincse*, *Tatjana*, *Manon Lescaut*, *Adré Chénier*) és 1 ballet (*A piros cipő*). Ezekon kívül az idényben adták először a „Kuruczvilág” című zenekölteményt (*Farkas Ödöntől*) és *Poldini* „Király-himnusz”-át. Az operák közül legtöbbször a „Pillangó kisasszony” (15), a balletek közül pedig a „Táncgyeveg” (14) került színre. Vendég szerepeltek a következő művészek: *Fodorné Aranka* (négyyszer) *Stvertkáné Koldberg Róza* (egyszer), *Kurz Selma* (egyszer), *Better Leonóra* (egyszer), *Destinn Emmi* (négyyszer), *R. Hilgermann Laura* (kétszer), *Feinhals Frigyes* (négyyszer), *Rossi Giulio* (kétszer), *Arnoldson-Sigrid* (hatszor), *Szamosi Elza* (hatszor). A vendégek együttvéve 31-szer léptek fel.

Az Operaház előadásainak bevétele az utolsó hét szini-idény alatt a következő volt: Az 1900. 1. idényben 388.000 korona, az 1901. 2. idényben 452.000 korona, az 1902. 3. idényben 477.000 korona, az 1903. 4. idényben 499.000 korona, 1904. 5. idényben 495.000 korona, az 1905. 6. idényben 583.000 korona, az 1906. 7. idényben 585.000 korona.

Szerzői díjak czimén az idényben kifizetett az Operaház összesen 35.152 korona 96 fillért és pedig hazai szerzőknek 14.690 korona 89 fillért, külföldi szerzőknek 20.462 korona 7 fillért.

(*) *Durand-Durand*. A Vígyszínházban ma ismét felújították *Ordonneau* nagysikerű bohózatát, *Durand* és *Durand*. Tekintettel az előrehaladt idényre, igen szép közönség nézte végig a kitünő és mindenben összevágó, szép előadást. Különösen sok tapsot kapott *Kertész Ella*, *T. Halmi Margit*, *Hegedüs, Góth, Szerémi* és *Tihanyi*.

(*) *Zeneiskolai vizsgák*. Temesváron *Major J. Gyula* ismert zeneszerző és zongoraművész vezetésével ez év január havában megnyílt. A Városi Zeneiskola e hó 17-én tartotta évrő vizsgáját. Ez a művészi nívón indult zeneintézet alig hat havi működés után meglepő eredményt mutatott fel. A növendékek egyfől-egyig szép haladásról tettek bizonyosságot. A jelen volt előkelő közönség és bizottság többször adott teiszésének kifejezést. Különösen tetszett *Barvy* *Bella* értelmes előadásáért és szép énekeért. Amint értesülünk a város ezen zeneintézetet állandósítja, mely ezzel a hazai zenekultúrát szolgáló komoly tényezők közé áll.

(*) *A Vígyszínház*. A jövő hét vasárnapján fejezi be a sikereiben rendkívül gazdag szezonját a Vígyszínház. Az utolsó hét műsorát is nagyon változatosan állították össze, olyformán azonban, hogy a *Bernátot*, *Heltai* Jenő nagysikerű énekes bohózatát, minden második este ismétlik. A népszerű udjongságot, amely holnap, vasárnap is színre kerül, azonkívül hétfőn, szerdán, pénteken és a következő vasárnapon adják. Kedden a *Durand* és *Durand*, *Ordonneau* és *Valabrégue* kacagató bohózata kerül előadásra, csütörtökön pedig a szezon nagyhatású eredeti udjongságát, az *Ordögöt* játsszák. Szombaton hosszabb pihentetés után a *Tribyt* frissítik föl *T. Halmi* Margittal czimszerpben. *Svengalit*, a szerep kreálóját *Fenyvesi* Emil fogja játszani.

(*) *A bus özvegy* vasárnap délután és este. A Városi Színház igazgatósága, tekintettel a darab óriási sikerére, vasárnap délután is előadja rendes helyarákkal „A bus özvegyet”, hogy az a közönség is láthassa az udjongságot, amely csak délután jár színházba. A rendkívül mulató paródisztikus bohózat eddigi összes előadásain zsufozásig megtelt színházat vonzott. Régióta nem volt ilyen nagysikerű „Slager”-je a színháznak, amiben természetesen nagy része van a kitünő előadásnak.

(*) *A Szabadságharc-szobor pályaterveteket* a közönség még holnap, vasárnap nézheti meg utoljára a városi Szépművészeti Muzeumban délelőtt tíz órától fél kettőig. A pályatervet iránt a közönség eddigelő még soha sem tapasztalt érdeklődést tanusított s azokat a mult hét leforgása alatt negyvenezernél többen nézték meg. A terveteket már hétfőn elszállítják a muzeumból.

EGYESÜLETEK.

(—) *Apponyi és az iskola-egyesület*. Az országos magyar iskolaegyesület igazgató-tanácsa gróf *Apponyi* Albert közoktatásügyi miniszterhez üdvözlő írást intézett abból az alkalomból, hogy a tanítói javaslatokat az országgyűlés mindkét háza impozáns többséggel szavazta meg és a koronás király szentesítette azokat. *Apponyi* az üdvözlésre így válaszolt: „Jóleső megnyugvással töltött el azon elismerés, melynek — hazafias lelkesedéstől áthatott czézzataimat méltányolva — oly ékes szavakban adtak kifejezést. Szives bizalmuk csak fokozni fogja munkakedvemet és azon reményemnek adok kifejezést, hogy a törvény eredményes végrehajtásával sikerülni fog a magyar kultúrát és ezzel a nemzeti magyar állam kiépítését egy oly jelentékeny lépéssel előbbre vinni, hogy annak mielőbbi betetőzése — ami édes mindnyájunk legfőbb óhajta — belátható időn belül biztosítva lesz. Szives jóindulatukat és támogatásukat továbbra is kéri hazafiai üdvözléssel gróf *Apponyi* Albert.”

(—) *A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége* szombaton, június hó 29-én d. e. 11 órakor Pécsen, az ottani városház dísztermében tartja meg ez évi rendes közgyűlést *Zitah* *Simon* elnök vezetésével. A közgyűlés tárgysorozata: Évi jelentés. Pénztári jelentés és költségvetés. Alapszabályok módosítása. Jelentés a hírlapbélyegekről leszállításáról. A megüresedett ellenőri állás betöltése. A jegyző jelentése a kopenhágai sajtókiállításról. Indítványok.

(—) *Pényképészeti kiállítás és iskola*. A Magyar Amatőrök Országos Szövetsége tegnap este dr. *Balassa* József és *Horváth* C. Guidó elnöke alatt látogatott választmányi ülést tartott. A választmány *Hoffmann* Viktor tükár előterjesztésére elhatározta, hogy a jövő hét folyamán, megfelelő helyiségben, nagyszabású országos amatőr-fénykép-kiállítást

rende. Egyben elhatározta a gyűlés, hogy őszkor megnyitja az első magyar amatőr-fotográfiai tanfolyamot, amelyen elsőrendű szakferiák fogják előadni a művészi fényképezést s be fogják avatni kezdő és haladottabb amatőrjeinket a művészi izlés és technika titkaiba. A szövetség helyiségei a nyáron át is nyitva vannak, a tagok azonban minden csütörtök este találkozhatnak az Aréna-úti Pálma-kertben.

FŐVÁROS.

(**Az új budai körút.** Annak idejében, amikor a budai várkert aljában tervezett udvari darabont-kaszárnya építéséről volt szó, Devecis Ferenc székessővárosi műszaki tanácsos tervet dolgozott ki, amely szerint a darabont-kaszárnya mellé az Attila-körut annyira megszélesítendő, hogy ott a forgalom minden akadályoztatás nélkül lenne lebonyolítható. Ezt a tervet azonban, bár minden illetékes fórum jónak találta, nem vitték keresztül, mert mintegy 150.000 K-ba került volna. Ennek az abban maradt tervnek az eszméjén keletkezett Palóczy Antal építészek az a terve, hogy az Attila-körut egy részének a bevonásával új körutat kellene Budán alakítani, amely a Margit-híd, Lánchíd, Erzsébet- és Ferenc József-hidak forgalmát 26 méter szélességű fő-utalakjában bonyolíthatja le. Ugyanabban az időben Devecis Ferenc székessővárosi műszaki tanácsos is foglalkozott ehhez hasonló tervvel. Devecis Ferenc akkoriban a polgármesterhez intézett előterjesztésében, kifejtette azokat az okokat, amelyek őt arra késztették, hogy ne új körut tervezésével, hanem a jelenlegi Attila-körut megszélesítésével foglalkozzék és hogy az Attila-körut helyett ne a jövő minden igényét kielégítő és így legalább 30 méter szélességű új körutat tervezzen, hanem csupán a jelenlegi Attila-körut szabályozó-vonalának korrigálásával, a forgalom lebonyolítására még alkalmas 24—25 méter szélességű utvonallétesítéséről gondoskodjék. Devecis éppen nem tartotta ideálisnak ezt a megoldást, hanem a főváros akkori nyomászói anyagi viszonyait tartva szem előtt, amely mellett erre a célra 180—200 ezer koronánál több nem állott rendelkezésre, — eléggé kielégítőnek találta.

Most azonban, amidőn a kormány kétféle millió korona folyótkét hajlandó a főváros rendelkezésére bocsátani és a köruton épülő házak részére a 30 éves adómentességet is kilitásba helyezi, Devecis Ferenc műszaki tanácsos arra az álláspontra helyezkedik, hogy feltétlenül arra kell törekedni, hogy a főváros jövőbeli, remélhető fejlődésének minden tekintetben megfeleljen ez az új szabályozás. Ennek előfeltétele az, hogy az új körut tervét készítette el, amely a négy hidnak, valamint a Lágymányos felől érkező forgalomnak a lebonyolítására alkalmas lenne.

(**Betegszállító autók.** A közoktatásügyi miniszter ma leiratot intézett a fővárosról az autómobil bérkocsik ügyében. A leiratban elmondja, hogy a szülészeti klinika igazgatósága arra kérte, hogy a beteg nők szállítására szerezzen be több autómobil. A miniszter nem teljesítheti a kérelmet ebben a formában, de hajlandó autómobil bérkocsikat igénybe venni, ha a főváros az új közlekedő-intézményt már szervezte. Arra kéri tehát a tanácsot, tájékoztassa, hogy az autómobil bérkocsi ügye milyen stádiumban van s egyben kövessen el mindent, hogy az új közlekedő-eszköz mielőbb rendelkezésére legyen a közönségnek. Ezzel együtt megemlítjük, hogy eddig már 135 egyfogatú bérkocsis lépett be az alapítandó autómobil bérkocsivalállatba. Az új autómobil bérkocsik taxameterrel lesznek ellátva és tarifájuk olcsóbb a jelenlegi kétfogatú lovas bérkocsinál. Budapesten a szervező szindikátus gróf Zichy Béla Rezső, orsz. képviselőnek elnöke alatt szintén megkezdte már működését. A magyar szindikátus alelnöke gróf Széchényi István.

(**Pötisztviselők szabadsága.** A polgármester ma rendeletileg állapította meg a pötisztviselők szabadságolását a következők: Rózsavölgyi Gyula alpolgármesternek augusztus 15-től szeptember 15-ig, Vasztievits János alpolgármesternek július 13-ától augusztus 13-ig, Viola Imre tanácsosnak július 1-től augusztus 11-ig, Kun Gyula tanácsosnak június 25-től augusztus 6-ig, Vosits Károly tanácsosnak július 8-tól augusztus 18-ig, Falter Ferenc tanácsosnak július 15-től szeptember 8-ig, Almády Géza tanácsosnak augusztus 15-től szeptember 15-ig, Piperkovits Bátor tanácsosnak július 8-tól augusztus 21-ig, Melly Béla tanácsosnak július 29-től szeptember 10-ig, Bódy Tivadar tanácsosnak július 15-től augusztus 26-ig, Rényi Dezső tanácsosnak június 20-tól július 31-ig, gróf Festetics Géza tanácsosnak augusztus 19-től szeptember 29-ig. Ezzel kapcsolatosan elrendelte a polgármester, hogy a tanácsosok távolléte alatt a kö-

vetkező tanácsjegyzők lesznek az egyes ügyosztályok helyettes vezetői: I. ügyosztály Szalay Sándor, II. ügyosztály Buzáth János, III. ügyosztály Raisz Rezső, IV. ügyosztály Vita Emil, V. ügyosztály Antal Gyula, VI. ügyosztály Márkus Jenő, VII. ügyosztály Wildner Ödön, VIII. ügyosztály Folksházy Lajos, IX. ügyosztály Lahocsinszky Árpád, X. ügyosztály Buzay Károly. Az alpolgármesterek helyettesítéséről esetről-esetre fog a polgármester külön rendeletben intézkedni.

(**Árpád szobra.** A törvényhatóság utasítására a tanács legutóbbi ülésében foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a honalapító Árpád fejedelem emléke miképp örökíttessék meg. A tanács azt határozta, hogy a főváros a felállítandó emlékszóbor költségeit országos gyűjtés útján szerezze meg. A gyűjtést a maga részéről 50.000 koronával kezdi meg, amelyet 5 év alatt 10.000 koronás részletekben állít be a költségvetésbe. Egyben felhívja a tártörvényhatóságokat, hogy a maguk részéről is járuljanak megfelelő adományokkal az emlékszóbor költségeihez.

(**Főorvosi értekezlet.** A következő kommunikét kaptuk: A Dunajobbparti kórházak ma tartott főorvosi értekezletén az összes fő- és rendelőorvosok az egyik napilap révén méltatlanul ért gyanúsító támadással szemben egyhangulag kifejezték az igazgató iránt érzett rendületlen nagybecsülésüket, bizalmukat és ragaszkodásukat. A főorvosi kar a jobbparti kórházak vezetésének közeli és elfogulatlan szemlélője lévén, illetékesnek tartja magát arra, hogy visszautasítson minden alaptalan gyanúsítást annyival inkább, mert módjában volt meggyőződni arról, hogy az igazgató az orvosi állások betöltésénél mindenkor csakis a betegek és a kórházak érdeke vezette.

(**Mit ér az állatkert?** Az állatkert állatállományát, mint megírtuk, 51.627 koronára becsülték. A tanács a becsárért átvette az egész állományt s most intézkedett, hogy az ingóságok is mielőbb felbecsültesse.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18—25. szám.

SPORT.

A Magyar Athletikai Szövetség áruháza.

Budapest, június 22.

Az utóbbi napokban minduntalan fel-felbukkant az a hír, hogy a M. A. Sz. az osztrák rokonszövetséggel kartell kötött a M. O. T. E. Sz. ellen.

Mindeddig nem akartam ennek a hírnök komolyságot tulajdonítani, mert nem tudtam elhinni, hogy komoly és hazafias gondolkodású magyar uriember arra vetemedhetnének, hogy magyarok ellen osztrák szövetséges társakat keressenek.

Tegnap óta a kezeim között van ennek a galádságnak a hivatalos bizonyítéka és én kötelességemnek tartom a M. A. Sz. eljárását a kellő világitásba helyezni és alacsony indító okait leleplezni.

Mindenki előtt ismeretes az az elvi ellentét, amely a M. A. Sz. és a M. O. T. E. Sz. között fennáll, de a legkevésbé ember előtt ismeretesek azok az eszközök, amelyeket a M. A. Sz. eddigi elvi küzdelmében felhasznált.

A M. A. Sz. eljárását elejétől végig a perfidia jellemezte, de annyira még sohasem feledkezett meg magáról, mint ez alkalommal.

Az eset a következő:

A Wiener Athletic-Club (röviden Wac) folyó hó 23-ára írta ki Wienbe bajnoki mérkőzését, amelynek keretében kell eldölnie a Mühlhausen vándordíjnak is, amelyet tavaly a M. A. C. nyert meg és köteles az idén védeni.

A Wac erre a klasszikus küzdelemre meghívta a M. O. T. E. Sz. kötelékébe tartozó egyesülteket is.

A B. B. T. E. olyan gárdát nevezett erre a versenyre, amelyvel biztos kilátásai voltak a Mühlhausen díj elnyerésére.

10 nappal a nevezések elfogadása után tegnap expressz-levélben értesít minket a Wac, hogy a *közbejött* kartelle való tekintettel nevezéseinket meg nem történtenek kell tekintenie.

Ez a száraz tényállás, amelynek megértéséhez a következőket kell tudni:

A B. B. T. E. olyan nevezéseket adott le, hogy indulása esetén a Mühlhausen vándordíjat a legnagyobb valószínűség szerint elűti a M. A. C. kezéről. Ez annyira fájt már előre is a M. A. Sz. szabadalmazott sportferiáinak, hogy rögtön szaladtak fel Wienbe és ott sikerült behálózni az osztrák szövetséget, hogy velük kartelle lépjen és kimondja a bojkottot a M. O. T. E. Sz. egyesületeire.

Ezzel sikerült a M. A. Sz.-nek elérni azt, hogy a Mühlhausen díjat a komoly ellenfelek kizárásával vezéregyesülete könnyű szerrel újra bezsebelheti. Hát csak bírják békével. Nekünk nem az fájt, hogy egy külföldi versenyből kizártak, hanem az, hogy ennek a kizárásnak ilyen piszkos és a külföld szemében az egész magyarság erkölcsi integritására homályt borító háttere van.

Szegény osztrákokat csak sajnálni tudom, mert ők a becsapottak. Nem hiszem ugyanis, hogy a M. A. Sz. kiküldött sportigéce azzal argumentált volna Wienben, hogy jó lesz Magyarország legjobb erőit a versenyből kizárni, hanem inkább azt mondhatta, hogy a versenyek ennek a pár renitens tornásznak a kizárásával ugyem veszítenek semmit, a mindezek fölött álló sportszempont pedig megvan mentve.

Nem úgy uraim! A magyar ember még becsesebb szempontokat is ismer, mint az ugynevezett sportszerítéget.

Mindenekelőtt ismerjük az egymás köteles megbecsülését és ha az urak már annyira nem is tudnak felülemelkedni az önző célokat követő klubpolitika szűk látókörén, hogy ellenfeleiket itthon is megbecsülnék — annyira még sem lett volna szabad sülyedniök, hogy magyar ellenfeleik lerázására osztrák segítséget vegyenek igénybe. Es teszik ezt éppen akkor, amikor a két szövetség elnöksége a béke létrehozásán fáradozik.

Amit önök tettek uraim, az komiszság és minden komiszság sérti az erkölcsi világrendet, aki pedig az erkölcsi világrendet megsérti, az elbukik!

Dr. Wein Dezső,
a budapesti (budai) tornaegylet
alelnöke

Tatai versenyek.

A Magyar Lovaregylet ma tartja meg szokásos egynapos meetingjét a kies fekvésű tatai verseny pályán, mely hazánk legrégebb training-központja. A sportsmaneknek a csöndes saison alatt kedvelt és kellemes szórakozást nyújt évről-évre a tatai kirándulás s bizonyára az idén is zsufolva indul ki a különvonat a keleti pályaudvarról a tatai verseny pályára. A benevezett lovak ugyan legnagyobb részét otthon vannak Tatán, azonban az „idegen” telivérek is megérkeztek s résztvesznek a versenyekben, miért is népes mezőnyökre s érdekes küzdelmekre van kilátás. A nap főszáma a 8000 koronás Eszterházy-handicap, melyben jó klasszisu telivérek mérkőznek a Derby-távon. Miután a súlyelosztás kitünően sikerült, több benevezeltnek van körülből egyforma esélye. Mi a verseny győztesét eddigi teljesítményeik alapján a Milne-istálló kiküldöttjében véljük feltalálni, míg helyre Tacitust és Leventét várjuk.

Jelöljünk az egyes versenyekben a következők:

- I. Ormód—Arató.
- II. Shah—Maczó.
- III. Milne-ist—Tacitus—Levente.
- IV. Nanus—Scarabeus—Probus.
- V. Lucy—Dubia Causa.
- VI. Sevoule—Letzte Liebe.
- VII. Postás.

(**A német Derby.** Ma kerül dülőre Hamburgban a németek legnagyobb klasszikus versenye a 100.000 márkával dotált Derby, mely versenyben tenyésztésünk az idén is képviselve lesz. Csaknem minden alkalommal siker koronázta expedíciónkat s a tavalyi évet kivéve, amidőn nem voltunk képviselve, a legutóbbi három évben egymásután hoztuk haza az értékes díjat Bono modo, Makdonald

és Patience révén, mely körülmény eklatáns bizonyítéka annak, hogy hazánk telivértenységzése jóval föltötte áll a németekénél. Az idei Derbyben is méltóan vagyunk képviselve és a valószínű indulónak jelzett nyolcz ló közül öt és pedig Elmore, Hieronymus, Héja, Witte és Illuzión telivértenységstünk képviselői, melyekkel mindössze csak két vagy három német ló veszi fel a küzdelmet. Minden jel oda mutat, hogy a gazdag díj ismét hozzánk vándorol és pedig Elmore révén, sőt nagyon valószínű, hogy a második és harmadik helyre is Hieronymus és Héja fognak érkezni.

() **Atlétáink Bécsben.** A Wiener Athletic Club holnapi viadalán a magyar atletikai szövetség kebelébe tartozó egyesületek számos taggal vesznek részt. A viadal földija a *Mühlhausen-díj*. Ezt azon egyesület nyerheti meg, melynek tagjai a viadalon legtöbb díjat nyerték. A MAC-nak 12 atlétája áll ki a küzdőterre, az ország első atlétái és így biztosra vehetjük, hogy az értékes díj hozzánk kerül.

() **A Pannonia négyese Frankfurtban.** A németek egyik legnagyobb regattáját holnap tartják meg Frankfurtban. A *császárdíjért* a budapesti senior négyese is starthoz áll és nagy dicsőséget szerez a magyar sportnak, ha megnyeri a versenyt, melyben a legjobb németek csapatok lesznek ellenfelei.

() **A Balaton uszóversenye.** A Balaton Uszók Egyesületének vasárnapi nemzetközi uszóversenye a Császárfürdő férfiuszódájában este 8 órakor kezdődik.

Scheff Ottó, a Wiener Athletik Sportklub jeles uszójának részvétele adja meg a sporteseménynek a fő vonzóerőt. Scheff alig két év alatt a világ első uszói közé küzdötte fel magát. Az 1906. évben az athéni olimpiai versenyeken a 400 méteres távon az angol világhírű bajnokokat legyőzve, megszerzi az olimpiai bajnoki címet. Első lett a Párisban rendezett 500 méteres világbajnokságban, az Odera bajnokságban, Magyarország félang. mfdes. Ausztria 1000, 500, 200 méteres bajnokságaiban. Scheff Ottó, a bécsi uszók büszkesége, Magyarország 220 yardos bajnokságában starthoz fog állni, hogy összemérje erejét legjobb uszónkkal Halmay Zoltán világbajnokkal és Bruckner Lajossal. Halmay jelenleg nagyszerű formában van s tréningen elért ideje az országos rekordon belül van, míg Scheff is úgy látszik elérte tavalyi formáját, mert különben nem látogatna le hozzánk. A két világbajnokhoz harmadiknak Halász Bruckner Lajos csatlakozik, ki képességeit a F. T. C. mult vasárnapi versenyén a 220 yardos handicapban igen szép stílusban mutatta be. Nehéz a győztest e három kiváló uszó közül kiválasztanunk, de tekintetbe véve azt, hogy Scheff és Bruckner a bajnokság előtt már indulnak a 440 yardos uszásban, Halmay pedig pihenten áll a starthoz, utóbbit várjuk elsőnek a célnál.

() **A „Sport-Világ” június 30-án d. u. 4^{1/2} órakor kerékpárversenyt rendez a Thököly-úton lévő millenáris versenypályán. A sorrend és feltételek a következők:**

I. **Kezdők versenye 1000 m.** (orsz. zárt), oly versenyzők részére, kik kerékpárversenyben még nem indultak.

II. **Megnyitő verseny 1000 m.** (orsz. zárt).

III. **Kismotorok versenye 10000 m.** orsz. nyílt (esetleges előfutamok 5000 m.).

IV. **Főverseny** (orsz. zárt). Első futam 1000 m., második futam 2000 m., harmadik futam 3000 m. Díjazás: 1-ső tiszteleldíj 50 K értékben és díszített ezüstérem koszorúval, 2-ik díszített ezüstérem koszorúval, 3-ik díszített ezüst-, 4-ik ezüstérem. — A döntőfutamban az I. és II. futam 3-3 helyezette indulhat.

V. **Selejtező verseny 3000 m.** (orsz. nyílt). Minden körben az utolsó helyen érkező kiáll, oly megszorítással azonban, hogy utolsó körbe még legalább három versenyző maradjon.

VI. **Nyeretlenek versenye 1000 m.** (orsz. zárt), oly versenyzők részére, kik kerékpárversenyen első díjat még nem nyerték.

VII. **50 kilométeres verseny** (orsz. nyílt). Hangfogóval ellátott motorvezetés megengedve.

A versenyek a Magy. Kerékpáros Szövetség szabályai szerint rendeztetnek. Nevezések: írásban és az egyleti vezetőség látamozásával ellátva lapunk címére (V., Csáky-u. 9.) küldendők.

Nevezési határidő: június 24. (hétfő) esti 6 óra.

() **Rekordjaink és a bajnoki versenyek.** Az atletikai bajnoki viadalon már számos ízben értek el rendkívül érdekes eredményeket athletáink. A bajnoki versenyek nivóját azonban különösen az a körülmény igazolja, hogy a fennálló rekordok nagy részét éppen a bajnoki versenyek küzdelmeiben állították fel. Az 1903. évi bajnoki versenyen állította fel a magasugró rekordot (182 cm.) dr. Gönczy Lajos (BEAC). Az 1903. évi bajnoki vetélkedés eredménye volt: Fóthy Nándor (A. A. C.), hazai díszkosztvó rekordja: 41 m. 80 cm. és Kovács Nándor (BBTE) 120 yardos gátfutó rekordja. Ugyancsak az 1903. évi bajnoki viadalon győzött Mező Béla (MAC) magyar rekord alatt a távolugrásban: (6 m. 76 cm.). A 100 yardos, negyed, fél és 1 angol mérföldes síkfutás eredményei is nem egy ízben, erősen megközelítették a fennálló magyar rekordot és a súlydobásban is a legjobb bajnoki eredmény, csak 6 czméterrel maradt el az országos rekordtól. Nem lehetetlen, hogy a június 30-iki bajnoki viadalok újabb országos rekordot eredményezzenek.

() **A pécsi lawn-tennis-verseny.** A Pécsi Athletikai Club június 29—30-iki országos lawntennis versenye az egész országban érdeklődést kelt. A vidékről már eddig neveztek: Szabadka, Ipolyás, Nagyvárád s Debreczenből. A fővárosi játékosok legjava is részt vesz, úgy a férfiak mint a hölgyek. A PAC. folyó hó 22—23-án házi versenyt rendez, hogy a pécsi játékosokat versenyben készítse elő a nagy eseményre. A házi verseny váratlanul nagyméretűvé fejlődött, mert 6 számban 107 nevezést adtak le a pécsiek, ami az országos verseny sikerére szép fényt vet. Részt vesz többi között 8 pécsi hölgyjátékos is, akik a központjai a pécsi sportpublikum érdeklődésének. Az országos verseny résztvevőit ez uton is felkéri a PAC elnöksége, hogy mihamarabb jelentkezzenek, hogy részükre lakást foglalhasson le. A verseny programját valószínűleg kiegészíti a PAC. elnöksége női páros versenyyel is, akkora a női résztvevők száma. Ha a fővárosból 4 hölgy nevez, úgy ez bizonyos. A tennis sport ily nagy fellendülése mellett egyéb sportágakban is nagy élénkség uralkodik a Mecsekfalján. A mult vasárnapi Kaposvári AC—Pécsi AC matchet követi 23-án a „Bácska” Szabadkai AC—PAC mérkőzés. Június 23-án a léghajózás sportjának is nagy eseménye lesz az, hogy Kral főhadnagy a Magyar Aeró Club kapitánya felszáll a PAC. sporttelepéről a Turul léghajóval. Veszedelemes utján a PAC. két tagja kíséri. Julius 14-én zajlik le a PAC. atletikai viadala a Dunántul kerületi bajnokságáért. A pécsi AC. e nagy tevékenysége elsősorban Zsolnay Miklós, a PAC. és a kiállítás elnökének érdeme, aki minden alkalmat megragad a sport érdekeinek s a kiállítás ügyének szolgálatára.

() **Elhalasztott házi verseny.** Az Óbudai Torna-Egylet a Magyarországi Testező Egyesületek Szövetsége által Prágába kiküldendő mintacsapat közreműködésével június 23-ára hirdetett házi versenyét június hó 25-ére (kedden) délután fél 6 órára halasztotta. A házi verseny után táncz lesz.

() **A Sportkedvelők Köre közgyűlése.** A Sportkedvelők Köre július hó 1-én, hétfőn este 7 órakor a Budapesti Athletikai Klubb amerikai-ut 36. szám alatti versenypályáján levő klubház nagytermében tartja második évi rendes közgyűlést, melyre tagjait ezuton is meghívja. A közgyűlés után a városiületi Wampetics-féle vendéglőben társasvacsera lesz.

() **Siófoki nemzetközi uszóverseny.** Mint az előző esztendőben, úgy az idén is nagyszabású nemzetközi uszóversenyt rendez a Magyar Testgyakorlók Köre Siófokon, a Sió molójában. Ezutal is a többi társesületek bevonásával nagy egyleti kirándulást tervez a klub és amennyiben elegendő résztvevő akad, az uszóverseny napját megelőző napon (Péter és Pál napján) a Balaton egynehány szebb vidékére is ellátogat, mint Tihany, Balaton-Füred, Balaton-Földvár stb. Mindennemű felvilágosítással a titkárság szolgál. Az uszóverseny nevezési zárata június hó 24-én van. A vezetőség ezuton is felhívja a versenyzők figyelmét arra, hogy a dátu-

mot pontosan tartsák be, mivel másnap 25-én este 9 órakor a Menton kávéházban (Oktogon-tér) fognak starthelyek kisorsoltatni.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Sajtóper a zirczi választás miatt.** *Ivánka* Imre képviselő ügyvédje, dr. Tetéleni Armin utján ma „A Nap”-ban kiadott kétredebli közlemény aláírói, névszerint: *Zaymus* Illés, *Kádas* István, *Kovács* László, továbbá *Axamety* Imre ellen sajtóper indított.

§ **Polónyi Géza sajtópere.** Lengyel Zoltán, mint annak idején megirtuk, egy beadványban arra kérte a vizsgálóbíró, hogy állapítsa meg a bizonyítás kereteit. E beadványra a vizsgálóbíró most végzést hozott, melyben arra nézve, hogy Polónyi Géza fővárosi bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta fel — a valódiság bizonyítását a következő esetek tekintetében engedte meg: 1. A Dunagőzhajós-Társaságnak a fővárossal kötött rakpart-bérlés tárgyában, 2. az Erzsébet-téri kioszk-nak Reich Jakab által történt kibérlése és a bérlét meghosszabbítása tárgyában, 3. Adám Béla fővárosi tisztviselő kinevezése tárgyában, 4. a városi villamos és 5. a közuti villamos vasutakra vonatkozólag a tekintetben, hogy Polónyi Géza mindkét társaságnál titkos ügyészként díjazásért működött s mégis résztvevő azok ügyészi elintézésében, mint fővárosi bizottsági tag, 6. Ifju Cséry Lajosnak, a szemét elfuvarozása tárgyában a fővároshoz beadott ajánlata tekintetében, 7. a Gschwind-féle szeszgyár kitelepitése tárgyában. 8. A Sáborszky marhabizományos czezinek istállók építése tárgyában tett ajánlatára vonatkozólag, 9. az István-uti szanatórium építési engedélye ügyében. Megengedtetik továbbá a valódiság bizonyítása a Beke Erzsébet-féle zsarolási ügyben a részben, hogy Polónyi Géza ügyvéd korában nevezett nővel megszarolta gróf Nákó Sándort, a jelenlegi fiúmei kormányzót.

A valódiság bizonyítását a nyilvános ház engedélye és az ezzel kapcsolatos ügyek, továbbá a Thaisz-korszak és a gráci lopás tekintetében, végre az Allgemeine Elektrische Gesellschaft és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak a harmadik villamos világítási telepre vonatkozó ajánlata tárgyában meg nem engedte. Terheltek azt a kérelmet, hogy a Beke-féle zsarolási ügyben a bizonyítás felvétele csak a főtárgyaláson történjék, elutasította a vizsgálóbíró.

A megokolás azt mondja, hogy az inkriminált cikkre vonatkozólag maga Polónyi is kérte a valódiság bizonyításának megengedését; álláspontja az, hogy a valódiság bizonyítása csak a vád tárgyává tett, a cikkben felsorolt hat rendbeli tényállítás tekintetében engedhető meg. Ezzel szemben terhelte azt állítja, hogy a cikkben felsorolt eseteken felül még mindazok a tények bizonyíthatók általa, amelyek Halmos vádjait bizonyítani alkalmasak.

Halmos egy közelebről körül nem irt eset kivételével nem jelölte meg azokat az eseteket, melyekben szerinte Polónyi Géza törvényhatósági bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta föl. Lengyel Zoltán cikkében megjelölt közülök öt esetet, példászerűleg fölhozva azokat, de nem taxative felsorolva az összes eseteket; az öt eset bizonyítását már a cikkben ígervén.

Az előadottakból következik, hogy vádja nem szorított az említett öt esetre, hanem egy általánosságban tartott vád volt, miként Halmosé is. Az ily általánosságban tartott tényállások önmagukban bizonyítás tárgyát nem képezhetik, de bizonyíthatók azok az esetek, melyek emez általános tényállás alá vonhatók; irányadó csak az lehet, hogy az esetek fedjék az általános tényállást. Amely eset azt fedi, az általában alkalmas a bizonyításra. Epp azért is volt szükséges terhelnie az esetek megjelölésére záros határidőt kitűzni, hogy azok a főnti szempontból megbíráltassanak.

A cikkben foglalt, már jelzett, nem vitás 6 eseten felül terhelte még bejelentett hét más esetet is. Ezeket vizsgálat alá véve, megállapítható, hogy az Erzsébet-téri kioszk bérlésére, Adám Béla kinevezésére, a Sáborszky-czég építési ajánlatára és az

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajknál. A raktárakban ólommal zárt (plombírt) üvegekben 1 korona 90 fillérrért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postán-tárvét mellett teljesítetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmúlhatatlan háziszer mindama gyomorhajónál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postán-tárvét mellett teljesítetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

István-uti szanatórium építésére vonatkozó esetek Halmos vádját fedik, miért is azok bizonyítását meg kellett engedni.

A vizsgálóbíró ennél fogva a Lengyel Zoltán álláspontját fogadta el s a bizonyítást a Halmos-féle vádakra nézve is megengedte. Lengyel Zoltán a végzés e részében megnyugodott, de föllebezett a végzés ama része ellen, mely a bizonyítást három esetre megtagadja. Az ügyben tehát véglegesen a vádtanács fog dönteni.

§ Ügyvédi kamarai választások. A budapesti ügyvédi kamara tagjai feszült várakozással tekintenek a holnapi közgyűlésen megkezdődő választások eredménye elé. A kamara három pártja: a reformpárt, az új ügyvédi párt és az egységes ügyvédi párt mellett még a radikális ügyvédek pártja is akcióba lépett teljes erővel, hogy jelöltjeiket becséssék a 18 választmányi tagsági állásba. A reformpárt eddigi domináló többségére számít, az új ügyvédpárt tagjai fáradhatlan buzgalommal dolgoznak, hogy első csatájukat győzelmesen vívhasák meg. Nagy erélyt fejt ki az egységes ügyvédi párt is. A választások előreláthatólag 3 napig tartanak.

§ Elzúllott huszártiszt. Előkelő uri család sarja fölött itélkezett ma a budapesti büntető törvényszék Mladoniczky táblai bíró elnöklete alatt. A vádlott Radenich Ferencz, volt huszárhadnagy volt, aki, miután a katonaságot odahagyni kénytelen volt, baráti kölcsönökből, továbbá kártya és lóversenyjétekből tartotta fenn magát. Ezen jövedelmi forrásai mellett fényes szerepet játszott a sportkörökben is, ahol mint kiváló tennis-játékost ismerték. Ez év május havában Radenich felkérte családjának régi barátját, Villányi Kálmán Nádor-utcai kereskedőt, hogy egy 1200 koronás váltót, melyen báró Wammersperg Frigyes min. osztálytanácsos és Döry Béla cs. és kir. kamarás föld-birtokos neve szerepeltek jóállóként, számoltassa le. Villányi ezt meg is ígérte s előlegül 1080 koronát adott át Radenichnek. Villányi a váltót a IV-V. ker. takarékpénztár és hitelszövetkezethez nyújtotta be. A pénztételt, mielőtt a kölcsönt megszavazta volna, értesítette a váltó aláíróit, akik kijelentették, hogy a váltón levő aláírásuk hamis s büntető feljelentést tettek az ismeretlen tettes ellen. A nyomozás kiderítette, hogy a hamisítást Radenich követte el, akit le is tartóztattak. A mai tárgyaláson a töredelmes beismerésben levő vádlottat dr. Varga ügyész vád- és dr. Földes István védelme után az enyhítő körülmények figyelembevételével a bíróság 6 havi börtönre ítélte, melyből egy hónap kitöltöttnek vétetett. Az ítélet jogerős.

§ Ügyvéd és irnoka. Harmadéve október 15-én dr. Györfy Zoltán tapolcazi ügyvédnél megjelent egy Csala Ilona nevű parasztleány, hogy Kovács Ferencz és társai ellen emeltesse panaszt a bíróságnál, kik az ő erkölcsé ellen intéztek támadást. Az ügyvéd megbizta Skublits Antal nevű irnokát, hogy tegye folyamatba a bírósági eljárást s lehetőleg kössön békés egyezséget a felek között. Ezután dr. Györfy ügyvéd huzamosabb időre elutazott. Ezt az időt felhasználta Skublits arra, hogy Kovács Ferencztől Csala Ilona számára felvegyen 800 koronát. Csala Ilonától pedig hamis írtügy alatt panaszvisszavonó nyilatkozatot szerzett. Az ügyvédi irnok a kapott pénz nagy részét saját céljaira használta Ezekről a manipulációkról az ügyvéd csak akkor szerzett tudomást, midőn Csala Ilona pörében a zalaegerszegi törvényszék vádtanácsa a támadó legények ellen megszüntette az eljárást. A 800 korona elsikkasztása miatt, valamint a panaszvisszavonó nyilatkozat kicsalása miatt, a kir. ügyészség vádat emelt egy dr. Györfy Zoltán ügyvéd, mint Skublits Antal irnok ellen. A kir. törvényszék dr. Györfy, ki mit sem tudott irnoka turpisságáról, felmentette a vád alól, ellenben Skublits Antalt sikkasztás miatt egy évi börtönre ítélte. A győri tábla s ma a kir. Kuria is helybenhagyta az ítéletet.

§ Elitelt kávésné. A Hirmondó című könyv-matos Lilienthal Vilmosné kávécsarnok tulajdonosnőjével kapcsolatban egy hírt közölt a napilapok, hogy állítólagos sorsjegynyeremény eltagadásáról, amiért Lilienthalné sértő kifejezésekkel illette Lusztig Lajost, a Hirmondó szerkesztőjét. A szerkesztő ezért panaszt emelt a büntető járásbírósnál, Lilienthalné pedig viszonyvadászt emelt a panaszos ellen. Ma tárgyalta ezt az ügyet Szilva járásbíró, ki a kávésnét 30 korona pénzbüntetésre és a perköltségek megfizetésére, Lusztigot pedig 10 korona pénzbüntetésre ítélte. Utóbbi felelőcsézt.

legelegánsabb uri ruhákat, ugyszintén eredeti korhű

díszmagyar ruhákat

jutányosan készít és kölcsön ad

Szegfü és Mártha

BUDAPEST IV., Váci-utca 20

§ Veszelyes orgazdák. Kubelka Nándor tűzérőhadnagy Bulesu-utcai lakását tavaly február 15-én éjjel álkulcsal nyitották fel s onnan tizezer korona értékű arany- és ezüstneműt vittek el mind a mai napig ismeretlen tolvajok. A főhadnagy csak nemrégén házasodott s az ellopott drágaság fiatal feleségének kelengyét képezte. A tolvajok mar-taléka már másnap a rendőrség kezében volt, csak hogy beolvastott állapotban. A kiküldött de-ktívek ugyanis egy olvasztóműhelyben kilencz darab ezüstkanalat találtak, melyről a monogram-mok le voltak reszelve. A cég főnöke állítása szerint az ezüstneműt Deutsch Izidor fővárosi ék-szerész olvasztotta be. A vállalatnál aztán kiderült, hogy a lopást követő napon a na-gyobbára már összezuozott értéktárgyakat Deutsch Izidor négyszáznyolcz koronáért vette Bern-stein Miksa órástól, aki viszont háromszáz hatvan koronáért vásárolta Janovits Jakab Géza ócskavaskereskedőtől, a tolvajok orgazdájától. Az ócskavaskereskedő a világot sem árulta volna el a tolvajokat, s csak annyit vallott be, hogy két-száznyolcz koronát adott az arany és ezüst-neműkért. A budapesti büntetőtörvényszék előtt a vádlottak azzal védekeztek, hogy Budapesten be-vett szokás összezuozott, tört arany- és ezüstneműt venni, melynek rendes bürzje van. A bíróság azonban más véleményen volt s a három orgazdát egyenként négy-négy hónapi fogházra ítélte. A budapesti királyi tábla a vádlottak büntetését nyolcz-nyolcz hónapi börtönre emelte fel s ezt az ítéletet ma a Kuria a semmisségi panaszok eluta-sításával szintén jóváhagyta.

Nyilt-tér.

(E rovatban közléteikért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Rudán. Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forró-meleg, kénes források, iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizuszodák. Olcsó és gondos penzió. Csuz, köszvény, ideg-bőrbajok, lakás, ellátás telől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Budán.

Ház-lebontás miatt rendkívül olcsó árak.

Háztartási cikkek. Nászajándékok. Játék-szerkek. Chinaezüst tárgyak. Diszmiárak. Övek. Kéztáskák. Sétabotok. Legyezők stb.

ROTHAUSER cégnél

Budapest, Deák-tér 6. sz.

(Anker udvar.) Király-utca sarkán.

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható **köszvény-, asztma-, görvélykór-, szív-, idült gyomor-, bél- és idegbajokban** (neurasthenia) és némely fontosabb **bőrbajban** (pl. Lupus). Biztos védelem **szélhűdés és elmezavar** ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelő intézete van Budapest, V., Váci-körút 18. szam alatt. Rendelés naponta 9-11-g és 3-6-g. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Nagyot hallók!

Kérjenek képes ajvegyeket hallócsőveimről, hallócsőveket kívánatra kiválasztásra is küldök. KELETI J. orvos-sebészeti műszergyáros, Budapest IV. Koronaherczeg-utca 17.

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és czimfestő

kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55. TELEFON 66-72

KRONSTEINER KAROLY

Bécs, III, Hauptstrasse 120.

Homlokzattfesték „VIHARMENTES”

mészoldó és épületek-mázolására 49 féle különféle min-tékben, kilogrammonként 24 fillértől följebb. Mosható, víz-oidó mázolócsok, mint zománchomlokzat és Lapidon festékek. Prospektus és mintalapok ingyen és bérmentve.

Elvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz a

KRISTÁLY-forrás

szénsavval telített ásványvíze. Legtisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. Vidékre és külföldre kérjen fuvardíjmentes szállítástól árjegyzést és czimezze:

Szt. Lukácsfürdő Kútállalat, Budapest-Budán

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpép

Kapható: **MÜLLER J. L.** os. és kir. udv. száll. Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2, yógyszerész, drogeria és finomabb üzletekben, Kis tubus 60 fillér, Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

Hazai termék!

A Mohai

ÁGNES

forrás.

Elsőrendű természetes szénsavas nat-rontartalmu ásványvíz.

Ideggyomor, légső-, tüdő-, gyomor- és bél-hurut, csontlágulás, vese- és hólyagbántalmak eseteiben, kitünő eredménnyel használtatik, kel-lemes borvíz. **1/10 literes üvegekben 36 fillér.** — Üres üvegért 8 fillér térül vissza. Hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a **vidéki** nagyobb városokban lerakatok szervez-tettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető fü-zete **ingyen kapható.** 25048

A forráskezelőség.

Főraktár **Édeskuty L.** os. és kir. udv. száll. nál Budapest: **Erzsébet-tér 3.** Telefon 16-82

VADÁSZFEGYVEREK

Seretes, golyós, egy-, két- és három-csővű fegyverek, revolverek, flóbertek

Kizárólag Rendkívül

elsőrangú | dus gyártmányok. | választék.

Aufrecht és Godschmied

Budapest, VII., Rákóczi-ut 30.

Képes fegyverárjegyzők ingyen és bérmentve.

Csekély

HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

KÖZGAZDASÁG.

A pénzpiac jövője.

Budapest, június 22.

Vagy két esztendője, hogy mélyreható változást szemlélünk világszerte a pénzpiacra. Először mikor egyszer-mászor szembekerültünk a drága pénzzel, meg volt a hajlandóság mindenféle, hogy átmenetinek tekintsek a változott idők. Az optimisták reményeinek szétfoszottak a beigazolódott, hogy ma már a pénzpiac irányváltozására nem következtethetünk a kalendáriumból.

Röviddel ezelőtt még a pénzpiac időjósai bizonyos időszakokra osztották föl az évet. Összel, amikor a termést learatták, a gazda beszerzi szükségleteit. Szóval termelésének eredményét, a föld hozadékát, becsereleli egyéb javakra, az ipar produktumaira. Ez a becserelelési folyamat a pénz segítségével jön létre. A fölőslég, mely a cserénél nem használt föl, a pénzintézetekhez kerül s természetes, hogy mennél előnyösebben elégítettek ki a szükségletek, annál nagyobb összegek halmozódtak össze a bankoknál. Maga a kicserelési folyamat, míg végbemej, nagy utat tesz meg s ebből ered az ősz beálltával rendszerint föllépő *pénzdrágaság*. A termelő és fogyasztó közötti kapcsolatot fenntartani a kereskedelem feladata és ez a közvetítés sok pénzt igényel. A gazdának pénz kell jószágáért, ez a pénz elvonatik a fergalomtól száz- és százfelé szerteáradva lassabban forog s mivel a középönpi gyűjtőhelyek készletei megcsappannak, ez az apadás: *pénzszükséglet* s így drágulást okoz. Csak midőn a visszaámlás kezdetét veszi s a pénzcentrumok készlete növekedik, szűnik meg lassanként a pénzdrágaság. Agrárállamokban, hol a gazda egész éven át rendszerint kölcsönpénzen fedezi szükségleteit s ősszel a gabonakereskedelemben is sok pénzt igényel, ez az ugynevezett s időről-időre jejenkező őszi pénzdrágaságnak a magja. Másrésztől, ősszel az ipari és kereskedelmi élet lüktetése is elevenebb, a beruházások pénzt igényelnek s a szükséglet újév körül éri el tetőpontját, mikor a bankok nagy összegeket vonnak össze, hogy mérlegeikben nagy summák tündököljenek. Márczius rendszeren fordulópontot jelent a pénzpiacra; a jegybankok megkezdik a hivatalos ráta csökkentését s a pénzpiac visszanyeri normális képét. Június felé beköszönt az olcsóbb pénz korszaka s őszig nem okoz gondot a pénzpiac helyzete, ha rendkívüli körülmények nem zavarják a dolgok állását.

A közelmúlt tapasztalatai azonban nem alkalmasak arra, hogy ezekben a régebben bevált s annak idején szinte törvényszerűséggel bekövetkező helyzetváltozásokban bizzunk. Benne vagyunk már jócskán a holt szezonban mi az idén mindennél korábban köszöntött be, mint régebben. Mégis, alig lett *olcsóbb* a pénz, legalább is nem olyan mértékben, ahogy máskor ezidőtájt olcsóbbodni szokott. Idehaza, pusztán a belföldön nem akadhatunk annak okára, miért olyan szokatlan a pénz ára. Hanem a külföldet véve szemügyre, könnyebb a felelet.

A mai pénzdrágaság nem lokális jellegű. Ha egy gazdasági terület szűkében van a pénznek, akkor máshonnan igyekszik a tőke oda. A közgazdasági tudomány klasszikus alapelve, hogy a pénz, áru, fölruházva mindazon jelenségekkel melyekkel áruk bírnak, mindmáig fönnáll; az áru pedig oda özőnlík, ahol hiányát érzik, ennél fogva jobban megfizetik. A pénz drágaság azonban manapság internacionális. A világ három legnagyobb intenzivitással dolgozó államában lépett föl egyszerre nagyarányú pénzkereslet, Angliában, Németországban és az Egyesült-Államokban.

Ennek a hosszuideig tartó s régóta nem tapasztalt mértékben föllépő pénzdrágaságnak okait

százféléképpen kommentálták, megvilágították. Fölősléges volna azt összefoglalni, avagy indokait kiemelni, tények előtt állunk, csak az a kérdés, mit hoz a jövő.

Európai híri szaktekintélyek, azonkívül a jegybankok vezetői is rendre nyilatkoztak a pénzpiac jövőjéről. Valamennyien az igények mérséklését ajánlották, minek ugyan ritkán szokott fogantatja lenni. Mindenki a másiktól várja az önmérséklést, közben igyekszik minél többet szerezni a maga gazdasági céljaira s sekise tunódik azon, mint fognak az összetorlódozó igények kielégülni. És amiként a gazdasági alanyok nem tartanak mértéket pénzszükségleteiknél, országok sem tartják féken pénzszükségüket.

Ugy hírlík, most megint egy ország pénzügyét kell csillapítani Európának. Oroszországot értjük, hol az államháztartás szempontjából is kellemetlen dumát kellett szétosztlatni, hogy zavartalanul préselhesse ki pénzt a külföldtől. Ennek pedig elejét kell venni. Más országokhoz semmi közünk, ugyan ránk nézve sem közömbös, ha Német- vagy Franciaország egy csomó milliót odadob s pénzszükségüket támaszt a nemzetközi piacon.

Valami régi jó börzemondás azt tartja, mindenki lehet olyan bölcs, hogy utólag tanácsokat osztogasson. Nem vágyódounk ugyan arra az elismerésre, hogy bölcsnek tekintessünk, de adunk egy jó tanácsot — előre. Azoknak, akik időnkint mint pénzpiaczi időjósok szerepelnek s kiállanak a fórumra, hogy intő, figyelmeztető szavukat fölemeljék, rámutatva a közeledő pénzdrágaságra. A jegybankok vezetőinek jó lesz már most szemügyre venni *Oroszország* törekvéseit és oda adresszálni az igények mérséklésére vonatkozó tanácsokat.

Az ilyen kölcsönmérnyeletektől féltjük mi a pénzpiac jövőjét. A legitím, a gazdasági forgalom követelte szükségletek kielégítése nem adnak alkalmat arra, hogy túlsötéten lássuk a helyzetet. Oroszország pénzügyi törekvéseinek azonban ne dobjuk oda a pénzpiac jövőjét. — kes.

A kivándorlási ankét.

Budapest, június 22.

Ma délelőtt tovább folytatták a Magyar Gyár-iparosok Országos Szövetségében a kivándorlási ankétot, amely ma délben két óraker négy napi tárgyalás után lankadatlan érdeklődés közben véget ért.

A ma délelőtti ülésen, amelyik féltiz óraker kezdődött, *Chorin* Ferenc főrendiházi tag elnökölt.

Elsőnek dr. *Vizaknai* Antal, a központi statisztikai hivatal helyettes-igazgatója szólalt fel. A sztrájkokkal, mint a kivándorlás egyik okával, foglalkozik. Nálunk a sztrájkok igenis eredményezik a munkabéremelést és eredményezik a munkaidő rövidítését, de nem eredményezik azt, ami külföldön ezekkel a körülményekkel együtt jár, hogy a munkás munkateljesítménye is fokozódjék. Szól ezután a „hungara“-kérdésről. A Balkán és Ausztria tele van magyar prostituáltakkal. Ez a legszomorubb kivándorlás. Ebben a kérdésben is palliatív és profilaktikus eszközöket kell alkalmazni.

Leopold Lajos: Kivándorlásunk alapoka, hogy a nyugati életigény korábban érkezett hozzánk, mint a nyugati termelési képesség. E két tényező közt való diszparitás a diszparitások egész sorát zudítja reánk.

Komjathy Béla: Egy szóban van a kivándorlás oka: azok vándorolnak ki, akik nincsenek megelégedve. És miért nincsen megelégedve? Kénytelen kérdéssel válaszolni: Miért legyen megelégedve? Hiszen születésétől haláláig mindig kellemetlenséggel találkozik. Megszületik a gyermek, de sokszor gyilkossággal, mert a magyar államnak nincsen pénze, hogy a beteg anyát megmentse. Azután jó, ha a gyermek megmarad. Óriási a gyermekhalandóság. Ha pedig felnő, minden lépésében beleütközik a közigazgatásba. Elsősorban a tömegek sorsán kell javítani; a gazdagok kötelesek meghozni azt az áldozatot, amely

a szegény ember felsegítésére szükséges. Miért nem csinálják meg az adóreformot? Hisz az adatok együtt vannak.

Chorin Ferenc elnök: *Komjathy* Béla szavaira megjegyzi, hogy a gyermekhalandóság a lelenz-házakról szóló törvény hatása folytán csökken. Rámutat továbbá arra, hogy az igazságszolgáltatás nálunk sokkal jobb, mint akár Angliában, akár Amerikában.

Komjathy Béla: Az ő szavai nem vonatkoztak az igazságszolgáltatásra, mert tisztelettel hajlík meg a magyar bírói kar nívója előtt. Ellenben most is fentartja, hogy csak olyan parlamenttől vár helyes törvényalkotást, amely a tömegek jólétét tartja szem előtt.

Vargha Gyula a központi statisztikai hivatal igazgatója, statisztikai adatokkal világítja meg a kötött birtok arányát a különböző művelési ágak szerint. A szántóföldnek csak 10 százaléka, kétmillió hold kötött birtok. Indítványozza a kivándorlási törvénynek olyirányú módosítását is, hogy a kivándorló családfo a hátrahagyott családtagoknak existenciáját kivándorlás előtt hatályosan biztosítsa.

Bottlik József főszolgabíró, dr. *Kenéz* Béla min. titkár, *Egger* Gyula és dr. *Ajtay* felszólalása után dr. *Hegedüs* Loránt szólalt fel. Más adóreform nem képzelhető el, — mondta — mint olyan, amely tárgyi adórendszerünknek tulfejlesztést megszünteti és az általános jövedelmi pótló adó és a munkások kereseti adójának eltörlésével olyan személyes jövedelmi adót hoz be, amely az összes kereseti ágakra egyformán az egész személyi keresetet progresszíve és létminimum adómentességével adóztatja meg.

Hegedüs után, aki még az iparpolitikával és a föld megosztásának kérdésével foglalkozott, még *Kacziány* Géza adta elő amerikai tapasztalatait.

Végül *Chorin* Ferenc elnök összegezte az ankét eredményét.

Az összes beszédekből meg lehet állapítani azt a meggyőződést, hogy célutatos szocziálpolitikai akció, adótörvényeink gyökeres reformja és közigazgatási állapotaink alapos revíziója nélkül a nemzetünk széles rétegeiben lappangó elégtelenség megszűnni nem fog. Azokat a teendőket, amelyeket az ankét a kivándorlás korlátozása céljából szükségesnek tart, két csoportra lehet osztani; az első csoport megoldása a törvényhozáásra és a kormányra vár. E feladatok a következők: A munkások kereseti adója azonnal eltörlendő és az így támadó hiány progresszíve adóval pótlandó, amely valamennyi termelési ágat egyenlően terhelne. (Élénk helyeslés.) A munkások olcsóbb táplálkozása minden lehető törvényes és társadalmi eszközzel előmozdítandó. A husadó legalább azon hus után, amely előreláthatólag a munkásoknak jut, eltörlendő; ha pedig kategorizálás lehetetlen volna, a husadó általában elförlendő. Az ankét proponálja a kormánynak, hogy a legolcsóbb sör-adót szállítsa le és az így támadó hiányt a szeszadó felemelésével pótolja.

Szükségesnek találja az ankét az erőteljes iparfejlesztést, mert csak ezzel érhető el a munkabéreknek annyira óhajtott emelése. Szükségesnek találja az ingyenes állami oktatást. A végrehajtási törvény olyan értelemben módosítandó, hogy biztosítsa a házi tűzhely védelmét; különben ugy van értesülve, hogy ebben az irányban a kormány már törvényjavaslatot készít elő. Az ankét kívánja az utlevélügynek ismét a belügyminisztériumban való összpontosítását. A teendők második csoportja a társadalomra vár; ezek a teendők a munkáslakások építése, munkásfogyasztási szövetkezetek és munkaadó szervezetek létesítése. Az elnök ezután köszönetét fejezte ki a kormány képviselőinek és az ankét többi tagjainak támogatásukért.

Dr. *Thirring* Gusztáv, a fővárosi statisztikai hivatal igazgatója az ankét összehívóinak és elnökségének, báró *Levay* Lajos pedig az ankét előadójának, dr. *Hegedüs* Lorántnak mondott köszönetet, mire az ankét, négy napi tanácskozás után az elnök életetésével háromnegyed kettőker véget ért.

A Magyar Keleti Tengerhajózási Társaság közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 22.

A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság ma tartotta kilenczedik évi közgyűlését *Kilényi* Hugó miniszteri tanácsos elnökle mellett.

Nagyszombati cacao és csokoládégyár Nagyszombat.

Kérjünk: földrajzi, történelmi és természetrajzi csokoládét.

A közgyűlésen mint kormánybiztos Gonda Béla min. tanácsos jelent meg. Ez a magyar tengerhajós társaság alig tíz évi működés után oly jelentős eredményeket mutat föl, hogy méltán foglalja el helyét a legelső magyar vállalatok között. Daczára ugyanis annak, hogy a két évvel ezelőtti zátonyra került egyik gőzösének a „Corvin Mátyás” értékének teljes leírása folytán az 1906. évben nagy veszteséggel volt kénytelen mérlegét lezárni, ezt a veszteséget a múlt évben nemcsak hogy helyrehozta, hanem a múlt évi mérlege 3880 kor. nyereséggel zárul a zátonyra jutott hajó teljes értékének, azaz 174.473 korona megtérítésén felül. A részvénytársaság tagjai tehát a múlt évi üzlet-eredményen teljesen meg lehetnek elégedve. Az aránylag fiatal részvénytársaság rohamos fejlődésén nem is lehet csodálkoznunk akkor, amidőn annak élén oly nagy munkabírásu egyén áll, mint vágújhelyi Hoffmann Sámuel udvari tanácsos, aki elsőrangú szaktekintély hajózási ügyekben s akinek ügyszeretettel párosult nagy erőfeszítése és ügybuzgalma mellett érthető csak el a Magyar Keleti Tengerhajózási részvénytársaság azokat az eredményeket, amelyeket ma fölmutatni képes.

Vágújhelyi Hoffmann Sámuel nagy szak-tudással vezeti az igazgatói székből a társaság ügyeit, az ő szívós kitarásának köszönheti ez a kiváló magyar hajózási társaságunk, hogy a fokozatos fejlődés mellett fényesen megoldotta az előtte álló nehéz feladatokat, növeli évről-évre hajóját s a magyar közgazdasági célok szolgálatában nagy sikereket mutathat fel és hathatós eszköze a magyar tengeren túli kereskedelemnek. A közgyűlés-ről tudósításunk a következő:

A Magyar Keleti Tengerhajózási részvénytársaság Kitényt Hugó miniszteri tanácsos elnöke mellett és Gonda Béla miniszteri tanácsos kormánybiztos jelenlétében ma tartotta meg IX. évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság jelentéséből kiemeljük, hogy a társaság az elmúlt évben elért üzleteredmény alapján a korábbi évekből származott veszteségekből az 1905. évi mérleg szerint még fennmaradt veszteséget teljesen eliminálta. A zárszámadások szerint ugyanis az értékesítési tartalékalapnak 232.408 korona 81 fillérrel, a biztosítási tartalékalapnak 40.498.08 koronával történt dotációja, valamint egyéb alapszabályszerű leírások után az évi üzemből folyólag 178.283 korona 66 fillér nyereség mutatkozik, amelyből fedezvén a múlt évi mérleg szerint áthozott 174.403.58 korona veszteséget az 1906. évi mérleg 3880.08 korona nyereséggel zárul. A fenti leírások után a biztosítási tartalékalap 224.231 korona 86 fillérre, a rendes tartalékalap pedig 21.193 korona 21 fillérre emelkedett, az értékesítési tartalék, amely a zátonyra került Corvin Mátyás gőzös értékének leírása következtében 328.344 koronával igénybe vétett 929.280.52 koronát tesz ki. A múlt év február havában elvesztett 4200 tonnás „Corvin Mátyás” gőzös pótlására épített „Kossuth” nevű hajó, amelynek hordképessége 6200 tonna, múlt év augusztus havában helyzetet üzembe. Az elmúlt évben épp úgy, mint az előző években is, arra törekedett a társaság, hogy az Aldunán lebonyolításra kerülő tengerentúli forgalomban minél tevékenyebb részt vegyen s intenzívebben szolgálja a magyarországi kivitelt, amely immár fokozatos emelkedést mutat. A levantei rendszeres járatokon kívül a múlt év végén a galaczi-antwerpeni forgalmat is rendszeresebbé tették és ez is mindjobban megélenkült. A jövő feladataira a lehetőségig előkészülni törekedvén a múlt év november havában egyelőre két hajó építésére tett a társaság megrendelést, amely hajók a „Kossuth” gőzös mintájára épülnek és hordképességük egyenként legalább 6000 tonna lesz. Ezek a gőzösek az évi július és szeptember havában fognak elkészülni. A két hajó beszerzési értékének fedezése céljából a közgyűlés társasági alaptőkének 10.000 darab egyenként 200 korona névértékű és bemutatásra szóló részvény kibocsátása után 4.200.000 koronára való felemelését határozta el. Miután a felmentvény úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadatott a felügyelő-bizottság tagjaitvá Bálint Zsigmond, Fehér Miksa, Kálmán Adolf, dr. Kovács Gyula (ui) és Schwarz Armin választattak meg.

A tőzsdéről.

— Heti beszámoló. —
Az értéktőzsdéről.

Az értéktőzsdék üzletének iránya ezen a héten valami lényeges változást alig mutat. Nálunk a bel-, valamint a külpolitikában beállott események nyomot hagyják ugyan az irányzatban, de minden különösebb hatás nélkül. A szélteben-hosszában kolportált válság-híreket a tőzsde egykedvűen fogadta, mikor pedig a nagy esemény, az orosz дума fölmozgatása végbement, nagyobb visszaesés nem mutatkozott, mi a külföldi tőzsdék higgadt magatartásának köszönhető. Elégképp kedvező volt a belföldi tőzsdékre az osztrák trónbeszéd. Hatása talán azért nem mutatkozott nyomatékossággal, mert a tőzsdéi forgalom igen szűk korlátok között mozog. Arról már a tőzsdén lemondtak, hogy ezidén meg ognak javulni a pénzvizonyok; a két-három nyári hónap után ismét erősebben mutatózó pénzkereslet az ősz folyamán előreláthatólag igen feszült helyzetet fog létesíteni a pénzpiacra s ilyen kedvezőtlen kilátások nem engedik meg, hogy a tőzsdén élénkebb üzletmenet fejlődhesse. A magyar miniszterelnök bécsi utazása nyomán lemondási hírek terjedtek el a bécsi tőzsdén, mely a spekulációt eladásokra készítette. A jelentékenyebb bécsi eladások nyomában itt is nagyobb eladások történtek a vezető értékekben, ami az árfolyamokat lényegesen lenyomta. A helyi értékek piacra a lefolyt héten sem mutatott élénkséget. A keresettebb papirokban csak időközönként volt üzlet s azok árfolyama aszerint, amint kínálat vagy kereslet volt azokban, vagy csökkent, vagy emelkedett 1—2 koronával. A járadékpiac még mindig gyenge. A 4%-os magyar koronajáradék emelkedett vagy husz fillért, de azért még mindig igen alacsonyan áll. A sorsjegypiacra a Hazai sorsjegyek ellanyhultak, ellenben a konvertált jelzalog sorsjegyek, tekintettel a közelgő huzásra, némileg keresettek. A valuták és külföldi váltók árfolyama a lefolyt héten is a nemzetközi pénzpiac feszültségének hatása alatt állott s némi emelkedést mutat.

A berlini értéktőzsdén az irányzat a lefolyt héten kedvezőbb volt, amennyiben nemcsak az áresés szünetelt, hanem a kontremin fedezéseire a nemzetközi értékek árfolyamai meg is javultak. Gyökeres irányváltásról azonban szó sem lehet, mert a javulás csak rövid ideig tartott és csakis 1—2 értékemre terjedt ki. A forgalom minimális volt; a spekuláció papirokban a tartós kedveltség miatt később hanyatlás volt észlelhető. Az oroszországi eseményeket nyugodtabban mérlegelték, az irányzat a hét vége felé némileg megszilárdult és a tőzsde tartott árfolyamokkal zárult. A párizsi értéktőzsdén a forgalom jelentékenyebb kifejlődését a délfraanciaországi szőlőgazdasági krízis hátráltatta. A spekuláció tartózkodó álláspontja, a nagyközönség távolmaradása az árfolyamfejlődésre bénítólag hatott. Az egész vonalon teljes üzleti csend uralkodik, az árfolyamok apránként lemorzsolódtak.

Az egyes papírok árfolyamait a múlt hetihez viszonyítva, következő táblázat mutatja:

	június 15-iki	június 22-iki	Különb.
Magyar 4 százalékos aranyjár.	110.75	110.75	—
„ 4 koronajár.	93.30	93.30	—
Orosz 5 százalékos államk.	82.50	82.80	+0.30
Magyar hitelrészvény	747.—	747.—	—
Osztrák „	646.—	646.50	+0.50
Hazai bank	283.—	283.—	—
Leszámitoló bank	495.—	495.—	—
Magyar jelzáloghitelbank	483.—	484.—	+1.—
Pesti magyar keresked. bank	3390.—	3410.—	+20.—
Kereskedelmi r. t.	615.—	616.—	+1.—
Salgótarjáni köszénbánya	569.—	571.—	+2.—
Rimamurányi vasmű	536.—	535.—	-1.—
Közuti vaspálya	543.—	544.—	+1.—
Városi villamos	292.—	293.—	+1.—
Déli vasut	135.—	136.—	+1.—
Osztr. magyar államvasut	665.—	663.—	-2.—
Adria tengerhajózási r. t.	407.—	408.—	+1.—
Drasche-féle téglagyár	525.—	528.—	+3.—

A gabonátőzsdéről.

Az időjárás az elmúlt hét folyamán elég kedvező volt. Az égboltozat nagyjából borus maradt, mérsékelt légáramlatok is hozzájárultak, hogy a hőmérséklet nem volt magas, emellett gyakrabbi zivataros esők állottak be. A hét végével ismét derült időnk van és a hőmérséklet tetemesebben emelkedett. A vetések általában javultak, amit a megjelent hivatalos jelentés is igazol, a valószínű terméshozam azonban csak csekélységgel javult és csak gyenge, közepes eredményt ígér. A vizálás csökkent. A külföldről is kedvezőbb időt és javult terméskilátást jelentenek. A külföldi piacokon az üzlet tovább is csendes irányzatban maradt, gyenge forgalom és keveset változott árak mellett. Amerikában az irányzat kissé emelkedett Kansas s Missouri kedvezőtlenebb hírekre, jelentékeny elszállításokra és európai hírekre. A látható készletek csökkenése is szilárdítót hatott. Az emelkedés azonban csak mérsékelt maradt s nehezen tartott. Az angol piacok a tengerentúli impulzusokat figyelmen kívül hagyták. Rakományok csak gyenge kereslettel találkoztak és az árak keveset változtak. A detail-üzletben is gyenge volt a forgalom, az árak azonban tartottak. Berlinben szilárdabb irányzat érvényesült, mert az eladási hajlam gyengült s a kínálat mérsékelt maradt. Poroszországban a vetések állása keveset változott. Párizsban az ármozgalom egész jelentéktelen maradt. Az orosz terméskilátások tekintetében a déli és nyugati kerületekből tovább is kedvezőtlen hírek érkeznek. A Balkánon a vetések állása tetemesen javult. A többi kontinentális piacokon a fogyasztás tartózkodó és az irányzat gyenge forgalom mellett nagyjából nyugodt. Nálunk a forgalom általában gyenge és az értékviszonyok keveset változtak.

Buza a hét elején jó vételkedvvel találkozott és az elég jó kínálat emelkedő árak mellett gyorsan talált elhelyezést. Az üzlet későbbi folyamán a kínálat gyengült, a vételkedv sem volt általános, a hangulat barátságos maradt annál inkább, mert a szilárd határidőpiac sem volt hatás nélkül. A hét második felében nyugodtabb felfogás érvényesült, a forgalom gyengült és minthogy a kedvező időjárás által befolyásoltatva a határidőpiac is csökkent, a tulajdonosok engedékenyek lettek és a kezdetben elért árelőny is veszendőbe ment. Finom nehéz buzák mindvégig előnyben részesültek. Rozs állandóan csak gyengén volt kínálva, míg a kereslet egyes napokon élénkebben alakult. Az árak kezdetben 5 fillérrel javultak is és az üzlet későbbi folyamán tartottak maradtak. A forgalom azonban mérsékelt maradt és a fogyasztás csak gyengén vásárolt. Árpa (takarmány- és hántolási célokra) jobb érdeklődéssel találkozott és úgy a gyárosoknál mint szeszegetők és hízalóknál könnyebb elhelyezést talált; a kínálat emellett csak mérsékelt maradt és az árak 5—10 fillért javultak. A hét végével a hangulat valamivel csendesebb, az árak azonban tartottak. Zab továbbra is csak gyengén érkezik, de a kereslet is gyenge maradt. A hét elején a szilárdabb határidőpiac hatása alatt magasabb követelések támasztottak, melyek azonban meg nem adták. Később a tulajdonosok engedékenységet tanúsítottak, a hangulat nyugodtabbra fordult, anélkül azonban, hogy ezzel a forgalom megélenkült volna. Tengeri a vidékre való elszállításra csak gyengén volt forgalomban és a határidőjegyzés alakulásához simul. Hajóáru mérsékelt mennyiségekben helyben, a határidő jegyzésén talált vevőt. Kőbányán 5.90 kor. jegyzütek.

Az egyes gabonafajok heti esti 50 kilós záró-árfolyamait az alábbi táblázat mutatja:

	17-én	18-án	19-én	20-án	21-én	22-én
októberi buza	10.37	10.40	10.27	10.28	10.27	10.27
októberi rozs	8.46	8.41	8.34	8.39	8.35	8.35
októberi zab	7.31	7.39	7.27	7.39	7.37	7.41
juliusi tengeri	5.81	5.83	5.79	5.86	5.90	5.88
máj. teng. 1908.	5.90	5.91	5.86	5.92	5.91	5.92

Világ-rekord !!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélésű borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér, 1000 drb. Kohinoor cigarettá-hüvely **ragasztás nélkül** 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett. Csomagolás nem lesz számítva.

144 darab I. osztályu alumínium-toll 1.80 kor.

Világ-csoda !!

144 darab II. osztályu alumínium-toll 1.20 kor.

Kapható, míg a készlet tart, egyedül!

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

144 darab III. osztályu alumínium-toll 90 fillér

A kormány kölcsöne a Kassai Takarékpénztárnál.
A Kassai Takarékpénztár szanálására vonatkozó tárgyalások alkalmával tudvalevőleg kilátásba helyezte a kormány, hogy nagyobb betéttel támogatja az intézet rekonstrukciójában résztvevő fővárosi bankokat. Ebben az irányban megállapodás is létesült a pénzügyi kormány és az érdekelt fővárosi intézetek között s a kiutalandó betétet öt millió koronában állapították meg. Amint értesülünk, ezen összeg első részletét a kincstár folyósította s ezt a bankok a mai napon vették föl az állampénztárnál.

Nagy erdőeladás Bihar megyében. A nagyváradi gör. kath. püspökség irodájában — mint értesülünk — érdekes árlejtés volt a tegnapi napon. A gör. kath. püspökségnek Belényes vidékén levő mintegy 15.000 holdas erdőuradalmának 20 évre szóló letarolási joga került eladásra. Az árlejtésen sok nagyváradi, budapesti és kolozsvári fakeskedő-czég vett részt, akik közül a Bihoreaa 2 millió 571 ezer koronát, a Neumann és társa-czég 1 millió 300 ezer koronát, a Lamarch-czég 3 millió 270 ezer koronát ígértek és így az erdőuradalom, mint a legtöbbet ígérőnek, a Lamarch-czégnek birtokába jutott. A Lamarch-czég, mely tudvalevőleg a bihari erdőipar részvénytársaságának is tulajdonosa, most az erdőségek bükk- és cserfáinak feldolgozása czéljából hatalmas fűrésztelepet létesít Belényes környékén.

Az „Unió“ bank vesztesége. Az Union-Bank ismeretes egyiptomi üzleti veszteségei még mindig élénken foglalkoztatják a budapesti és bécsi tőzsdét. A *Cassa di Sconto e di Risparmio* — mint mai számunkban megirtuk — beszüntette fizetéseit és kétséges, vajjon el tudják-e háritani azt, hogy a hitelezők csődöt ne kérjenek. Itteni tőzsdei körökben az a vélemény, hogy a részvénytőke teljesen elveszett, mivel az aktívák éppenséggel nem nyújtanak kellő fedezetet a társaság kötelezettségeire s attól félnék, hogy az utolsó alkalmával újabb bonyodalmaknak néz elébe a bank. A Cassa di Sconto legközelebb rendkívüli közgyűlést tart, melyet július 2-ára hívtak egybe.

Az Union Bank számosztálya — mint mondják — szoros összeköttetést tartott fenn az immár nemsokára néhaivá váló alexandriai intézettel. Az Union Bank érdekeltiségét négy millió koronára becsülik, mely összegből alig fog valami megtérülni. A tőzsdén megütközéssel beszélnek arról a könnyelmű, elővigyázatlan eljárásról, melyet az Union-Bank Egyiptomban követett, melynek eredménye ez a legfrissebb pénzügyi szenzáció. Ezekkel a hírekkel kapcsolatban szóba kerültek az Union-Bank egy-más viselt dolgai és a tőzsdén olyasfélért is emlegetnek, hogy a bank gabonatőzsdei spekulációkból kifolyólag is jelentékeny veszteségeket szenvedett. A részvényesek körében mozgolódás támadt, hogy *rendkívüli közgyűlésen* tegyék szavá az igazgatóság manipulációt.

A Westinghouse-gyár Aradon. Már több ízben foglalkoztunk a párisi Westinghouse-gyárral, amely Aradon fiókot létesít. Megirtuk azt is, hogy Arad városa tanácsa teljesítette a gyár kívánságait, csak azt kötötte ki, hogy az új vállalat székhelye Budapest helyett Arad legyen és hogy a vállalat igazgatóságában a mindenkor polgármester helyét foglaljon. Az ipartelepek vállalati székhelye ugyanazt jelenti, hogy ahol ez van, a gyár ott fizeti községedőinek nyolczvan százalékát s ahol az igazgatóság székhelye van, odajut az ipartelep községedőinek többi husz százaléka. A Westinghouse-gyár — mint értesülünk — teljesítette Arad város kívánságát, úgy, hogy a vállalati székhely Aradon, az igazgatósági székhely pedig Budapestben lesz és teljesítette azt is, hogy a polgármester mindenkor tagja legyen az igazgatóságnak. Arad város — mint értesülünk — most tartotta közgyűlését, amelyen Varjassy Lajos polgármester beszámolt az eddigi tanácskozási eredményéről. A polgármester után a vállalat megbizottja mutatta be az új vállalat tervezetét.

A vállalatot, mint ismeretes, 50 évre tervezték kétmillió korona befektetéssel. A czég a kereskedelemügyi miniszertől már meg is kapta a szubvenzióra vonatkozó leiratot, amelyben a miniszter kiköti, hogy a részvénytársaság tőkéje kétmillió korona legyen, amely összegből 600.000 koronát az építkezésekre és felszerelésekre az üzem megkezdéséig be kell fektetni. A miniszter kiköti továbbá, hogy a kocsivázakat hazai kocsigyárakból kell beszerezni, ugyszintén a nyers anyagokat is Magyarországon kell beszerezni, ha pedig olyan anyag beszerzése válik szükségessé, amely csak külföldről rendelhető meg, erre nézve a miniszter engedélyt ki kell kérni. A miniszter kiköti továbbá, hogy a gyárban állandóan 160 munkás kapjon foglalkozást, ezeknek nagyrésze magyar honos legyen, ugyszintén a tisztviselők háromnegyed része is magyarországi honossággal bírjon. Ezekkel szemben a kereskedelmi kormány hajlandó a befektetendő tőke 25 százalékát, 150.000 koronát öt évig szubvenzió alakjában megadni. Az első részletet az üzembe helyezés alkalmával kapja meg a részvénytársaság, a többit pedig időről-időre minden évben, ha a miniszter meggyőződést szerzett arról, hogy a részvénytársaság eleget tett-e a kikötött feltételeknek. A czég a gyártelep és az épületek értékére 164.000 koronát vett fel, gépekre 340.000 koronát, a fűtőre és világításra pedig 20.000 koronát. Az összes befektetések tehát körülbelül 559.000 koronát tennének ki. A nyersanyagok értékét hozzávetőleges számítással 749.000 koronára becsülik, a munkások bérét pedig 352.000 koronában állapították meg. Az összes költség tehát körülbelül 1.325.000 korona lesz. A közgyűlés a czég megbizottjának tervezetét elfogadta.

A balatoni vasut építése magyar kézben. A balatonvidéki vasut építésében a kereskedelmi kormány — mint értesülünk — már döntött és a munkálat kivételével Babocsay Hermann és Baján János vállalkozó czéget bízta meg, mely döntéssel a kereskedelmi kormány bizonyítékát nyújtotta annak, hogy a közmunkák kiadásánál mindenkor a jog és igazság szempontjából történik a döntés és mindennemű támogató befolyás ki van zárva.

Szeszkontingens a Délvidéknek. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület már régebben mozgalmat indított abban az irányban, hogy az ipari szeszgyáraktól megváltandó szeszkontingensnek nagyobb részét az Alföldön, főleg a Délvidéken létesítendő mezőgazdasági szeszgyárak részére biztosítsák. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület ezen kérését magáévá tette az Aradmegyei Gazdasági Egyesület is és e tárgyban felterjesztést intéz a kormányhoz.

Szilvabehozatalunk Szerbiából. Mai lapszámunkban megemlékeztünk az ideai gyümölcsstermés kilátásokról. A gyümölcsstermelő vidékekről beérkezett jelentések szerint egész Magyarországon gyenge lesz a gyümölcsstermés, sőt szilvában egészen rossz terméssről szólnak a jelentések. A vámháboru óta a Szerbiából monarchiánkba importált szilva 100 koronánként 5 koronával volt terhelve, erre eddig egy olyan friss gyümölcsnél, amely mintegy két hónapon át a szegényebb s munkás-néposztálynak, különösen monarchiánk főbb városainak ételeme egy részét pótolja, — nem volt eset. Miután az ideai igen rossz szilvatermés, illetve szilvatermésünknek immár nyilvánosságra jutott elpusztulása hazai termelésünk által előreláthatólag soha nem lesz pótolható, ennél fogva a fenti vámtételt mint olyant, amely hátrány a közérdekre, elleneznünk kell. Ezt az ügyet — mint értesülünk — illetéketlen elemek befolyásolták és minden alap nélkül, az utóbbi időben kiváltképp hevesen támadott gyümölcsstermeléssel azonosították s ez irányban igyekeztek a földmivelésügyi és pénzügyminiszteriumot is befolyásolni, holott az erre vonatkozó állítólagos vagy feltételezett okok már jó régen nem állanak fenn, a közérdek pedig a vámvédelem helyett a szilvabehozatal feltétlenül megköveteli. Reméljük, hogy a kereskedelemügyi miniszterium s vele egyetértőleg a földmivelésügyi miniszterium s pénzügyminiszterium közbelépése a Szerbiával legközelebb folytatandó vámtanácskozmányokban ezen közgazdasági szempontból indokolatlan és ártalmas vámtétel mellőzését fogják követelni.

A haltenyésztés érdekében. A földmivelésügyi miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, amelyben felhívja a hatóságok figyelmét arra a körülményre, hogy az árvíz után az ártérről visszavonuló vízben élő halakat hálókkal elfogják és megakadályozzák abban, hogy visszakerülve a folyókba, ott megfelelően kifejlődhessenek. Ez orvhalászással természetesen igen nagy károkat okoznak a haltenyésztés fejlesztésének. A miniszter rendeletében felhívja a törvényhatóságokat, hogy az orvhalások ellen sürgősen intézkedjenek és azokat szigoruan büntessék meg.

Magyar borkiállítás Londonban. A Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetségének igazgató-választmánya Haar Ignác elnöklésével tartott ülésében foglalkozott Molnár Akos országgyűlési képviselőnek a jövő évben Londonban, az Earls Courtban rendezendő magyar kiállításra vonatkozó tervével. Az ülésre meghívták Hartleyt, a The London Exhibitions Limited című nagy részvénytársaságnak, az Earls Court tulajdonosának Budapestben időző vezérigazgatóját kíséretjével, Casparral együtt. Előbb Molnár Akos, azután a társaságában megjelent angolok fejtették ki a kiállítás tervét, amelyet tudvalevőleg kormányköreink is nagy szimpátiával fogadtak. A tervet a szövetség igazgató-választmánya, minthogy megvalósulása borainknak a londoni piacra való exportjára üdvös hatással lenne, helyesléssel fogadta és elhatározta, hogy a kiállítás létrejvetelét tőle telhetően támogatja, borászati csoportjának rendezésében szívesen közreműködik és ha a kormány kérdést intéz ilyen értelemben fog véleményt mondani.

Szerződéses tárgyalások Szerbiával. Megirtuk már hogy a szerb kormány abba a kényszerhelyzetbe jutott, hogy egyre jobban szorgalmazza a magyar és osztrák kormánytól a kereskedelmi szerződéses tárgyalások mielőbbi felvételét. A magyar kormány egyéb sürgős teendői mellett eddig nem juthatott még ahhoz, hogy a tárgyalásokat fölvegye, — az osztrák kormányt pedig a nemrég lezajlott országgyűlési képviselőválasztások és a parlament megnyitásának ügyei foglalták le. Most már meg van állapítva, hogy a szerb kereskedelmi szerződés megkötése érdekében a tárgyalások június 24-én kezdenek meg. Az eredményre nézve a kilátások kedvezőek. Mindenekelőtt f. évi december 1-ig terjedő hatálylyal *provizoriumot* léptetnek életbe, mely esetleg meghosszabbítható, feltéve, hogy addig a végleges szerződés meg nem kötötték. A provizorium szerződés megkötésének feltétele az, hogy Szerbia, Ausztria és Magyarországgal szemben leszállítja autonóm vámtarifájának azon tételeit, melyek Szerbiába irányuló kivitelnél lényegesebb czikkeire vonatkoznak, ami egyébként a szerb importőrök óhaját is képezi. Szerbia inkább óhajtott volna már most a definitív szerződést megkötöni, de a szerb határzár megszüntetését Szerbiában oly élénken követelik, hogy a kormány kénytelen a provizórium szerződéssel is beérni, melynek megkötése kevesebb időt, csak néhány napot igényel. Az osztrák és magyar exportnak is csak akkor lesz haszna ez évben a szerződés megkötéséből, ha az 14 nap alatt megtörténik, mivel ellenesetben az őszi megrendelések, főleg textilárubak ismét elmaradnak. Mivel ekként mindkét fél érdekei egymást, beavatott körökben remélik, hogy a szerb határzár 14 napon belül megszűnik és a kölcsönös áruforgalom kezdetét veszi.

A mezőgazdasági érdekképviselet. Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület ma tartott igazgató választmányi ülésén foglalkozott a mezőgazdasági érdekképviselet kérdésével. Az igazgató választmány ebben a kérdésben arra az állaspontra helyezkedett, hogy a gazdaközönségnek kényszer társulás révén való megadóztatását nem helyesli, amennyiben azonban ez elkerülhető nem volna, az esetben a tervbe vett mezőgazdasági kamarai rendszer életbeléptetését csakis azon esetben tartja kivihetőnek, hogy ha ezen kamarák a jelenleg fennálló és szabad társulás útján alakult vármegyei gazdasági egyesületek keretében volna megoldhatók az egyesületek autonóm jogának épségben tartásával, miután a több vármegyére kiterjedő külön mezőgazdasági kamarák felállítására egy olyan újabb megterheltesse volna a gazdaközönségnek, amire semmi szüksége nincs, amennyiben a jelenlegi gazdasági egyesületek ugyanazon erőforrásokkal, sokkal czélszerűbben volna-

WIKUS CSOKOLÁDE GYÁR
BUDAPEST
IV. DEÁK FERENCZ-UTCA 12.

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDE
WIKUS
CACAOBOR

nak képesek a gazdák érdekvéviselésével össze-függő funkciókat elvégezni, mint egy nagy terület felőlelő kamara.

Lengyel aratómunkások Magyarországnak. A tél folyamán az ország sok vidékén megtagadták a mezőgazdasági munkások az aratói szerződés megkötését, más vidékeken pedig olyan munkabérvéleményekkel állottak elő, amelyeket a munkaadó-gazdák teljesíteni nem voltak hajlandók. A gazdák szervezetei Romániában, Szerbiában, Galiczia és Bukovinában tapogatóztak külföldi munkaerő iránt és a megszorult gazdák részére Romániában és Galicziában szerződettek arató és havibéres munkásokat. A lengyel munkások azonban nem igen válnak be mint munkaerők: a magyar viszonyokhoz, munkarendhez, éghajlati viszonyokhoz nem bírnak hozzászokni. Sok uradalomból egyszerűen megszöknek. Mint egy arató újság írja tegnapelőtt gróf Zselénszki Róbertnek a kisszentmiklósi határban levő birtokáról is. A gróf ugyanis uradalmába harmincz mezőgazdasági munkást szerződtetett a galicziai Osztrák közszékből. Midőn a munkások megérkeztek, a községi előjáróság, tekintettel idegen honosságukra, kötelességszerűen felhívta a munkavezetőjüket, hogy munkásigazolványukat és személyi okmányukat 15 nap alatt mutassák be. Ezt a munkások nem cselekedték meg. Erre a községi előjáróság újra felszólította a munkavezetőt, hogy ha rövid időn belül nem felel meg a törvényszerű felhívásnak, akkor *kénytelen lesz kitiltani* a munkásokat és illetőségű helyükre tolonczoltatják valamennyiüket. A munkások ezt nem várták be, mert *tegnapelőtt éjszaka mindannyian megszöktek Kisszentmiklósról.*

A „Nemzeti” Balesetbiztosító Részvénytársaság május havában 793 darab balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 5,870,716 korona, rokkantság esetére 7,976,050 korona és mulékony keresésképtelenség esetén 2712 korona napikártalanításra biztosított összegről szólnak. Nevezett társaság január 1-től május hó végéig terjedő időszakban 3573 ajánlatot kötvényesített és pedig 26,864,266 korona halálesetre, 34,077,178 korona rokkantság esetére és 12,546 korona mulékony munkásképtelenség esetére biztosított összegekkel. Fennállása óta a társaság balesetekért 9,328,453 korona 81 fillér kártérítést fizetett ki.

Csaornázás építése a Balkánon. A Balkán-félsziget egyik legnagyobb városának tanácsa pályázatot írt ki a város csatornázási és vízvezetékjének elvezetésére. I. díj 12,000, a II. 8,000, a III. 4,000 frank. A pályázati tervek 1907 december 1-ig ó-naptár szerint (december 14-ig új naptár szerint) nyújthatók be. Az ezen pályázatra vonatkozó közelebbi feltételek mint a program, a szabályozási terv, a felmérési rajzok a rakpartépítési terv és az anyagra és munkadíjakra vonatkozó kimutatások a magyar kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál (V., Akadémia-u. 3.) megtekinthetők. Megjegyezzük, hogy ugyanazon város tanácsa a legközelebbi jövőben villamos vasut építését és villamosvilágítás létesítését is tervezi. Ez utóbbiakra vonatkozólag is az érdeklődők a muzeum igazgatóságánál bővebb felvilágosítást kaphatnak.

Szállítványozók Egyesülete. Megirtuk, hogy a magyar szállítványozók érdekeik megvédése céljából egyesületet alakítanak. Magyar szállítványozók országos egyesülete címen. Az egyesület, mint értesülünk, már megalakult s elnöke Klein József lett.

Helyreigazítás. Az e hó 9-iki számunkban közölt *Osztrák-Magyar Bank sorsolási jegyzékébe* következő sajtóhibák csuszak be. A most kisorsolt, koronáról szóló záloglevelek 1000 koronás címleteinek felsorolásánál mindjárt az első szám hibás, 1286 helyébe ugyanis 1281 teendő és ennél fogva a következő számok sorsoltattak ki: 1281-től bezárólag 1290-ig. A korábbi sorsolásokból hátralékos címletek felsorolásainál pedig az 5000 forintos daraboknál: 1759 helyett 5603 olvasandó; végül 24825 után következő szám 24826 homályos.

Csöd. Simay Lajos budapesti bejegyzett műbutorgyáros cég (üzlete: VIII. ker. Csepregi-utca 2. szám) ellen a budapesti váltótörvényszék csödtörvénnyel nyitott. Csödbiztos dr. Fehér Tamás kir. törvényszéki bír., tömeggondnok dr. Vécsei Ignác

ügyvéd, tömeggondnok-helyettes dr. Loewe Ernő ügyvéd. A követelések bejelentésére június 24. felszámolási tárgyalásra augusztus 22. a csödválasztmány megválasztására augusztus 24. tűzött ki határidőt.

Több millió koronát

ajánl kedvező kamatozás mellett földbirtokra első és II. helyi bekebelezés mellett!

A „Hazai és Külföldi Pénzüntézetek Közvetítő-Vállalata

DEBRECZEN,

Piac-utca 83. szám.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ES ÉRTÉKTŐZSDE Gabonátőzsde.

A mai készáruforgalom gyenge volt és mindössze 15.000 mm.-át tesz ki; az irányzat esendes, az árak változatlanok. — Rózsa üzletlen, változatlan, zab és tengeri sem változott. A mai esendes üzletmenet a határidőpiacon méltó befejezése volt az e heti nagyon mérsékelt forgalomnak; ma meleg időre tartottan indultak, ámde Wienből jelentett felhőzetre és mert nálunk is lassan összehuzódnak a fellegek és az árfolyamok mérsékelt visszaesést tüntetnek fel. Véleményvételre utóbb valamivel javultak ismét az árak, de egyenlegként alig láttunk tegnaphoz képest változást, csupán zab javult tetemes vételekre és fedezésre.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81 kg. 20.95 K, 100 mm. 80.5 k. 20.80 K, 100 mm. 80 k. 20.80 K, 100 mm. 79.8 k. 20.60 K, 100 mm. 79.8 k. 20.60 K, 150 mm. 79.5 k. 20.60 K, 100 mm. 79 k. 20.40 K, 6000 mm. 78 k. 20.40 K, jel. augusztus 15-ig.
Pestvidéki: 100 mm. 79 kg. 20.40 K, Fejérmegyei: 250 mm. 76.5 k. 19.90 K, Mindszenti 5200 mm. 88.5 kg. 20.40 korona, júliusra száll. 700 mm. 76.5 kg. 20.40 korona.
Raktári: 200 mm. 78.5 kg. 20.40 K.
Árpa. 500 mm. 14 korona, kpf. par. 500 mm. 13.78 korona, kpf. par. 200 mm. 13.50 korona kpf. Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. június 20-tól június 21-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	13480	10607
Rózsa	4360	3507
Árpa	1218	1779
Zab	5766	3368
Tengeri	11227	2757
Liszt	163	10653
Korpa	—	3126

A határidőpiacon kötetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre 10.30, 10.22, 10.28, 10.24
Rózsa októberre 8.35, 8.33, 8.36, 8.34.
Zab októberre 7.43, 7.38, 7.43.
Tengeri júliusra 5.89, 5.92.
Tengeri 1908. májusra 5.90, 5.93.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre ———— 10.27—10.28
Rózsa októberre ———— 8.34—8.35
Zab októberre ———— 7.42—7.43
Tengeri júliusra ———— 5.88—5.89
Tengeri 1908. májusra ———— 5.96—5.97

Utófélténap forgalom.

Délután kissé lanyha irányzat fejlődött ki, az árak azonban megtartották délelőtti árfolyamukat.

4 óra 30 perczkor záródnak:

októberi buza 10.26—10.27
októberi rózsa 8.34—8.35
októberi zab 7.40—7.41
1907. júliusi tengeri 5.87—5.88
1908. májusi tengeri 5.91—5.92

Értéktőzsde.

Igen kedvezőtlen külföldi jelentésekre a mai tőzsdén érezhetőbben ellanyhult az irányzat. A spekuláció erősebben kínálta a nemzetközi vezető értékeket, melyek csak jóval alacsonyabb árnívón találtak vevőre. Osztrák hitel 644-ig 3.—, magyar hitel 744.50-ig 4.—, osztrák-magyar államvasutak 661-ig 4.—, rimamurányi vasút részvények pedig 531-ig 5 koronával estek. Ezek az árfolyamokon aztán a contremine fedezni igyekezett és minthogy később a kínálat megszűnt, sőt külföldi számlára való vásárlások is történtek, a hangulat lényegesen javult és az árfolyamok 2 koronával emelkedtek. A déli tőzsde kedvezőbb berlini jelentésekre, határozottan szilárd volt, magyar hitel és rimamurányi vasút részvények élénken kerestettek és újból javultak 1—2 koronával. A helyi értékek piacza nyugodt maradt, az árfolyamok tartottak.

Előtőzsde.

Az előtőzsde helyi eladásokra bágyadt volt. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 645.50—644.25, Magyar hitelbank 744.50—747.—, Magyar Ieszámitoló- és pénzváltóbank ————, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. ————, Osztrák-magyar államvasut 661.75—662.25. Déli vasut ————, Rimamurányi vasút 532.50—532.—, Magyar koronajáradék ————, Közüti vasut ————, Városi villamos vasut ————, Orosz járadék ————, 3 százalékos jelzálog-sorsjegy ————, Hazai bank ————.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 644.50—645.—, Magyar hitelbank 746.—, 746.50, Magyar Ieszámitoló- és pénzváltóbank 494.—494.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 484.—484.50, Osztrák-magyar államvasut 662.—662.50, Déli vasut 136.—136.50, Rimamurányi vasút 532.—532.50, Magyar koronajáradék 93.25—93.30, Magyar aranyjáradék 110.50—111.—, Közüti vasut 544.—544.50, Városi villamos vasut 293.—293.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde magasabb külföldi jegyzésekre szilárdult.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 645.25—646.75, Magyar hitelbank 746.75—748.—, Magyar Ieszámitoló és pénzváltóbank ————, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 483.25—483.75, Osztrák-magyar államvasut 663.50—664.—, Déli vasut 135.75—136.—, Rimamurányi vasút 533.50—534.—, Magyar koronajáradék 93.30—93.35, Magyar aranyjáradék ————, Közüti vasut 544.25—544.—, Városi villamos vasut 293.—293.—, Orosz járadék ————, Hazai bank ————.

Helyi értékekben kötetett: Salgótarjáni kőszénbánya ————, Konvertált sorsjegy ————, Kereskedelmi bank ————, Magyar agrárbank ————, Danubius ————, Drasche ————, Konvertált sorsjegy ————, Ujlaki téglagyár ————, Budapesti gőzmalom ————, Ganz vasgyár ————, Felten kábelgyár ————, Hazai sorsjegy ————, Kereskedelmi r.-t. 3408.————, Weitzer vagon ————, Magyar osztrák részv. ————, Lipótvárosi Takarékpénztár ————, Adria ————, Kobergyár ————, Erzsébet szanatórium sorsjegy ————, Iparbank ————, Franklin 524.————.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 646.50—647.—, Magyar hitelbank 747.—747.50, Magyar Ieszámitoló és pénzváltóbank 494.—494.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 483.50—484.—, Osztrák-magyar államvasut 664.—664.50.—, Déli vasut 136.—136.50, Rimamurányi vasút 534.50—535.—, Magyar koronajáradék 93.35—93.40, Közüti vasut 544.50—545.—, Városi villamos vasut 293.—295.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 K, Julius végére 14—16 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde tartott árfolyamokkal nyugodt volt. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 646.50—647.—, Magyar hitelbank 747.—747.50 Magyar Ieszámitoló és pénzváltóbank ————, Magyar jelzálog-hitelbank II kib. ————, Osztr.-m. államvasut 663.50—664.—, Déli vasut 136.—136.50, Rimamur. vasút 535.—536.—, Magy. koronajáradék ————, magy. aranyjár. ————, Közüti vasut ————, Városi villamos vill. ————.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ

Levendula keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Működésének valódi áldás gyomorbalosoknak és székzsorulásban szenvedőknek.

Kapható mindenütt kis és nagy áruházaiban. Kisközlésén Komáromban

váltóár 813.25, Union bankrészvény —, Alpei bányarészvény 289.— Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) június 22. 4-2 százalékos ezüstjárdék 99.10, Sorsjegy 151.—, Déli vasut 27.10, 4 százalékos Aranyjárdék 98.20, Osztrák hitelrészvény 202.20, Osztrák-magyar államvasut 141.50, Olasz járdék 102.80, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 93.10. Szilárd.

London, június 22. Angol consol 83 1/4.

Páris, június 22. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járdék 93.87, Osztr. aranyjárdék 98.—, Magyar aranyjárdék 94.40, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 495.—, 4 százalékos Olasz járdék 103.30, Déli vasut elsőbbségi kötv. 314.—, 5 százalékos Marokkói járdék 520.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járdék —, 4 százalékos Amort. román járdék 1905. 89.20, 5 százalékos Orosz járdék 1906. 85.—, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 482.—, 4 száz. Szerb járdék 1907. 438.—, 4 százalékos spanyol járdék 92.05, 4 százalékos unifikált török jár. 93.65, Török sorsjegy 157.75, Török dohányrészvény 436.—, Osztrák föld-hitelintézet 1080.—, Osztr. Länderbank 461.—, Magyar Jelzálogbank 516.—, Banque de Paris 14.12, Banque Ottomane 701.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 140, Meridionalvasut 697, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 609.—, Rio Tinto 20.03 Sucrierie d'Egypte 28, Tula 422, Thomson Houston —, Urikányi közsén 120.—, Chartered 19.25, DeBeers 582.50, East Rand 90.25, Jagersfontein 174.—, Transvaal Consols 45.50, Transvaal Land Company —, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.31, Váltó német piacokra (rövid) 122.90, Váltó Bécsre (rövid) 104.25, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16 Váltó Svájcra 1/16, Csek Londonra 251.50, Magánkamatláb 3 1/16, gyenge.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, június 22-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 136—137 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 140—141 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 141—142 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig, könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. Sertésüzlet: 1907. évi június 21. napján volt készlet 36866 drb., 1907 június hó 22-én felhajtott 329 darab, 1907 június 12. napján elszállított 216 darab, 1907 június 22. napjára maradt készletben 36979 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: kissé kellemes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, június 22. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 519 darab sertés, 84 darab süldő, — darab malacz, összesen 251 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 251 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 670 darab sertés, 84 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 269 darab sertés, 40 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 501 darab sertés, 44 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül — fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig — fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fill. ételsúlylevonással —142 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsúlylevonással 130—142 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — korona ételsúlylevonással 132—142 fillérig. — Belföldi süldő — korona. Horvát süldő 66—104 korona. A vásár irányzata lanyha, az árak változatlanok.

Üzleti hetiszemle.

Budapest, június 15.

Sertésvásár. Budapest-Kőbánya, 1907 június 21. Az üzlet csendes volt. Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380 kilogr. nehéz 135—137 fill. 280—300 kgr. nehéz. 140—141. Öreg 300 kgr. tül — fillér, vidéki sertés — fill. Szerb — fill. tiszta kgr.; páronként 45 kgr. ételsúlylevonás és 4 százalék engedmény szokásos. Eleségárak: Tengeri új K 12.20. Árpa K 15.— Kőbányán átvéve. Helyi állomány: Jun. 7-én maradt 36335 drb. Felhajtás: Belföld 1963 drb. Szerbiából —, egyéb államokból 1963 drb, összesen 38298 drb. Elhajtás: Budapest fogyasztásra (I—X. ker.) 410 drb, belföldre 807 drb, Bécsbe 214 drb, osztrák tartományokba — drb, német birodalomba (Ba-

lorország) — drb, egyéb országokba (Helvétia) — drb, a szappangyárban feldolgozott: a szállásokban elhullott 2 drb, waggonokból kirakott hulla — drb, borsókásnak találtatott 4 drb, összesen 1437 drb, maradt állomány 36.861 drb. A készvényszállásokban elhelyezve 9566 drb van.

Bécsi vásár: jun. 18. Felhajtás 12404 drb sertés; köztük 7625 drb süldő. Vásár élénk volt. Nehéz 123—126 fillér, közepnehéz 117—121 fillér, süldő 72—106 fillér 100 kgr.-ként elevensúlyban.

Drezdai vásár: jun. 17. A vásáron volt 2068 drb vidéki és — drb magyar sertés; előbbie 46—54 utóbbiak — márkán keltek; 50 kg. eleven súly szerint.

Berlini vásár: jun. 15. Felhajtás 11853 drb sertés. Az üzlet csendes volt. Finom husos 49—50. husos 47—49, silányabb 43—46 szalonna-sertés — mrk.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) A vetőmagvak forgalma majdnem teljesen elcsönvedett; minthogy a répa- és fűmagvakra vonatkozó pórtendelések teljesen megszűntek. Muharmástármag, csibehur és tarlórépamagnak némi kereslete van ugyan, e keresletnek azonban még eleget lehetett tenni a készletekből. A biborheretermés iránt, — ámbár jók a kilátások reaja, — nem mutatkozik érdeklődés, mert általánosan azt hiszik, hogy az idei szükséglet nem lesz nagy. A muharmag árat kivéve, mely csökkent, a többi magfélék árai változatlanok maradtak.

Jegyzékek nyersáruért 100 kilónként Budapesten értve:

Luczerna, elsőrendű világos szemű	135—145
Muharmag	16—17
Czukorcsirok	20—
Pohánka (hajdina)	20—
Vörös köles	18—

Széna, szalma, takarmány (Fuchs József jelentése). A hetivásáron széna és szalmában nagy behozatal és jó kereslet volt. Eladatott: közepminőségű jobb és elsőrendű széna 2.60—3.50, muhar 4-ig, alom szalma 1.75, zsupszalma 2.70, szecska 2.50 per 50 kiló fuvaronként szállítva. Préselt széna 3.60—4.—, préselt szalma 1.50—1.70 50 ko.-ként a józsefvárosi pályaudvaron.

Kőolaj. Az Apolló kőolajfinomítógyár részvénytársaság jegyzései a következők: Liliomkirályolaj 40 korona, háromsziv kőolaj 32 K, csillagkereszt kőolaj 31 K, tiszta súlyu 100 kg.-ként, hordóval együtt, 20 százalékos vagy tiszta göngysúlyszámítással, Pozsonyban átvéve, készpénzben engedmény nélkül. III. Apolló könnyű gépolaj 30 K, VI. Apolló nehéz gépolaj 42 K, Apolló hengerolaj 60 K, tiszta súlyu 100 kg.-ként, hordóval együtt, tiszta göngysúlyszámítással, Pozsonyban átvéve, fizetendő készpénzben, 2 százalékos engedménnyel vagy 4 havi váltóra.

Szilva, szilvazsír, zsiradék. (Kende Lajos jelentése.) Új termésű szilva. Csendes irányzat mellett új szerb szilvában október havi szállításra 120-as, 100-as és 85-ös áruból minőségként 100 métermáza mennyiségben 37 koronával 100 kg.-ként ab Száva állomások kínálattak míg ellenben 85-ös árú árban esett és 40 koronát jegyzett 100 kg.-ként ab Száva. Boszniai garnitúrák 38.5 koronával kínáltak 100 kg.-ként paritás Breka.

Szilvazsír: Új szerb áru szeptember október havi szállításra névleg 33—33.5 koronát jegyzett 100 kg.-ként ab szerb termelőállomások.

Disznózsír. A hét elején kis kereslet mutatkozott e cikkben és 147 koronával volt 100 kg.-ként kapható. de a hét folyamán javult a kereslet miáltal az I koronával emelkedett és 148 koronát jegyzett pénzben és 149 koronát áruban 90 kg.-ként.

Táblás szalonna. Nehéz áru keresett cikk maradt és a szükséglet a csekély termelésre való tekintettel csak nehezen talált fedezetet, mely körülmény következtében az ár a hét folyamán 2 korona emelkedést szenvedett, 100 kg.-ként. 3 100-as táblás szalonna 132—133 koronát és 4 100-as áruért 123—124 koronát fizettek 100 kg.-ként.

Repceolaj és repcepegácsa. (Saját tudósítónktól.) Repceolaj üzlet rendkívül szilárd. Évtizedek óta ily magas repceárak nem léteztek s ennek folytán lehetséges, hogy oly repceolaj árak fognak napvilágot látni, aminek évtizedek óta nem léteztek. Kész áru nagyon kevés van és annak jegyzése nagyban vételnél K 95. kicsinybeli vételnél K 100.

Repcepegácsa. Egyes vagon tételek fordultak elő melyek 14—14 1/2 kor. lettek placzirozva.

Ásványkenőolajok. A Kőolajfinomítógyár-részvénytársaság kenőolajgyártmányainak árjegyzései nagyban eladásoknál a következők: fumei 0. sz. tisztítottolaj 21 K, 1. sz. orsóolaj 31 K, 2. sz. könnyű gépolaj 35 K, 3. sz. nehéz gépolaj 41 K, 4. sz. vulkán (henger) olaj 21 K, 5. sz. fénytelen olaj 25 K, 6. sz. kiváló nehéz gépolaj 43 K, hengerolaj, sötét 69 K, 00 jegyű hengerolaj, világos 74 K. (100 kg. tisztasúlyért, hordóstul, valódi göngysúlylyal, Budapestre szállítva).

Petroleum. A Kőolajfinomító-gyár Részvénytársaság gyártmányainak árjegyzése nagyban eladásoknál a következő: fumei kristály-kőolaj 41 K, fumei White-Star kőolaj (háromcsillagos) 34 K, fumei Standard-White kőolaj (kétescsillagos) 32 K 50 f. (Az árak 100 kg. tisztasúlyért tényleges göngysúlylyal, hordóstól Budapestre bérmentve szállítva értendő). Egyes hordók 1 K-val drágábbak.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 22. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Boross Vilmos budapesti ítélőtáblai díjnokot a kiskőrösi járásbíró-sághoz irnokká, a budapesti ítélőtábla elnöke dr. Kuncz Ödön kolozsvári lakos, ügyvédjelöltet a budapesti ítélőtábla területére díjas joggyakornokká, a fővámgazgató Hencz István budapesti díjtalan vámgyakornokot segélydíjas vámgyakornokká a budapesti fővámhivatalhoz és a zágrábi pénzügyigazgatóság Wiesner János végzett gimnazistát a zágrábi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Mezei Anna tóprónai állami óvónót a sándorhegyi II-ik számú állami óvodához jelen minőségben áthelyezte.

Pályázatok. Újvidék szab. kir. városnál 8 rendőri állásra június hó 25-ig; — a zágrábi pénzügyigazgatóságú irnodagyakornoki állásra 5 hét; — a nagymihályi és zombóiyai járásbíró-ságoknál irnok állásokra 4 hét; — Brassó 3. sz. postahivatalnál postamesteri állásra 3 hét; — a szerencsi járásbíró-ságnál albirói, a pécsi pénzügyigazgatóságnál pénzügyi fogalmazói, a máramaroszi pénézügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség nél pénzügyi számtiszt, a sztropkói és a székelykereszturi járásbíró-ságoknál telekkönyvezetói állásra 2 hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

IDEGENEK UTMUTATOJA.

Ajánlható beszerzési források

BUDAPESTEN.

Angol férfi- és női-szabó.

Pohner Ferenc értesíti a n. é. közönséget és igen tisztelt vevőit, hogy műtermét ez évi augusztus 1-től Váci-utca és Párisi-utca 2. sz. alá helyezi át.

Biztosítás.

Első Leánykihazasítási Egylet m. sz. Gyermek- és életbiztosító inozet Budapest, VI. Teréz-körút 40—42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Edig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Assicurazioni Generali (Triest) ált. biztosító-társaság. Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 208 millió korona. Budapest, Dorottva-utca 10. sz. az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fiueltatási és leánykihazasítási biztosítások. — Tűz-, szállítmány-, betöréses lopás elleni és üvegbiztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 6 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset elleni biztosító társ. által (Budapest, Dorottva-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 11.7 millió korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogköcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusító helye: VI. Andrassy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV. Károly-körút 18; IV. Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sarkán, VII. Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz. Belvárosi takarékpénztár r.-t. Budapest, IV., Kigyló-tér 1. sz. Alaptőke: 10 millió korona. Alapított 1892.

Víz- és légszeszvezeték és csatornázás.

Pizsurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Josika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épülethadogós műhelye és horgany díszitemnyek gyára. Légszesz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszékek, vízellék, mindenemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvizgyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtő-tűzhely összeköttetéssel vagy saját tűzhelylyel. Ambergi légszeszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszesz-készülék minden házban. Telefon 20—83.

Sze

K. Sá...
ő nem la...
nem kap...
bizottság...
nyitánya...
Pályá...
polgár, e...
özvegy, a...
csü, irni...
igazoló o...
lőnél (pé...
egyen vig...
csak az...
vizsgát le...
hónapra...
szemlést...
tatni, lete...
ügyi foga...
biztosi vi...
vizsga a...
vizsgát is...
és főbizt...
Keres...
iskola sz...
száma al...
alsó oszt...
is előjeg...
28., 29. é...
nak lefo...
rozák az...
parallel a...
zepső és...
A tandíj...
fővárosi...
ugyan ne...
semmies...
hogy első...
vesznek...
Orvo...
vizsgálók...
orvosi, i...
vagy ked...
lefejteti...
Közönyt...
s az utaz...
sülnék...
vasuti ig...
(dr. Kais...
térium)...
deni, eze...
beiratkoz...
78.200...
anyaköny...
keresztel...
— Budap...
porodása...
vanás é...
évi 20,00...
P. Já...
dotta, ho...
gonvávés...
nyújtó el...
Merce...
E. S...
E. L...
P. K...
E. Z...
beadott k...
mányai fo...
lasztják...
B-1...
törzsökös...
is megha...
sértés, b...
Hj. I...
nál bevá...
I. E...
egyesítet...
rosi isko...
3996...
N. G...
sorszám...
ronával...
V. E...
K. S...
és Magyar...
nát; a f...
H. I...
jelenleg...
csos. Éli...
üdvözlet...
Sz. I...
Kecs...
megírni...
gyar, vag...
számokk...
V. K...
3938.63...
U. I...
primásh...
minakett...
katholiku...
ment...
S. S...
galombó...
tűnk, hog...
T. S...
elnök. A...
Szláv J...
Kálmán...
Dezso, S...
Fejerváry

Szerkesztői üzenetek.

K. Sándor. Ha a tulajdonos beigazolja, hogy sem...

Pályá előtt. Pénzügyőr az lehet, ki magyar állam...

Kereskedelem. A VII. ker. állami felső kereskedelmi...

Orvosnövendék. A magyar orvosok és természet...

78.291. A keresztnévet magyarosítani nem lehet.

F. János. Egyszer. A közigazgatási bíróság kimon...

Mercur. Egyik sorsjegyet nem húzták ki.

E. S. Aranyos-Marót. Nem nyert.

E. I. Gábor Árad. Egyik sorsjegye sem nyert.

E. Zs. Bilke. Ha a hadkiegészítőparancsnokság...

B-i magyar kaszinó. A halotti tor megülése ósrégi...

Ij. Ny. K-né Pótlóske. Bármelyik postaigazgatóság...

I. E. Orkény. Tessék Szabó József iskolaigazgató...

3906. Nem nyert.

H. G. Diósjenő. Józsvi-sorsjegyei közül a 3841...

V. E. Tornaméra. Nem nyert.

K. S. Osztog. Józsvi-sorsjegye (369/89) nyert 4 K.

H. I. 1877. Sorsjegye nem nyert. "E" sorsjegyek...

Sz. P. Nagy-Korpd. Egyik sorsjegye sem nyert.

V. K. Arló. Bazilikai-sorsjegyei közül az 1787/58...

U. J. 84. Az esztergomi egyházmegye fejéhez...

Sz. P. Torzsa. Azt az aranyat már kiharították...

T. S. Baranya. Deák Ferencz nem volt miniszter...

Régi előfizető. Szabadszállítás. Fizetést nem sikerült...

F. B. K.-Tarján. Tessék a kibocsátó igazgatóságtól...

G. P. Nem nyert.

L. E. Nem nyert egyik sorsjegye sem, tessék az...

P. P. A selmeczi m. kir. bányászati akadémia bányamérnöki...

Időjárás.

A meteorológiai központi intézei távirati jelentése 1907. június 22-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap délután a Dunántul északnyugati felén...

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg és tulnyomóan derült idő várható.

Table with columns: Allomás, Legnyomás mm, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet max. min.

VIZÁLLÁS.

Table with columns: m éter, június 21. június 22., június 21. június 22., m éter. Lists various locations and water levels.

Felhívás

iszított olvasóinkhoz!

Az alanti rovatban felsoroltuk mindazokat a magyar kereskedőket...

Hazafias lelkesedéssel ajánljuk t. olvasóinknak ezen magyar beszerzési forrásokat...

Mellinger Zsigmond keférujára Budapest, VI., Nagymező-utca 43.

Házilipari Cikkek Árucsarnoka Budapest, V., Vadász-utca 7.

Magyar élelmiszer szállító részvény-társaság, Budapest, V., Nagykorona-utca 17. sz.

Kern Róbert vasnagykereskedése Budapest, iroda V., Lipót-körút 24.

Dus raktár minden fajta légszűrőszerszövekből és úszószekőből...

Csibő és Fla. cs. es kir. udvari kárpitosok és díszítők, Budapest, VI., Teréz-körút 46.

Ezüst. Ezüsttárgyak kicsinyben való árusítása Bachruch A. cs. és kir. udvari...

"Bungária" Műtrágya-, Kénsav- és Vegyipari Részvénytársaság, Budapest, V., Fűrőd-utca 8.

Szénássy Béla papírnemű-telepe és rajzeszköz-gyára Budapest, IV., Molnár-utca 35.

Magyar Siemens Schuekeri Művek villamosság részvénytársaság, Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5.

Kristály-víz, szénsavval telített ásványvíze hasznos ital étvágyzavaroknál...

Kőfűrészek, házi tisztítószer, fűstök, pipere és illatszerek stb. eladása V., Fűrőd-utca 7; VII., Erzsébet-körút 36.

Szt. Margitszigeti Gyógyfürdő Budapestben. 43. C. kénés hévforrás, Thermal-, iszap-, villamos fény-, mester-séges szénsavas...

Juli fürdőkúra a Szt. Lukácsfürdőben. Természetes forrómeleg, kénés források. Iszapfürdők, iszapborogatások...

KÜLÖNFÉLÉK.

Havas alján.

Alusz bérczorum szilárdan, —
Alattad bugó óriás vadon,
Komor szikládra a madár se száll, —
A felhő csak, mi rád pihenni jár!

Csodálva nézlek, s úgy megértelek!...
Nem fogtak rajtad duló ezredek,
Viharjokat kaczagva türed el,
S merészen törtél az egékbe fel!...

... Siró panaszt hajt a nyugati szél,
Pusztító kornak átkiról beszél:
— Hová nekünk csak vágyunk érhet el,
Unokáink már játszva jutnak el.

Megdöngetik dönthetlen oldalad,
Várost emelnek lábaid alatt,
Szikláidat ássák le alapul,
S zugó, vad erdőd parkká alakul.

Síneket raknak ormaidra fel, —
S te is, mint minden, fogolylyá leszel!...
— Hová az ember csákyáját veti,
Nincs az a szirt, mely ellenáll neki!

Balla Miklós.

(A pezsgőgyártás bölcsője.) A pezsgőborok készítése igen régi találmány. Régebben egyszerűen palackba fojtották az erjedő mustot és ez által nem hagyták elillanni az erjedésnél képződő szén-savat s így nyertek kiejert, de szénsavtartalmu s ezért pezsgőbort. Ilyenmő, nem édes pezsgőborokat készítenek egyes helyeken még ma is. Ilyen például a Vino d'Asti spumante. A tulajdonképeni pezsgőgyártás, a mennyire tudjuk, a XVII. században kezdett lábra kapni. A XVIII. század elején, sőt csaknem annak végéig a pezsgő általában Sillery néven volt ismeretes, mivel a legjobb a Champagneban fekvő Sillery-uradalomban termelt.

E névnek és uradalomnak érdekes története van. Az uradalmat de Sillery francia kancellár végrendeletileg d'Estrées maréchalnak, IV. Henrik király kedvese, a szép Gabriele d'Estrées atyjának hagyta; a maréchal építette a pinczét és kezdett nagy gondot fordítani a borkészítésre. Az Estrées-ek után a birtok a marquis de Génlis kezébe került, ki itt nevelte föl az Orleansi herceg gyermekeit. A forradalom alatt e család elvesztette a birtokot, I. Napoleon uralma alatt azonban ismét visszakapta. 1814-ben a Franciaországba betört orosz hadsereg leégette a kastélyt s a Génlis-család örökösei, a Valenczei hercegnő és leánya nemsokára kénytelenek voltak azt eladni. Az eladásnál az uradalom több kézbe került, míg végre 1850-ben a kastély romjait és az azzal kapcsolatban levő szőlőket, összesen valami 33 hektárt, megvette a rheimsi Jacquesson et Fils cég; e cég ezután pezsgő etiquette-jeire ismét fölvette a Sillery nevet s e néven gyártja mai nap is.

(A kávé hatása a szervezetre.) Mindamellett, hogy a kávé, mint élvezeti szer, már évek óta az egész földön el van terjedve, hatásáról még a közelmúltban is a legellentétebb nézetek uralkodtak; de még ma sincs egyetértés a tudósok között. Az ötvenes években általánosan elfogadták azt a nézetet, hogy a kávé a táplálkozásra mérséklőleg hat; majd később sajátos izgatónak, erőfelhalmozónak tekintették. Ismét mások, Payen vizsgálataira támaszkodva, közönséges értelemben vett tápszernél egyebet nem láttak benne. Hogy a kávé nem tisztán tápszer, abból is következik, hogy a használt mennyiség és a mutatózó hasznos eredmény egyáltalában nincsenek arányban. Általában véve a közönséges életben sem tartjuk a kávét annyira tápszernek, mint inkább az emésztést előmozdító élvezeti szernek. Guimaraés Rio Janeiróban, hogy a kávénak ezen sajátosságát közvetlenül és tudományos alapon kimutassa, kutyákra tett ez irányban kísérleteket. A kísérletek azt mutatták, hogy kávé adására a kutyáktól elfogyasztott tápszernek mennyisége nagyobb volt, mint a kávé előtt. Amennyiben a kísérlet elején, mielőtt kávét kapott volna az egyik kísérleti állat, tetszés szerinti táplálékmenyiséggel, naponként 244 gramm húst fogyasztott el, kávé adásakor pedig eleinte 314, később pedig 343 grammot. A kísérlet tehát erre és több más állatra nézve is azt mutatta, hogy a kávé etetése mellett a hufogyasztás tetemesen nő. A Marey-féle érverésjelző görbéi bizonyossága szerint a cafein kis adagjai a szívmozgásokat gyorsítják, a vérnyomást növelik. Nagy adagokban ellenben a keringést lassítja, a vérnyo-

mást alászállítja a kávé. A kávé mérsékelt mennyiségben rendszerint fokozza a hőmérsékletet, de kivételesen alá is szállíthatja azt. Míg mérsékelt evése mellett a hőmérséklet csökkenése kivételes, nagy, vagy ismételt dózisok után rendes.

(Nagy lánczhidak.) A világon 13 olyan nagyobb nyílású régi lánczhid van, melyek ma is különbek a modern szerkezetű hidaknál. Ezek a következők:

	Nyílás m.-ekben	Építési éve
Híd a Tweeden, Angliában	137	1820
Menay-csatorna, Walesben	174	1826
Nashville, Tennesseeben	198	1845
Laroche-Bernad, Franciaországban	—	198 1845
Budapest — — — —	202	1845
Charing Cross, Londonban	206	1845
Crifton, Angliában — —	214	1864
Régi híd a Niagarán — —	248	1848
Freiburg, Svájc — — —	268	1864
Wheeling, az Ohioán — —	308	1848
Cincinnati, az Ohioán —	322	1866
Új híd a Niagarán — — —	381	1869
New-York és Brooklyn —	488	1883

(Czöbalövés 824 kilométer távolságból.) Ezt a csodát Roosevelt amerikai elnök művelte. Ugyanis Roosevelt villamoság segítségével három puskát sűtött el, amelyek 824 kilométernyi távolságra voltak tőle. A különös ötlet a charlestowni nemzeti lövészegylet vezetőségének fejből pattant ki. Meghívták ugyanis Rooseveltet a lövész-ünnepélyre, azonban az elnök nem mehetett el és így megkérték, hogy legalább a három első lövést ő tegye meg villamos uton. Roosevelt erre vállalkozott is és miután telefonon értesítették, hogy a puskák be vannak állítva, egymásután megnyomott három gombot, mire csakhamar megérkezett a telefonjelentés, hogy mind a három lövés talált és Roosevelt megkapta a nagy érmet. Az a legérdekesebb, hogy Rooseveltet maga is hallotta a fegyverek dördülését, mert a fegyverek mellől telefon vezette a hangot Washingtonba, amelynek kagylóját Roosevelt az elsütés pillanatában füléhez illesztette.

FEKETE PÉNTEK.

— AMERIKAI REGÉNY. —

Irta: THOMAS W. LAWSON.

Légy már egy kissé józan, és beszéljünk meg a dolgot okosan és csendesen. Ha így tombolsz, nem tehetünk semmit se a barátaidért. És különben is, mit vethetünk te vagy én önmagunk szemére? Mi nem vagyunk partí rablók, utonállók és a mi dollárunkat a család nem piszkítja be.

Te tudod, hogy az atyám épp úgy megvetette Reinhardtot, amint mi megvetjük.

Térj magadhoz öreg czimbora! Mit akar az a leány tőled? Ha nem valami lehetetlen vagy becsületbe vágó, tekintsd úgy, mintha máris megtettem volna, hiszen tudod, hogy mindent megteszek irántad való szeretetből.

Bob görcsös izgatottsága csillapult. Leült mellettem a padra.

— Hiszen én tudom Jim, nagyon jól tudom és te megbocsátasz nekem azért. Hogy őszinte legyek — Sands Benlah története olyan gondolatokat ébresztett fel bennem, amelyeket én az utolsó években lezártam a pinczébe, mert becsületesen, őszintén szólva, néha, hébe-korba lelkiismereti furdalásaim vannak, ha elkezdek a dollár-játék fölött gondolkodni, melyet mi üzünk.

— Láttam, hogy tüzes vére lassan-lassan kezd fecsillapulni és csak néhány perc kérdése, hogy Bob ismét higgadt és értelmes lesz.

— De hát mit akar tőled tulajdonképen? — kérdeztem. Pénzkérdésről van szó? Segítünk az apján, hogy kieviczkeljen ebből a hiánrból?

— Nem, semmi ehhez hasonlót sem. Rosszul ismered a büszke, virginiai vért. Sem az a leány, sem pedig az atyja nem fogadnának el anyagi segítséget, inkább tönkremennek és belepusztulnak.

Kissé elhallgatott, aztán bensőségteljesen folytatta:

— Ő a következőket gondolja: Apjával együttesen még összeszedtek némi értékpapírt és azt pénzzé téve, körülbelül hatvanezer dollárt kapartak össze. A leány aztán rávette az apját, adja beleegyezését, hogy New-Yorkba jöjjen és próbálja meg, vajjon néhány vakmerő, merész vállalkozással nem tudna-e annyit összehozni, hogy legalább is a rábizott pénzt visszaszerezze.

Oh igen, tudom, hogy ez örült ötlet. Én ezt mindjárt megmondtam, de nem volt szükséges ezt elmondanom, mert ő maga is tudja. Nem csak nagyon okos leány, de rendkívül erős érzéke is van az üzleti ügyek iránt. Több mint bármely asszonyban, akit ismerek. De ez az egyedüli reményesége Jim; és mialatt hallgattam a fejtegetését, magam is lassankint erre a meggyőződésre jutottam.

— De hogyan van az, hogy ezekkel a rendkívüli tervekkel éppen hozzád fordult? vágtam én a szavába.

— Ez pedig a következőképen áll: Az atya megismerte a Randolph és Randolph céget a Partvidék-üzlet alkalmával, véletlenül megtudta, hogy én a céggel összeköttetésben állok és egy levelet küldött nekem, melyben arra kér, hogy legyek minden erőmből a segítségére.

A leány, ha csak lehetséges valamiképp, nálunk egy állást fog kapni, titkári vagy prokurista állást, vagy ehhez hasonlót, mely az irodában való alkalmaztatását jogosulttá teszi.

Azt mondja, hogy jól tud gyorsítani, gépen írni, gyakorlott levelezőnő, folyóiratokba is ír néhány dolgot. Ha ezt keresztül lehet vinni, akkor saját felelősségére akarja az időt és papírokat megjelölni, melylyel a maradék Sands-féle vagyont piacra dobhassa.

És milyen idegzetű az a leány, Jim! Ez a csapás roppant erélyessé tette a fiatal teremtést és nekem az az érzésem, kedves czimbora, mintha tényleg meg tudná csinálni, hogy öreg édes atyját megmentse. Hiszen mindakettő tudunk eseteket, ahol kevesebb összeg több

millióra dagadt és még hozzá támogatás nélkül, mert az csak természetes, hogy én minden erőmmel a segítségére leszek. Ezt az utolsó menedéket ki kell használnia.

Bob lelkesedésében teljesen elfelejtette, hogy olyan tervért lelkesül, melyet néhány perc előtt még valósággal örületésnek tartott. Most egyszerre világossá vált előttem, mit jelent ez a hirtelen változás. Ha az általa meggarázott terv keresztül lesz véve, akkor Bob és a szép délállami nő okvetlenül sokat fognak egymással érintkezni és a közelebbi ismeretség csak hozzájárulhat ahhoz, hogy az a bámulatos befolyás, melyet Sands Benlah az én különben hideg és megfontolt barátomra már is gyakorolt — csak még jobban fokozódjék.

Amint most rápillantottam, mikor ott ült előttem, szinte lángolva a szokatlan és mégis benső buzgalomtól, fájt a szívem, mert bizonyossá vált előttem, hogy életében most keresztútra jutott. De én is varázsa alatt állottam ennek a csodaszép leánynak és iszonyu helyzete éppén úgy meghatott, mint Bobot.

Igy történt azután, hogy bár tudtam, ezzel nem fogom Bobot a meggondoltság útjára terelni, hirtelen kiböktem:

— Bob, teljesen megértem, hogy te a leány terveibe gondolkodás nélkül belemész! A te helyedben én is így cselekednék.

Bob szemei nedvesek lettek és mialatt megfogta kezemet, így szólt:

— Jim, hogyan fogom tudni ezt neked meghálálni. Mindazt a jót, melyet velem tettél — vajjon hogyan?

A pillanat nem volt alkalmas az érzelmeik nyilvánítására és mialatt Bob összeszedte újból magát, én így folytattam:

— Jöjj vissza a földre Bob; nézzünk ennek a dolognak egyenesen a szemébe. Te is, én is állásunknál fogva hál' Isten, sokat tehetünk a pénzpiaczon, hogy ezt a hatvanezer dollárt felvegyük, de hat hónap nem sok idő és egy vagy két millió bizony nagy összeg pénz.

(Folyt. köv.)

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLÍTÁS 1900.

KWIZDA-FLUID

Kigyó-védjegy.
(TURISTA-FLUID)

Régóta kitűnőnek elismert illatos bedörzsölés az izmok és inak erősítésére. Erősítés és erőmegújítás céljából használják az összes turisták, korékpárosok és lovaglók turák után.

Ara 1 egész kor. 2.—, fél üveg kor. 1.20.

KWIZDA-féle FLUID

VALÓDI A GYÓGYTÁRAKBAN KAPHATÓ.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték.

Főraktár: TOROK JOZSEF gyógyszerésznél.
BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrássy-ut 26

AGRARIA

Kérje minden gazda az összes

Gazdasági gépek árjegyzékét

Levélczím: **AGRARIA**
Budapest, Váci-ut 2. sz

ekék, vetőgépek, gözcseglők, motorok stb.-ről.

AGRARIA

MEGHÓDÍTOTTUK A VILÁGOT!

UNDERWOOD
GEREBEN BELA
BPEST, KRISTÓF-TÉR 2.

TELEFON 3831
HÍVÓ-SZÁM

GEREBEN BELA KRISTÓF-TÉR 2

8 korona

Déli vasút.

előre küldve, díjmentesen küld teljesen felszerelt kézi hímzőgépet selyem-, plüsch-, zsemlifa- és szmyrna hímzésekre előállítására 3 évi jótállás mellett, egy díszes, könnyen eldobjható mintával együtt. Bárki is tanulás nélkül azonnal hímzhet. Hímzőanyagok legúj-tanyságú gyári aron. Egész vá-lacon legjobbnak elismert kézi hímző gépeket mindenki megrendelhet előny árban.

Szabadalmazott kézi hímző-gépgyárban

Bpest VII. Kolombus u. 28. I.

Az étkező-, háló- és közvetlen-kocsik forgalma Budapest d. v. Pályaudvarról az 1907. évi nyári menetrendben.

Étkező kocsik. Budapest d. v.- Pragerhof között Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 perc. Pragerhof érk. délután 2 óra 07 perc. Menettartam: 6 óra. Pragerhof ind. délután 3 óra 10 p. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Menettartam 6 1/2 óra.

I. II. oszt. hálókocsi. Budapest d. v.-Velence (Venezia) között Pragerhof-Nabresina-Cormonsen át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Velence érk. délután 2 óra 15 perc. Menettartam 18 1/4 óra. Velence ind. 2 óra 10 p. Budapest d. v. érk. d. e. 10 óra 12 p. Menettartam 10 óra.

I. II. közvetlen kocsik Budapest d. v. Franzensfeste között négy I. oszt. hálókocsi. Pragerhof-Marburgon át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Franzensfeste érk. du. 2 óra 32 perc. Menettartam: 18 és fél óra. Franzensfeste ind. este 6 óra 24 p. Budapest d. v. érk. reg. 10 óra 12 p. Menettartam: 15 1/4 óra.

I. II. oszt. közv. kocsik. Budapest d. v.-Lienz között Pragerhof-Marburgon át. (Június 15-től szeptember 30-ig.) Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 p. Lienz érk. éjeli 12 óra 16 p. Menettartam 16 1/4 óra. Lienz ind. reggel 5 óra 14 perc. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Menettartam: 16 és fél óra.

I. II. oszt. közv. kocsik. Budapest d. v.-Velence (Venezia) között Pragerhof-Nabresina-Cormonsen át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 p. Velence érk. d. u. 2 óra 15 p. Menettartam: 18 1/4 óra. Velence ind. délután 2 óra 10 p. Budapest d. v. érk. d. e. 10 óra 12 p. Menettartam 20 óra.

I. II. oszt. közv. kocsik Budapest d. v.- Udine között Pragerhofon át (május 14-17-ig. Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 perc. Udine érk. este 10 óra 58 perc. Menettartam: 15 óra. Udine ind. reggel 5 óra 45 p. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Menettartam: 16 óra.

Budapest d. v.-Abbázia-Fiume között Pragerhof-St-Peteren át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Fiume érk. délelőtt 9 óra 40 perc. Menettartam: 13 1/4 óra. Fiume ind. este 8 óra 00 perc. Budapest d. v. érk. d. e. 10 óra 12 p. Menettartam: 14 1/4 óra.

Budapest d. v.-Triest között Pragerhofon át. Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 perc. Triest érk. este 9 óra 02 perc. Menettartam 13 óra. Triest ind. reggel 7 óra 55 p. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Menettartam: 13 háromnegyed óra.

„AZ ANKER”

Élet- és járadék biztosító társaság

Magyarországi vezérképviselőség:

BUDAPEST, VI., DEAK-TÉR 6. SZ. (ANKER-UDVAR.)
ALAPÍTOTT 1858.

Vagyon 1905 év végén. | 1906-ban B.) osztaléktervezés szerint

168.5 millió korona a befizetett díjak arányában az
melyből Magyarországon évi díj 30 százalékaig emelkedő
23 1/2 millió korona nyeremenyosztalék fizetett ki
van elhelyezve. készpénzben

Olesó díjak. — Méltányos feltételek.

Előnyös vegyes és gyermekbiztosítások.

Prospectus kívánatra ingyen.

E hirdetés egyszerűen a petik betűk betűkből sz...

Allás Gabelsberg iskolánk le... jolyama... lenül meg... zások nap... Gerchor... Budapest... Némétül... ményben.

Dunai a Millenium... egy család... 2 szoba, k... lékhelyiség... szögölygüm... dvar és s... 240 K. Bőv... tást nyújt... ut 54. l. 7.

Ny kerestetik... szeptember... leg a Váro... Budán, kö... vagy Lán... nagy sze... konyha, ka... ben szűks... villamos m... latokat ké... Teréz körü...

Uj Dalmok utc... niczky-utca... 4 szobás u... lakások, te... berendezés... negyede k... 2 világos... villanyfal... lérnál.

Inte urnónél kü... czai szoba... József-utca...

Az bérbeadó... raktárhelyis... 32. szám.

Eötvö közelében... rozott tisz... szobát kere... Ajánlatokat... kiadóhivata... ige alatt kö...

Nyar 3 butorozo... gora haszn... bálinton a... Bővebbet... zott Aggtele... 6. szám.

Úras novemberre... adó. 8 szob... isálló, jól... kiltásu vil... hegyi-ut 40...

Izléses keresek a B... családnál... Tiszvisel... kiadóhivata...

Klotile Piliscsabán... ben, két ny... rozva azon... nagyobb és... bán. Bővebb... utca 5. Bu...

Ke Budapest... 200-500... birtokot bé... kérem Gro... pest, Gabo... deni.

A

E hirdetés rovataban minden szövegi beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovataban minden szövegi beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Allást nyújtó

Gabelsberger gyorsíró-nőiskolánk legközelebbi tanfolyama július 1-én okvetlenül megnyílik. Beiratkozások naponta

Gerehon-Underwood
Budapest, Kristóffy 2. sz.
Németül tudók kedvezményben. 26665

Dunaharaszti

a Milleniumtelepen kiadó egy családi ház, mely áll 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekből, 200 négyzetméter területtel, baronfidvar és kertessel. Évi bér 240 K. Bővebb felvilágosítást nyújt H. E. Rákóczi-ut 54. I. 7.

Nyaraló

keresték július 10-től szeptember 10-ig. Lehetőleg a Városligetben, avagy Budán, közel a Margit-vagy Lánchídhoz. Két nagy szoba veranda, konyha, kamra, nagy kertben szűkséggel. Csak villamos megálló! Ajánlatokat kérem Vázsonyi, Teréz körút 24. a. alá.

Uj hazban

Dalnok utca 22. Podmaniczky-utca mellett 2-3 4 szobás utcai és udvari lakások, teljesen modern berendezéssel, agasztási negyredre kiadók. Ugyanott 2 világos pincze gáz- és villanyal. Bővebbet a palánál.

Intelligens

urnőnél külön bejárattal utcai szoba azonnal kiadó. József-utca 10. I. 7.

Azonnal

bérbeadó műhely, vagy kártyahelyiség. Gómb-utca 32. szám.

Eötvös-utca

közlemben csinosan burorított tiszta féregmentes szobát keresek július 15-ére. Ajánlatokat az Egyetértés kiadóhivatala „Tiszta” jelíge alatt közveit.

Nyári lakas

3 burorított szoba zongora használatlalt Török-bálinton azonnal kiadó. Bővebbet 10-4 óra között Aggteleki-utca 16. sz. 6. szám.

Urasági lakás

novemberre részben is kiadó. 8 szoba, fürdőszoba, istálló, jól fűthető, remek kiltású villában l., Isten-hegyi-ut 40.

Izléses házi kosztot

keresek a Belvárosban jobb családnál. Ajánlatokat „Tiszviselő” jelíggel a kiadóhivatalba kérek.

Klotiid-telepen

Piliscsabán gyönyörű kertben, két nyári lakás burorított azonnal kiadó egy nagyobb és kisebb villában. Bővebbet Aranykút-utca 5. Burorízlet.

Keresek

Budapest közelében egy 200-500 holdig terjedő birtokot bérbe. Leveleket kérem Grosz Géza Budapest, Gabonacsarnok küldeni.

Kajszin-baraczk,

csakis ananász-fajok, elsőrendű, befőzésre és lekvárnak, postakosarakint 3 kor. Zöld ringlót, nagyszemű, befőzésre 3 korona. Szállítja: Szabó XII. gyümölcskivitele Csongrádról. 5369

Szénaprést

veszek készpénzért, Clayton-Schuttleworth-féle előnyben részesül. Klein József Budapest, I. Fehérvári-ut 53.

Németül

magyarul stenografáló hölgyek vagy urak átlag 120 - 160 korona havi fizetéssel díjtalanul elhelyeztetnek általunk. Mellékes, hogy az illetők mily iskolát látogattak és mily rendszer szerint stenografáltak. Jelentkezéseket díjtalanul tanítunk meg a Yost-gépen írni. Állásban levők tudásuk címüket Yost-írógép részvénytársasággal, Erzsébet körút 9-11.

Egy

fiatal tanult műszerész, ki orvosi és tanszerek készítésével már foglalkozott és egy fiatal tanult villamos szerelő felvétetik Földvári L-nél, Debreczenben.

Irattárosi állás

előkelő ipari részvénytársaságnál Budapestben beöltendő. Ajánlatok magyar és német nyelven „S E.” alatt Blockner hirdető irodájába (IV., Sütő-utca 6.) címzendők.

Igen jövedelmező

mellékfoglalkozáshoz juthatnak tisztviselők, tanítók, nyugdíjasok, kereskedelmi utazók, esetleg hölgyek is egy népszerű, előkelő intézetnél. Ajánlatok „Postafiók 151. szám” Budapest cím alatt intézendők.

Legkiválóbb

nemesfaj spanyolmegg befőzésre bérmentve 1 forint 80 kr. Kajszinbaraczk befőzésre és lekvárnak 1 frt 50 kr. Öt kilónként bérmentve Lilienthal F. Csongrád.

Hölgyek figye' mébe.

3 évi jótállással mindenki szerezz meg magának a cs. és kir. szab. Viktoria önműködő kézi hímzőgépet. Ára 8 korona. Pénzt előre beküldöknék egy csinos minta lesz mellé csomagolva. Leírásokat és utasításokat mindenkinek díjmentesen küld a Viktoria hímzőgép-gyár, Budapest, VII., Columbus-utca 28. I. emelet. 26642

Zalogcédulákat,

brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban veszek. Brillantokért többet fizetek, mint utjonnan kerültek. SCHILLER IZIDOR, Síp-utca 8. 26316

Butor:

Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalontelendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók Földes B. butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Polgári, gimnáziumi

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különböztetve és érettségire előkészít Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeget kérek. 25465

Spanyol

nagy meggy, ananász-fajok, befőzésre, lekvárnak és rétesbe, postakosarakint 4 kor.-ért, Zöld dió, nemes fajok, befőzésre 3 kor.-ért. Szállítja Szabó G. gyümölcskivitele Csongrád. 5376

Gözcseplőkészletek

használt, azonban kifogástalan gyári javítással, esetleg csereszízeket utján, minden nagyságban, legelőnyösebben beszerezhető Szűcs Ödön cégnél Baján. 26415

Zöldségféléket,

tököt, karalábét, cukorkaborsót, kelkáposztát, ugorkát, postakosarakint, vegyesen 3 koronáért szállít Szabó konyhakertészete Csongrádról. 5361

Cseresnye

nagyszemű, kemény, ropogós, 5 kilós postakosarakint egy befőzésre, mint csemegének 3 koronáért, poszmeték 2 koronáért szállít Rottmann és Keller szállítótelepe Kiskunhalas.

Teljes biztosíték

mellett 100,000 korona kölcsönt keresek nagy vállalatokhoz. Ajánlatok K. I. jelíge alatt a kiadóhivatalba küldendők. 26335

Szép két szoba

Rózsá-utca 1. sz. alatt kapu alatti bejárattal, irodának igen alkalmas. I. évi aug. 1-re kiadó. Bővebbet Dob-utca 74. sz. földsz. 9.

Balaton Berényben,

„Magyar-Tenger” szállodában penzió fürdővel 6 korona naponként. Családoknak nagyobb ármerésűlés. Gallovich.

Réthy

név látható a valódi penmetű cukorka minden egyes darabkáján. 721v

Két szép

szentkép aran keretben- elutasítás miatt igen olcsón eladó. Felső-erdősor 4. II. em. 15.

Polgári iskolai

reáliskolai és gimnázium vizsgákra legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest Csömöri-ut 8. I. em. 3. 26332

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes tevéket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 782

Gözcseplőkészlet

4 lőerejű, olyan, mint az új, alig 4 hétig volt üzemben kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Levélczim: Agrária Budapest, Váci-ut 2. szám.

Gözcseplőkészlet

3 lőerejű mozcsony, kettős tisztító cséplővel, olyan, mint az új, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Levélczim: Agrária Budapest, Váci-ut 2.

Gözcseplőkészlet

8 lőerejű, olyan, mint az új, egészben csak 3-4 cséplés alatt dolgozott, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Levélczim: Agrária Budapest, Váci-ut 2

Fénykép-készüléket objektívvel, elad, cserél, híres Appolo lemezek cgyedűl-elarustó helye.

HATSCHEK EMIL

Andrássy-ut 13., földja: Erzsébet-körút 38. Alapítotott 1877. Sokkal olcsóbb, mint részletfizetésre.

Bérmálási

ajándéku legajánlatosabb s legczészerűbb, ha arany, ezüst vagy ékszerárut vásárolunk. E cikkeknek legmegbízhatóbb beszerzési forrása a már 28 év óta fennálló Kohn Ede és társa utódai cég, Városház-utca 6. (a volt Granátos-utca). 26442

Zalogcédulákat,

brilliantokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban veszek. Brillantokért többet fizetek, mint utjonnan kerültek. SINGER JAKAB ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán. 5373.

Gözcseplőgépek

lokomobílok, szalmakazalók, benzínmotorok, használt, gyárilag javított állapotban, részletfizetésre kaphatók. Csereszízeket kötetnek, Seifried Hugo, Budapest, Katona József-utca 1. szám. 25983

Nagymarosi

villa, emeletes, pompás kiltással a visegrádi várra, bebutorozott szobákkal, kerttel és nagy pinczével bérbeadó vagy eladó. Bővebbet Tragor Ernő, Vác. 9340

Önök övni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a több gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszktrén küldöm 90 fillér magyar levél bélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin. S. W. 247. Lindenstr. 50.

Aki pályáján

boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettségi, önkéntosi és bármely osztályvizsgára. GOETEL KÁLMÁN, Mátyás-tér 17. sz. 276

Stenográfia

Díjtalan gyorsírást tanfolyam Julius havában díjtalanul tanulhat. Gabelsberger rendszerű magyar és német gyorsírást, ugyszintén gépirást az összes rendszerű írógépeken az okleveles gyorsírótanároktól vezetett Stenográfia országos Gabelsberger gyorsíró és gépiróiskolában. Levezető és vitairásu tanfolyamok. Tanítás reggel 7-től este 9-ig. Beiratások 11-1 és 5-7 óra között az intézet helyiségeiben VII., Kazinczy-utca 8. I. 39. Össze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolce-rendszerű iskolával.

Valódi Magyar

Szakácskönyv,

Irta Zilahy Agnes. Otödik teljesen átdolgozott, a házi cukrászattal és befőttek készítéséről szóló részsel bővítt kiadás. Ára szép bekötésben 3.60 kor. A befőttekről. Gyümölcs, fűzelék és saláta épen való eltarása. A legujabb tapasztalatok után írta Zilahy Agnes. Ára kötve 1.20 kor.

Singer és Wolfner

kiadása Budapest. VI., Andrássy-ut 10. Kapható minden könyvkereskedésben is!

Csemege-juhurtó.

Minden kereskedő, aki még nem vezette be a mi valódi, friss juhurtunkat, próba-rendelést tegyen. 5 kilós bödön 6 kor. bérmentve. Nagyobb vételnél külön árajánlat. Felső magyarországi hegyi juhurtógyár, Nagy-Szlabos (Gömör-megye). 5373.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLÖI-UT 123. TELEFON 62-80.

Házeldadás.

Rankfüreden egy 8 szobából álló szilárd anyagból épült teljesen jó állapotban levő lakás udvar és kerttel, házmesteri lakással, iskola és pinczével egészen a fürdő telepen olcsó áron eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Pajkos Endre ev. ref. lelkész Abauj Beszter. 5375

Egy teljesen

jó karban lévő Höcker féle magas nyomású 16 lo erős gőzgép eladó. Megtekinthető üzemben. Aradi-utca 8.

Boroshordók,

ujak és keveset használtak, semminemű javítást nem igényelők, rögtön tölthetők, minden nagyságban és mennyiségben, ugyszintén ajtós ászokhordók, legolcsóbban kaphatók Klein Mór bor- és hordónagykereskedőnél, Budapest, VII., Rombach-utca 8. sz. 41447

Urasági

butorokat, szőnyeget, csillárokat és legelőnyösebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok. Nagy Zsigmond VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, uri szoba és szalontorokban. Rézhálószobák, bórarniturrák és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez. 26597

500 koronát

fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használatát mellett — üvege 76 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök (franco küldéssel külföldön 95 fill.) Bartilla-Winkler Ede Wien 19/1. Sommergasse 1. Főraktár Budapest, Török Király-u. 12., Andrássy-ut 29. sz. Dr. Egger Váci-körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerertárban. Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. 378

BUTOR

részletfizetésre vagy meghatározott időre szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Felvilágosítással szolgál!

Liszt István

Bpost, IV. Koronaherceg-u. 2 (Kisgyő-tör sarkán) butorraktárban. Több mint 500 képpel illatott árjegyzéket bárkinék 60 fillér ellen franco elküldök

Fontos kézikönyv németajkuak számára

GYAKORLATI MAGYAR NYELVKÖNYV

A magyarul tanulni óhajtok használatára írta:

Lád Károly

Ára bekötve 1 K 20 f. Kapható az Athenaeum r-társulat kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Rákóczi-út 54., valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Egy Bösendorfer féle rövid zongora, egy hosszabitható ebédlőasztal, egy üzleti pult márványlappa és több más butor darab költözökös miatt azonnal eladó. Kmetty-u, 18 II. 19.

HÁLA

kérettem engem, hogy minden tudó- és torokháiban srenvedővel szivesen és díjtalanul közöljem, mily módon szabadult most már tanító íam egy egyszerű, olcsó és hatásos termék által hosszadalmas szon- vedéstől.

K. Baumgartl, Gastwirt in Neudorf bei Karlsbad.

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár” név, az silány utánzat.

E hirdetés rovataban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovataban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Idegés és gyengétehetségű gyermekek nálam szakszertű oktatást és teljes ellátást nyernek. Kelemen Ignác gyógynevelő, Budapest, VII., István-út 29. 26431

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpitozott butorok, valamint légszusz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma butorraktára, 733 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sarok.)

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényeszerítő körülmények miatt eladó: mahagoni hálószoba 180 ft., íróasztal könyvszekrényrel, olajfestmények 2 ft. nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 ft. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utcai sarokpince. 26616

Pénzkölcsönt

budapesti és környékbeli, házakra, telkekre, építkezésekre, örökségekre, vidéki földbirtokokra. Tisztviselő-kölcsönöket 5-15 évi amortizációra. Személyhitel minden állású egyénnek kezessé nélkül, olcsó kamattal, meglevő drága kölcsönöket konvertálók. **Altalanos Hitelforgalmi Intézet** Rákóczi-ut 86. Válaszbélyeg. Díjazás utólag. 25580

Pénzkölcsön

házakra, telkekre, földbirtokokra első, második és harmadik bekebelezésre is, személyhitel

katonatisztek, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, tanítók részére esetleg kezessé nélkül is gyorsan, olcsón közvetít 500

Kreditor bankiroda Budapest, VII., Dohány-utca 54. (Válaszbélyeg)

Mérnöki műszereket

vesz, elad, cserél, lejt mérők, Planimeter, Teleskop, Goerz-Zeiss-Friederich.

HATSCHÉK EMIL Andrássy-ut 13. Fiókja: Erzsébet-körút 38.

Fülbetegek

kik fülzugaiban szenvednek és nehezen hallanak, kérjenek prospektust a legújabb elektromos fülkészületről (a fülben alig látható) kapható kizárólag Németi Mórál Nagyváradon, Nagyvásár-tér 14. I. 2654

Ki a YES-OUI-SI

című lapot megrendeli, látszva minden megrendelésnél és enélkül is

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja. Előzetesi ár negyvenként minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványzókat küld a kiadóhivatal, Budapest, Andrássy-ut 97. szám.

Pénz-kölcsönt

készpénzre 60 évtől 80 évig köztisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak a legelőbb esetben kezessé nélkül. Ha mégis kezessé kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesekről. Továbbá készpénzre váltókölcsönt 500 koronától minden hitelképes egyének 1-2 kezesrel. Értékpapírok, sorsjegyek, vidéki bankok részvényei az érték 9%-ig folyósítottunk kölcsönöket. Hővétel felvilágosítást levélben, válasszbélyeg ellenében díjtalanul nyújt. **Gerő Testvérek, törvényszéki** ügyvezetők, Budapest, Kereszt-ut 30. Telefon 16-42. Ugyanitt 20 fillért kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre névbe tájékoztató foglaltatik. 25122

Pénzkölcsönök

megszerzésére legjobban ajánlható **Barabásy Lajos** kölcsönkivitel cég Budapest Rottenbiller-utca 4. (Válasszbélyeg). Közvetít tisztviselői személy és tárcza hitelt, állami, közigazgatási és magán tisztviselőnek, kereskedők és önálló iparosoknak előlegeket értékpapírokra, betáblázásra II. III.-ik helyre és nyugdíjakra valamint lakbérkölcsönöket, továbbá zálogcédulákra is stb.

Dió-kivonat,

az ész hajnak festésére.

Régóta kiderült tökéletesen ártalmatlan, a főnek zöld hajra készített **hajfestő-szer**, mely a korán őszült hajnak 15 perc alatt eredeti szőke, barna, fekete vagy gesztenyeszínűre visszacsatja. 1 palack dió-kivonat K 6 és 3, 1 skatulya 6 próbapalackkal 7.50, diótej hajrestorer K 6 és 3, diókecsés vagy dióolaj K 4 és 2, diópep szálkafestéshez K 2, dió dupla kivonat K 6 és 3, diótej puder K 5 és 3, diótej krémek K 3, diótejszappan K 1.20. Rendelhető a feltalálónál:

Maczuzki A.

Wies, III/2. Erdbergterfűde 2. Raktárak Budapestben: Török J. gyógyszer. Király u. 12. Vértessé S. állatorvos. Kristófer S. Neuda N. drogeria Kossuth Lajos-utca 7. Dr. Egger L. és Egger J. Váci-körút 17.

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás!

Kitűnő szabás!

Videkre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János

angol uri szabóterem. BUDAPEST, Andrássy-ut 56. I. em.

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK,

kapuk használhatók és újak olcsón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál

Bpest, V., Csáky-utca 26. Korall-utca sarok, Lipót-körút közelében.

The Berlitz School nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St.-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségi tanárok által. Berlitz módszere szerint az első lecke után fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy intézetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközöltenek. 133

Füthető fürdőkád, k/meddő kályhával, kádak 12 k-tól feljebb, jégszekrények és háztartási cikkek nagy választékban.

LEFKOVICS ADOLF Wesselényi-u 51/E Erzsébet-körút és Hársfa-utca között. Árjegyzék bérmentve.

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvásrácsok, kerkeresek, keramillapok, Kehlheim, lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór, épület-bentés vállalkozó Budapest, Rákóczi-ut 77-78. Fiók fizet Sziget-ut 6.

Alkalmi zongoravétel

rövid Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók. Új zongora egész rövid 260 ft. Pianino 180 ft.

Reményi

hangszer-telepén Budapest, Király-u. 58. szám.

Gimnázium!

reál, kereskedelmi, polgári egyes önkéntességi, bármely érttségi vizsga letéveséhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philologus és matematikus. Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátolt számban vétetnek fel. A bámulatos eredményeket igazoló okiratok a lakásban megtekinthetők. **Goitein Heinrich** Budapest, VII., Damjanich-utca 39. II. emelet 10

BUTOR

új és használt modern háló-, ebédlő-, őr-szoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyegeteket veszünk és eladunk.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 11. ezelt Gyár-utca 2.

Az orsz. zeneakadémiaival szembe.

TELEFON 14-09

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá őr-szoba, iroda berendezések, roz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265

Kazinczy-utca sarok.

15 korona

3 maradék férfiruha szövet.

szürke, barna és drapp, a maradékok 3 méterese 3 férfiruhára elegendő, szétküldi utánvétellel

Az Orsz. Posztóklv. Áruház.

Budapest, Rottenbiller-u. 4. sz. Minták nem küldetnek.

INGYEN! I GUMMI-I

és különféle óvszer-árjegyzékünket titoktartás mellett ingyen és bérmentve küldjük

„NAKIRA“ törv. védve férfi gummi különlegeség, tucattja 12.-kor. Stucattból 20%-engedmény

Uterus-Spray legújabb higiénikus női szer 14.-kor.

GUMMI-HALHOLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucattja Mintagyűjtemény 12 darab 4.-korona.

PESSAR OCLUS drbja 8-8 kor.-ig. Irritator 8 kor. és feljebb

Bíde vasállványon 8 kor.

MAGYAR ORVOSI MÚSZERTAR Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-kórházzal szemben.) Pontos címre és a vöröskeresztre ügyeljünk

LEGUJABB

A férj, feleség s a gyermek

jogviszonyai

Családjogi tanulmányok.

Irta **Dr. VIRÁGH GYULA**

Ára 2 kor. 40 fill.

Kapható a kiadó Athenaeum iradalmi és nyomdai részvénystársulatánál, Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. és minden hazai könyvkereskedésben

Gyorsírás! Gépirás

Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépirás az összes használatban levő írógéprendszereken. — A tanfolyamok vizsgálati a parlamenti gyorsiroda főnökének elnökléte alatt, parlamenti gyorsírótanárok bizottsága előtt tartatnak meg és közérvenyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozni és telefonon kérdészködni lehet az „Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

Bőrszékikar

bőrsajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékekre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbútorok és állványok.

Keményítő cukor

Szirup

és **dextrin**

Tápióka és szágógyárakat, legújabb bevált mód szerint,

olcsó telepeket berendez a különleges vállalat keményítő grárok felállítására és átalakítására

W. H. UHLAND k. sz. f.

LEIPZIG-G. Prospektus ingyen.

Singer és Wolfner kiadása Tátrakalauz

(1905) Utmutató a Magyar-Tátrába s a Tátravidéki Földökre, A Magyarországi Kárpátgyógyászati közreműködésével szerkesztette Dr. Szontágh Miklós kir. tanácsos. A szerző halála után átnézte Dr. Jarmaly László. Térképpel. 3 kiadás. Ára köve 3 kor.

A Kassa-oderbergi-vasút személyszállító vonataink zsebmenetrendje. Rövid utmutatóval a Tátrába. Érvényes 1907 május 1-től. Ára 12 fillér. Kapható a K. O. V. összes állomásain, ugyintén minden önyvkereskedésben.

Nagy és Fia

BUDAPEST, Semmelweis-utca 21.

állandó nagy lakberendezési kiállítás. (az egész házban) TELEFON 17-77.

Urasági butorok, új és használt butorok.

Nagy és Fia Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy és Fia modern butorok: mahagoni, palisander, ében- és citromfa.

Nagy és Fia Angol börgarnitúra, francia, olasz stílusú butorok.

Nagy és Fia Valódi peresa és smyrna szőnyegek.

Nagy és Fia Velencei tükrök üveg, csillárok festmények stb.

Nagy és Fia CSILLAR ÜZLET.

Nagy és Fia antique butorok és szővelek, szalongarnitúrák.

Nagy és Fia Nippek, bronzszobrok, olasz faragványok, meissen és altwien porcellán.

Nagy és Fia Fióküzlet ninesen össze nem tévesztendő hasonnevű czéggel.

Nagy és Fia Vesz és elvállal teljes lakás, szálloda és kastély berendezéseket vidéken is

Nagy és Fia Állandó butor és antiquitások beszerzése a bécsi, párisi, velencei és romai árveréseken.

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Nagy és Fia

Kossuth Lajos a közös ügyről.

Turin, 1872. május 18.

Elég régen ámitják a nemzetet azzal, hogy a haza államiságának feladásával legalább parlamentáris kormányra tett szert.

Lássuk már, mennyi igaz van ez állításban? *Lesz-e parlamentáris kormány akkor is, midőn a többség kisiklik a hatalomban levők kezéből!*

Ha kitalálna sülni, hogy a fennen hangoztatott parlamentáris kormány csak addig állott, míg a magyar parlament többsége akként tanczolt, amint Bécsből füttyölték, egy hályog le fog esni a nemzet szeméről, mely őt a tisztánlátásban akadályozza.

Ha pedig csakugyan megtörténnék, hogy az önök abnegatiója folytán az ellenzék azon *töredéke jutna a miniszteri székre*, mely ekkor az ellenzék oldalán számosabb volt, — soh'se bánják önök. Vagy úgy jutnak oda, hogy *programjukhoz* (legalább *ami a nemzeti hadsereget, a delegáció eltöltését s a független pénzügyet illeti*) *hívek maradnak*, vagy úgy jutnak oda, hogy *e program logikája alól kibujni ajtót keresnek*. Ha az első történik, úgy nagy lépés lesz nyerve önök programjának, mely a 48 megvalósítása felé tör; s önöket oly hazafiaknak ismerem, kiket nem ambíció, nem hatalomvágy, hanem elv vezérel; ha pedig a második történnék, akkor egy *második hályog fog leesni a nemzet szeméről*, s a többit a tisztán látással meghozza az idő, s a szükség parancsszava . . .

„Ha a képviselők a jóhiszemű választók ezreit azok tudta nélkül, sőt ígértük ellenére, jogaiktól megfosztják, a nemzet akarát nem képviselhetik. Képezhetünk ugyan többséget egy házban, de az a többség nem parlamentáris többség, nem representatív government, de egy convent s alkotmányos mezbe bujtatott *absolut policratia*.”

Turin, 1872. június 10.

„Nekem komolyan átgondolt meggyőződésem, hogy az 1865—7-iki országgyűlésen a körülmények által teljességgel nem indokolható engedékenységgel elfogadott közjogi kapituláció hazánk elidegeníthetlen államjogaival kiengesztelhetlen ellentétben áll, megamisítja a feltételeket, melyek alatt a magyar korona birtoklása a Habsburg-Lotharingiai házra ruháztatott . . .

... Következésképpen pedig az 1867-ben létrehozott természetellenes állapot mesterséges tengésének érdeke máris sarkaiból kiforgatta a

magyar alkotmány alapelveit; hamis vágányba sodorta úgy törvényhozási, mint közigazgatási politikánkat; zsibbasztó nyomást gyakorol államháztartásunk rendszerére; sérti a nemzet geniusát politikai tekintetben; erőszakolja érdekeit közigazgatási tekintetben; utját állja a szabadság demokráciái alapon való fejlesztésének s az államháztartás okszerű berendezésének reformot hangoztatva reakció művelt; részben meghamisította, részben elsorvasztotta az intézményes önkormányzatot; a miniszteri felelősséget miniszteri mindenhatósággá torzította, a parlamentáris kormányformából *álczát gyártott* az abszolutizmus számára, mely mindent merhet, mert az országgyűlési többség *pártérdekből mindent fedez* . . . s az idegen érdekek szolgálatában oly bonyodalmakba rántással fenyeget, melyek hazánk jövődjét fenmaradását a legnagyobb veszélybe sodrandják.”

Turin, 1873. nov. 27.

Amióta az „igaz magyar” hazafiságot, melynek utolsó fellobbanása 1861-re esik, az „oszátrák-magyar” hazafiság divatja váltotta fel, Magyarország közéletének csaknem minden mozzanata alig egyéb, mint egy siralmas nemzeti palinódia, mely mindent, mit az „igaz magyar” sziv szentnek tartott, s hazánk multját, épp úgy mint a jövődjét, melyre joga is, hivatása is volt, — megtagadott, s mely a megtagadások végzetes lejtőjéig immár épp e napokban a nemzeti szemérem arczulsapásáig jutott.

Mert nem kevesebbnek, mint a nemzeti szemérem arczulsapásának kell azt neveznem, hogy a méltóságteljes hallgatás helyett, ami a legislegfőbb áldozat volt volna, mit akár a legpraetensivusabb hatalom igényelhetne, akár egy önzéretes nemzet az engesztelődés oltárára tehetne, — a magyar országgyűlés odáig jutott, hogy hivatlan szerencsekívánatokkal ünnepelne meg azon irtózatot nap 25-ik évfordulóját, melyhez annyi jogtiprás, bűn, annyi kegyetlenség, annyi vér, annyi szenvedés, annyi martíromság s oly mérhetlen köz- és magángyász emlékezte van csatolva.

Amik az új korszak alatt hazánkban ekkor történtek, azok miatt a sziv-véremmel összefort honfiszteret bánattal, fájdalommal tölthette el keblemet, s el is töltötte, de szegény érzetével nem, hanem azt a phaenomenalis súlyedést, . . . azt szegyeltem. Alig merek az utczára kilépni, nehogy ezek az emberek itt, kik a hazájuk függetlenségéért annyit áldoztak, megvetéssel nézzenek reám, mert én is azon nemzet tagja vagyok, mely nem az igaz, vagy vélt fel-

szabadulást, hanem az elnyomást; nem a törvény helyreállítását, hanem a törvény eltiprását ünnepli meg, a hatalom iránti hunyász hízélgéssel mártýrjainak emlékét kigunyolja.

Rettenetesnek kell azon „légkörnek” lenni, a melyben ilyenek történhetnek. *E légkörnek jellemmalasztó hatása* nemcsak az új sarjadékon látszik meg, mely ama nyomás alatt növekszik, de meglátszik az ősz fejem nem egy oly kortársán is, kinek tántoríthatlan elvűsége egykoron keblem szent hitéhez tartozott. . . .

28. Via Bertholet. Turin, 1874. jan. 18.

A Tiszapárt köpenyeforgatása alkalmából Oláh Károlyhoz, a Debreczen szerkesztőjéhez intézett nagyfontosságú és tanulságos levélből kiböngészszük az alábbiakat: „Két kérdést intéz én hozzám január 7-iki becses levelében. Az első az, mi véleményben vagyok a „balközéppárt” nov. 7-ei határozatáról? Második az; védhetik-e annak létrehozói elváltotzatásukat azon egykoron általam is említett mondattal, hogy a politika az exigentiak tudománya?”

Én a balközép nov. 7-ei határozatát illetőleg egészen helyeslem azon nézetet, melynek én becses lapjában alaposan is, határozottan is kifejezést adott.

Én azt a határozatot az *ellenzéki álláspont feladásának, elváltotzatásnak, hátralépő apostasiának tartom. Határozottan annak tartom.*

Azon szóbeli rezervata, hogy elveiket aludni hagyják ugyan, *de feltartani mondják*, talán jó lehet arra, hogy a határozat létrehozói maguk-magukat „in foro conscientiae” megnyugtassák, de a részrehajlatlan bírálat itélőszéke előtt legkisebb értékkel sem bírhat, miután ugyanazon egy lélekzettel a szóbeli feltartást tetteleg egészen semmivé teszik azon nyilatkozatok által, hogy a *közösügyes alapon is készek kormányra lépni coalitioiban a Deák-párttal.*

Nem lehet ezt a két dolgot egy kalap alá hozni. Nem lehet a *küpostát is épségben tartani*, meg a kecskét is jóllakatni vele. Aki az ellenzék közjogi elveit fel akarja tartani, az nem ajánkozhatik a közösügyes alapon kormányt vállalni. Aki erre ajánlkozik, az nem tartja fenn pártja elveit; ha mondja, hogy teszi, *üres hangot mond.*

Sőt még ennél rosszabbat cselekszik. *Art* az ellenzék közjogi álláspontjának, *gyöngíti erejét, kompromittálja* jövődjét.

Nem foroghat fenn erre nézve a kétségnek még csak árnya sem senki előtt.

Én határozottan tagadom, hogy a kö-

Szemek.

Írta: Andrejew Leonid.

— Toilette-et csinált, de kissé nyugtalan volt. — Menjen vagy ne menjen?

Ugyanazt a ruhát választotta, melyben ő annyira megcsodálta a legutolsó séta alkalmával. . . .

Megigérte neki, hogy el fog jönni, biztosan el fog jönni. Olyan nagyon, olyan alázatosan kérte ő. . . . — Menjen, vagy ne menjen?

Szemjon már nagyon elhanyagolja. Még csak három év mult el lakodalmuk óta és már távolról sem az, aki volt. Természetesen nem bánik vele rosszul, csak már nem hordja a tenyerén és az időt már nem vele, hanem klienseivel, meg művészekkel tölti. Szemjon doktor nagy barátja volt a művészetnek és az irodalomra is kiterjeszkedett. Az ő termei mindig nyitva voltak művészek, írók, színészek, egy szóval mindazok előtt, akik a muzsáknak udvaroltak. . . .

Szemjon szalonjában a legújabb vendégek egyike Bielsky festő volt, aki híres volt képei és még inkább a nőknél való szerencséje miatt. Azt susogták, hogy Bielsky úgy válogatja kedveseit, mint fehérneműjét és hogy még nem akad nő, aki ellenszegült volna az elegáns don Juan-nak.

A festő csakhamar szemét vetett a szép doktornéra és igyekezett megnyerni szép szóval, bókkal, epedő pillantással, szerelmi valómással. A tapasztalatlan, de életvidám Anna, akinek szerelme a mézeshetek után füstként oszlott szét, készpénznek vette a festő minden

szavát. Amellett nagyon hízelgett neki, hogy a híres művész lábainál hever. A mesebeli herceg volt számára, aki megjelent és magával hozta a szerelem telt serlegét. Így kezdődött a „viszony.”

— Menjen, vagy ne menjen?

Kíváncsi ugyan nagyon, hogy mit fog ott csinálni. Valami efféle olvasott már. A divatos francia regényekben elő szokott fordulni a művész, akinek más felesége a kedvese. Valahol a város végén szobát bérelnek és ott jönnek össze egy órára . . .

— Menjen?

— Eh! nem fog messzire menni a dolog. Alfred nem engedett még semmit sem meg magának. Ha nagyon kéri, egy csókot megenged, csak egyet!

— Menjen?

Meghívta műtermébe, hogy megmutassa berendezését, a kis Lilinek már majdnem kész képét. Sok előkelő hölgy megy oda, hogy képet vásároljon vagy lefestesse magát.

Különbönb nagyon szeretné látni, hogyan sikerült Lilinek, kis kedves Lili lányának az arczépe.

* * *

Ő maga nyitotta ki az ajtót. Anna oly gyorsan ment be, hogy szinte karjai közé esett. Lassan odavezette a karszékre és leültette. Halványan, behunyt szemekkel ült a kényelmes székben és néhezen lélekezett. Beszívta az erős heliotrop-illatot, mely az egész termet betöltötte. Ez volt kedvelt parfümjé.

Lassan kinyitotta szemét és Alfrédra tekintett. Mellette térdelt ez, kezét kezébe fogva és szemébe nézve. A szemében szerelmet és

gyöngédséget látott, de valami bántó fény is volt ottan. Elfordította fejét.

— Anna, — mondotta — mégis eljöttél. Ezer köszönet e jóságért. Oly türelmetlenül vártalak.

— Nincs sok időm — felelte — csak a képeket nézem meg és megyek. Alfred mintha nem hallott volna. Lágyan, nagyon lágyan szólt.

— Anna! drágám, egyetlenem! Nem hiába küldött a sors utamba. Nem pusztán véletlen az, hogy megláttalak, hogy szivem, vérem tiéd legyen. Művész vagyok, a természet külön adományokkal ruházott fel. De a lelkesedést és erőt, amelyre szükségem van, csak tőled nyerhetem. Te légy a muzsám, a te szereteted, a szépséged legyen a csillag, mely művészetemre a legnagyobb diadalhoz vezet. A szemedből nyerek fényt, tiszta homlokodról eszmét s ajakadról színt, forró lehelletedből szellemet. A csókod csodát tehet velem. Kell, hogy a muzsám légy. Ezt kívánja tőled a világ, a művészet, — én. Szeretlek Anna, és neked kell . . .

Anna hallgatott. Amit hallott új, kellemesebb volt neki. Érezte, hogy új világot tár fel Alfréd előtt, új világot virággal és örömmel, aminőt eddig csak könyvekből ismert. Most lesz alkalma kipróbálni. Társnője lesz a művészeknek, a művészet legmagasabb fokára fogja őt lelkesíteni, hogy meghódíthassa a világot. *Általa* lesz híres. A legszebb képekre, a legmagasabb művekre ő fogja ösztönözni. A muzsája, csillaga lesz és mindenki irigyelni fogja őt.

Mosoly tűnt fel ajkán. Gyöngéd pillantást vetett feléje és Alfréd, aki az egész idő alatt nem bocsátotta el kezét, most csókokkal borította azt.

zöszüges alapon lehetséges lehetne akár a szabadság igényeinek, a nemzet Génuszának s a józan közgazdászati követelményeinek megfelelő reformokat létrehozni, akár az ország nyomászto bajait gyökeresen megorvosolni.

Amde tegyük fel a lehetetlent. Tegyük fel, hogy a november 7-iki határozat létrehozóinak csakugyan sikerülendett a közöszüges alapra állva, kiszabadítani a nemzetet nyomászto bajából, mit cselekedtek volna tulajdonképen?

Cselekedtek volna azt, hogy tettleg kapacitálták volna a nemzetet, miként a baj korántsem a közöszüges alapon van, hanem csak az emberekben volt, s hogy jobb és ügyesebb emberekkel a kormányrudnál biz a közöszüges alapon is szépen meglehet Magyarország... consolidáltak volna a közöszüges alap állandóságát.

Nincs e dilemmából menekvés!... a pillanatnyi enyhülés túl lencséjeért odaadták volna a nemzet szent örökségét... Az ily dolognak angol neve: „humbug“...

S mi hozatik fel ez... apostasiának mentségeül? Felhozzatik az, hogy ez idő szerint ugy sem lehetne az ellenzék közjogi elveinek értékesítésére semmi sikeres lépést tenni, tehát nem árt aludni hagyni az elveket...

De én kerekén tagadom, hogy ez idő szerint semmit sem lehet tenni az ellenzék közjogi elveinek érdekében.

Mert ha többet nem is lehetne tenni, annyit minden esetre lehetne tenni, hogy a nemzet ernyedetlen kitarással óvassék — és megóvassék azon rettenetes szerencsétlenségtől, hogy a közöszüges járomba beleszokjék.

És a november 9-iki párthatározat létrehozói... épp a jelen perczet szemelik ki arra, hogy a nemzet önállási aspirációit elaltassák.

Szerencsétlen politikuskok! Hát nem látják-e be, hogyha Bécsset arról kapacitálják, biztosak lehetnek, hogy figyelem elfordító bajoknak szükiben az ország sohasem lesz. Majd gondoskodik erről a soha jól nem lakható moloch, mit „birodalmi egységnek, s nagyhatalmi állás“nak neveznek.

... Igenis! a november 7-iki határozat feladja az ellenzék közjogi álláspontját; „jobbra át“ fordul a közöszüges alap felé, tettleg egyházat cserél, s aki ezt teszi, hiába mondja, hogy hite nem változott. A retrograd apostasiak a politikában sajnálatosak.

De én minden apostasia közt legsajnálala-

— Szeretném műtermedei látni...

Körüljártak a teremben. Anna észrevelte, hogy minden nagyon tiszta, szinte ünnepiesen van feldiszitve. Mindenütt érezte a heliotrop-illatot. A szoba négy sarkában karsu, fehér márvány-szobrocskák állottak. Mindegyik kezében tubarózsa, Anna kedvencz virága volt. Érezte, hogy mindent a teremben ma övégette csináltak. A falak tele voltak aggatva gyönyörű képekkel, sok befejezetlen mű volt az állványokon.

Amíg mindent megszemlélt, Alfréd belesugta piczi fülébe:

— Látod, drága Annuskám? Ez lesz a mi drága otthonunk, templomunk, szentélyünk, ahol szerelmünk Istenének fogunk áldozni. Itt egy lehellel sem fogja megzavarni boldogságunkat, a világ nem fog rólunk tudni. Mint szerelmes gyerekek fogunk itt játszani és boldogságot élvezni.

Megragadta kezénél és odavezette egy ujon festett képhez.

— Ezt a képet főled lelkesítve csináltam. A te szemeid ösztönöztek rá. A címe: „Szemei által.“ Emlékszel még, hogy a legutolsó álarcosbálon cigányasszonynak voltál öltözködve? Oly szép voltál, hogy mindenki elvesztette fejét. Különösen égő bogárszemeid nagyon jól illetek szerepedhez. Ez adta nekem a következő eszmét: A kép, amint látod, a magyar pusztát ábrázolja. A földön két fiatal cigány hever holtan és mellettük egy gyönyörű szép cigányleány áll meglegedett mosolylyal. A két fiatal cigány „szemei által“ lelte halálát. Egymásnak estek féltékenységből és megölték egymást, — mindez szemei által! Természetesen nem fest-

tosabbnak éppen azt tartom, amely mást mond és mást cselekszik. A kendőzetlen apostasia sokaknál recensust képez, s ez kitarásra ösztönözhet. De az amolyan: „aludni hagyjuk“, „fentartjuk“ szépitgetés meglopja a nemzet éberségét. Olyan mint a dajkadál, vagy bölcsőringatás.

Én igen nagyon sajnálom, hogy annyi jelestehetségű férfi kiállott az ország önállását visszakövetelő táborából.

A homoszexuális kamarilla.

Budapest, június 22.

A német zsurnalisztika ez idén az Uristennél nagy kegyben áll. A szenzációknak se szeri, se száma, a lapok ki nem fogynak az érdekes jelentésekből, ami ámbár a végkonzekvenciánál nem jelenti mindig a közérdek, tehát az olvasó publikum előnyét. Az utolsó két héten az „Affaire Harden-Eulenburg“ képezte az érdeklődés központját; elégtétellel jelenthetjük ez alkalommal, hogy a sajtó, mely eddig a német imperátornál nem állott jól, jelentőségteljes diadallal végezte be a campagnet.

Kezdjük a dolgot azonban előről. Még az elmúlt parlamenti szesszió alkalmával történt, hogy a jobban informált lapokat, elsősorban pedig a „Berliner Tageblatt“-ot Bülow herceg állítólagos demissziójának hire járta be, hozzáfűzve azonban a gyanu, hogy a kancellár nem annyira saját jószántából akar menni, mint inkább a császári udvarnál uralkodó klikk aknamunkája folytán menesztetik. A dolgot az alsóházban Basser-mann, a deutschnational (konzervatív) párt egyik korifeusa szóvá tette s Bülow már akkor is bizonyos rezignációval ismerte el, hogy egy kamarilla, sajnos, csakugyan létezik ugy a korona, mint a nép kárára — ugymond — miután a történelem is tanúsítja, hogy még sohasem működött egy ilyen „titkos szövetség“ („geheime Verbindung“) másképen, mint károsan.

Nem sokáig kísértett azonban az az eset; a centrum megtagadta az új politikai crack, Dornburg gyarmatügyi államtitkár budgetjének támogatását, a házat Bülow feloszlatta és a választás után, mint ismeretes, megerősödvé tért vissza. Végre itt volt az alkalom az Eulenburg Fülöp herceg, — becéző nevén Philí — vezetése alatt álló kamarillát lehetetlenné tenni.

Most lépett a sajtó akcióba: Harden Miksa.

hettem a cigányleányt egészen olyanak, mint te vagy, de tüzes, fekete szemeid megvannak neki.

— Hát olyan veszedelmesek a szemeim? — Életet vagy halált adhatnak. Bennük van az én itéletem is. Egy homályos sugaruk megöhlhet, egy derült pillantásuk a világ legboldogabb halandójává tehet...

A forró, hízelt beszéd, a lágy hang hatni kezdett Annára. Valami kellemes, meleg érzés lopózott szívébe. A heliotrop- és tubarózsa-illat erősebben áradt szét a szobában, szinte elkábitotta. Egyuttal érezte, hogy két erős kar átfogja, hogy meleg ajak tapad az övére...

Behunyta szemeit. Ugy tetszett neki, hogy felemelkedik a földről, az ég felé lebeg, angyalok vizsik...

Hirtelen érezte, hogy lágy alapon nyugszik. Felnyitja szemeit és csodálva látja, hogy ágyon van, előtte Alfréd, akinek szemciben szinte állati vágy.

Anna fel akart kelni, de ő gyorsabban felemelkedett, erősebben karjaiba zárta és elborította arcát, ajkát, szemét csókokkal...

— Annuskám, angyalom, istennöm! Oly nagyon, oly forrón, oly vadul szeretlek... Agyamban, véremben, idegeimben vagy... Anna! légy enyém, egészen az enyém...

— Alfréd?

— Anna, édes, drága Anna, ó tégy boldoggá!

Hirtelen levette, szinte letépte fejéről a kalapot, Annának gondolatai kezdtek összekavarodni. Az egész szoba, a képek, a székek mind összefolytak egy óriási tubarózsa-csokorrá, mely egészen elkábitotta érzékeit. Nem birt

— ha e nevet leírom, mindig bizonyos áhitat fog el — a legnagyobb német publiczista, kinek a megboldogult Tóth Bélával olyan sok rokonvonása van, vette fel lapjában, a szókimondásáról híres „Zukunft“-ban legelőször a harcrot. Egy, az utolsó májusi számban közölt cikkében, kikelt az ugynevezett „misztikus asztaltársaság“ ellen, kik szellemi idézéssel, leginkább pedig perverz férfi-barátsággal oly szoros lánczot alkottak, hogy vezetőjük, Eulenburg hercegnek a császárral való barátsága révén, az egyes tagokat a német államélet legfontosabb pozícióira hozták, másokat pl. Holstein külügyi államtitkárt, megbuktatták, egyeseket, mint Bülow-t (ejtsd: Büloht) és Tschirsky-Bögendorff belügyi államtitkárt meg akarják buktatni, egyszóval a császár körül egy olyan homoszexuális szervezetet akarnak létesíteni, hogy minden jóérzelmű német állampolgárt aggodalom kell, hogy elfogjon.

A cikk óriási szenzációt keltett egész Németországban, annál is inkább, miután neveket is említ Harden. A közlemény azon része, mely a német büntetőtörvénykönyv 175. §-át idézi gróf Moltke Kuno, a berlini térparancsnok, gróf Hohenau, a császár első hadsegédje, a francia követség egyik előkelő tagja és mások ellen, az egész közvélemény undorodó felháborodását vonta maga után.

Ami ezután következett, az mind kaleidoszkopszerű egymásutánban folyik le. A szimpatikus ifjú trónörökös bajtársai, a potsdami 1-ső gárdagyalogezred tisztjei figyelmeztették Harden vádjaira.

A trónörökös beszerezette a lapot és férfias egyenességgel a császár elé lépett és lerántotta a leplet a titokzatos társaságról. II. Vilmos császár állítólag így kiáltott fel: „Wo waren meine Berather, die mir die Wahrheit sagen sollten?“

Két nap alatt gróf Moltke, kit „Philí“ Bülow helyett kancellárrá akart tenni, nyugalmaztatik. Gróf Hohenau gyalázatosan bocsáttatik el — aus allerhöchsten kaiserlichen Dienst entlassen — szól a dekretum, Eulenburg, addig nagykövet és meghatalmazott miniszter a rendelkezési állományban, felmentetik és a titokzatos Mons. M.-t kormánya hazahívja Párisba.

Eulenburg az egyezségnél Harden üldöztetését indítványozza, az ügyészség elutasítja Harden hivatalból való vádolását és a magánvád megindítását ajánlhatja csupán. Gróf Moltke párbajra hívja ki a Zukunft szerkesztőjét, ez azt általános meglegedésre visszautasítja.

semmit sem megkülönböztetni, csak Alfréd arcát, mely szorosan az övé mellett volt... Érezte forró lehelletét. Ölése mind erősebb lön, Anna kezdte erejét veszíteni.

De hirtelen szeme egy pár apró szemre vetődött, melyek szeretve, gyengéden néztek rá, melyek mintegy villamos szikraként érték őt. Feje forró lön, arca lángpiros, majd ísmét olyan fehér, mint az ágy, amelyen ült. A kis Lili szemei egyenesen rája néztek azon képről, mely épen vele szemközt lógott a falon, melyet mindeddig nem is vett észre.

Lilijének ártatlan gyermekí tekintete hirtelen kijózanította. Megérezte, hogy rettentő örvény szélén van. De még van idő menekülni. Egész erővel kitépte magát karjából. Reszkető kézzel tette fel kalapját. Az ajtó felé indult.

Alfréd látta, hogy prédája elmenekül; nem értette miért. Megpróbálta utját állani. De Anna erélyesen rászólt: „Eresszen!“ Nem is pillantott többé Alfrédra, ki tágranyilt szemekkel bámulva állott és hallgatta, amint selyemruhája lesuhog a lépcsőn.

Midőn Anna hazaért, a nagy izgatottságtól alig birt lélegzeni. Mint a villám, futott be a gyermekszobába. A kis Lili a bonne ölében ült és játszott. Meglátva anyját, kinyujtotta kis kacsóit és kiabált: Mama! mama!

Anna felkapta a gyermeket és elkezdte hevesen csókolni; forró könyei benedvesítették a gyermek selyem haját...

A bonne csudálkozva nézett rá.

Mi maradt még a bukott kamarillának? A sovány remény, hogy Hardent a homoszexualitás vádjában rejlő, miután az tanukkal nehezen lesz bizonyítható, sértés miatt csekély pénzbüntetésre fogják ítélni, meg az oly gyalázatos véget ért aranjeuzi szép napok szomorú emléke.

A klerikális német centrum pedig elvesztette tehát az utolsó és legbefolyásosabb támaszát, az udvari kamarillát.

Vajjon a császár az újságírókat még most is „Hungeresellen“-eknek és „halbfertige Gymnasia“-eknek fogja tartani? Vederemo!

TANÜGY.

A gazdasági ismétlő-iskolák.

Írta: Dr. Bokor József.

Abban a gyanus származású „Tan- és nevelésiügyi szaklapban“, melyet Fiumében szerkesztenek, Budapesten megtöltöttek és Nagy-bányán kiadnak, mint erről lentebb a „Nemzeti Népművelés“ című folyóirat bemutatásában bővebben szólunk, egyéb furcsaságok mellett az ismétlő-iskolákról is megemlékeznek az itt következő, szóról-szóra átvett sorokban:

Az ismétlő iskolát állandóvá kell tenni. Két évre kell azt beosztani. Szigorú törvényt kell hozni a beiskolázásra. Az ismétlő iskolában gazdasági dolgokat is tanuljanak a növendékek épp oly terjedelemben, mint más tárgyakat. A gazdasági tárgyakra külön szakembereket kell képezni tanítókból. A világi tárgyakat elemi iskolai tanítók taníthatják. A törvényben benne van az, hogy az ismétlő iskola tannyelve magyar, tehát minden oláh faluban is kell egy ilyen ismétlő iskolát szervezni. A tanító két ismétlő osztályt tanítana, három osztály sok lenne egy tanítóra. Aki nem végezne két év alatt két osztályt, az még egy évet vagy kettőt ismételnit tartozna, míg azt kielégítően elvégzi. Ezen osztály-ismétlésre szükség lenne ott, ahol az elemi tanfolyamok tanításában a tanulók a kívánt mértékét meg nem ütők. Az ismétlő iskolának a harmadik évre hetenkint, mint most, az ismétlők feljőnének kétszer 4—4 órára. Az ismétlő iskola mindennapi tanfolyama heti 24 óra lenne. 12 az I. osztályé, 12 a II. osztályé. A nem mindennapi III. osztály órája 4 óra lenne. Összesen: 28 óra. Ez lenne a maximum. Ily iskolák állítására fektessen a kormány nagyobb gondot, mint az állami iskolákéra. Ezen iskolák tanítói szakfelügyelők lennének nemzetiségi vidékeken a nem magyar tannyelvű iskoláknak. Kell vagy 2000-et felállítani nemzetiségi vidékeken.

Ebben a közleményben mindössze az a sajnálatos, hogy szaklapban jelent meg. Mert, ha a cikk írójának, Szabó Józsefnek nem is, de a szaklap szerkesztőjének tudnia kellene, hogy indítványa: „Az ismétlő iskolákban gazdasági dolgokat is tanuljanak a növendékek“, öt év óta hivatalosan életben van. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ugyanis 1902. évi szeptember 24-én kibocsátott rendeletével léptette életbe a gazdasági ismétlő-iskola szervezetét és tervét.

Ez a rendelet az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. alapján a már fennállott ismétlő-iskolákat gazdasági ismétlő iskolákká szervezte át s a községeknek kötelességévé tette, hogy mindenütt, ahol a lakosság tulnyomó része gazdálkodással, földműveléssel, szőlőműveléssel, kertészettel, gyümölcstermeléssel vagy erdőgazdasággal foglalkozik s ezek mindkét nembeli ismétlő-tanító köteles gyermekek száma a negyvenet eléri, gazdasági ismétlő-iskolát állítsanak és tartsanak fenn.

A rendelet azt is kiköti, hogy ahol a gazdasági ismétlő-iskola leány növendékeinek száma az ötvenet eléri, ugyanott külön leány-ismétlő iskola szervezendő, melyben a háztartástan, konyhakertészet, baromfitenyésztés, a háziállatok-

tok-, de különösen a szarvasmarhatenyésztés és tejkezelés, a fehérnemű- és ruhamosás, kender- és lentermelés tanítandó, azon világos feladattal, hogy a leányok női hivatásukra különös gonddal előkészíttessenek.

A rendelet intézkedik a gazdasági ismétlő-iskola tanítóinak és tanítónőinek kiképzéséről, képzéséről s alkalmazásáról; tüzetesen leírja a gazdasági telep felszerelését, épületeit, gyűjteményeit, élő- és holtlellárát is. Intézkedik az iskola költségvetéséről, állami segélyezéséről, rendtartásáról, felügyeletéről, ellenőrzéséről, mind a fiu-, mind a leányiskola tantervéről.

A miniszteri rendelet nem máról holnapra szól, hanem messze időket tartott szem előtt, ezért emelkedett a közvetlen szükség látóhatása fölé, hogy ne csak a tetteket, hanem a gondolatokat is irányítsa. Elérkezett azonban az idő, midőn a gazdasági ismétlő-iskolák szervezetének s a velők kapcsolatos tennivalóknak az ötévi tapasztalat alapján gyakorlatiasabbá tételéről kell gondoskodni.

Az eddig szervezett gazdasági ismétlő-iskolák egy része, ahol a község előjárósága megértette a szervezet céljait s a szükséges telepet, valamint az első berendezés és építkezés költségeit megszavazta s ezenfelül a feladathoz méltó szaktanítót kapott, hamar felvirágozott s a községi életnek kiegészítőjévé vált. Másutt azonban nehézségek mutatkoznak, melyek részint a feladat meg nem értésében, a költségek aggodalmas kimélésében s a meg nem felelő tanítók alkalmazásában találhatók meg. Példát venni az előbbi intézetekről s megadni az intézet létesítésének és fentartásának praktikus módját, még a szervezet módosításával is, különösen pedig megadni azt az utat, hogy miképp alkalmazkodjék az iskola a községi lakosok érdekeihez, hogy előbb egyik értelmes gazda, utána a gazdák nagy része, majd végül az egész község észrevegye, hogy a gazdasági ismétlő-iskolában értékesíthető ismerethez juthat: ez volna a legközelebbi feladat. Mert ha a falusi magyar gazda és gazdasszony arról győződik meg, hogy a gazdasági ismétlő-iskolában tanult dolgokat a fiuk és leányok a maguk és a család anyagi jólétének — eleinte ha csak pár fillérnyi — emelésére is fordíthatják, az iskolának nyert ügye van, s hódító útját csakhamar az egész országra kiterjeszti.

Nekünk volt módunkban az Alföld három nagy községében széttekinteni, s tapasztalatokat gyűjteni a gazdasági ismétlő-iskolák ügyében. Mindenütt meg vannak a kezdődő új élet csirái s ugyancsak mindenütt megvannak az új élet vajudásai. S ha az ember az első felől bizonyossá lett, nőni érzi erejét a fejlődés útjában álló akadályok elhárítására. Ugy néztem a jó elemi iskolai alapra épült gazdasági ismétlő-iskolákat, mint a gazdasági életnek, a vagyonszerzésnek forrásait. Éreztem, hogy ha majd ezek a források a gazdasági ismétlő-iskolákban tanult fiuk és leányok hatása mindegyik ház udvarán felbugygyannak, s a milliányi forrásból a magyar gazdasági életnek a nemzet czimerében levő négy folyam számát meghaladó, egybefolyó áradata támad, az anyagi virágzással megteremtjük politikai önállóságunkat is.

De hiszen ez a régi, gyászos, elkoztatott nóta! Mindössze az a frissesség van benne, hogy az iskolával hoztam kapcsolatba, vagyis szeretném hozni a gazdasági ismétlő-iskolák révén.

Ahelyett tehát, hogy az utat teljesen újra kezdeném, mint a fentidézett cikk tenné, a már járt uton keresem a tovább-haladást. Erre pedig kitünő alkalmat nyújt a gazdasági ismétlő-iskolák intézménye.

Halász Ferenc közoktatásügyi miniszteri tanácsos bizonyára helyes ideát adott 10 év előtt Wlassics miniszternek, midőn népoktatásunknak a gyakorlati életre kihatóvá tételére az ismétlő oktatásnak gazdasági irányúvá átszervezését javasolta.

A mezőgazdasági muzeum és az iskola.

Magyarország kifejezetten mezőgazdasági állam. És bármennyire fejlesztik is iparát, tulnyomóan mezőgazdasági állam lesz mindig. Mert rónait, melyeken az istennek olyan bőséges áldása fakad: földjéről eltörölni nem lehet. De ha lehetne is, akkor sem volna tanácsos, mert nekünk a lapos föld az az öserőnk, amely csaknem kizárólag táplálja népünket. Ennek a természetnyújtotta tápláléknak csak az alakja változik át az emberi kézen. A lényege bármely emberi idomításban egy és ugyanaz marad. Azért országunkban a földnek ősterményei az állami életnek mindenha első tényezői lesznek. Ebből folytatólag mi sem természetesebb, hogy nálunk a föld szeretetének ápolása, terményeinek ismerete és istápolása mindig elsőrangú feladat lesz. És pedig nemcsak kint a kavargó életben, hanem bent az iskola szűk falai közt is.

E tekintetben a vidék is más, a főváros is más. A vidéki gyermek a természet ölen él. Mind látja azt, amit az isten kegyelme a halandónak adott. Még pedig saját eredetiségében, saját nyilvánulásában és ami itten fő: a saját szemével. Nem ismeri ugyan az állatok és növények terminológiáját, se a természetes rendszert, se Linné rendszerét, ami tisztán magasabb tudományossági fok; hanem magokat a növényeket ismeri. Nem tudja például megmondani, hogy mely növények tartoznak a pillangó virágúakhoz, vagy a keresztesekhez, vagy Linné szerint az egyfalkásokhoz és a négy főporodásokhoz. De ezután ismeri a büköny, a lóherét, a borsót, a paszulyt, a repcét, a káposztát, a répát, még pedig nemcsak a ló előtt és maga előtt, hanem kint a természet kezében is. Pedig hát ezek az egyedek ugyanazon szisztematikus jelleget viselik magukon. A rókát se bunda és bélés alakjában látja, hanem amint az egerész és libákat, tyukokat ragadoz. A tejet se a központi tejcsernek kocsijaiban szemléli, hanem úgy, ahogyan az a tehén tőgyiből frissiben jön.

Ennek ellenében a fővárosi gyerek a föld terményeiből csak a házakat ismeri, aztán a ház-mestert, a szemetest, az utcaseprőt és annak kezében a seprőt. No meg a marhahúst mártással, a babot feltéttel, a lószórt a madráczban a megfelelő csipésekkel. És ezzel aztán az ő természetrajzi ismereteinek vége.

De azután ékes ürességében tudja, hogy a mókus példánl a rácsálókhöz, a farkas a ragadozókhöz, a paszuly a pillangóvirágúak közé tartozik, a repce pedig a keresztesvirágúakat boldogítja szerelmével. Tehát rendszert tud. De hogy hogy néznek ki valóságban, a természet szüziségében, az emberi kéztől érintetlenül, ezek a különféle rendszert alkotó egyedek, az előttük éppen olyan ismeretlen, mint a süket előtt a hang, a vak előtt a szín. Ezekben legfeljebb a festett képek irányítják, mint amilyen festett maga a fővárosi élet.

Legujabban ugyan igyekeznek ennek a vak és süket tanításnak némiképpen életet adni. De ez is mind csak olyan illuzórius kísérlet, mint mikor a tanító a gyermeknek egy dézsa vízből akarja a tenger fogalmát megmagyarázni. Az igaz, hogy ez is valami, de az is igaz, hogy alig több, mint a semmi. A növényekből szörványosan egyes példányokat mutogatnak ugyan a gyermekeknek, már tudniillik aki mutogat, de ezeket is csak akkor, ha lehet. Mivel pedig a legtöbbször nem lehet: a nagy természetnek ez a szegényes foszlánya is elmarad.

Aztán elrendelték az iskolai kirándulásokat. A papíron az igaz, hogy ez mutat. De eredményében sehose látni. Csupa kin és győtrelem az egész. Eredményességének a főváros terjedelme, ezernyi veszélye vet gátat. A gyermekeknek ugyanazért csak azt mutatja az ilyen nagyraujt és csak papírost szolgáló

kirá ndulás, amit minden instruktor nélkül maga is lát. Még pedig nem glédából, hanem úgy, ahogyan azt ő maga akarja. A forma ekkép egész csinosan megvan, de a lényeg, az távol marad. Mi már régen hangoztattuk ezeknek az elkényszeredett kirándulásoknak veszélyes, tehát oktalan és szemfényvesztő voltát. De nem hallgattak ránk. Mert nem vagyunk czéhbeliek. Pedig hát tudvalevő, hogy nem az okos szó a fő, hanem a czéhbecsület.

Nos, a fővárosi iskolákat ebből a szorult, kinos helyzetéből kegyelmesen kiránthatná az éppen most megnyitott Mezőgazdasági Múzeum. Ez a maga nemében páratlan intézmény az eddigi szemfényvesztő kirándulások holt tanítást mindenestire életre kelteté, a könyv levelei közé a valóság erejét csepegtetné, a tanító szavainak testet adna, végső eredményében pedig a gyermek üres lelkébe tartalmat és az élet valóságát lehelné. És ez nem is lehetetlen. Csak akarni kell. Az ide való kirándulás már csakugyan mondana valamit. Mert csekély fáradsággal és veszély nélkül a természetnek és abban az emberi munkának kis tükre járulna a gyermek szeméi elé. Amellett a városiak által annyira lenézett mezei embert is mint elsőrangú közgazdasági tényezőt ismerné meg a gyermek. És becsülne is mint olyat, akinek verejtékes munkája nélkül még a király sem nyelhetne le egy falat kenyert sem. Ezt kell intézményesen nyélbeütni. Erre a kirándulásra aztán már mi is azt mondanók, hogy: ámen!

Szabó Kálmán.

Rangsor és korosztály.

E czímen az Egyetértés június 9-iki számában válasz érkezett Kálmár Elek től ama cikkemre, amelyben e rovat alatt nem régebben a tanáregyesület ügyeivel foglalkoztam. Mivel a válasz már az unalomig elcsépelet tárgyat, a tanárok fizetésrendezését teszi ismét szóvá, ügyet sem vetnék rá, ha félreértéssel tele nem volna. Ezeket azonban ilyen közérdekű dologban helyre kell igazítaniom.

Kálmár elsősorban is az ellen tiltakozik, hogy a tanárságot a darabont-korszakkal kapcsolatba hoztam. Téves állítás. A kifogásolt hely cikkemben így szól: „az egyesület igazgatósága mellett mind a fizetésrendezés kérdésében, mind a bizalomnyilvánításokban éppen azon tagok tartanak ki a fővárosban, . . .” stb. Látható, hogy itt nem a tanárságról, hanem a tanáregyesület néhány (nagyon kevés) fővárosi tagjáról van szó.

Ami Kálmár többi idevágó elmeváltatását illeti, szívesen elhiszük, hogy a törvényhatósági bizottságokban és közjótékonyági egyesületekben, a vidéki tanárok nagyobb tevékenységet fejtenek ki fővárosi kartársaiknál, mert ezeket egészen lefoglalja az iskola s nem érnek rá kaszírozni, közjótékonyásra meg a zsebükből nem igen sok teik. Vidéken másképp van: ott a professzorok az iskolán kívül sok mindenre ráérnek, a fizetésükből közjótékonyásra és kaszinóra is juttathatnak s a lakásbérükből igen sokan házat vesznek. Jól tudom, mert magam is éveken át működtem vidéken.

A politikai magatartást illetően a fővárosiak szintén nem dicsekedhetnek azzal a meglepő eredménnyel, amelyet Kálmár ur jó részben a maguk cselekedeteitől tüntet fel: hogy megcsinálták „1904. január 26-át”. A fővárosiak hazafias érzésükkel és meggyőződésükkel szerényen csak „tüntethettek”. Az igaz, hogy ezért a szerény tüntetésért közülük egy egész csapatot nyugdíjazni, vagy vidékre szétszórni akartak, avagy egyébként megfenyegettek (köztük e sorok íróját is), amikor a hazafias meggyőződésüket bátran nyilvánítani merészelték. Nem hallottuk azonban, hogy vidéken ama föntemlített honmentő cselekedetért valamelyik professzor csak a legcsekélyebb zaklatást vagy üldözést szenvedte volna.

Megütözéssel olvasom Kálmár ama vádját, hogy felekezeti túrelmetlenségem miatt rosszul látom a dolgokat. Említett cikkemben a tanáregyesületnek mind protestáns, mind katolikus tagjait (ezek közül egyenesen az alelnököt) teljesen egyenlő elbánásban részesítem, antisemita színezetnek ugyanazon cikkben nyoma sincs; — így igazán nem tudom, hogy Kálmár miféle felekezeti túrelmetlenséget fedezhet fel bennem. Magam megbecsülése tiltakozik az ellen, hogy az ilyen vádat komolyan vegyem.

Ellenben nemcsak rosszul látóvá, hanem egyenesen vakká teszi Kálmár az ő seniumos elfogultsága, midőn vádként fölveti, hogy hogyan mert a fővárosiak küldöttsége „1872. szavazattal szemben 266-ot, azaz 14%-ot a miniszter színe előtt

40%-nak mondani.” Ez magyarul annyit jelent, hogy ez a küldöttség szándékos föllentéssel a minisztert félrevezette. Mindenkinél szabadságában áll meggondolatlanúságot mondani, de ha meggondolatlan állítását konkrét vád formájában világágra bocsátja, csak önmagának okoz vele kárt. Miről is van szó? A középiskolai (gimnázium és reál) tanárok fizetésrendezéséről. Ezek közül egységes (de nem egy) fizetési státust alkotnak az állami középiskolák és kir. kat. gimnáziumok tanárai, ellenben teljesen különálló és elütő fizetési státust tesznek a községi és felekezeti tanárok. Mikor a hírhedt szegedi memorandum hatása folytán a tanárság másik fele is szervezkedett, itt a fővárosban egybehívott gyűlés nem tekinthette magát illetékesnek a községi és felekezeti tanárok képviselőire, részben azért, mivel ők teljesen más fizetési státust alkotnak, amelybe beleavatkozni kérés nélkül nem lehetett, részben pedig azért, mivel az ő fizetésük rendezése akkor már a megvalósulás állapotában volt. A fővárosi tanárgyűlés tehát csakis az állami és kir. kat. intézetek tanárainak ügyét tehetette magáévá. E tanárok összes létszáma pedig ezer. A gyűlés vezetői ezek részére kibocsátottak 1000 szavazó lapot s őket a fizetésrendezés ügyében szavazásra szólította fel. Az 1000 közül leadta szavazatát 600 s ebből 266 a rangsorban maradás mellett, 334 pedig ellene szavazott. Így már most a 266 a szavazásra felhívott tanárságnak nem 14, nem is 40, hanem 44,5%-a volt. Joggal mondhatják tehát a budapestiek, hogy az érdekelt középiskolai tanárságnak közel fele a rangsorban maradás mellett szavazott. Ugy gondolom, hogy szavazás körül ennél lelkiismeretesebben még nem jártak el s e tekintetben a budapesti gyűlést vezetőit a legcsekélyebb gáncs sem érheti. Ezt Kálmár urnak is be kellene látnia.

Sokkal jobban tette volna Kálmár ha a seniumos rendszer mellett föltüntetett 1872. szavazat eredetét kutatja, mert ennek az összeállításában furcsa és amellet tanulságos. Először is ezek között nagy számmal vannak tanítóképzők, alsóbb és felsőbb leányiskolák, kereskedelmi, sőt talán polgári iskolák tanárainak és tanítóinak szavazatai, amely iskolák pedig mint népoktatási, vagy szakiskolák egészen más fizetési státust alkotnak s a középiskolai fizetésrendezéshez semmi közük. Ehhez járult legtöbb helyen a vidéki igazgatók terrorizmusa, amelyről a budapestiek kezében tanulságos levelek vannak; és ehhez járult az a körülmény, hogy a szegedi memorandum készítői, ha valamely intézetből több vagy kevesebb tanár nevében képviselő jelentkezett, az intézet összes tanárainak teljes létszámát seniumos szavazatnak vették, tekintet nélkül arra, hogy ott esetleg figyelemreméltó kisebbség áll velük szemben; sőt megtörtént, hogy oly olyan intézetet is maguk mellé sorozták, amely egyenesen ellenük volt. Ezt aztán a miniszterhez beadott szegedi memorandum a tiltakozó felszólamlások következtében tele van förléssel és javítással s azt mint a professzori felszesség kiáltó példányát közbámulatra kirakatba lehetne tenni!

Ezekből nyilvánvaló, hogy először a középiskolai tanárok fizetésrendezésében 1872. illetékes szavazat még a fizetési kiegyezésben részesült 750 tanárral sincsen; másodsor az így összetételek szavazást minden kuriai bíráskodás nélkül semmisenek kell tekinteni s a semmisen javaslat hívei 266 szavazattal szemben csakis 334 érvényes szavazatra hivatkozhatnak. A szegedi memorandum alá irt szavazatok értékével pedig tisztában van fönt és lent mindenki, akiket a dolog érdekel.

A fizetésrendezés két módjáról Kálmárral vitába nem bocsátkozom. Itt a tanárok között, majd akkor következik be az egyetértés, ha a minisztérium szerencsés kézzel keité vágia az ügyet, mint a gordiuszi csomót. De még inkább bekövetkezik akkor, ha a megoldás sem az egyik, sem a másik félnek nem lesz kedvező és ez nagyon könnyen megtörténhetik, mikor a felekezeti tanárok fizetésének kiegyezésére annyira túlköltekeztek, akiket ez a kiegyezés némely jogosnak látszó panaszok ellenére is soha nem remélt anyagi helyzetbe jutattott.

Ami Kálmárnak azt az ajánlatát illeti, hogy a fővárosiak maradjanak a rangsorban, őket pedig hagyjuk az ő korosztályukban boldogulni: azt jegyzem meg, hogy ha tőlem függne, már régen megcselenkedtem volna; hadd nyögnek a seniumosok az igazgatóknak, e vidéki kis basáknak a jármát a fizetés tekintetében is, ha ez olyan nagyon kívánatos nekik. Az elintézés azonban nem rajtunk áll, hanem magasabb hatalmaktól függ.

Még csak ahhoz a dicsérethez fűzők egy-két szót, amelyben Kálmár a tanáregyesületet és választmányát részesíti. Ez a választmány egyben volt mindig serény: a bizalomnyilvánításokban; egyebekben a szuszogó semmitveést ügyesen úgy tudta csoportosítani, hogy az messziről lázas tevékenységnek látszott. Hogy pedig a tanáregyesület 1893-ban teljesen meg nem semmisült, az a tanárságra nézve valóságos szerencsétlenség, mert az egyesület igazgatósága és választmányja kerékkötő volt mindenkor s nélküle a tanárság bizonyára

anyagi helyzetének javításában is több eredményt tudna ma felmutatni. Hisz az egyesülettel oly keveset ért el a tanárság e tekintetben, hogy nélküle kevesebbet elérni már teljes lehetetlenség volt.

Veridicus.

Az eperjesi tornaverseny tanulságai.

(Válasz Pethe Ferencz kir. kath. főgimnáziumi tanár, okl. tornatanító, versenyintéző urnak az Egyetértés június 16. számában megjelent cikkére.)

I.

Az Egyetértés június 9-iki számában egy minden személyeskedéstől ment cikkben szóva tettem azon hibákat, melyek az eperjesi ifjusági tornaversenyen történtek a jövőben való okulás céljából. Pethe Ferencz ur, a verseny intézője, a június 16-iki számban válaszolt rá egy brutális hangu, tényeket czáfolni nem tudó, de annál személyeskedőbb cikkben. Ami állításaimat illeti, valamennyit fenntartom, mert egytől-egyig tanukkal tudom bizonyítani, sőt megerősíti őket a cikkíró ur saját béössmerése. Ami Pethe ur személyeskedő megjegyzéseit s általában cikkének sértő hangját illeti, mint az Egyetértés tanügyi rovatának megszokott komoly hangjához nem illőt, az ifjuság nevelésére hivatottakhoz méltatlant, s mint amelyre cikkem higgadt, tárgyilagos hangjával rá nem szolgált, kereken és határozottan visszautasítom. Erre a ténre cikkíró urat nem követem. A krakélereskedést tanári hivatásom természetével összeférhetetlennek tartom.

Ami azonban a cikkíró ur ténybeli állításait illeti, valamennyire megfélelek.

Vegyük őket sorra.

Hogy miért nem irtam nevémet a cikk alá, annak nagyon egyszerű oka van. Tényeket soroltam föl s belőlük következtetést vontam le. Sértő személyes czélzásnak nyoma sincs benne. Ezzel is jelezni akartam, hogy a cikkben foglalt, tényeken alapuló elvi állításokat tartom fontosnak, nem pedig azt, hogy ki írta. Egyébként az Egyetértés mélyen tisztelt szerkesztőjéhez intézett kísérő levélben nevémet is aláírtam s egy szóval sem fejeztem ki azt a szándékot, hogy titokban óhajtom tartani. A cikkíró urnak csupán egy levelezőlapijába került volna megtudni azt, hogy ki írta a cikket. Látnivaló, egyáltalán nincs alapja arra a vádra, mintha a felelősség alól ki akartam volna bujni.

Ugyanílyen alaptalanul vádol meg másban is.

A felhozott tények közül egyetlen-egyet sem tud megczáfolni s így ahhoz az eljárásához folyamodik, hogy belemagyaráz cikkembe olyan állításokat, amelyeket nem mondtam s melyekhez cikkemnek egyetlen szava sem ad alapot. Egyetlen kifejezésbe kapaszkodik bele s mint bűvész a kalapjából, annyi mindenfélét hoz ki belőle, hogy józanítéletű ember elámul belé.

En ezt irtam: „Távol áll tőlem, hogy én részéről a bírákat részrehajlással gyanúsítsam, bár az emberileg igen érthető dolog volna, ha a versenybírák a mérésnél akarattalul is — a tisztesség határain belül — annak kedveznének, aki hozzájuk közel áll.” Erre azt feleli, hogy lehet az, hiszen a mérték abszolút! Már hogy volna abszolút? Mint szakember, nagyon jól tudja azt a cikkíró ur, hogy a pontozás egyáltalán nincs abszolút mértékhez kötve. Már pedig a pontozás is mérés. Mérése, értékelése a versenyző ügyességének, melyben a bíró teljesen a saját egyéni belátására van utalva.

De ez még nem elég. Ebbe az egy mondásba belemagyarázza azt, hogy én a bírákat csalással és összejátszással vádolom, holott világosan láthatni, hogy a cikk egyetlen szava sem irányul az eperjesi bírák ellen. Teljesen általános jellegű mondás. Azon elvi álláspontom kidomborítására való, hogy versenybírák a legcsekélyebb mértékben érdekelt egyéneket sem szabad alkalmazni, mert működésükkel szemben ilyen álláspont is felmerülhet. A kezdő mondat a legvilágosabb bizonyíték mellett, hogy t. i. semmiféle gyanúsító szándék nem vezetett. A cikkíró ur egész gondolatmenetén meglátszik az a törekvés, hogy cikket meg úgy tüntesse föl, mintha az az eperjesi bírák ellen irányult volna. Hát ez ellen a leghatározottabban tiltakozom. A cikkemben felhozottak, ha valakit, úgy csakis a versenyintézőt terhelik. Nefessék azokat mázokra áthárítani, tessék az ő értelemmel a felelősséget.

Különbösen tudom én, mire való ez. Alább ki is mutatom. Előbb azonban néhány jelentéktelenebb dologgal kell foglalkoznom.

Cikkíró ur magyarázatát igyekszik adni, „miért oly nagy a méltatlankodás Debreczenben.” Mert az eperjesi „krumplivő fókák” kötélyzásban is, fűleslabdában is megverték a debreczeni „hájon élő magyarokat”. Ez a szembeállítás diáktrefának is rossz, középiskolai tanár részéről meg éppen megbotránkoztató. Tudtommal az eperjesi fiúk csak olyan jó magyarok, mint a legtöbbszörösebb Debreczeniek. Szomorú volna, ha nem így volna.

A cikknek ez a része úgy hat az olvasóra, mintha valami dicsekedő diák tollából származnék. Amellett csak fél igazságot mond. A debreczeni ref. főgimnázium ifjúsága sem a füleslabdára, sem a kötélhúzásra, mint a testgyakorlás mellékes ágára, valami különös súlyt sohasem helyezt. Hanem igenis minden képességét összehozta, hogy az összetett főversenyekben, melyek egy intézet testi képzettségének valódi fokmérője, kitűnjék. Az eredmény nem is maradt el. 1901-ben a selyemzástól folytatott küzdelemben, tehát a főversenyben, a szabadkai győztes csapat után közvetlenül második lett, Eperjes a nyolcadik, 1905-ben ugyancsak a főversenyben Debreczen megint kivívta magának a második helyet ugyanakkor, mikor az eperjesi kath. főgimnázium *úzenkulenczedik* helyre került. Ehhez nem kell kommentár.

Megvádolja a debreczeni intézetek tanárait, hogy nem tudtak fejelemet tartani. Ezt is kerek visszautasítom. Hogy mily kifogástalan magaviseletet tanúsítottak tanítványaink egész ott-időzésük alatt, tanuul hívom fel *Wallentinyi* Samu ág. ev. kollégiumi tanár urat, aki pártatlan szeretettel méltósággal töltötte be intézetünkét a kalauz tisztét s idejének nagy részét nekünk áldozta. Ő tanúságot tehet róla, hogy tanítványaink, kikkel éjjel-nappal együtt voltunk, semmiféle rendbontásnak okozói nem voltak. Nem felel meg a valóságnak az az állítás sem, hogy a pályára való bevonuláskor az intézőt megabczugolták. A debreczeni diákok ellen csak egyetlen ténybeli adatot tud felhozni. Hogy az egyik diák így nyilatkozott: „Az . . . fog azokkal a marhákkal verekedni.“ Csodálom, hogy a cikkíró ur, aki oly „erélyesen“ tudott elbánni kartársával, erről azonnal nem értesített bennünket, biztosítom, az illető tanuló elvette volna méltó jutalmát goromba elszólásáért. Föltéve természetesen, hogy csakugyan a mi tanítványunk volt az illető.

Botrány igenis volt a verseny végén. Az ifjúság nagy része kifütyülte a győztes csapatot. A cikkíró ur aranyhidat akar építeni számomra a visszavanulásra, mikor a füttyről nem akar tudni semmit. Hogy lássa, mennyire nem a mosakodás volt a czél cikkem megírásában, nem fogadom el. Én elhiszem, hogy a cikkíró ur tanuul hivhatja Eperjes mindazon lakosait, akik nem voltak künn a téren. Azok csakugyan nem hallották a füttyöt. Akik azonban künn voltak, lehetetlen, hogy ne hallották volna az ifjúság kitörő méltatlankodását.

Mindezek azonban mellékes dolgok. Arra való, hogy a dolog lényegéről eltereljék a figyelmet. A tintahal, mikor megszorul, fekeet folyadékot fecskendez maga körül, hogy a támadt homályban félreosonhasson. A cikkíró ur a személyeskedő megjegyzések egész zuhatagát fecskendezi maga körül, csapokd erre-arra, emleget kásaevő tótokat és hájjal élő magyarokat, fordít, félremagyaráz, mindezt miért? Hogy ne kelljen megfelelnie a földologra, amiért cikkem megíródott.

Cikkem gondolatmenete két eredményre vezetett. Ezekre várhattam feleletet, de éppen ezekre nem kaptam.

I. Igaz-e, hogy a tornatanárok a versenypályán olyan elbánásban részesültek a versenyintéző ur részéről, amilyenben részesíteni őket nem volt szabad?

Igaz. Beismeri a cikkíró ur is. Annak a válasznak egész hangja, melyet felszólalásomra adott, fogalmat nyújt róla, hogyan értelmi ő az „erélyesség“. Beismeri, hogy egy kollégáját, mikor nem akart a versenytérről eltávozni, pellengérré állított az egész ifjúság és a közönség szemeláttára, mikor a rendőrkapitány urat kérte föl, hogy vele szemben „erélyesebben lépjen föl.“ Hát ez nem kivézetetés? Sőt ezt a tapintatlanságot megtoldja még azzal is, hogy cikkében, mely a nagy nyilvánosságban van szánva, vele teljesen egyenlő képzettségű kartársáról, mint „makacszkodó“, „renitens kollégáról“ beszél, aki „eloldalgott“.

A rendőrkapitány urhoz intézett felszólítás sem úgy hangzott, ahogy szépitgetve elhitetni szeretné. Szócsövön, az egész közönség és ifjúság füle hallatára kiáltott le: „Kapitány ur, kérem a tornatanárokkal erélyesebben elbánni.“ Szóruszóra így. Tanuim vannak rá.

Nem vagyok tornatanár, a dolog közvetlenül nem érint. Bajosan hiszem azonban, hogy tornatanár-kartársaim a szaklapokban azt szó nélkül hagyják.

Fölteszem a kérdést, helyesnek találja-e a cikkíró ur, hogy egy versenyintézője ilyen elbánásban részesítse egyik kollégáját s így ássa alá a tornatanárok tekintélyét az ifjúság és a közönség előtt?

En nem. Ugy hiszem, az iskolai felsőbb hatóság sem, mely elé a dolog kerülni fog.

2. Igaz-e, hogy a bíráskodás részben érdekeltsgben levő egyénekre volt bízva?

Igaz. Ezt is beismeri a cikkíró ur. A bírák jórészt az E. T. V. E. tagjaiból kerültek ki, akik és az eperjesi versenyző ifjúság közt hogy „jó viszony lehetséges“, azt szintén elismeri. Ugyisint azt

is, hogy az eperjesi kat. főgimnázium füleslabdázó csapata az E. T. V. E. formaruhájában (dressz) állott ki a füleslabdához. Az E. T. V. E. tagjainak sok szép győzelme és egy Debreczenben a B. E. A. C.-től szenvedett veresége fűződik ehhez a ruhához. Nem egyszerű kölcsönadásról van itt szó, hanem az erkölcsi együvértartozás dokumentálásáról, melynek kifejezője a ruha azonossága. Eszébe sem jut senkinek ezt rossz néven venni. Sőt ellenkezőleg. Dicséret illeti az E. T. V. E. jelenleg működő tagjait, hogy az ifjúságból gárdát nevelnek maguknak, mely majdan tovább fogja ragyogtatni azt a dicsőséget, melyet az egyet a füles labdajáték terén szerzett.

Fölteszem a kérdést, helyesnek találja-e a cikkíró, hogy ifjúsági főversenyben bíráskodjanak egy tornaegyesület tagjai, hogy az ifjúságból gárdát nevelnek maguknak, mely majdan tovább fogja ragyogtatni azt a dicsőséget, melyet az egyet a füles labdajáték terén szerzett.

Bármily szakképzettek, fitrgék, lelkiismeretesek azok a bírák, mégis emberek. Emberek, tehát tévedhetnek. Amint hogy tévedtek is.

A súlydobás mérésénél, mikor a debreczeni versenyzők dobta, a bíró az egyik dobást elnézte és egy rosszabb dobás helyét kezdte mérni. Én azonnal figyelmeztettem a bírót tévedésére, aki azt rögtön helyre is igazította. Tegyük fel, hogy nincs, aki a bírót tévedésére figyelmeztesse, úgy hogy hibás adat kerül a jegyzékbe, ellenben az ifjúság észreveszi. Mi történik akkor? A víz sem mossa le arról az eperjesi bíróról, hogy nem szándékosan tévedett. Hát szüksége van erre annak a bírónak? Szabad kitenni az ifjúságot ilyen eshetőségek?

A cikkíró ur szerint „elhibázott“ debreczeni ugrás is az én igazam mellett bizonyít. Az az ugrás nem volt elhibázva, a mennyiben a távolugrásnál csak azt tekintik belépésnek, ha a neki-futó pályát szegélyező deszkán túl levő homokon a lábnyom meglátszik. Ilyen nyom azonban a homokon egyáltalán nem látszott, csupán a deszkán a szeges cipő nyoma. Az ilyen ugrás beszámítandó. Ez volt a véleményem intézetünk tornatanárának is, aki pedig tornajegyekben elismert szakember. Kérte is a bírót, hogy az ugrást mérjék meg. Nem tette. Az ifjúság felzudult, de clcsitítottuk. A bírónak más volt a meggyőződése. Bele-nyugodtunk.

De hogy azután mit gondolt magában az ifjúság s mit gondolt különösen akkor, mikor megtudta, hogy a zászló elnyerése mindössze 20 centiméteren múlt, amit esetleg ennek az egy ugrásnak figyelembe nem vétele okozott, azért a kisérő tanárok csakugyan nem felelősek.

Ha a bíró indifferens szakember, az ifjúság körében a gyanunak árnyéka sem merülhet föl.

Ugyaníly szempontból kell elbírálni a kassai bíró inkompatibilitását is, melyet a cikkíró szintén beösmern. Hogy szigoruan pontozott-e vagy sem, mellékes. Az elv a fő, az ifjúság igazságérzetének épenmaradása.

Ezért szólaltam én föl és indítványoztam, hogy a jövőben a tornaversenyeken helybeliek bírákúl ne alkalmaztassanak. A közérdek vezetett felszólalásomban, semmi más.

Az ifjúsági tornaverseny nem öncélú intézmény. Csupán eszköz arra, hogy az ifjúság testi kiképzése mentől eredményesebb legyen, szellemi látóköre idegen városok megismerésével táguljon. De ha az a verseny arra szolgálhat alkalmat, hogy a tanárok tekintélye megkisebbedjék, a tanulók igazságérzete veszélyeztetve legyen, úgy inkább soha se rendezzünk tornaversenyt. Én ebből a magasabb szempontból tekintem az eperjesi tornaversenyt, melyet éppen ezért nem mondhatok sikerültnek.

Eperjesen a verseny intézésében hibák történtek, melyekre rámutattam. A verseny főintézője felelt egy cikkben, melyről bátran elmondhatnám az ő saját szavaival: „Az a cikk minden vonatkozásában alaptalan és rosszindulatú“. Mivel azonban nem szeretném a cikkíró ur „erélyes“ modorát elsajátítani, megelőgsem annyival, hogy konstátálom a következőket. Én állításaimat mind bizonyítani tudom. Hogy következtéseim helyesek-e, azt majd megítéli az iskolai felsőbb hatóság, mely elé az ügyet a cikkíró ur terjeszteni szándékozik. Amit hibának tartottam, azt világosan kifejtettem. A cikkíró ur megfelelni másképp nem tudott, mint személyeskedő megjegyzésekkel.

Ez a tény, ez az igazság, melyet semmiféle személyeskedéssel agyonütöni nem lehet. (Debreczen.)

Dr. Csűrös Ferencz.

II.

Nem volt szándékom az eperjesi verseny bírálatával a nagyközönség elé lépni, de kényszerítve érzem magamat az Egyetértés június 16-iki számában megjelent cikk miatt is.

Nézük, mit ír a tisztelt versenyintéző cikkíró ur. Azt mondja ugyanis, hogy elismeri, miszerint a versenyterén rendőrség volt, én hozzá teszem, hogy igenis volt, de csendőrséggel vegyest, mely vállán szuronyos puskával csinálta a rendet.

Azt is mondja a cikkíró ur, hogy mikor kollégáját felszólította a versenytérről való távozásra, ez makacszkodott, s akkor ilyen szavakkal kérte fel a rendőrkapitányt a rend fentartására: „erélyeseben lépjen fel.“ Bocsánatot kérek, hogy bátorodom ellentmondani, de valamint más kollégáim, úgy én is feljegyeztem a felszólítást, mely így hangzott: „kérem a százados urat, tessék a *tornatanárokkal erélyesebben elbánni*.“ Allításának valódiságát azzal akarja bizonyítani, hogy kijelenti: „aki az ennek ellenkezőjét állítja, az nem mond igazat“. E terrorizáló kifejezéssel szemben kijelentem s fentartom, hogy az általam fentidézett felszólítás szóról-szóra egyezik a cikkíró versenyintéző ur szavaival s hogy melyikünk nem mond igazat, „azt azon kollégáim megítélésére bízom, akik akkor az „elbánni“ kifejezés s a használt hang miatt, hangosan adtak kifejezést megbotránkozásuknak s csak a tornatanárok higgadt magatartásán mult, hogy a versenyintéző ur ezen eljárása miatt az a bizonyos 18 intézet a versenytérről csakugyan el nem távozott.“

Már most, hogy joga volt-e vagy nem annak a bizonyos kollégának — aki csekélységem volt — a versenyterén tartózkodni idézem azon *partout* feliratát, melyet a tornatanárok kaptak, melyet éppen a versenyintéző ur osztott ki. A tornatanár csak saját tanítványai kíséretében és azoknak versenyzése idejében tartózkodhatik a versenypályán. Utalok továbbá a verseny nyomatott „Részletes tájékoztatója“-nak 4-ik pontjára, ahol ugyanez van. Ugy látszik, hogy a t. versenyrendező ur elfelejtette azt, amit 2 héttel előbb nekünk mihez tartás végett megküldetett s hatalmában elbizakodva, diktatori módon akart a versenyterén izzadó misera plebszel „elbánni“.

Tessék már most ezekből megítélni, jogom volt-e a versenyterén tartózkodnom akkor, amikor nemcsak hogy tanítványom versenyzett, de személyváltozás lévén, úgy az indítás miatt a czélnál be kellett azt jelentenem.

Azt is írja a t. cikkíró ur, hogy „ha nem tetszettek szabályaink, miért vett részt a versenyen“. Bizony méltán kérdezheti, hogy miért, s kérdzem én is, hogy miért? Csupán azért, mert azt gondoltuk, hogy a szabályokat kulansul fogják kezelni, s hogy a szabályokat azok is megtartják, akik csinálták. A jövőben való látogatástól pedig ne féljen a versenyrendező ur, mert ezek után ugyan senkinek sem lesz kedve Eperjesre menni csupán azért, hogy egy csomó gorombáskodást vágjunk zsebre.

A fentjelzett cikk rám vonatkozó részében a versenyintéző ur önmagát is megczirogatja, mondván: „mert éppen csak ezek révén sikerült az eperjesi ifjúsági kerületi tornaversenyt oly pontossággal végrehajtani, mint eddig még egyetlen ifjúsági tornaversenyt sem.“ Az „ezek révén“ alatt csak a rend és csendőrséget érthetjük, de ha még ezzel is érte volna el azt a nagy eredményt és pontosságát, jó lenne ezen versenyrendezési módot nem nagyon ajánlani, mert hiszen akkor, mikor kartársait sérti, önmagát is sérti és sérti vele a tanárság jogos önértetét.

Még egyet. A versenyre kiadott „Részletes tájékoztató“-ban, a vidéki lapokban, továbbá szóban az „Egyetértés“ folyó hó 16-iki cikkében is folyton a felsőbb hatóságokkal fenyegetődzik. Főlöleges papiros- és szópazariás, látam már én olyan puskát is, amelyik visszafelé sült el; tenni kell! Csak előre! Mindenesetre furcsa, ha éppen a cikkíró ur, aki a löcsei tornaversenyen a rendezőségnek a legtöbb kellemetlenséget okozta, kifogásolja kartársainak versenyszabályokon alapuló jogos és igazságos magatartását.

Az a kartárs, aki Pethes
urral szemben nem lehet
renitens.

Tanügyi hírek.

** Nemzeti Népművelés, tan- és nevelésügyi szaklap, 2. évf. 11. szám, megjelenik Nagybanján 15-én és 30-án. Az előfizetési díjak a lap kiadójának, Kovács Gyula könyv- és papirkereskedő címére, ugyancsak Nagybanjára küldendők. Ezzel még nincs vége a lap bemutatásának. Tudni kell nevezetesen még azt is, hogy a lap szerkesztője Pálkás Béla *stumet* tanító; főmunkatársa Werner Jenő, mint egyik közlemény alján olvassuk, *budapestinek* mondja magát.

Az érdekes lap tartalmára térve, a szerkesztő helyesen védi a muraközi tanítókat, az őket ért klerikális támadás ellen. Kimutatja, hogy Csáktornya, Muraköz főhelye ezelőtt 30 évvel tiszta horvát volt, ma pedig nem találni benne egyetlen egy lelket sem, aki nem beszélne magyarul. Ez pedig a „korrupt elemeknek“ nevezett muraközi tanítók műve. — Verner lenő főmunkatárs a tanítók helye

vázolja a fizetésrendezés után. Ez a helyzet szerinte így fest:

Elmult a szócata. A legények hüvelybe döftek ismét a kardot. A tanítókról letépték a rongyos ruhát. Jót nem adtak helyette, csak vásári tákolmányt. De azért szinpadra szeretnék vinni, hogy a közönség lássa a felruházott tanítókat. A tanítóság azonban kikivánczol belőle, mert e ruhában vaczog a fogunk. Olyan vékony, olyan silány. Nem arra való, hogy megdermedt testünket felmelegítse. Azt, hogy Tisza Kálmánban csalódunk, meg tudtuk bocsájtani, mert megértettük; de azt nem, hogy a függetlenségi párt is kinulláz. Fáj, mélyen fáj nekünk ez a csalódás, mert sokunk valóságos vértanúságot szenvedett a függetlenségi pártért. Engem megostoroztak, mikor téli fagyban, embergyilkoló időben, éjszakát állottam az utca sarkán, csak hogy leszavazhassam az ellenzék jelöltjére. Az egész jutalom az volt, hogy a jelölt ur a markomba parolát csapott s az égre esküdzött. De annál nagyobb volt a büntetés. Mint a tüzes villám, oly gyorsan érkezett az ukáz és Erdélyből ellodítottak a Dunántulra, saját költségemre. Nem nagy eset, mondta volna a miniszter, nekem azonban majd meghasadt a szívem. Hogyne fájt volna tehát az a ripók ciznizmus, mikor a képviselőnk később meg sem akart ismerni.

Erre a torzképre következik az a cikk, melyről főntebb már szólunk. Érdekeltség után tájékoztatatlanság. Új tanfelügyelők czimen Laszkár Pál, hontvármegyei földbírtokos kap ki, mert a vármegye bizottsági ülésén azt indítványozta, hogy „az 1907—908. tanévtől kezdve a járási főszolgabírók, mint iskolátogatók működjenek és különösen a tótajku községekben a magyar nyelv gyakorlatibb és sikeresebb tanítását ellenőrizzék s hogy tapasztalataikról a vármegye alispánjának időről-időre jelentést tegyenek. Az indítvány határozatba ment, mire a lap kijelenti, hogy „a határozat nemes intencziója előtt tisztelettel hajtja meg elismerése lobogóját.“ Majd meggondolva a dolgot így kiált fel: Bármennyire törjem is fejemet, sehogyszem tudom kisütetni, hogy nevessek-e, bosszankodjam-e Hont vármegye bölcs törvényhatósági bizottságának új korcszülöttjén, az „új tanfelügyelőkön.“ Gondolkozatom, édes tanítótösvérem s — ha kisütöttek valamit — izenjétek meg: nevessek-e, bosszankodjam-e? Végül: Halál a fejére! czimmet a magyarországi tanítók országos bizottságának tagjait „Spirituszba való csodabogaroknak nevezi, mert megelégedett azzal, „hogy hát üsse a kő, akármennyi is az a koldusbér, de hát a 100 korona pótlék legalább legyen leghátul.“

* * * Magyar tudós külföldi kitüntetése. Az „Egyetértés“ olvasói előtt jól ismert dr. Nagy Zsigmond debreczeni kollegiumi tanár neve, aki az aktuális tanügyi kérdésekről lapunkba is számos közleményt irt. Nevezett tanárnak azonban egészen saját külön működési köre, amelyben sok jó szolgálatot tett már hazánknak, az, hogy a németalföldi közvéleményt állandóan tájékoztatja hazánk politikai, irodalmi és tudományos mozgalmairól. Ezen működésének elismerése volt az, hogy az 1903-ik évben Vilma németalföldi királynő költségén huzamosabb időt töltött Hollandiában a németalföldi irodalom és művészet tanulmányozásával. Irodalmi tanulmányainak mintegy kis tükré az a munkája, mely legutóbb az „Egyetemes Irodalomtörténet“ III. kötetében jelent meg a németalföldi irodalomról. A siker nyomában ezuttal az elismerés és kitüntetés is rögtön jelentkezett, amennyiben a németalföldi tudományos élet egyik legelőkelőbb megnyilatkozása, a Leidenben székelő „németalföldi irodalmi társaság“ (Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde), amely minden tekintetben a mi Kisfaludy-társaságunk másának tekinthető, mint velünk illetékes helyről közlik, f. hó 12-én tartott évi nagygyűlésén dr. Nagy Zsigmond debreczeni kollegiumi tanárt irodalmi érdemeiért külföldi tagjává választotta.

* * * A nagybecskerekeli községi közigazgatási tanfolyam jövő évi tanévére a felvétel f. évi augusztus hó 26—31. között történik. A főlvételt keresők tartoznak igazolni, hogy a) a főgimnázium vagy főreáliskola nyolcz osztályát vagy más egyenrangú középiskola iskolát vagy megfelelő katonai tanintézetet sikeresen végezték; b) az iskolai tanulmányok befejezése után valamely község jegyzői

(községi vagy körjegyzői, vagy rendezett tanácsu városi jegyzői) irodában mint aljegyző (segédjegyző, jegyzősegéd), jegyzői irnok, vagy jegyzőgyakornok legalább egy évi gyakorlatot töltöttek, c) az állam hivatalos nyelvét szóval és írásban bírják és végül d) feddhetetlen előéletűket. Az intézet mellett bentlakással egybekötött tápintézet van. Teljes fizetés hely havi 30 korona. Ezenkívül havi 20, 15 és 10 koronás, valamint 15 teljesen ingyenes hely van. A felvétel iránti kérvényeket czélszerű még augusztus első napjaiban beküldeni Nagybecskerekre az igazgatóságához. Az évi tandíj 40 korona, mely összeg fél-évenként 20—20 koronás részletekben előre fizetendő.

KÖZIGAZGATÁS.

A jegyző és a bíró egymáshoz való viszonya.

Szegedy Albert több ízben idézett cikkének egyik legérdekesebb része az, melyben a községi jegyző és a bíró egymáshoz való viszonyát tárgyalja, s arra az eredményre jut, hogy a mai helyzet tarthatatlan, s az eddigi viszonyt úgy kell szabályozni, hogy a jegyző ne legyen többé még látszólag sem alárendelve a bírónak, s ez ne legyen továbbra is a községi közigazgatás feje.

A cikk írója követeli a hatáskörök megosztását. És pedig úgy, hogy az autonóma vezetése a községi társadalom önrendelkezési jogával fogva illesse a bírót, az igazgatás, az adminisztráció minden teendője a jegyzőt.

Ez az indítvány bizonyos visszhangot keltett az érdekelt körökben, s a községi bíró és jegyző közötti viszony tárgyalása egyszerre napirendre került.

A legbehatóbban ikládi Szabó János dr. tiszteletbeli főszolgabíró foglalkozik e tárggyal egy napilapban közzétett igen talpraesett cikkében, mely a *falu bírójáról* ad igen nagyon találó írást.

E cikkben föl van sorolva a mai községi közigazgatás mizériái közt mind az, ami a falusi bírók csekély értelmiségének szomorú következményeképpen jelentkezik. Szegedy Albert a falusi bíró típusát nagyon sok jóakarattal rajzolta meg és olyan nagylelkű elnézéssel, amiből kilátszik, hogy neki világlátásban értelmes, józan ítéletű bírókkal volt dolga. A főszolgabíró egy lépéssel tovább megy és a hivatala elől Amerikába kiszökődő bírókról fest remek és találó képet, igazi mesteri ecsettel. Tanulságos cikkében sok a megszívlelni való, nemkülönben sok olyan is foglaltatik benne, mai a Szegedy Albert cikkének mintegy érdekes kiegészítést képez.

Szegedy ugyanis közzétett indítványában igen helyesen osztotta meg a jegyző és a bíró hatáskörét — a nagyközségekre nézve, ahol tudniillik a jegyző helyben lakik, és a bíróval óráról-óra értekezhetik. Ott egyszerűen meg lehet oldani a kérdést: az autonómia vezetése illetni fogja a bírót, a közigazgatás teendőit végzi önállóan a jegyző.

Mi történjék azonban a körjegyzőséghez tartozó községekben a bíró hatáskörével? Ott is elvegyenek tőle minden közigazgatási teendőt? Es bizzák annak elvégzését, még sürgős esetekben is a néha jó távol lakó jegyzőre?

Nem szabad tudniillik feledni, hogy a bírót a törvény számos olyan teendővel ruhazza föl, amit kénytelen-ségből kellett a bíróra bízni, minthogy azok elvégzése a legtöbb esetben halasztást nem szenvedhet. A törvény intencziója ezekre vonatkozólag az, hogy inkább tökéletlenül végeztessenek el, mint sehogyszem. Ott van például a helyi rendészet, a mezei és erdei kihágási ügyek ellátása. Továbbá a felsőbb hatóságoktól érkező számos adóügyi, katonai, közegészségügyi, állategészségügyi, közmunka és utrendészeti ügyekre vonatkozó rendelet. Ha a jegyző kéznél van, a bíróval közösen intézi el ezeket az ügyeket és valószínűleg úgy fogják elintézni a hatáskörök megosztása után is. De ha a hatáskör megosztása a bírót megfosztja a közigazgatási teendők ellátásának jogától, azokban a községekben, ahol nincs jegyző: meg fog akadni a közigazgatás gépezete.

Vannak esetek és ezeket a tb. főszolgabíró cikkke is fölemlíti, amelyekben a bírónak a hozzá intézett panasz, vagy a községben fölmerült hatósági beavatkozást igénylő esemény folytán közvetlenül és gyorsan kell intézkedni, sőt előfordul az is, hogy a felsőbb hatóságok — az ügy sürgösségére való tekintettel — kénytelenek a községi bírákat gyakran közvetlenül fölkeresni rendeleteikkel.

Be kell ősmerni, hogy ezekben az esetekben a hatáskör megosztása nemhogy nem segítene, de a helyzetet határozottan rosszabbá tenné. Mert most az esetek nagyobb részében mégis az történik, hogy a bíró egészen okos és kifogásolhatatlan intézkedéseket tesz és csak néha követ el baklővészeket, amelyeket aztán utólag kell jóvátenni.

A hatáskör megosztásán kívül tehát még egyet teendő is lenne itt, és pedig az, hogy kísérletet kell tenni a falusi bírói tisztség oly irányú reformálásával, amely lehetővé tenné egy egészen új, a műveltség előhaladásának megfelelő falusi bírói testület megeremtését.

Iklódy Szabó Sándor igen életrevaló indítványt tesz erre vonatkozólag: föl kell emelni a községi bírók fizetését és pedig törvényhozási uton, mert magukra a községekre a fizetésemelést nem lehet bízni. Négy fokozatot kellene fölláttítani és pedig a községek népességéhez arányitva minthogy az elvégzendő teendők is ezzel állanak arányban. A bírói fizetés legkisebbjét fizetnék az 500 lélekszámú községek, a második csoportba jönnének az 500-tól 1000-ig, a harmadikba az 1000—5000-ig való lélekszámúak s a negyedikbe azok, amelyekben 5000-nél többen lakkak. Hogy mennyi legyen a legkisebb fizetés? Azt az országos törvény ne állapítsa meg; hanem bizzák a helyi megélhetési viszonyokat jól ismerő megyei autonómiára. Azt azonban mondja ki a törvény, hogy amely község a megállapítandó fokozatbeli fizetést a szegénysége miatt nem bírja el, az fizesse az eddigi díjat, a különbözetet pedig fizesse a megye hozzájárulásával az állam.

Ha ez az indítvány törvénynyé válik valaha: a bírói tisztség, ha nem lesz is kenyérpálya, de a javadalma mindenesetre némi arányba jön a vele járó fáradsággal és idővesztéssel. Ez esetben majd nem a törvény parancsoló erejével kell rákényszeríteni a falusi gazdákat, hogy megválasztásukat elfogadják és legalább egy évig megtartsák, hanem fog köztük akadni elegendő vállalkozó, akit az állás tisztessége jobban fog vonzani mint eddigéle, úgy hogy a tisztességes fizetés elnyerése többek előtt lesz kívánatos és a kijelölő főszolgabírónak módjában lesz a pályázók között választani, már a kijelölésnél. Így aztán el fog jönni az az idő, hogy némely községben a legértelmesebb és legtanultabb gazda életfogytiglan viseli a bírói tisztelet, és már egy pár év alatt úgy bele gyakorolja magát a teendőibe, hogy önálló intézkedési hatáskörrel bizvást felruházható lesz.

Ilyen bírókkal aztán sokkal tökéletesebb lesz a közigazgatás azokban a községekben is, amelyek nem jegyzői székhelyek. Mig ellenben a jegyzők székhelyét képző község bírájával, mint az eddiginél nagyobb műveltségű és gyakorlottabb emberrel sokkal könnyebb lesz az összeférés a jegyzőre nézve, mint eddig volt.

A hatásköröket tehát okvetlenül meg kell osztani, de gondoskodni kell arról, hogy a körjegyzőségekhez tartozó községek élére olyan bírák legyenek állíthatók, akiket a jegyzői teendők egy részével meg lehet bízni.

Megüresedett községi jegyzői állások.

Loró—Ponor—Nemec, községi jegyzői állás, 1600 K fizetés, szabad lakás. Junius 30-ig. Főszolgabírószág Élesd.

Féregyház, körjegyzői állás, 1284 K fizetés, 160 K uti és napidíj-átalány, szabad lakás. Junius 26-ig. Főszolgabírószág Uj-Árad.

Csikszenttamás, községi jegyzői állás, 1600 K fizetés, 90 K uti átalány, szabadlakás, jegyzői küldöncz. Junius 28-ig. Főszolgabírószág Csikszereda.

Gánya, körjegyzői állás, 1600 K fizetés, szabadlakás, többféle átalány. Junius 30-ig. Főszolgabírószág Taraczköz.

Havas, körjegyzői állás, 1600 K fizetés, 480 K utiátalány, 480 K szolgatartás, 120 K irodaátalány, szabadlakás. Junius 25-ig. Főszolgabírószág Gyálu.

Krassóva. Körjegyzői állás, 1600 K fizetés, 1768 K irnoktartás. Julius 3-ig. A horvát nyelv szükséges. Főszolgabírószág Resiczabánya.

Gyalu. jegyzői állás 1600 K fizetés, 400 K irnoktartás 138 K mellékjárulé, szabad lakás. Jun. 24-ig. Főszolgabírószág Gyalu.

Gáts, továbbá **Guráro,** **Orlát,** **Szelistye** községi jegyzői állások. Julius 26-ig. Főszolgabírószág Szelistye.

Polena, körjegyzői állás. Julius 1-ig. Főszolgabírószág Szolyva.

Szentjebb, körjegyzői állás, 1483 K fizetés és 22 hold szántóföld haszna. Junius 26-ig. Főszolgabírószág Székelyhid.

Szentivánloborfalva, körjegyzői állás, 1600 K fizetés. Junius 25-ig. Főszolgabírószág Sepsiszentgyörgy.

Megüresedett községi orvosi állások.

Kötegyán, körorvosi állás 1800 K fizetés, 240 K fuvarátalány. Julius 4-én déli 12 óráig. Főszolgabírószág: Nagy-Szalonta.

Mezőtűs, I. egészségügyi körbeli orvosi állás 2000 K fizetés, 400 K uti átalány 40 f — 1 K rendelési díj. Julius 9-ig. Főszolgabírószág: Maros-Vásárhely.

Csuróg, II-ik községi orvosi állás, 1600 K fizetés, 300 K lakáspénz, 40—80 fillér látogatási díj, 40 fillér halottkém díj. Julius 15. Főszolgabírószág Zsablya.

Marosszentbenedek, körorvosi állás, 1700 K fizetés, 300 K fizetési átalány, 1—4 K látogatási díj és külön fuvardíj. Szigorló orvosok is pályázhatnak. Julius 10-ig. Főszolgabírószág Marosújvár.

DIVAT.

Divatlevél.

A divat életét egymástól teljesen elütő időszakokra osztják az egyes idények változatai. Mind-egyiknek megvan a maga külön jellege és érdekköre. Minden idény beköszöntésénél valami lázas forrongást, készülődést látunk, amelynek folyamán igyeksenek mennél több új alkotással állni a hölgyközönség itélőszéke elé. Ekkor elsősorban áll a nyár vagy tél folyamán követendő irány meghatározása és a formák megteremtése. Az első láz után nyugodtabb idő következik, amikor a részletek képezik az érdeklődés központját. Ezekből is tömérdek van.

Aki távol áll a divat világtól, el sem tudja képzelni, hogy a részleteknek mennyi fontosságot tulajdonítanak. Vagy ki hinné például, hogy a napernyő egész külön fejezete a női ruházatnak. Pedig úgy van. A divatművészek száza erre a látszólag jelentéktelen szerszáma pazarolják alkotóképességüket. Igaz, hogy bájosabbnál-bájosabb meglepetéseket készítenek, de viszont igaz az is, hogy a minden cikornya és ötlet nélküli, fehér selyemernyő épp úgy és époly elegánsan megvédi az úde asszonyt a napsütéstől, mint a legművészebb alkotás.

A párisi asszonyok különben jelenleg bojkottálták az egyszerű és sima napernyőket. Az ő kezükben jelenleg a színek és szövetek raffinált remekei fogják fel a nap sugarait, amelyek a reflexek egész özönét árasztják viselőjükre. E színek mindig csodásan egyeznek a ruha, kalaptoll és virág színeivel, a festői hatás illúzióját keltve. Ma már nem csukot állapotban, a sötét boltban vásárolja napernyőjét a párisi asszony, hanem kiáll vele a napra és úgy tanulmányozza, hogy a selyemszálakon átszűrődő színek közül melyik illik neki a legjobban.

Akinek több ernyője van, az bizonyos rendszerrel ejti meg választását a különböző alkalomnak megfelelően. Az a sötét, egyszerű napernyő a borus napoknak és délelőtti vásárlásoknak van szánva. Azt a másikat: fehér, rózsá, mályva vagy zöld színben a tafota, organdi és linon ruhákhoz viselik. A fehér ernyők között sűrűn akad vászonból vagy pikéből készült. Másokat elborítja a művészi himzés, drága csipke, ezeket muszlin, csipke és könnyű selyemruhákhoz viselik.

De akinek csak egy, legfeljebb két ernyőt lehet vásárolni, amelyet délelőtt és délután, esőben vagy napsütésben, tengerparton, falun és városban egyaránt viselhet, annak több gonddal kell a vá-

lasztáshoz fogni. Olykor egy élénk vörös, kék vagy lilaszínű ernyő pompásan egyesül a ruha szürkés vagy zöldes szövetével és amellet fehér ruhához is viselhető. A szép selyemből készült, elegáns nyelű fehér ernyő minden körülmények között nagyon elegáns és kevésbé költséges.

Olykor az ernyő színe egyezik a ruha diszével. Ha például szürke tafotaruhának rózsaszínű a disze, az ernyőt is ebben az árnyalatban választjuk meg. Máskor féltő gonddal ügyelnek arra, hogy a napernyő előnyös háttérét adja a kalapnak, mintegy elősegítse ennek hatását. De igazában nem ez a főczél. Az ernyő rendeltetése első sorban, hogy megvédje az úde arcocskákat a napsütéstől és erre a czélra a világos ernyő mindig alkalmasabb a feketénél. A második szél pedig nem annyira az egész öltözék művészi színhatására, mint inkább az arc szépségének fokozására és érvényesítésére törekszik. Olyan ez, mint a szinpadai görögtűz, melynek fényében kétszeresen csábosnak látjuk a primadonnát. És hogy egyes „jól illő” színek mily végtelen hatással vannak a nők szépségére, azzal mindannyian tisztában vagyunk.

A lenge nyári ruhák kísérői teljesen megfelelnek az adott jellegnek. Mollból, linonból vagy nagyon könnyű selyemből készülnek, olykor sok fodorral. Anyaguk, például vörös selyem sárga csipkeáttöréssel. Néhol három-négy szegélyt látunk, akár a fehérnemű diszével vetekedhetnének finomság dolgában. A fehér selyemernyőknek nagy pettyeszegélyt a himzésdisze. Ebben a vászonernyők egész felületét kihimezik lapos öltésekkel vagy likacsos mintáival. Gyakran habos selyemmuszlint öltének közéjük dus fodrok alakában. Másoknak csipkéből van a közepe és a szegélyt keskeny fodrok adják.

A napernyők nyele többnyire világos, anyaga nagyon különböző. Sok egyenes botot látunk, mégén billiárd-golyóval, mely apró lepkékkel, madarakkal berakott fából van. Apró arany babérokoszorukat is illesztenek vörös mahagonifába, de ezt már csak a gazdagabbak tehetik meg. Az egyszerű ernyők nyele többnyire zöldre vagy sárgára páczolt, könnyű fából van. Formájuk mindig a tulajdon: egy golyó, hajlitott vég, vagy tompa félkör. A drága ernyőkön sűrűn látjuk a művészi porcellán- és majolika-vegeket, többnyire parányi Watteau-jelenetekkel tarkítva. Az alapszín leginkább fehér és a képeken bizonyos disztíngvált finomságot látunk. Legfeljebb kicsi, kevés aranyozás van megengedve, de ennek sem szabad feltűnőnek vagy kirívónak lenni.

A praktikus nők nagy előszeretettel választják azokat az ernyőket, amelyeken széles virágmintát látnak. Például sötétkék vagy sötétzöld alapon sötétvörös minta. Ezen ernyők azért is rendkívül kedveltek, mert vele ép úgy védekezhetünk a napsugarak, mint az eső ellen. E czélra föltétlen jó minőségű selymet kell választani, mert a silányabb minőségűt már a legelső alkalommal peccsétessé, gyűrötté és töredezetté lesz.

Ime ennyi minden telik a francziák ötletességéből a női öltözék ezen mellékesnek jelölt terén. Egymástól teljesen különböző, ezer apróságot tudnak megteremteni — a gyárosok és divathölgyek nagy öröme. De hogy egyszerű ernyővel és kevesebb fáradsággal is elegánsak lehetünk, ezzel minden józan gondolkozású nő tisztában van.

Férfidivat a vidéken.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Az „Egyetértés” június 16-iki számában volt szerencsém a „Divat” czimmel ellátott rovatban Pády Aladár ur a „férfiak öltözködéséről” szóló b. közleményét olvasni, mint mindennapi szerény olvasója az Egyetértésnek, vagyok bátor egy pár megjegyzést tenni a cikkben foglalt vidéki városi öltözködésre vonatkozólag.

Például a cikk írója azt hangoztatja, illetve azon ütözik meg, hogy általánosságban vidéki városokban a férfióltözködés még nagyon alatt jár. „Csak egy kis gond, egy kis akarat, no meg egy kis izlés vagy legalább is hajlam ne hiányozzék hozzá.” Eerre pedig a következőkben

kénytelen vagyok nyilatkozni. Ami az öltözködést illeti, az megvolna egyes embereknél és ami pedig a gondot, akaratot, izlést, vagy hajlamot illeti, az szintén megvolna és talán ha nem csálódok, meg is van kellő mértékben. Csak egy és több hiba ne volna, az tudniillik, hogy akiben megvolna a gond, az akarat, izlés, vagy hajlam és mind ezen jó tulajdonságok — annak nincsen pénze — és akinek pénze van, — annak nincs se izlése, se hajlama az öltözködéshez.

Már pedig el tetszik azt nekem hinni, mint olyannak, aki próbálta és próbálja, hogy bizony sokba kerül vidéki városban az öltözködés aránylag a fővárosi divathoz képest és tessék azt is elhinni, hogy nincs értelme a vidéken való öltözködésnek. Első sorban azért, mert nincs meg hozzá a kellő városi tisztaság, tudniillik a por, és ha por nincs, akkor van sár, másodsorban pedig akárki legyen is az az illető és akármilyen szépen legyen is az felöltözködve, még a kutya sem ugatja meg.

Hja kérem főváros meg egy vidéki város között óriási különbség van!

Ami pedig a báli öltözködést illeti, megfelel a valóságnak, amennyiben az intelligencia kevés, szinte elenyésző számban van és nem igen lehet, illetve nem szoktak rendezni valami imponáns elite bálakat, ha pedig rendeznek valami murit, elég jó ha Ferencz József kabátban vagy legfeljebb zakóban jelennek meg a férfiak, — de nem azért, hogy talán ne volna nekik klakk-frakk — de van, és nagyon téved az az illető, aki azt hiszi, hogy vidéki városban alatt jár az öltözködés, pláne, ha még nem is tapasztalat után itél csak fejből. Tessék csak a t. cikkíró urnak személyesen meggyőződni ennek valódiságáról és azután lehet majd bírálatot mondani a tény felett, mert itt nálunk vidéken édes kevés azon egyéneknek száma, kik az elegancia felett bírálatot tudnának mondani.

Tehát ezen bizonyítékok szerint teljesen felesleges vidéki városokban az a nagy elegancia, mindaddig, amíg az intelligencia nagyobb mértékben nem szaporodik a divattal és a fővárosi olcsósággal együtt. És ha majd imént említett óhajaim mindmegannyira valóra fog válni, akkor hiszem, hogy vidéki városaink intelligens polgárai, hivei lesznek az angol öltözködési rendszernek. Egyébiránt pedig bocsánatot kérek a t. cikkíró urtól, mint szerény vidéki ember, hogy voltam oly szerénytelen és belekontárkodtam a — divatlevélbe.

W. E.

SAKK.

Rovatvezető: **Gajdos János.**

103. számú játszma.

Játszották az osztendei nagymesterversenyen 1907. június hó 3-án.

Szabálytalan megnyitás.

Világos:	Sötét:
Marshall	Burn
1. d2—d4	Hg8—f6
2. Hg1—f3
3. Fc1—f4	Hb8—d7
4. e2—e3	g7—g6

Mint a Shoosmith—Niemzowitsch partinál megjegyeztük, itt 2. c2—c4 szokott legtöbbször történni. A tett lépéssel világos arra számít, hogy sötét most esetleg 2. . . . d7—d5-el áttér a vezércseles változatba, ami természetesen most előnyösebben történhetnék, mint 2. c2—c4-re.

2. . . . d7—d6

3. Fc1—f4 Hb8—d7

4. e2—e3 g7—g6

Csigorin folytatása. Figyelmet érdemel 4. . . .

5. Ff1—d3 Ff8—g7

6. Hb1—d2

A tavalyi nürnbergi versenyen, hol Csigorin e megnyitással többek ellen kísérletezett, ezen hadállásban Csigorin ellen Fahrni 6. Hb1—c3-at játszott, a tett lépés azonban jobb.

6. . . . 0—0

Még mindig jó volt 6. . . . c7—c5.

7. h2—h4

Bevezetése a következő igen érdekes áldozati kombinációnak. Sötét elsánczolt a királysármnyra, a mely azonban a g-gyalog előretolása következtében kissé meggyöngült, ilyenkor, pedig világos

nem lévén elsánczolva, a h-vonalon indított támadás mindig veszélyessé válik sötétre.

7. . . . Bf8-e8
Előkészíti e7-e5-öt s másrészt helyet csinál a huszárnak, hogy a h7-pont jobban meg legyen védve.

8. h4-h5 Hf6xh5
Sötét gyanútlanul elviszi a kínált gyalogot, ez azonban rá nézve azonnal végzetessé válik. Az egyedüli helyes folytatás 8 . . . e7-e5 lett volna.

9. Bh1xh5!
Marshall zseniális játékmódot jellemző kombináció; világos egy pillanat alatt átlátja, hogy sötét kifejeletlen állása és gyöngé királyszárnya miatt az áldozatoknak eredményre kell vezetniük.

9. . . . g6xh5
10. Fd3xh7!
Legjobb lett volna még a futárt nem kiütni; sötét most rohamosan veszít.

11. Hf3-g5+ Kh7-g6
Nincs más; 11 . . . Kh7-g8-ra 12. Vd1xh5 azonnal nyerne.

12. Hd2-f3 e7-e5
Utat kell csinálni a királynak, mert fenyegetett háromlépéses matt. Nem jobb azonban 12 . . . Fg7-f6 sem, 13. Hf3-h4+, Kg6-g7 14. Vd1xh5, Ff6xg5 15. Vh5xg5+ és utána 16. Hh4-f5 miatt.

13. Hf3-h4+ Kg6-f6
14. Hg5-f7+ Kf6-e7
14. . . . Kf6-e6-ra következik. 15. d4-d5+ Kc6-e7 16. Hh4-f5+ matt.

15. Hh4-f5+ Ke7-e6
16. Hf5xg7+ Kc6-e7
17. Hg7-f5+ Ke7-e6
18. d4-d5+! Kc6xh5
19. Vd1xh5+ Kf5-e4
20. 0-0-0

sötét földadja fenyeget 21. f2-f3+ és matt, 20. . . . e5x14 pedig lehetővé teszi 21. Bd1-d4+ és mattot. E rövid játszmát Marshall valóban energikusan és szépen vezette s valószínűleg meg is kapja érte a szépségdíjat.

104. számú játszma.

Játszották az ostendei nagy mesterversenyen 1907. június hó 1-én.

Vezércsel.

Világos:	Sötét:
Marshall	Janowski
1. d2-d4	d7-d5
2. c2-c4	d5xc4

Janowski néhány év óta görcsösen ragaszkodik a vezércsel elfogadásához, pedig már többször szerethetett kellemeit tapasztalatokat. A mesterek többsége 2. . . . e7-e6 elhárításos változatot játszsza.

3. e2-e3
Ez a folytatás volt általában használatos Macdonnell és Labourdonnais idejében, de erre 3. . . . e7-e5 kiegyenlíti a játékot. Ennek elkerülésére vezette a praxisba Blackburne 3. Hg1-f3-at, melyet az 1873. bécsi verseny óta ma is alkalmaznak. Az említett versenyen Fleissig ellen Heral a gyalogot a vezérrel szerezte vissza és pedig 3. Vd1-a4+, Fc8-d7. 4. Va4xc4 folytatással; ez persze szokatlan, mint ahogy nem ajánlatos a régi könyvekben található 3. e2-e4 sem, akkor még jobb 3. Hb1-c3.

3. . . . c7-e5
Teoretikus hiba volna a gyalogot megvédeni 3. . . . b7-b5-el, 4. a2-a4 miatt. A tett lépés kiegyenlítő, de előfordul 3. . . . e7-e6 is, kapcsolatban c7-c5-el.

5. Ff1xc4
Természetesen jobb, mint 4. d4xe5, mire Steinitz és Günsberg között egy match-játszmában 4. . . . Vd8xd1, 5. Ke1xd1, Hb8-c6, 6. Ff1xc4, Hc6xe5 stb. következett sötétnek előnyösebb állással.

4. . . . Hb8-c6.
Janowski itt ismét experimentumokba bocsátkozik. A helyes és szokásos folytatás 4. . . . e5xd4, 5. e3xd4, Hg8-f6, 6. Hg1-f3, Ff8-e7, 7. 0-0, 0-0 stb. egyenlő játékkal, csak világos d-gyalogja izolált.

5. Hg1-f3 e5-e4
Most megfordítva létrejött a francia védelemnek egyik rossz változata.

6. Hf3-d2 f7-f5
7. 0-0 Ff8-d6
8. Hb1-c3 Hd8-h4
9. g2-g3 h4-h3
10. Fc4xg8!

Sötét fenyegetett 10. Hg8-f6-g4-el, ha világos ellen a királyszárnyon védekezik, úgy a huszármódot még hatásosabb volna a h-gyalog előnyomulásával kapcsolatban. Világos azonban még idejében észrevéve sötét szándékát, e cserével minden tervét keresztülhuzza.

10. . . . Bh8xg8
11. Hd2-c4 Fc8-d7

12. Hc4xd6+ c7xd6
13. b2-b4 g7-g5
14. f2-f3

Ismét az egyedüli, melylyel világos kiszabadulhat a veszélyből. Fenyegetett 14. . . . g5-g4 s utána Bg8-g6-h6, kapcsolatban a messzire számított Hc6-d8-f7-g5-f3 huszármóvással, melynek elérése után világos csakugyan nem menthetné királyát.

14. . . . e4xf3
15. Vd1xf3 Bg8-g6
16. Fc1-a3 0-0-0
17. Ba1-c1 Kc8-b8
18. Hc3-d5 Bg6-h6
19. Bf1-f2 Bd8-e8

Sötét most már csak védelemre szorítkozhatik és állása nagyon rossz.

20. b4-b5 Hc6-e7
21. Hd5xe7 Be8xe7
22. Vf3-d5 Be7-e6
23. Fa3xd6+ Kb8-a8

A futár természetesen nem üthető 24. Vd5-g8+ miatt.

24. Bc1-c7 földadja.

105. számú játszma.

Játszották az osztendei nagymester-versenyen 1907 május hó 24-én.

Vezércsel.

Világos:	Sötét:
Marshall	Schlechter
1. d2-d4	d7-d5
2. c2-c4	d5xc4
3. e2-e3	Hg8-f6
4. Ff1xc4	e7-e6
5. Hg1-f3	a7-a6

A következő fejlődéssel kapcsolatban Janowski hozta használatba.

6. 0-0 c7-c5
7. Hb1-c3 Vd8-c7
8. Vd1-e2 Hb8-c6
9. a2-a3 b7-b5
10. Fc4-a2 Fc8-b7
11. d4xc5 Ff8xc5
12. b2-b4 Fc5-d6
13. Fc1-b2 0-0
14. Ba1-c1 Vc7-e7!

Eddig mindkét részről nagyon szokásos, teljesen egyforma állást előidéző lépések történtek, s a hadállás most többek közt megegyezik a niürnbergi versenyen Marshall és Wolf között játszott partival, melyben azonban Wolf a gyöngé 14. . . . Ba8-d8-al folytatta és 15. Fa2-b1 Fb7-a8, 16. Hc3-e4 után döntő rossz állásba került.

15. Fa2-b1 Ba8-c8
16. Hc3-e4 Hf6xe4
17. Fb1xe4 f7-f5
18. Fe4-b1 . . .

A hadállás idáig megegyezik a Schlechter-Maróczy között a legutóbbi bécsi tornán játszott s a rovatunkban is közölt játszma állásával, azzal a különbséggel, hogy ott sötét részéről történt a 16. lépésben a huszárlépés s Maróczy akkor a futárral csak c7-re vonult vissza.

18. . . . e6-e5
19. Bf1-d1

19. e3-e4-re igen erős volna Hc6-d4, mint megfordított állásban Schlechter játszotta Maróczy ellen.

19. . . . e5-e4
Hiba, melyre világos előnybe jön. 19. . . . Fd6-b8 volt helyén.

20. Fb1-a2+ Kg8-h8
21. Hf3-g5! Ve7xg5

Sötét kénytelen ütni, mert fenyegetett Ve2-h5 is.

22. Bd1xd6 Bf8-d8
23. h2-h4!

A legjobb, ha a bástya elhagyja a d-vonalat, úgy következik 23 . . . Hc6-d4!

23. . . . Vg5-g4
A gyalogot nem szabad ütni 24. Fb2xg7+!

stb. miatt.

24. Ve2-d2 Bd8xd6
25. Vd2xd6 Bc8-d8
26. Vd6-c7 Fb7-a8
27. Fa2-b3 f5-f4
28. Bc1-c5 Bd8-f8
29. Vc7-e7 földadja.

Sakk-üzenetek.

Os. István Szekesfehér vár. Dr. B. Miklós már állandóan Budapesten van és czime Erzsébet-körút 38. sz.

Dr. B. Sándor Tiszaroff. Bejelentését tudomásul vettük.

Matheser Miklóst ismétellen felszólítjuk, hogy ellenfeleinek haladéktalanul válaszoljon.

K. Sándor Predeal. Megkaptuk.

Minő felekezetű legyen Arpád temploma?

Budapest, június 22.

Mikor szeretett hazánk évezredes ünnepe alkalmával örömmámorban ringott az ország lelkiülete, amikor a nemzetek versenyezve rakták le ezeréves hazánk oltárára elismerő babérjait: fájó érzés nyilatott szívünkön át, hogy el nem mehetünk elmondani, elvinni hálánkat a nagy Honalkotónak, aki egy oly hazát adott nekünk, mely ezerév viharát küzdte át, oly szép alkotmányt rakta le alapjait, hintette el magvait, mely ezernyi családvész és támadások közepette is egységessé, erőssé tudta forrasztani a nemzet jobbait a haza szeretetében, védelmében, mely alkotmány terebélyes fává növekedvén, mind szélesebben és mélyebben gyökerezett a lakosság lelkületébe s mindegyre hatalmasabban nyújt menedéket védőszárnyaival minékünk.

Csodálatos alkotmány ez! A hányszor ezt földre tiporták, Anteusként mindig visszanyerte a földtől ősi erejét. A szép hon mellé ezt hagyta ránk örökségül a nagy Honalkotó! . . . És hiába keresték a sirját, mely fölé hálás kegyelettel rakta volna le e nemzet lakossága emlékköveiben áldozati fillérjeit, a kérdés akkoron megoldatlan maradt.

Ünnepelő lelkünk röpké szárnyakon sikongva, jajongva, sirva csapongott a táj felett, hogy hazaszeretetének Röntgen-sugaraival áthatva a göröngyökön megpillanthatná Arpád porait s megpihenhetne ott a szent hamvak felett . . . Mind hiába! . . .

Hosszu évek teltek el, míg végre dr. Wekerle László kir. tanácsos, tanfelügyelő, a bölcselő Arpád sirjának régi, fáradhatatlan kutatója, az áldozatkész honfi a nemrég megjelent „Nagyzerév Arpád sirja felett” című munkájában hosszas, beható tanulmányozás után oly világosan, erősen bizonyítja Arpád sirjának hollétét, hogy mintegy látni véljük a helyet, ahol megásva az anyaföldet, meglelhetnénk Arpád hamvait.

Szalay Károly, a ki maga is régóta tanulmányozza és behatóan foglalkozott e szent ügygyel, több cikkekben kinyilvánítja, a kérdést dr. Wekerle László megoldotta.

Altalában a tudományos világ elfogadván a „Nagyzerév” bizonyító érveit, államkormányunk sietve igyekezett pótolni, mit ez ezerév-ünnepelő ország elmulasztani kénytelen volt; törvényjavaslatot nyújtott be I. Ferencz József királyunk 40 éves uralkodása tinnepségének alkalmából, a melyet az országgyűlés egyhangulag el is fogadott: hogy „az alkotmány helyreállításának maradandó emlékekkel való megörökítéseül az ország (1. §. c.) újból felépíti azt a templomot, amelyet Szent István király az ő-budai határban Arpád fejedelem emlékére ennek temetési helye fölé emelt volt és (2. §. c) az ő-budai határban emelendő templom építésének költségeire s az a körül létesítendő liget és ebben emelendő obeliszk költségeire a telek megszerzési árán felül 600,000 koronát irányoz elő. Épülni fog hát újból az ősi „Fehéregyháza!” A nemzet törvényhozásra örömmel tette meg szép hálaáldozatát, de . . . most az a nagyon fontos nemzeti kérdés merül fel, hogy milyen felekezetű legyen Arpád-temploma? Minő templom legyen az, hogy ha reá gondolunk, vagy arra vezérel sorsunk, megdöbbenjen mindnyájunknak a szíve, hogy e hazában mindnyájan magunkénak tartjuk azt? Már miként Arpád keblére ölelt mindenkit e hazában, aki a magyarok fenhatósága alatt a közös boldogság munkálására törekedett, a templomnak is keblére kell ölelni mindazokat, akik e hazában laknak, akik e magyar hazának gyermekei!

Igy e templomot csak e czim alatt lehet felépíteni: „Az egy Isten hiveinek temploma: Arpád-templom.”

Ugy vélném megépíteni, hogy a templomban annyi, egymástól hatalmas márványoszlopokkal és falakkal elválasztott csarnok létesíttetnék, ahány bevett felekezet van hazánkban.

A fülkék magyar jellegű szövött függönyökkel lennének elzárhatók. A szőszék és orgona közös lenne. A fülkékben érvényesülne a felekezeti jelleg és felfogás, itt lennének az oltárok, Urasztala is. A fülkéken kívül azonban ugy a templomban, mint a templomon a felekezeti jelleg ki lenne zárva, mindenütt csak magyar motívumok érvényesülnének.

Ide e fülkébe küldené mindenik felekezeti képviselőt papjait, nagyjait a *szentelési ünnepélyre*, melyen minden felekezeti az elismeretés sorrendjében és egyforma időtartamok alatt végeznék rövid szerezését.

Mint Árpádnak egy Istene volt, az ő templomában is az egy Isten hívei sereglének össze s mint Árpád magyarul szólt e hon Istenéhez, úgy az ő templomában is csak magyarul lenne szabad szónokolni, énekelni.

Ide járnának minden évben a nemzeti ünnepélyeken tisztelni a felekezetek együttes isteni tiszteletben az egy Istennek, a szeretet Istenének; ide jönne (ha kedve tartja) mindenik felekezeti is, midőn országos gyűlését tartja, egy-egy isteni tiszteletére.

Hogy pedig a közönség ama fülke felé fordulhasson, amelyik felekezeti miséjét, vagy urvacsoraszertését tartja: a templomot kupolásnak kellene alkotni, hogy egy körtalpatzatot lehetne beépíteni székekkel, mely székkörzet egy központi tengely körül gépezettel bármelyik fülkével és a szőszékkel szembe könnyen lehetne forgatható.

Nekem már az régi ideális gondolatom, hogy szép lenne az, ha minden községben vagy városrészben csak egy-egy díszes községi templom lenne a több, sok ízben szegényes templom helyett és ez egyben imádnák felváltva a felekezetek egy Istenőket, az egy menyeyi atyának gyermekei!

Igaz, nehéz kérdés ez a mai álkegyes korszakban, amikor az igazi Isten- és emberszeretet oly nehezen fakad ki az emberek szívéből!... De az Árpád-templomot okvetlenül fenti módon kellene megépíteni, hogy ez lenne első példányképe vagy jó ideig csak oazisa az igazi felebaráti szeretetnek, a valódi nemzeti egyetértésnek.

Hiszen ma, midőn százados szenvedések és küzdelmek felüljárása teremtette meg a koalíciót; ma, midőn óriási egyetértő erővel kell küzdeni hazánk megmentéséért, haladásáért, boldogságáért, alkotni kell egy *szimbólumot*, mely folyvást előtte lebegvén a kételkedő, gyenge lelkeknek, *erősítse a nemzeti összetartást!* Fel kell építeni az Árpád templomát, hogy annak kebelén az *egy Isten hívőinek serege* összeforvva imádkozzék e hon boldogságáért, ahonnan eloszolva hordozza szét e hazának téreim a szent összeforrasztó erőt!

Őn épülj, épülj templom az előttünk a kegyelet, szent hamvak föléi. Amiket a hálás nemzet szorgos keze összehord majd alkotásodra, a kövek, a fehér kövek ájtatosságát lehellenek belénk; sutogjanak a szent poroktól áltáljárva lelkiünknek régi dicsőségéről, századoknak viharáról, véres tengeréről; de sutogjanak a szeretet Istenéről is, ki jóságosan hullatja áldásait e haza téreire, minden gyermekére, ki meghihette Árpádnak is a lelkét, midőn e hazát megszerette, megalkotta s önvérével aláírta dicső alkotmányát!

Legyen biztos Te feletted
Turul madár szárnyalása,
Hogy e sokat küzdött nemzet
Mindig boldogságát lássa!!!

Máramarosziget, 1907 június 16.

Takács Lajos,
ev. ref. missziói lelkész.

IRODALOM

* *Oszták publicista a perszonál unióról.* Figyelemreméltó könyv jelent meg Lipsceben a Duncker és Humblot cég kiadásában. Címe: „Deutsch-Osterreichische Politik. Studien über den Liberalismus und über die auswärtige Politik Österreichs“, szerzője Richard *Charmatz*, oszták publicista. Munkájának több jelentős fejezetében foglalkozik az Ausztria és Magyarország közötti viszonyról, a

centralizmus és dualizmus kérdésével, a perszonális unióval, a 67-iki kiegyezéssel, valamint a magyarországi nemzetiségi kérdéssel. Következtéseiben sok tekintetben olyan klonkluzióra jut, amely a magyar függetlenségi álláspontnak is megfelelő. Így konstatálja, hogy az egész kiegyezési műnek ma már semmi értelme nincs, mert szellemét és eredményeit meghamisították. Mindazok a feltételek, amelyek felépült, megdőlték. Amióta Magyarország ipart és kereskedelmet akar magának teremteni, a magyar föld lassan megszűnik az oszták ipari termékek piacává lenni. A magyar nemzeti politika napról-napra erősebb lesz s gazdasági szempontból is érezheti hatását. Az állami jogi dualizmus tarthatatlanná vált. Ez megzavarja a békét a két állam között s ez a koronának nem áll érdekében. Az áttérést a perszonális unióra nem lehet már elkerülni. Az az aggodalom, hogy ebből végleges elszakadás következik, alaptalan. Ha Ausztria-Magyarország fennállása nem volna szükségesség, már rég darabokra hullott volna. De miért volna a real-unió életképebb, mint a perszonál-unió? Az utóbbi mindkét országot szabad állammá teszi, amelyek saját sorsuknak urai, az előbbi azonban egy rögeszmének, a „Gesamtstaat“ ideájának veti őket alá. Ha a két állam nem lesz egymásnak alávetve, akkor a felmerülő szükség esetén szívesebben fognak szorosan csatlakozni egymás támogatására. A koronára nézve kívánatos olyan viszonyokat teremteni, amelyek a gyűlölködést kiküszöbölve, a kölcsönös jóindulatot biztosítják. A tanulságos könyv ára nyolcz márká.

* *Magyar Remekírók.* Ez a nemzeti érdekű, nagyszabású irodalmi vállalat, a melynek megindítását most öt éve a magyar sajtó „irodalmi esemény“-ként üdvözölte, immár elérte betetőzését. A napokban jelent meg ugyanis tizenegyedik és utolsó ötkötetes sorozata. Most, hogy a maga teljességében előttünk fekszik ez a hatalmas és díszes könyvtár, igazában csak most látni, mily gazdag kincsesháza a magyar szellemnek s mily becses szolgálatot tett a kiadó-társulat ezzel a valódi kultúrvalóallat közönségünknek és irodalmunknak. Jól esik megállapítanunk elsősorban, hogy amit a kiadó Franklin-Társulat a vállalat megindításakor ígért, azt becsülettel végig betartotta. Ötvenöt testes és díszes kötetben bocsátotta közre mindazt a mérhetetlen kincset, ami nemzeti irodalmunkban le van fektetve. Szélemi nagyjaink, remek és jeles íróink munkáiból gondolat, szakértelemmel kiválogatja mindazt, ami azokban igazán maradandó becsű, s egyöntetű, előkelő gyűjteményben tette könnyen és olcsón hozzáférhetővé a nemzet legszélesebb rétegei számára. Talán nem mindenki tudja, mily nehéz vállalkozás volt e gyűjtemény létrehozatala. Nehéz már csak azért is, mert a magyar remekírók munkái természetesen szét voltak szórva különféle kiadóknál. Így volt ez például Arany János, Vörösmarty, Tompa, Garay, Bajza, Czuczor, Szigligeti, Kemény, Vajda János és Arany László műveivel. Mindezeknek a remekíróknak kiadói jogát évek hosszú során nagy áldozatokkal magához kellett váltania a Franklin Társulatnak, hogy a címhez méltó teljes vállalattal léphessen a magyar olvasóközönség elé. Két főszempont vezérelte a vállalat véghezvitelét egész során. Egyrészt az, hogy gyűjteményébe felvegye mindazt, a mi íróink munkásságából halhatatlan, ami el nem avult, amit ma épp úgy olvashatni, mint első megjelenése idején. Másrészt pedig, minthogy a közönségnek valóságos házi kincstárt akart adni, a mely nem csupán szobadisz, hanem a magyar családnak ugyszólván mindennapi szellemi kenyere, mellőzze mindazt, a mi másod- vagy harmadrangú s inkább csak a kutató tudóst érdekli, a mit azonban általában ma már nem érdemes, vagy nem kellemes olvasni. E modern szemmel és bölcseséggel végzett fáradságos válogatás utján volt csak elérhető, hogy a gyűjtemény mindig csak a javát adva, 55 kötetbe bele foglalhatta ezt a gazdag anyagot és így beszerzése nem rőt tulságos áldozatokat megszerzőjére. S a ki e gyűjteményt megszerezte, elmondja, hogy a magyar irodalom színvonalára hiány nélkül van meg hajlékában mert egyetlen jelentős mű sem hiányzik belőle, kivéve természetesen a még élő és dolgozó írók munkáit. A régiebb írók közül itt van: Balassa, Zrínyi, Gyöngyösi, Pázmány, Mikes, Fazekas, Gvadányi; az újabbkorok közül: Kazinczy, Csokonai, Berzevics, Kármán, a két Kisfaludy, Katona, Teleky László, Kölcsey, Czuczor, Bajza, Garay, Szigligeti, Kemény, Eötvös, Vörösmarty, Arany, Petőfi, Tompa, Madách; nagy államférfiaink és szónokaink közül: Széchenyi, Kossuth, Deák, a legújabb kor elhunyt költői: Csiky, Arany László, Vajda János, Reviczky; végül a műköltészet örök forrásából, a népköltészetből a

lyra, a balladák, a kurucz költészet. De nemcsak tartalom dolgában kiváló a Magyar Remekírók könyvtára. A szöveg kritikai revízióját leghivatottabb íróink végezték, mindenki azt az írói rendezte sajtó alá és írta meg életét és munkáit jellemzőségi, akivel eddig is szakszerűleg foglalkozott. Hogy csak néhány nevet ragadjunk ki: Alexander Madáchot, Bánóczy Csokonait és Kisfaludy Károlyt, Beöthy Petőfit és Kármánt, Berzevics Széchenyit, Endrődi Vajdát, Gyulai Vörösmartyt, Keményt és a népköltészetet, Heinrich Berzevicsit és Kisfaludy Sándort, Kossuth Ferenc Kossuth Lajost, Rákosi Katonát és Telekit, Riedl Arany Jánost, Wlassics Deákot stb. Az egész gyűjtemény terjedelme is igazán imponáló, mert 55 kötet körülbelül 1100 iv vagyis 17.600 lap. Külső alakja méltó a vállalat belső becséhez. Tetszetős, elegáns nyolczadrét, éles metszésű betű modern stílusban vannak tartva s kellemesen olvashatók. Papírja kiváló minőségű famentes, simított, tartós, meg nem sárguló, el nem korhadó. A kötés is elsősorban azoknak az igényeknek felel meg, amelyek egy családi könyvtár kötetei iránt e részt támaszthatók. Angol vászonkötés, díszes, de egyuttal tartós és nem túlfínyás, hogy a magyar közönség sűrűn forgathassa, anélkül, hogy a használat rögtön rajta hagyja a nyomát. Az 55 kötet nemes egyszerűségében is méltó dísz minden lakásnak. S az egész gyűjtemény ára 220 korona; a szolgáltatást tekintve igazán mérsékelt, e mellett a részletfizetési kedvezmény által még könnyebben viselhetővé vált, úgy, hogy még a legszerényebb vagyoni helyzetűek is megszerezhették a gyönyörű sorozatot. A kiadó Franklin-Társulat büszke lehet művére. Neki köszönhetjük, hogy más művelt nemzetekhez hasonlóan, végre mi is bírjuk remekíróink egyöntetű, értékes és szép gyűjteményét, együtt látjuk és élvezhetjük azt a dus örökséget, amelyet nemzetünk első szellemi halhatatlan alkotásaiban reánk hagytak.

A befejező sorozat a következőkből áll: Két kötet teljessé teszi Arany János munkáinak hatkötetes kiadását. Az egyikben van a költő nagyérdemű önéletrajza, azután a Bolond Istók, folytatásának terével, A nagyidai cigányok s a költői elbeszélések többi gyöngye. A másik adja a klasszikus prózai dolgozatokat, a Zrínyi és Tassot, a mely Bánk Bán tanulmányokat, az Irói arcképet, a Naiv eposzunkat s a verstani értekezéseket. Ezt a két kötetet Riedl Frigyes egyetemi tanár rendezte sajtó alá. Veszzük továbbá Kisfaludy Károly pompás vigjátékait és elbeszéléseit Heinrich Guztáv, a vállalat szerkesztője redakciójában. Gróf Széchenyi István munkái is kiegészülnek egy kötettel. A Kélt Népe, politikai program- és beszédgyűjtemények, a híres „Pillantás“ a névtelen „Visszapillantás“-ra, Széchenyi aforizmák teszik gazdag tartalmát, amelynek válogatása, rendezése és kimerítő bibliográfiával való kiegészítése Berzevicsy Albert gondos kezének érdeme. Végül egy kötet egy másik nagy államférfiunknak, báró Eötvös Józsefnek van szentelve. Ebben Vojnovich Géza Eötvös magvas beszédeit és tanulmányait közli.

* „Luczifer kisasszony és más egyebek“ cím alatt adja ki dr. Baranyay József lapszerkesztő a nyár folyamán újabb elbeszéléseit, humoreszkjeit stb., melyek fővárosi és nagyobb vidéki lapokban már megjelenvén, tehát a kritikát már kiállították. A szerző a jövedelem 20 százalékát hazafias, kulturális célra, a Petőfi-ház javára adja. A csinos 130—160 oldalas kötetnek ára most előre rendelve 1 korona 50 fillér, bolti ára 3 korona lesz és egy fővárosi könyvkiadó cég bizományában foz megjelenni. A szerző neve nem ismeretlen, pár éve adta ki első novellakötetét; fővárosi és nagyobb vidéki lapokban jelentek már meg töle szépirodalmi cikkek; sikeres irodalmi tevékenységéről „Pozsony vármegye monografiája“ is megemlékezik. Megrendeléseket címére: Nagy Tany (Komárommege) kér.

* Az „Uttörő“ politikai és szépirodalmi hetilap következő cikkeket tartalmazza: A hazamentők (Fényes Samu), — A hét (Nimrod), — Szociális olajcsöppek (Zádor Pál), — Vallás és szocializmus (W.), — Bravó Rakovszky (F. S.), — Beszélgetés a nagyságos asszonnyal (H. Sz. A.), — Képek a fórumról (Zéta), — A szentisten örök igazsága, — Impressionismus a művészet határain innen és túl (A. M.), — Kolostorok (Nagy Imre), — Regény. — Az élénk folyóiratot, mely a szabadgondolkodók egyetlen organuma, Fényes Samu és Zádor Pál szerkesztik.

AZ EGYETÉRTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

▲ szerkesztőség telefonja: 788. szám.

▲ kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

▲ nyomda telefonja: 18—25. szám.

S Z I N H A Z A K
 Vasárnap, 1907. június 23 án.

Nemzeti Színház
Zárva

Vígyszínház
 Délután 3 órákor
 az országos színészegylet és a népszínház előadásai.

Este 6 órákor
Bernát.
 Enokas bohózat 3 felvonásban
 Irta, Heltai Jenő.

Görcs Színház
 Délután 3 órákor
 Rákosi Szidi színészközlőjének vizsgálódása.

Este 8 órákor.
Görcs Gábor Budapestön.
 Látványos ióvárosi életkép, énekkel és táncokkal, 9 képben. Irta Verő György.

Bernát Bernátné Tunkó Cicay-Panni Góth Dr. Akos Karvainé Wolgemüth Tábornok Pontel	Hegedűs Kertész E. Tihanyi Kornai B. Góth Sarkadi Kiss I. Vendréi Szerényi Tanay	Görcs Gábor Lependi Lidike Teoh Árpád Bilyók Elvira Stanczi Franczi Káisa cigány A szászöröm igazgatója Papp Sárogyás Rudi Haneszorgyáros A lisztes bohóc Z. Moinar A cilinderos bohóc Tarnai	Németh Podák S. Szirmai Tárnoki L. Szentgyörgy Szegedi E. Csiszór Vágó Rákai Körmöndi Z. Moinar Tarnai
---	---	---	---

! INGYEN !
 és bérmentve küldi a
Párisi Nagy Áruház
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.
 képes nagy árjegyzékét
 mindenkinek, ki ezt egy levelezőlapra kéri

Fürdőköpenyek
 Urak és hölgyek részére. **Rika előnyös vétel.**
 Kétféle minőségű frotter (dörzsölő) kelméből, s ma fehér vagy színes kockas és csíkos ízeles mintázzal, teljes hóspórn. Alkalmi ára míg az őrési készlet tart 3.25 és 3.75 frt.

Auer Ignác fia cégnél. Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 10. sz.
 Mosó és vászonáru mintagyűjteményem kívánatra bérmentve küldöm.

Ezüst. Ezüstartágyak kicsinyben való árusítása
Bachruch A. Cs. és kir. udv. és kamarai ékszerész ezüstartágyára.

IV. ker., Királyi Pál-utca 13 szám.
 1908. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárat földszint.)
 E főnyes helyiségben mindennemű ezüstartágy (asztal- és falak, fényűzősi cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható.
 Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan jól vannak tüntetve.

Ingóságokat,
 butorokat beraklározunk, kívánatra azokra előnyös feltételek mellett pénzelőleget adunk, ugy-szintön mindennemű költözötést jutányosan elvállalunk.

III. Braun Testvérek.
 József-körut 78. Telefon 86-19.

ŐS-BUDA VÁRA
 Friedmann Adolf igazgató.
 Ma vasárnap, június 23-án,
 Belépődíj d. u. 8-tól este 9 óráig 60 fillér, azután 1 kor.
 A nagy variété színpadon d. u. nagy gyermek-előadás
 Délután gyermekünnepe és souvenir.

Kacagató! Paul Sándor Kacagató!
 miniatűr cirksza.
 Ponnnyk, cirksusz lovasok, lovasnők, kutyák, orosz-lánok, automobilonok stb. stb.

Ezenkívül fellépnek az összes világhírű attrakciók.
Este: nagy elit-előadás.
 Folies Comique: Két új bohózat. Fél 10 órákor
 Fontaine Lumineuse, Moulin Rouge, Uj Monte Carlo stb. stb.

A pénzáránál 1 koronáért váltott kombinált belépő jeggyel a délutáni variété előadást, a kinematograf színházat s az összes látványosságokat meg lehet tekinteni.
 Mérsékelt jegyek az összes tőzsdékben kaphatók.

WEIGL-FÉLE
KIRÁLY GYÖNGYE
 kapható minden elsőrangú kávéházban és kaszinóban.

WEIGL JÓZSEF
 bornagykereskedő és termelő Budapest-Szt-Endre.
 Iroda és vezérképviselőség: **KALLAI JENŐ**
 Budapest, Dávid-utca 1. sz.

Ki akar takarítani !!
 Daczára a folytonos áremelkedésnek.
 a nagy választékban felhalmozott árúközletünkből a következő cikkek:

női divat kelméket | asztalneműket
 vászon árúkat | szőnyeg és függönyöket
 o o o és jó mosó szelretek és delaineket o o o

leszállított árakban áruljuk.
ROSENBERG ÉS QUITT
 BUDAPEST, VI. kerület, Király-utca 92. szám.
 Alapították 1898. Telefon 528.
 Örülési választék. Olcsó árak.

Sürgösen eladó
 150 Irt-os GRAMMOFON most csak 50 forint.
FRIED LAJOS
 Aggteleki-u. 2., földsz. 3.

ROZSATEJ
 kitűnő teint-ápolószer 2 K
 balzsamszappanhoz 2.60

OSAN kitűnő fogápoló
 szájjvíz 1 K 76 fill.
 Fogpor - 88 K.

TANNINGENE
 legjobb hajfestőszer 5 kor.

ANTON J. CZERBY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. I., Wallfischg. 5
 Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

GIMBALOM
 KEDVELOK MIELŐTT BARHOL IS
 VENNENEK KERJENEK ÁRJEJZEKET
VARGA ÁRPAD
 HANGSZER GYÁRÓSTOL
MAKÓ

TELEFON 81-01. **István-uti** TELEFON 81-01.
szanatorium és vizgyógyintézet
 Budapest, VII., Hungária-körut 9: szám,
 az István-ut torkolatánál.

Legmodernebb berendezésű ujonnan épült magángyógyintézet sebészeti, női és belsőbajok részére. — Vizgyógyintézet bejáró betegek részére. — Vilamos fény-, szén-sav- és napfürdők. Svéd gyógytornaszat. — Röntgen-, Nagyon mérsékelt árak. — Állandó orvosi felügyelet. — Kitűnő ellátás.

BUTOR.
 Szolid készítményű asztalos és kárpitozott butorok u. m. háló-, ebédli-, szalonberendezések, divánok stb. stb. a legolcsóbb árak mellett kapható!

BENEDEK M. A. butorüzletében
 VIII. ker. ULLOI-UT 14. szám alatt.
 ALAPITVA 1880. évben. ALAPITVA 1880. évben
 Legjobb butoralbumomat 60 fillér ellenében (bélyegben is lehet) bárhova bérmentve küldöm.

Egész finom
uri öltönyök és felöltők
 elsőrangú hazai és külföldi kelméből mérték után 40 és 50 koronáért

Mechlovits és Fái törv. bej. cég.
 Budapest, V., Váci-körut 76 szám.
 Pontos kiszolgálás — Kitűnő szabás — Saját műhely. — Vevőink ruháitárát egész évben rendben tartjuk.

Jól lát?
 Ha nem, akkor forduljon bizalommal
HATSCHEK optikushoz, csak Háróly-körut 6. sz. ahol szemüvegek és látésvétek is legolcsóbban kaphatók.
 Ingyen árjegyzék bérmentve.

Czimbalom kedvelők.
 Mielőtt bárhol czimbalomot vásárolnának, kerjenek árjegyzékét a czimbalomkészítés elismert első szakértőjéből, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabálmintákkal czimbalomokat készít. Czimbalomok már 25 irtól kezdve kaphatók, ugyanint az összes hangszerok a legjobb minőségben. Számos kiállításon elsőrendű kitűnő és elismerés a legjobb és szakszerű munkáért.

Hablis Antal Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körut 43. szám.

MAGY BUTOR-KIÁLLÍTÁS.
 Több 100 szoba butor a leg egyszerűbbtől a legfinomabb minőségig a legkiválóbb asztalos és kárpitos mesterektől jótállás mellett elkészítve, megtekintésre a n. é. közönség rendelkezésére áll.
 Hogy jó magyar munkásainkat Állandóan foglalkoztassuk, az árakat a legvégsőig leszállítottuk, és dus raktárainkban egyszerű polgári, jobb középosztály és a legfinomabb igényű vevő is fedezheti szükségletét.

VARGA MIHALY és TARSAI Magyar butoripar társaság
 Budapest, Koronaherczeg-u. 2. I. em. (Kigyó-tér sarok.)
 A legjobb butoralbumunkat több mint 500 képpel kívánatú 60 fillér néklítés mellett bérmentve küldük.

ZÉRO tisztaság, egészség!
 Szab. higiénikus klozetvatta.

Végbél Aranyér
 Czukorbetegnek
 Gyermekekgyasoknál
 Csecsemőknek nélkülözhetetlen.

Minden tisztaságot szerető embernek feltétlen szükséges a „ZÉRO” használata mert abszolút tiszta és kellemes érzést nyrc általa.

Meggától minden horzsolást és infektót. Használatban olcsóbb a papirnál!
 Kapható mindenütt.
ZÉRO szab. vattaárugyár Epest.
 TELEFON 87-82.

Rohitsch-Sauerbrunn
 Steierország.
 Vasut, posta és távirtd. Prospektus ingyen az országos gyógyhatározat igazgatóságától.

Gyönyörű fekvés, pormentes levegő. Moperál berendezés és tiénk társadalmi élet.

Uj szálloda
 Uj hydro-electro-mechano therapeutikus gyógyintézet a legújabb divat szerint berendezett hidegvizgyógyintézet, villamos villágítás és kádfürdők, belélegző, forró levegő- és gőzszekrény, villamos dörzsölések, napfürdők, gyógytornaszat. Elismerit gyógyhely gyomor-, lél-, máj- és vesébajoknál. chron. székrekedés, epeko, tulhizas, cukorbetegség, köszvény, torok- és gégekatarrusnál. Erőteljes gyógyfürások Karlsbad és Marienbadhoz hasonló.

S Z I N H A Z A K.

Vasárnap 1907 június 23-án.

M. kir. Operaház

Zárva

Főv. Nyári Színház

Délután 3 órákor

A mádi zsidó.

Eletkép 8 felvonásban, írta dr. Gali Soma, zenéjét szerzőtte Barna Izso.

Este fél 8 órákor

A vereshaju

Eredeti népszimnő dalokkal 8 felvonásban. Írta Lukácsy S.

Magyar Színház

Délután 3 órákor

A vig özvegy.

Este fél 8 órákor

A vig özvegy.

Operette 8 felvonásban. Írták Leon és Stein. Zenéjét szerzőtte Lehár Ferencz.

Zéta Valencienne Danilovics gróf Glavari Hanna Rosillon Camil Bogdanovicz Sylvania Fraskovia Kromow Olga a felesége Raul de St. Brocho Bozrodj Papi Batizfalvi Ráthonyi Küry K. Bálint B. Abonyi Tallian A. Orlov F. Kóváry Szenlyörgy

Cirkusz Beketow

Városliget.

Ma vasárnap június 23-án

2 Nagy ünnepi előadás 2

délután 4 és este háromnegyed 8 órákor.

Ugy a délutáni mint az esti előadáson egyenlő nagy műsor.

Nagy Bajor Sörcsarnokot

Miért nem keresik fel a Ahol ebédre 4 tál étel 25 krajczárért kapható, s amely napi váltakozással a következőkből áll: ugyanis 1 leves, 1 marhahus, 1 főzelék feltéttel 1 tészta és egy kenyérrrel mindössze csak 25 kr. előzékeny női kiszolgálás mellett, továbbá frissen csapolt sörök minden időben poharankint 8 és félliteres korsónkint 12 kr. Erdélyi bor literje 40 kr. Havi abonánsoknak ebéd és vacsora 12 forint. Tossék próbát tenni, biztosan meg lesz elégedve. Ebédidő fél 12-től 3-ig. Számos látogatótást kér tisztelettel

Hersch Samu

nagyvendéglős és szállodás, több elsőrangú kintntetés tulajdonosa.

Kölcsönöket

a legszolidabb alapon, gyorsan és előnyösen folyósi könyv- és számlaköveteléseket kulánisan leszámítol

Bpesti Kereskedelmi Takarékp.

m. sz. V. Nádor-utca 6.

Kárpitos és diszitő KOHN FÜLÖP

Budapest, Barcsay-utca 8. sz. (Erzsébet-körút közelében.)

Ajánlja minden o szakmába vágó munkának legutányosabb ár mellett való pontos elkészítést.

Elvállal teljes lakberendezést.

a legdivatosabb angol búrbutort, régi butorok átalakításá. Fügöny levétel és feltérését olcsón eszközölöm. Levél, elap értesítésre azonnal megjelenek.

A legújabb rendszerű Hangszer-Hitelosztály

megnyílt,

mely minden hitelképes vonónak alkalmas ad közpénzában szongorát részletfizetésre venni, mert a szongorát egy előkelő bank kifizeti és a vevő a banknak marad adós, anélkül, hogy a részletfizetéseknél szokásos 60-80%-os árfelméletet volna kénytelen fizetni, mert ugyanazon árban kapja az árut, mintha készpénzfizetés mellett vásárolná, nemcsak szongorát vagy pianót, de harmoniumot, cimbalmot hegedőt, vagy bármely hangszer

Reményi Mihály

Általánosan a legszolidabb kiszolgálásról elismert magyar hangszerelész Budapest, Király-utca 58. sz. Telefon 87-84

Arjegyzék minden hangszerrel külön-külön kérésre.

Vétel- és kölcsön, új és egyszer használn

gabona- burgonya- faszén- gyapju- Zsák katal- rezepe- behordási- rostaalj- waggon- Ponyva

Kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok. «HUNGÁRIA» kettős kézi kővekötelek favéggel.

NAGEL ADOLF

BUDAPEST, Arany János-utca 10.

Sürgönyözio: NAGELA Budapest. - Vidéki telefon: 85-92

Világhírű ásványvíz

VICHY

forrásalból.

A francia állam tulajdona. - Első orvosi tekintélyektől ajánlva.

Celestins: Vese-, húgy- és hólyagbántalmaknál, köszvény és diabetesnél ajánlva.

Grand Grille: Májkövénél és epökővénél, szorulásnál az altást szervezeteiben.

Hopital: Az összes emésztési zavaroknál.

Kapható minden ásványvízkereskedésben és gyógyszerárban

Főraktár: Édeskuty L. Budapest, Erzsébet-tér 8

MINDENMŰ ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben FISCHER-féle zsák és legutányosabban a FISCHER-féle szab. impregnált szavatoit tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagár az ország legjelentékenyebb ruhadalmának és vizsonteladójának szállítója. Pontos szolid kiszolgálás. Ponyvakölcsönző intézet. Árjegyzék, minták kívánatra ingyen, bérmentve küldetnek.

Zongorák és PIANINOK

a világ első gyáraiból, valamint saját közkedvelt gyártmányok, legszolidabban vásárolhatók és bérelhetők Keresztély hírneves zongoratermében Budapest, Váci-körút 21. sz.

Michelstädter Utóda Oskó Géza BUDAPEST, IV., Váci-utca 3. sz.

Cipő-különlegességei. Ászabottáraka talpba vésvé.

Nyáralókba, fürdőbe utazóknak. Lawn-tennis keses kellékek legválogott választékban. Wrigt-Ditson amer. Surprise I-a rakétát 4.50. Hub. frt 5.50. Torna-eszközök. Hinták. Hintaágyak. Sportjátékok. Kerti és nyugvóágyak és szék. Új bőrdöngők, kézi táska. Croquet, kuglábok. Ling. Sanct. golyók. Horoghalászat. Amerikai sportsárkányok 70 kr. Turul vadász-sárkány 2 frt. Szabadbani játékszerek. Czéllövő puskák, Homokjátékok. Amatőr fényképező-kellékek. Kodak. Papírléghajók, jampionok, bengál-fáklyák. Nyári tréfák. Kerti gyertyatartók. Nyári lojyozók. Aool-hárta. Amerikai likar fagyaltgép egyszerre kétféle fagyalt. D. Févre francia szódavízkezelő gépek. Légy-, fereg-, moly- és egérintők. Amerikai légyfogyó 50 kr. Utazási- és turista-cikkek. Háti zsákok. Lohátók párja 10 forint. - Nagy képes nyári árjegyzékét ingyen és bérmentve küld.

Lawn-tennis atletika sportárjegyzéke Kertész Tódor Budapest Sportjáték tornászter ingyen küld Tódor Kertész-tér

Egy hámoszobás lakberendezés 360 forinttól kezdve, mely áll: 2 szekrény, 2 éjjeli szekrény, 1 mosdó- és tükrös márványtal 130 frt. 1 kredenc, 1 kihúzóasztal, 6 ebéd- és szőnyegdiván, 120 frt. 1 kanapé, 1 fotel, 1 fantáziaszék, 2 ülőke, 1 szalonasztal és 1 konzol és tálca; selyemmel vagy plüssel borozva 110 frt. Nagyobb és finomabb berendezések, vala- butorok nagyon olcsó árakat, nagy válmint egyes lasztékban. NAGY IMRE lakberendezési vállalkozó butorraktár Budapest, Váci-körút 9. I. em. Szereosen-utca sarok 865 képpel ellátott legmodernebb albumunk 50 fillér helyeg beküldése ellenében megkijűdik.

Í szenved? gyomorban, székrekedésben, étvágytalanságban stb? Az tegeyen kísérletet a több száz hírneves orvos által ajánlott HORGONY természetes keserűvízzel! Reggeli előtt fél ivópohár HORGONY keserűvíz 1-2 óra alatt meghozza a kívánt hatást, mire az étvágy és a jó közérület beáll. - A HORGONY természetes keserűvíz nem kellemetlen ízű, nem okoz kellemetlen érzést. - Kapható minden ásványvíz-fűszerkereskedésben és gyógyszerárban. Vásárlásnál kifejezetten HORGONY keserűvíz kérésre. - Tulajdonos: Loser János, Budapest.

Gummi és halhólyagokról árjegyzékét küld ingyen és bérmentve az "Ideál" kötszergyári raktár BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 72. (félem.) Ezen hirdetésre való hivatkozás esetén 20 százalék engedmény. Külön női kiszolgálás.

SZÍNHÁZAK

Vasárnap 1907. június 23-án

Városligeti Nyári Színház.

Délután fél 4 óraker
A bus özvegy,
Parodisztikus komédia 3 felvonással...

Uránia Színház

Zarva

Apollo színház

(Népszínház-u. 1-3)
Első szobor. Hódvadászat. Utazás...

Erdélyi minta-vendéglő

Dalszínház-utca 8. szám. (Az Opera mellett)
Egész éjjel nyitva! - Minden időben friss meleg ételek...

Büdöskő - fürdő

(Szmrdák)

egyike a kontinens legerősebb és leggyógyhatásosabb kénese fürdőinek.

ZEPHIR BLOUSE
3.- 350 és 4.- forintért mérték után is megrendelhető
Redlich J. Lipót

Toch Manó arany, ezüstműves és ékszerész.
Saját készítményű arany, ezüst- és ékszerárak.

TARCSA gyógyfürdő

Formázó szénasavas (acozól) és vasas valamint vasláp (moor fürdő). A tarcsai vasláp mely a Franzosbadhoz hasonló...

SZOBRÁNCZ-gyógyfürdő

Glaubersós, hideg, kénese, sos víz. Gyomor- és májbetegnek magyar Karlsbadja.
Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig.

Karsai Feri

női kalap-különlégek divatterme
Budapest, IV., Párisi-utca 3.
Ajánlja úsan felszerelt raklárát eredeti párisi, francia és angol kalapkülönlégekével.

Borosznó gyógyfürdő

Zélyomgyógyászat. Vasuti állomás. Posta, távirat, telefon a fürdőtelepen. Mértékedre terjedő fenyvesektől körülvett szőlő- és permentes völgyben.

Szalloda

Az „ARANY BÁRÁNYHOZ“
BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4.
Elsőrangú szálló. - A magyarok találkozó helye.

Kényelmes részletfizetésre! Vadászfegyverek!

Szeretes, golyós, egy két- és háromsövű fegyverek, revolve-erek, flobertek.
Rendkívül dús választék. Kizárólag elsőrangú gyártmányok.

Szénási és Kardos

Budapest, VII., Rákóczi-ut 86.
Kényelmes részletfizetésre!
A világ legjobb sérvkötőit, haskötőit, müllábat stb.
Vitaris Béla

6 évi jótállással 6 ÓRÁK

arany- és ezüst-láncok, ÉKSZEREK
CSEKÉLY RÉSZLET-FIZETÉSRE. DIAMANT S.
BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 9. szám az udvarban.

HETI MŰSOR.

Table with 9 columns: Junius, Nemzeti Színház, Kir. Operaház, Vigaszínház, Király-Színház, Fővárosi nyári Színház, Magyar Színház, Városligeti Nyári Színház, Uránia. Rows list dates from 24 to 30 and corresponding plays.

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL
DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPÉN

BUDAPEST. VII. Erzsébet-körút 29.sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 PÉNZEL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

A GYOMOR egészségben való megőrzése

Ílely az emésztés megtartásán, előmozdításán, szabályozásán és az elhanyagolt székrekedés elhárításán alapul. Egy kipróbált, a keresztetek közül a legjobb és hatásos gyógyszerből gondosan előállított élvagyfőző, emésztés előmozdító és nyíltan levegővel hígított, mely a mérlegtelen, immortál borsmenta, borsmenta, mentha és a borsmenta által előidézett székrekedést, mint gyomorégést, székzavarokat, mértékletesen az emésztést és a gyomrárt, a bélmozgást csillapítja és megemészteti, az a

dr. Rósa-féle gyomorbalzsam,

Fragner E. prágai gyógyszerárúró, FIOVELEM! A csomagolás minden részén a törvényileg bejegyzett védjegy van.

FŐKARTÁR FRAGNER E. Prága, Károlyi utca 203. Marztag. sorok

Nagy üveg 2 kor., Egy kis üveg 1 kor., Az üveg előleges betöltése után 1 kis üveg K. 1.50, 1 nagy üveg K. 2.80, 2 nagy üveg K. 4.70, 4 nagy üveg K. 8.— 14 nagy üveg K. 22.— Ausztria-Magyarország bármely részére bérmentve, kikötők meg. Raktár Auszria-Magyarország gyógyszerárúró, Főraktár Török J.-nél Budapesten.

Elismert kitűnő minőségű fényképező készülékek

aját és idegen szerkezetben. Kodakok 1 kor 50 fill. felebb; jobb objektívvel, vetítő készülékekkel iskolai és házi használatra. Százaz lemezek, másoló papírok és mindenféle vegyszerek **Allandóan friss minőségben.** Figyelmeztetési Címkék, a kilc 100% rabatot kínálnak, a gyári árhoz ezt a 100%-ot, esetleg többet is hozzá csaptak. Mi abban a helyzetben vagyunk, hogy fényképezési készülékeket többnyire még olcsóbban és kedvező fizetési feltételek mellett szállíthatunk.

R. Lechner (Wilh. Müller) Cs. és kir. udv. fényk. esz. kő-8x gyára, fényk. műhely.
 Wien. Graben 81.

6 évi jótállással 6 ÓRÁK

arany- és ezüst-lánczok, ÉKSZEREK

OSEKELY RÉSZLET- FIZETÉSRE. KOCH J.

BUDAPEST, IX. FERENCZ-KORUT 41. SZ.

Képes árjegyzék ingyen.

Csekély részletfizetésre.

Hevény vagy idült bujakór-bántalmak,

agy görvéllyor, borbajok, rheuma. (Izzag fekdők stb.) s a romlott vértől származó egyéb bajoknak, mint márgydagánat, rheumatizmus, a száj- gőge gyöngyösei, dagasztók onostosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örököl bujakóros bántalmak esetében, a legmeghíróbb s minden gyógykezeléssel dacoló betegségek bízatos és gyökeres gyógyulást nyújtanak

Dr. Olivier vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 10.— kor. egy nagy doboznak 62 darab tartalommal 10.— kor. Birta és prospektus rendeltetésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerárúrára Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 22.

FILLERES KÖNYVTÁR

Magyar fiúk, magyar leányok számára. Szerkesztő POSA LAJOS. Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versek, szindarabok és utóírások gyűjteménye.

Egy egy kötet ára színes borítéku bekötésben 50 fillér.

Megrendelésnél minden címért 54 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentve küldjük meg a rendelt köteteket. Husz kötetért tíz korona küldendő be. Minden kötet külön is kapható. — Iskoláknak, tanítóknak szivesen küldünk egy mintakötetet, valamint teljes jegyzéket a Füléres Könyvtár-ból.

SINGER ÉS WOLFNER könyvkereskedése. Budapest, Andrássy-ut 10.

Most jelent meg:

231-232. Posa Lajos. Világszép nádszál kisasszony. Korona	1.—
Mese képekkel	1.—
233. Posa Lajos. Muzsikál a rajkó és más történetek. Képekkel	—50
234. Posa bácsi meséskönyve. I. gyűjt. kép.	—50
235. Posa Lajos. Mese a kis kanászról. Kép.	—50
236. Posa Lajos. Baba történetek. I. gy. kép.	—50
237. Posa Lajos. Baba történetek. II. gy. kép.	—50
238-240. Posa bácsi meséskönyve. II. gyűjt. kép.	1.50
241. Posa Lajos. Czini-czini. Képekkel	1.—
242. Posa Lajos. Marci vitez. Képekkel	—50
243. Posa bácsi meséskönyve. III. gyűjt. kép.	—50
244. Posa bácsi meséskönyve. IV. gyűjt. kép.	1.—
245. Posa Lajos. Kaczor kiraly. Képekkel	—50
246. Posa Lajos. Csali mese. Képekkel	—50
247-250. Posa Lajos. Bandi alma. Abroszka, bárányka, botocska. Két mese, képekkel	1.—
251. Sebők Zsigmond. Tilinkós Lajkó	—50
252. Fáyas István. Magyar fiúk. Tört. elbesz.	—50
253. Bonedek Elek. Elek apó meséi. IV. gyűjt.	—50
254. Thüring Gusztávné. Apró mesék. Kép.	—50
255. Figura bácsi moka. Összegyűjtötte Kiszely Róbert	—50
256. Kövér Irma. A vitorlás hajó	—50
257-259. Abonyi Árpád. Magyar fiúk Afrikában. Regényes elbeszélés. Képekkel	1.50
260. Lengyel Lanra. Pirozka mesét olvas	—50
261. Sebők Zsigmond. A doktor ur. Képekkel	—50
262. Lorinczy György. A magyar dicsőség Kép.	—50
263. Dingna Beia. Acom kiraly baja. Kép.	—50
264. — Boska a legelőn. Képekkel	—50

Szép, Szébb, Legszebb!

Lez, ha az arcz és testápoláshoz használja naponta a

ROGATSY-féle magyar „Pipere borax”-ot.

Nem lesz sohasem az arczán pattanása, májfoltja, ránoza, bázrdája, mitessere, kiütése, korpaképződése stb.

A teste hamvas, üde, rozsás, ruganyos stb. lesz.

Eltávolít szájbüzt, fogkövet, torokfájást.

Gyógyít azonnal láb és testizzadást, szemgyuladást, sebesedést stb.

Gyermekápolásnál edzi, vérkeringést szabályozza, kipállást elmulasztja.

Nyarálásnál a talajvizet fertőtleníti, puhítja, mindennemű mikrobát elpusztít.

Fehérnemű mosásnál a fehérneműt vakító fehérré teszi, amellet nem rontja.

Vasalásnál fehérruhát fényesít, simít.

Háztartásnál az edényt, aranyat, ezüstöt, egyéb fémekeket fényesíti.

Csak Rogátsy névvel valódi. Magyar ipar.

Egy doboz ára 30 és 75 fillér. Próbadohoz 15 fillér.

10 nagy doboz rendelés bérmentve. Magyar pipere borax-crem 1 kor.

Magyar pipere borax-szappan 80 fillér.

Kapható minden gyógyszerárúrában, drogueriában és fűszertüzletekben. — Készíti:

ROGATSY KÁLMÁN droguista
 Budapest, Rákóczi ut 10.

Nyaralók részére
kézi és kerti

Acetylen-lámpák

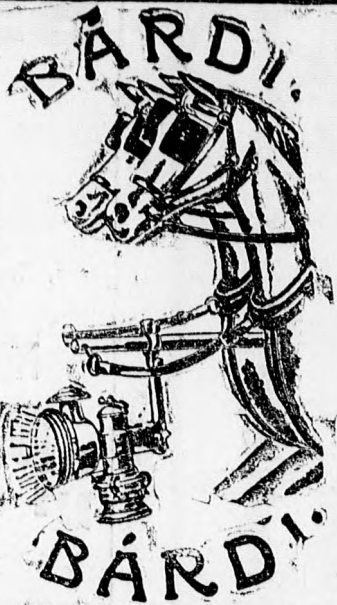
BÁRDI JÓZSEF

Részvény-Társaság

Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Fővárosi Orfeum mellett.

Arjegyzék kívánatra bárkinek
küldetik.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajó- járatok Budapest-Vác és Nagymaros között.

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. évi június hó 16-ával kezdődőleg további intézkedésig minden vasár és ünnepnapon rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest-Vác-Nagymaros között.

Indulás Budapest—Petőfitérről	8:00 órákor délelőtt és	2:30 órákor délután
—Batthyánytérről	8:05	2:35
—Obudáról	8:20	2:50
Erkezés Vácra	10:00	4:30
—Nagymarosra	11:00	5:30
Indulás vissza Nagymarosról	11:30	8:00 este
—Váczról	12:15	8:45
Erkezés Budapest Obudára	1:10	9:40
—Batthyánytérré	1:25	9:55
—Petőfitérré	1:30	10:00

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők:
 Budapestről—Vácra vagy megfordítva I. hely —40 fillér. II. hely —30 fillér.
 —Nagymarosra I. —1.— II. —70
 Váczról I. —60 II. —40

Négy és tíz év közötti gyermekek félárón, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I-ső osztályon félárón, katonák (legénység) II. osztályon félárón; a magy. kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon II. osztályu jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet és térti-jegyek adtnak ki:

Es pedig: Budapestről—Nagymarosra és vissza I. hely 1.50 fill. II. hely 1.20 fillér
 Váczról— I. —90 II. —75

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden lényelemmel ellátott, termes gőz-
 zős közlekedik, melyen a közönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van
 polgári árákkal és pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargőzös
 közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötő helye felett van.
 Ha e járatokat bármely okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán
 hirdetést fog közzétenni.

Megjelent!

Az új lakásjegyzék. Mindenkinél nélkülözhetetlen!

BUDAPESTI CZIM- ÉS LAKÁSJEGYZÉK

XIX. évfolyam, az 1907/908. évről.

A hatalmas, 1971 oldalas, vaskos kötet tartalma a következő:

I-ső rész. Magában foglalja a kerületek, utak, terek és dűlők jegyzékét betűrendben; a főváros területének közigazgatási kerületek és helyrajzi számok szerint való beosztását; a ház- és telekjegyzéket. A II-ik részben található a Felsőcsászári és királyi ház, az udvartartások és a közös intézmények. A III-ik rész az országgyűlést, a miniszteriumokat, az állami számvevőszéket, a közigazgatási bíróságot és a miniszteriumok fönhatósága alá tartozó hatóságokat és intézményeket tartalmazza. A IV-ik részben feltalálhatók az összes budapesti egyesületek és körök. Az V-ik rész a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok része. Itt vannak a pénz- és biztosító-intézetek, a hitel- és egyéb szövetkezetek és a részvénytársaságok. A VI-ik részben feltalálhatók a törvényszékekileg bejegyzett közkereseti- és betéti társaságok és egyéb cégek. A VII-ik rész a közjegyzők, ügyvédek, hites tolmácsok, orvosok és fogorvosok, mérnökök, építésszek, műépítésszek, festőművészek, szobrászok, állatorvosok, szülésznők, gyógyszerészek, hírlapok és folyóiratok jegyzéke. A VIII-ik a gyárosokat, iparosokat és kereskedőket foglalja magában, még pedig foglalkozás szerint betűrendbe csoportosítva. A IX-ik rész a legnagyobb és legterjedelmesebb a kötetben, ennek tartalmát Budapest lakosainak betűrendes névsora képezi. A X-ik rész végül Újpestet s az újpesti utcák, utak, terek és házak jegyzékét, a hatóságok, hivatalok, egyházak, iskolák, hírlapok, pénzintézetek, ügyvédek, orvosok, gyógyszerészek, egyletek, gyárosok, kereskedők iparosok, törvényszékekileg bejegyzett cégek címét és lakásjegyzékét tartalmazza.

Ára tartós vászonkötésben 20 korona.

Kiadja a Franklin-Társulat.

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.t.-nál,
 Budapest, VI., Andrassy-út 21. szám
 és minden könyvkereskedésben.

ZAJZON

meleg és hideg vasas, jódvavas fürdő. A természeti szépségéről híres Brassó megye? 7 csángó-magyar községeink egyike. Utolsó államasuti állomása: Brassó és Derestye-Hétfalu, honnan motor- és társaskecsi közvetlen a fürdőbe visz el 70 fillérért. Posta, távirat, telefon, orvos és gyógytár a fürdőn. Gazdag erdős vidék. A leggazdagabb kiránduló helyekben a kies Zajzon völgye, a Csukás havas, bodzai-ó-sánczi-, tömösi-, törösvári szorosok: Nagykö-, Diákok havasa, Bucsecs, Királykő, Predeal, Azuga, Bustyen, Sinaia, Bukarest. Konstancia a fekete tengeri kikötővel és fürdővel, mely a Zajzone fürdőől 12 óra távolságra fekszik. Továbbá: Kovászna, Málnás, Előpatak, Tusnád fürdők, Torja kénbarlang és a Szent Anna tava. Van meleg jódos, vasas és hideg vasas fürdő, s betonból készült uszoda külön férfi és női szakasszal. Dr. Lengyel Béla egyetemi tanár analysiso szerint Zajzon fürdő jódos víz mindenben egyezik az emsi gleichenbergi és niederseltersi vizekkel. Vasas vize pedig a bartaival a vastartalmánál forva felhulja a spaai, pyemonti, franzensbadi, és marionbadi vizeket, a rohiitschivel pedig versenyez. Fürdő megnyitása június 15, bezárása szeptember 15. Olcsó árak. 300 szoba mellékhelyiségekkel, villák, vendéglő- és magánházakban az egész időnyre 40—200 korona. Elmelzés napi 2 korona. Olcsó piac. Szórakozás; naponta kétszer zene, a 40 holdas parkban tennisz, torna-hinták, tekepálya stb; Fürdők díja 30—100 fillér. Fürdőknél kedvezmény. Összes időny-díj 4—12 évesig 2, azonfelül 4 korona. Megyei és állami tisztviselők kedves nyaralóhelye. Bővebb felvilágosítással szolgál Sipos János jegyző. Csernátfal, Brassó-megyében.

Az ATHENAEUM r.-társ.
 : könyvkiadóhivatalában:
 (Budapest, VII., Rákóczi-
 út 54. szám) megjelent:

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.

Bevezetésül a hivatalos iskolai helyesírás újításai összeállította

SIMONYI ZSIGMOND.

— (Ára 20 fillér.) —

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.

Összeállította
 SIMONYI ZSIGMOND.

(Egy lapon, falitábla alakjában.) (Ára 12 fill.)

Kapható a kiadóhivatalban,
 valamint minden hazai
 : könyvkereskedésben.

Fiainknak

nyaralásra nélkülözhetetlen a Koch-féle nyári csoport. Egy elszakthatatlan nadrág. Egy szintartó trikó. Egy mosható sapka. Egy mosható nadrágtartó. Mind együtt **2 kor.** 8—14 éveskorig 50 fill. több.

Csakis **8346**

KOCH

legnagyobb férfi-
 flu- és gyermek-
 ruha-áruház 26.
 Károly-körut

Benoit-gáz

világító készülékek és motorgenerátorok

Az újabb kor nagyfontosságú találmánya, egyformán alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb telepek létesítésére építő alkalmas, mint az acetylen, csak hogy ennek robbanó veszélye, bűze és más kellemetlenségei nélkül. Bárhol (hatósági engedély nélkül) felállíthatók és bárki által kezelhetők. — Generátor-készülékek, úgy világításra, mint erőátviteli célokra többféle nagyságban készülnek.

Magyar Benoit-gáz Részv.-társ. Arad.

Raktár és iroda:

Budapest, VI., Andrassy-út 17. szám.

Mindenemü férfi és női

nemi betegségek

ugyszintén vér-, bőr-, idegbajok, bujakor (Syphilitis és férgyengesség impotentia) alapos gyógyításra legjobban ajánljuk

DR. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

rendelő-intézetét

Budapest, VI., Andrassy-út 13. sz.

Rendel 9 órától 4-ig és este 7-8-ig. — Levélre válaszol, GYÓZTSZERÉKRŐL gondoskodik. Levél útján is biztos siker.

Teljes közlőműberendezések

valamint egyes alkotórészek. Gyűrkendős, valamint Heller-rendszerben

IPAR- és MEZEI VASUTAK

m. p. sínek, kocsik, váltók, fordítók, kocsalvasalkatrészek stb.

Motorok és lokomobilok

benzin-, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett felszerelve.

Malmi és téglagyári cikkek

valamint szorzámok, szorzámok, vas- és gépészeti cikkek használt és új állapotban kiválóan előnyösen beszerezhetők

SCHLESINGER ALAJOS-nál

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRUT 30. SZÁM,

DIGESTOL GLÜCK

(törvényileg védve)

A legkövetesebb emésztőpor, az emésztést elősegíti, a székletételt szabályozza. Orvosi kitüntetések által kipróbálva és ajánlva. — Egy doboz ára 2 korona — Székhely: Bécs, Kärntnerstr. 10. **Glück Rezső** gyógyszerészeti laboratoriuma Gyógyszertár a „PEHÉR GALAMB-hoz” — Budapest, VI., Hungária-körút 93/4. Ausztria részére írártár: C. Brady's Apotheke, Wien.

Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában

ABBAZIA GRAND HOTEL BRISTOL

Ujjonnan épült, minden kényelemmel berendezett, elsőrangú fényes szálloda. Nagyszerű szobák, lift, központi fűtés, villamos világítás, telefon, melegvíz-vezeték stb. A déli és keletre nyíló összes szobák erkélyvel ellátva, Kávéházi étkező, olvasó- és zenetermek. Pompás kilátás a Quatnero egész vidékeire.

A Bristol-szálloda igazgatója

RUDOVITS W.
tulajdonos.

Használt és új szerszámgepek, szerszámok

és gépgyárak, lakatosok és kovácsok számára.

Mindenféle

vasuti és építési anyagok
állandóan a legnagyobb választékban

KOHN ADOLF

vas- és géptelepén

V., Váci-körút 64. — V., Markó-utca 16.

Telefon 26—15. — Telefon 93—15.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 69.
Állal a legelőnyösebb árak mellett ajánlatot tesz

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, löher-cséplők, szitáló-rostálók, konkolyozók, kuszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet járművek, szecskavágók, répvágók, kukoricaszecskavágók, daráló, őrlőmalmok, egytemes acél-akák, 2- és 3-vasú akák és minden egyéb gazdasági gépek.

DIESEL-motorral

a tényleges löerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségtérítéssel készségesen szolgál a **Fegyver- és Gépgyár R.-t.** Budapesten.

Pénzszeekrények

egy darabból álló köpennyel legelőnyösebben beszereshetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM
cég pénzszeekrényárainak és trezorépítési ábráinak magyarországi vezérképviseleténél:

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 4.
Képviselek minden városban keresletnek. **ARJEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.**
Régli szerkesztőket csereképen átvesszünk.

Pályázati hirdetés.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter úrnak 1907. évi május hó 2-án 28 781 szám alatt kelt rendelete alapján a m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatósága a szatmári m. kir. állami faipari szakiskola műhelyének berendezése céljából pályázatot hirdet különböző eszközökre és berendezési tárgyakra.

Az eszközök és berendezési tárgyak jegyzéke, leírása és a pályázat feltételei a m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatóságánál (VIII., József-körút 6.) naponként 9 órától 1 óráig megtekinthetők, illetve átvehetők.

Felhívtnak pályázni szándékozók, hogy az ajánlati összeg 50%-ának megfelelő bántópenz letételét igazoló állampénztári nyugtával felszerelt és a »Pályázati feltételek« szerint szerkesztett ajánlataikat legkésőbb folyó évi július hó 1-ig aláírtott igazgatósághoz czimezve (Budapest VIII. ker., József-körút 6. szám) nyújtsák be, mert később érkező valamint hiányosan felszerelt, vagy szabálytalan ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni.

A beérkezett pályázatok folyó évi július hó 2-án d. e. 11 órakor fognak az igazgatóság hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontatni.

Az igazgatóság fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, arra való tekintet nélkül is szabadon választhasson, vagy a kifizűtt czél elérésére esetleg más módon is intézkedhessék.

Budapest, 1907. június hó 20.

A m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatósága.

MÜLLER J. L.-fele

Kaliptras
LEGJOBB FOGGÉP

Az egész országban mindenütt kapható.

felhasználhatatlan, a fogakakat feltűrti és épen tartja, és továbbá 50 fillér, nagy 1 korona

MÜLLER J. L.
Magy. Kir. Államügy- és Kereskedelmi Minisztérium engedéllyel.
Kapható.

Frissítőt :: Hűsítőt

illetőleg a Diana-sósborszeszt hogyan
és mikor alkalmazzuk?

1. Mindjárt az ágyban felkelés előtt, aki a Diana sósborszeszt megszagolja, homlokát bedörzsöli vele vagy lábvizébe néhány kávéskálnyit önt, egész nap frissen mozog, izzadni nem fog, melege nem lesz.

2. Mosdásnál, ki mosdóvizébe néhány csepp Diana-sósborszeszt önt, és azzal mosakszik; vagy szájvizébe önt néhány cseppet és azzal öblögeti száját, tisztítja fogát, öblögeti torkát: egész nap friss, fáradhatatlan lesz, arca, keze izzadni nem fog; rossz szájze elmulik teljesen; fényes arcöre nem lesz, soha fogfájása nem lesz.

3. Fésülködés előtt, ki fejbőrét bedörzsöli, vagy fodrásznájától, vagy fodrászától bedör-

zsölteti: érezni fogja egész nap azt a kellemes, hűs, friss érzést, melyet azelőtt sohasem érzett.

4. Borbélyüzletekben, kik borotválkoznak, fésülködnek, okvetlenül Diana-sósborszeszszel dörzsöltessék hajukat és borotválkozás után fecskendeztessék arcukat: egész napra felélénkülnek, bőrbajt nem kaphatnak, sőt megszűnik a hajtörés, hajhullás és korpaképződés.

5. Napközben vagy délután a Diana-sósborszesz éppen ily módon használható.

6. Este használható: a fürdővizben, lábvizben, mosdóvizben. Aki jól akar aludni a nyári hőségben, az Diana-sósborszeszt okvetlenül használjon, mert az összes fájdainak elmulnak, melyek a napi fáradalmaktól és hőségtől erednek.

Hatása: Hűsítő, frissítő, fájdalomcsillapító, szagtávofító, desinficiáló

■	:: Egy üveg „Diana-sósborszesz“	::	40 fillér.	■
■	:: Egy nagy üveg „Diana-sósborszesz“	::	1. — kor.	■
■	:: Egy legnagyobb üveg „Diana-sósborszesz“	::	2. — kor.	■

Egyedüli készítő:

Az egész országban mindenütt kapható!

ERÉNYI BÉLA GYÓGYSZERÉSZ

■ BUDAPEST, VII., KÁROLY-KÖRUT 5. SZÁM ■

Postai megrendelések
utánvétellel eszközöltetnek